

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kallelse

Nämnd	Kommunstyrelsens arbetsutskott
Datum och tid	2019-11-26, kl. 08.00
Plats	SR Sunnanö, kommunhuset Östhammar
Sekreterare	Rebecka Modin
Ordförande	Jacob Spangenberg (C)

Ärendelista

1. Information 4
2. Anmälningssärende, Protokollsutdrag från Regionstyrelsens om Inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet 5
3. Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län 6
kl. 8.15-8.45 Lisa Norén
4. Avgifter för kost på särskilt boende 7
kl. 8.45-8.50 Lisa Norén
5. Diskussion om Energikommun 8
kl. 8.50-9.10 Ulf Andersson
6. Yttrande om projekt korsningsåtgärd 292/290 9
kl. 9.30-9.40 Martin Lindblad
7. Överläggning och eventuellt beslut gällande Bytesplats Gimo samt Vägplan för Lv 288 10
kl. 9.40-10.40 Representater Region Uppsala, Marie Berggren, Senny Ennerfors, Martin Lindblad, Emma Sundin, Cecilia Willén Johansson, Helen Åsbrink
8. Statusrapport för revideringsarbete av ÖP2016 12
kl. 10.40-11.00 Martin Lindblad, Senny Ennerfors, Emma Sundin
9. Tillägg till lägenhetsarrende Öregrunds Tennissällskap 13
kl. 11.00-11.05 Helen Åsbrink

Kommunstyrelsens arbetsutskott

10. Avfallstaxa 2020	14
kl. 11.05-11.15 Lollo Jansson	
11. Revidering av avfallsföreskrifter samt uppdatering av Avfallsplan	16
kl. 11.15-11.20 Anna Lidvall Gräll	
12. Program för krisberedskap 2019 - 2022	18
kl. 11.20-11.35 Malin Hübinette	
13. Uppföljning av dataskyddsarbetet i Östhammars kommun	19
kl. 11.35-11.45 Johanna Widenberg	
14. Yttrande gällande remiss av Strålsäkerhetsmyndighetens förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten	20
kl. 13.00-14.00 för ärende 14-18 Marie Berggren, Anna Bergsten	
15. Remiss från Strålsäkerhetsmyndigheten gällande Svensk kärnbränslehantering AB:s Fud-program 2019	22
16. Yttrande över Svensk kärnbränslehantering AB:s komplettering i regeringsprövningen av slutförvaret för använt kärnbränsle enligt miljöbalken	25
17. Yttrande över Svensk kärnbränslehantering AB:s komplettering i regeringsprövningen av slutförvaret för använt kärnbränsle enligt kärntekniklagen	26
18. Hemställan om ändring i lag (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter	27
19. Anmälningssärende, Lekmannarevisionsgranskning av styrelsen Stiftelsen Östhammarshem och styrelsen Hargs Hamn AB	28
Ärende 19-32 föredras av Peter Nyberg eller Rebecka Modin	
20. Granskning av kommunala bolag enligt 6 kap. 9 § kommunallagen	29
21. Ansökan från utvecklingsgrupp om gång- och cykelväg i Norrskedika	32
22. Ansökan om bidrag från nationella Grannsamverkansgruppen, Samverkan mot brott33	
23. Hantering av medborgarmotion gratis sommarlovsbusskort till alla skolungdomar	34
24. Hantering av medborgarmotion inte avveckla nattis	35
25. Ändring i kommunstyrelsens delegationsordning avseende hantering av medborgarmotion	36

Kommunstyrelsens arbetsutskott

26. Taxa enligt livsmedelslagstiftningen	37
27. Utveckling av arbetet för att stimulera ungas delaktighet och inflytande samt avveckling av ungdomsråd	38
28. Firmatecknare för Östhammars kommun	41
29. Behörighet till bank och ombud för skattedeklaration för Östhammars kommun	42
30. Antagande av avtal om leverans av dricksvatten	44
31. Finansiering av överföringsledning från Örbyhus i Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun	46
32. Anmälningsärende, Beslut om kommuntal från Länsstyrelsen	49

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-17

1. Information

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens arbetsutskott och tjänstemän informerar.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-xx

2. Anmälningssärende, Protokollsutdrag från Regionstyrelsens om Inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag från Regionstyrelsens sammanträde 2019-11-04, § 203- Inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-xx

3. Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom inriktning för utveckling av vårdcentrum i länet med strategi för närvårdssamverkan som utgångspunkt.

Ärendebeskrivning

Uppsala län står inför stora utmaningar. Fram till 2030 väntas befolkningen öka till 430 000 invånare. Behovet av vård och omsorg förväntas växa främst i de äldre åldersgrupperna.

Regionfullmäktige beslutade 2018-06-18 att ställa sig bakom målbild och strategier i rapporten Effektiv och nära vård 2030.

Tjänsteledningen för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) har framfört behov av att även kommunerna fattar politiska inriktningsbeslut utifrån inriktning för effektiv och nära vård, i synnerhet för de delar där det finns samordningsvinster. Mot bakgrund av detta ställde sig politiska samrådet HSVO bakom förslag till inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet den 20 september 2019 och i regionalt Forum den 4 oktober. Därefter fattar respektive huvudman liknade inriktningsbeslut.

Beslutsunderlag

- Socialnämndens beslut
- Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län
- Uppdragsdirektiv Närvårdsavdelning inom vårdcentrum
- Tjänsteutlåtande

Ärendets behandling

Socialnämnden har 2019-11-13, § 180, beslutat: Socialnämnden ställer sig bakom inriktning för utveckling av vårdcentrum i länet med strategi för närvårdssamverkan som utgångspunkt, samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutet skickas till

- Region Uppsala
- Socialnämnden

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-740

4. Avgifter för kost på särskilt boende

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att kostavgiften på särskilt boende höjs med 5 % från och med 2020-01-01.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden har genomfört en översyn av kostavgifterna och föreslår en höjning utöver den avgiftsjustering i enlighet med prisbasbeloppet som sker årligen.

Förvaltningen har kompletterat med att förslaget om att höja kostavgiften på särskilt boende är tänkt att vara en engångsjustering för 2020, och att man frångår principen att justera kostavgiften i enlighet med konsumentverkets rekommendationer. För 2021 är förslaget att återgå till att justera utifrån den tidigare principen.

Beslutsunderlag

- Socialnämndens beslut
- Översyn kostavgifter

Ärendets behandling

Socialnämnden har 2019-11-13, § 181, beslutat att föreslå: Kostavgiften på särskilt boende höjs med 5 % från och med 1 januari 2020.

Beslutet skickas till

- Socialnämnden
- Webbredaktör socialnämnden för publicering på kommunens webbplats

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-742

5. Diskussion om Energikommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kort bakgrund

Ett projekt har etablerat en kontakt både med företag i Östhammars kommun och med Östhammars kommun i sig.

Bakgrunden är ett erbjudande– genom stöd –för etablering av energiproduktion genom solceller.

Läget idag

Nu har projektet kommit så långt i sina kontakter i kommunen att ”ett kommunalt avstamp” efterfrågas för att ta detta vidare mot vad som kallas för ”energikommun”.

Därför bjöds Östhammars kommun in till ett möte för att titta på vad detta skulle kunna innebära och hur detta konkret skulle kunna tas vidare.

Innan vi deltar i ett sådant möte behöver vi reda ut några av förutsättningarna kring detta.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-669

6. Yttrande om projekt korsningsåtgärd 292/290

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen yttrar sig enligt följande:

Östhammars kommun har tagit del av materialet från Trafikverket och vill att Trafikverket samråder med Gästrike Vatten AB med anledning av överföringsledningen från Örbyhus. Östhammars kommun vill att Trafikverket utreder ifall att byggnationen av rondellen strider mot någon detaljplan i området.

Ärendebeskrivning

För närvarande pågår ett planeringsarbete vid fyrvägskorsningen mellan väg 290 och 292 i Österbybruk. Fyrvägskorsningen planeras att bli en cirkulationsplats, samt ska vägarna flyttas en aning för att öka sikten på sträckan. Anledningen till ombyggnationen är för att säkerhetsställa bättre framkomlighet och skapa bättre trafikflöde, samt en tillförlitlig och säkrare infrastruktur för alla trafikslag.

Beslutsunderlag

- Samrådsunderlag – Korsning väg 292/290 vid Österbybruk:
<https://www.trafikverket.se/contentassets/5c96c633da8a4341b7bbcf1c1a791b79/samradsunderlag-korsning-vag-292-290-vid-osterbybruk.pdf>
- Minnesanteckningar
- Email konversation

Beslutet skickas till

- Trafikverket, investeringsprojekt@trafikverket.se Ange ärendenummer TVR2109/51587 senast 2019-11-15
- Samhällsbyggnadsförvaltningen: Martin Lindblad, Senny Ennerfors, Emma Sundin
- Chefsstrateg Marie Berggren
- Tekniska förvaltningen: Anders Hedberg
- Gästrike Vatten AB, Malin.Delin@gastrikevatten.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2015-848

7. Överläggning och eventuellt beslut gällande Bytesplats Gimo samt Vägplan för länsväg 288

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av informationen samt överlämnar följande punkter för beslut till kommunstyrelsen:

–

Ärendebeskrivning

För närvarande pågår planeringsarbete med förändringar längs hela sträckningen på Lv 288 från korsningen väg 288/292 och hela vägen till korsningen 288/76 (med anslutning av GC till Östhammars tätort). Arbetet kan paketeras i tre block:

1. Genomfart Gimo samhälle. Där har Östhammars kommuns arbetsutskott som principiell ståndpunkt tagit att hastigheten kommer att vara 40 km/h och trafiksäkerhetshöjande åtgärder ska genomföras genom Gimo samhälle samt att utfarten Långgatan/Lv 288 ska ses över.
2. Bytespunkt Gimo. Östhammars kommun har som principiell ståndpunkt att nuvarande bytesplats för busstrafik i Gimo samhälle inte är optimal och att en förändring behöver komma till stånd, samtidigt som kollektivtrafikmöjligheter ska öka längs med stråket även för arbetstagare på Sandvik Coromant. En åtgärdsvalsstudie (ÅVS) är initierad av region Uppsala över de alternativ som kan komma ifråga, tidigt resultat har visat på att regionen ser en utvecklad bytespunkt vid Skäfthammars kyrka, kompletterad med ytterligare en hållplatspunkt vid Sandvik Coromant. En utvecklad bytespunkt vid Skäfthammars kyrka kräver att en ny detaljplan upprättas samt att eventuellt markinköp sker. Alternativet är att ha kvar bytespunkten på samma plats som idag eller att den flyttas i höjd med OKQ8. Beslut om val av åtgärd behöver fattas likväl som beslut om uppstart av ev. detaljplanearbete för att skapa förutsättningar för genomförande av åtgärd.
3. Vägplan Lv 288. Trafikverket arbetar för närvarande med att ta fram underlag till Vägplanen. Det är otänkbart att Länsstyrelsen kommer fram till något annat beslut än att detta projekt innebär annat än betydande miljöpåverkan, vilket innebär att en

Kommunstyrelsens arbetsutskott

samrådsprocess med framtagande av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) till vägplanen kommer att starta.

Många delbeslut kommer att behöva fattas av Östhammars kommun; tillgänglighet till mark för GC-vägar, pendlarparkeringar, cykelparkeringar, platser för uppläggningsmassor, anslutningspunkters anpassning till den nya vägdragningen, övertagande av drift på vägsträckor som inte längre kommer ägas av trafikverket, beslut runt vattenskyddsområden och ev. på förorenad mark om det upptäcks i samband med att arbeten fortskrider. Beslut behöver fattas om ett projektdirektiv för att driva frågorna framåt och synkroniserat med övriga block längs med vägen.

Beslutsunderlag

- Presentationsmaterial från region Uppsala (inkommer fredag innan sammanträdet)
- Förslag till projektdirektiv för Lv 288.

Beslutet skickas till

- Representanter Region Uppsala
- MEX-gruppen via planchef
- Helene Åsbrink och Ulf Andersson (för vidarebefordran till berörda i respektive organisation)
- Gästrike Vatten AB

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-520

8. Statusrapport för revideringsarbete av ÖP2016

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott tar del av lägesrapporten för revideringsarbetet av ÖP2016.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att nästa lägesrapport ska ges xxxx.

Ärendebeskrivning

Samhällsbyggnadsförvaltningen vill ge en statusrapport för pågående revideringsarbete av ÖP2016, vart vi befinner oss och vad som blir nästa steg. Samt diskutera när politiken nästa gång vill ha en avrapportering.

Beslutsunderlag

Powerpoint-presentation (redovisas på sammanträdet)

Beslutet skickas till

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2018-631 KS-2019-625

9. Tillägg till lägenhetsarrende Öregrunds Tennissällskap

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ändra arean så att det möjliggör att Öregrunds Tennissällskap kan utöka sin verksamhet med en padelbana.

Ärendebeskrivning

Öregrunds Tennissällskap önskar ändra arrendeområde så det möjliggör att de kan utöka sin verksamhet med padelbana. Befintligt arrendeområde minskas och ny del läggs till men den totala arean blir oförändrad.

Då det befintliga avtalet som är beslutat i år är på 10 år så krävs beslut i Kommunfullmäktige.

Målsättningen för kommunens arbete är att hantera avtal inom den givna tjänstemannadelegationen men då kravet för att få bidrag för omläggning av tennisbana varit 10 årigt markavtal från Upplands Idrottsförbund utgör befintligt avtal ett undantag från det.

Beslutsunderlag

- Lägenhetsarrende Öregrunds Tennissällskap
- Tillägg till lägenhetsarrende Öregrunds Tennissällskap

Beslutet skickas till

- Tekniska Förvaltningen
- Kultur och Fritidsförvaltningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-730

10. Avfallstaxa 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderade avfallstaxor att gälla from 2020-01-01 under förutsättning att reviderade avfallsföreskrifter antas.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Kommunens renhållningsverksamhet skall finansieras av renhållningsavgifter som tas ut av fastighetsägare samt verksamhetsutövare. Renhållningsavgifterna tas ut efter beslut i kommunfullmäktige om vilka taxor som ska gälla. Renhållningsavgifterna kan bara föreslås för tjänster som tillhandahålls och beskrivs i beslutade renhållningsföreskrifter.

För att täcka nödvändiga kostnader för Östhammars kommuns renhållningsverksamhet behövs renhållningsavgifterna höjas från 2020. Kommunen har de senaste åren valt att besluta om en procentuell höjning. För 2020 föreslås att taxorna fastställas till belopp som tagits fram genom genomgång och analys av respektive taxa.

Ärendet

Vid genomgång av befintliga taxor har tekniska förvaltningen, renhållningen, konstaterat att det finns skäl att justera taxorna, dels i förhållande till reviderade föreskrifter, dels i förhållande till indexuppräknings samt förändringar med anledning av miljöpåverkande skäl. De föreslagna taxorna beskrivs i bilaga. De största förändringarna i förhållande till nuvarande taxor beskrivs nedan.

Vid översyn av grundavgiften för kommunens hushåll konstaterades att den inte täcker självkostnaden. Grundavgiften föreslås öka för att bättre spegla självkostnaden. Samtidigt sänks abonnemangskostnaden med motsvarande höjning av grundavgiften.

Med anledning av kommunens val att förlänga nuvarande entreprenör för insamling av hushållsavfall ytterligare ett år ökade kostnaderna i enlighet med upphandlingsavtalet. Osäkerhet kring kostnaderna och risken för ett dyrare avtal efter att ny upphandling är genomförd för detta område gör att kommunen väljer att föreslå en höjning av abonnemangstaxan något mer än den väntade självkostnaden för 2020. Det pågår för

Kommunstyrelsens arbetsutskott

närvarande en upphandling av transport av hushållsavfall samt matavfall mellan Vaddika och Uppsala.

Kommunens verksamheter föreslås få en tydligare grundavgiftstaxa i enlighet med reviderade avfallsföreskrifter.

Flerfamiljshus ska tydligare belastas. Uttag av grundavgift per lägenhet föreslås gälla från och med 2020-07-01. Sedan tidigare tas en avgift per kärl och tömningsfrekvens ut vilket även fortsatt ska tas ut enligt föreslagen taxa.

Kommunens avtal avseende latrintransporter och efterbehandling kommer att höjas inför 2020 och denna höjning är motiverad bland annat av att det levererade materialet ofta innehåller annat än latrin vilket innebär en fördyrad process. Tekniska förvaltningen anser även att höjning även är motiverad av miljöstyrande skäl då annan bättre metod för att ta hand om avfallet bör väljas av de fastighetsägare som idag nyttjar kommunens latrininsamling.

Minireningsverk (ecobox mm) är lösningar som kräver stora insatser och kostnader från kommunens sida och taxa införs som speglar självkostnaden. Anläggningarna behöver återfyllas och vattenbristen gör att kommunen inte bör tillhanda hålla tjänsten att fylla på anläggningarna med kommunalt renat vatten utom i särskilda fall.

Budning av slamtömning av slutna tank och trekammarbrunnar, BDT-brunnar samt fettavskiljare höjs för att bättre spegla självkostnaden.

Taxa för akuttömning av slam höjs för att spegla kommunens självkostnad.

Taxa för bomkörning av slam införs vilket inte har beloppsbestämts tidigare trots att möjligheter funnits till att ta ut en avgift i enlighet med beslutad renhållningsordning.

Beslutsunderlag

Förslag till ny avfallstaxa from 2020-01-01

Beslutet skickas till

Tekniska förvaltningen, renhållningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-733

11. Revidering av avfallsföreskrifter samt uppdatering av Avfallsplan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta reviderade avfallsföreskrifter att gälla från och med 2020-01-01.

Tekniska förvaltningen uppdras att revidera kommunens avfallsplan och bereda handlingen till kommunfullmäktige under 2020.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Varje kommun ska enligt lag ha en renhållningsordning bestående av avfallsplan och avfallsföreskrifter som ska beslutas av kommunfullmäktige. Avfallsplanen ska ses över minst vart fjärde år och vid behov uppdateras (80 § avfallsförordningen). Detta innebär inte ett krav på att en ny avfallsplan ska antas av kommunfullmäktige vart fjärde år. Men om det vid en uppföljning av avfallsplanen fyra år efter antagandet bedöms att avfallsplanens mål och åtgärder behöver omarbetas, kan en process för omarbetning av planen startas och avfallsplanen antas när processen slutförts.

Avfallsföreskrifter beskriver på vilket praktiskt tillvägagångssätt som kommunen avser utföra sitt avfallsuppdrag. Baserat på innehållet i föreskrifterna har kommunen rätt att ta ut avgift för att fullgöra sitt uppdrag.

Ärendebeskrivning

Vid den senaste uppföljningen av nuvarande avfallsplan har tekniska förvaltningen konstaterat att det finns behov av att uppdatera kommunens avfallsplan. Den nuvarande planen saknar utförlig planering för bland annat matavfall. Nya regler kring deponering och deponier har införts sedan nuvarande avfallsplan togs fram vilket föranleder ett behov av att uppdatera kommunens avfallsplan. I samband med revideringen ska även en miljöbedömning utföras. Avfallsplanen bör tas fram med stöd av upphandlade specialister på området och kostnaderna för detta ska bäras av taxekollektivet.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

I samband med översyn av kommunens avfallstaxor inför 2020 har tekniska förvaltningen konstaterat att avfallsföreskrifterna är i behov av revidering. Förslag till ny avfallsföreskrift är framtagen för att bättre spegla kommunens praktiska arbete med avfallsuppdraget.

Beslutsunderlag

Förslag till reviderad avfallsföreskrift

Beslutet skickas till

Tekniska förvaltningen, Renhållningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-727

12. Program för krisberedskap 2019 - 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa program för krisberedskap avseende Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har undertecknat en överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022 (SKL 18/03101). Överenskommelsen utgår från Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH), Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH) samt Kommunallag (2017:725).

I enlighet med överenskommelsen har kommunen upprättat *Östhammars kommuns program för krisberedskap 2019-2022*. Programmet anger kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden.

Programmet syftar till att skapa en strategisk inriktning för arbetet med krisberedskap genom att ange:

- kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden
- övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund
- kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys
- kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar
- vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

Beslutsunderlag

Program för krisberedskap 2019 - 2022

Beslutet skickas till

Beredskapssamordnare Malin Hübinette

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-720

13. Uppföljning av dataskyddsarbetet i Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

I denna rapport informeras kommunstyrelsen i Östhammars kommun om det dataskyddsarbete som ägt rum i kommunen under åren 2018-2019.

Rapporten har författats av kommunens dataskyddsombud som ett led i det uppföljnings- och kontrollarbete som åligger dataskyddsombudet enligt dataskyddsförordningen.

I rapporten sammanfattar och utvärderar dataskyddsombudet de åtgärder som företagits inom kommunens alla förvaltningar, samt pekar på angelägna förbättringsåtgärder.

Beslutsunderlag

Dataskyddsarbetet i Östhammars kommun 2018-2019, dataskyddsombudets uppföljningsrapport

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-706

14. Yttrande gällande remiss av Strålsäkerhetsmyndighetens förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen yttrar sig enligt följande:

Östhammars kommun har i flera olika sammanhang tryckt på vikten av att Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har erforderliga resurser för att kunna genomföra sitt uppdrag på ett vederhäftigt sätt och säkerställa att hantering av radioaktivt material eller drift av verksamhet med radioaktivt material, bedrivs på ett säkert sätt ur strålskyddssynpunkt. Med det sagt kan inte Östhammars kommun bedöma om den avgiftssättning som föreslagits ligger i paritet med detta, då det är myndigheten själv som är den bästa att bedöma den utgångspunkten.

Dock är det Östhammars kommun är det utomordentligt angeläget att SSM får de forskningsanslag som behövs för att bedriva en fristående, vederhäftig forskning på områden gällande radioaktivt avfall och dess hantering. Detta då kommunen förlitar sig på myndighetens samlade kompetens när det gäller strålsäkerhet i den stegvisa processen och prövningen enligt kärntekniklagen för de slutförvar för radioaktivt avfall som är i drift eller planeras. Östhammars kommun ställer sig därför bakom det förslag till hantering av forskningsanslag som SSM föreslår som i praktiken innebär en höjning med ca 17 %. Höjningen motiveras framför allt av färre reaktorer i drift hos tillståndshavarna.

Östhammars kommun har inga synpunkter på förslag till förordning om ändring till förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Ärendebeskrivning

Miljödepartementet har översänd rubricerade remiss för yttrande till Östhammars kommun.

Regeringen önskar synpunkter på:

- PM om förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Kommunstyrelsens arbetsutskott

- Förslag till förordning om ändring till förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Remissvaren ska vara miljödepartementet tillhanda senast 2019-12-05.

Beslutsunderlag

- Missiv remiss
- Förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten
- Komplettering om avgifter för forskning
- Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Beslutet skickas till

Regeringskansliet, m.registrator@regeringskansliet och emelie.sjogren@regeringskansliet.se

Ert dnr M2019/01790/Ke

Enhetschef slutförvarsenheten Marie Berggren

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-642

15. Remiss från Strålsäkerhetsmyndigheten gällande Svensk kärnbränslehantering AB:s Fud-program 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att Östhammars kommun avstår från att lämna synpunkter på Fud-program 2019.

Ärendebeskrivning

Strålsäkerhetsmyndigheten har översänt bilagda remiss som syftar till att inhämta upplysningar om sådant som är av betydelse för Strålsäkerhetsmyndighetens granskning och utvärdering av Fud-program 2019. Myndigheten ska lämna ett yttrande till regeringen om Fud-program 2019 som enligt kärnteknikförordningen (1984:14) ska innehålla en granskning och utvärdering av programmet ifråga om:

1. Planerad forsknings- och utvecklingsverksamhet
2. Redovisade forskningsresultat
3. Alternativa hanterings- och förvaringsmetoder
4. De åtgärder som avses blir vidtagna.

Det är alltså för granskningen och utvärderingen av programmet i dessa frågor som myndigheten önskar synpunkter från remissinstanserna.

Det är Östhammars kommuns absoluta övertygelse att Fud-program har spelat och spelar en avgörande roll för färdriktningen i det svenska kärnavfallsprogrammet. Därför har också Östhammars kommun vinnlagt sig om att framföra kloka och genomtänkta synpunkter på programmets innehåll och utveckling under alla år med utgångspunkt i den kompetens som funnits hos slutförvarsenhetens personal och granskningsgruppernas politiker, som funnits med och följt slutförvarsprocesserna i dess parallella prövningar enligt miljöbalken och kärntekniklagen. Fud-programmen har varit en utomordentlig kunskapsuppbyggnad för Östhammars kommuns slutförvarsorganisation och det är med bekländhet vi konstaterar, och djupt beklagar, att det inte är möjligt att slutföra och vidareförmedla Östhammars kommuns synpunkter utifrån slutförvarsorganisationens iakttagelser då beredning och formulering av yttrande över Fud-programmet inte är möjligt att finansiera via kärnavfallsfonden enligt

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Riksgälden och miljödepartementet. Riksgälden skrev i sitt beslut om medel ur kärnavfallsfonden till Östhammars kommun för 2019 (dnr 2018/937) att ”Riksgälden anser att kostnader för att bereda Fud-programmet inte är en sådan kostnad som ska ersättas enligt 4 § 7 a finansieringslagen eller någon annan bestämmelse i lagen.”

Att som potentiell värdkommun inte kunna använda medel från kärnavfallsfonden för att hantera och bereda ett forsknings- och utvecklingsprogram från kärnkraftsindustrin, som hanterar just den framtid som kommunen förväntas gå in i känns helt enkelt helt fel. Det ger dessutom helt fel signaler gällande den tidiga beredning av platsvalsprocessen som SFL behöver med delaktighet.

Gällande platsvalsprocessen för SFL noterar Östhammars kommun att SKB i Fud 2019 skriver att ”SKB ser redovisningen [...] av bakgrundsmaterial och grundläggande förutsättningar och utgångspunkter som det första steget i den stegvisa lokaliseringsprocessen för SFL”. SKB skriver vidare ”Remisshantering av Fud-program 2019 ger berörda möjlighet att lämna synpunkter på SKB:s redovisade utgångspunkter, den föreslagna processen och de föreslagna lokaliseringsfaktorerna.” Forsmark nämns som en möjlig plats för ett framtida SFL men Östhammars kommun motsätter sig dessa slutsatser.

Med utgångspunkt i de resonemang som förts av Riksgälden i ovannämnda beslut om medel till Östhammars kommun för 2019 anser inte kommunen att Fud 2019 och framtida Fud-program som berör SFL ska kunna betraktas som ett steg i lokaliseringsprövningen. Om kommuners, och övriga remissinstansers, deltagande i slutförvarsprocessen enbart ska vara kopplat till miljöbalksprövningen anser inte Östhammars kommun att redovisning i Fud kan ses som en del av lokaliseringsprocessen, framförallt inte kopplat till eventuella synpunkter från remissinstanser.

Östhammars kommun vill dock i sammanhanget påpeka att kommunen anser att prövningen enligt de båda lagstiftningarna, miljöbalken och kärntekniklagen, är starkt knutna till varandra. För att få ha en helhetsbild och förstå processen anser kommunen att det är viktigt att följa båda prövningarna. Fud-programmet är ett viktigt underlag för en helhetsbild och förståelse för frågan och berörda kommuner bör ges ekonomiska förutsättningar att arbeta med Fud-programmet.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Eventuella synpunkter på SKB:s Fud-program 2019 ska lämnas till Strålsäkerhetsmyndigheten senast 2019-12-31.

Beslutsunderlag

Fud 2019 finns att läsa i sin helhet på SKB:s hemsida:

<https://www.skb.se/publikation/2493433/FUD+2019.pdf>.

Beslutet skickas till

- Strålsäkerhetsmyndigheten, märkt SSM 2016-3612: registrator@ssm.se
- Miljödepartementet: m.registrator@regeringskansliet.se
- Riksgälden: karnavfallsfinansiering@riksdagen.se
- SKB: registrator@skb.se
- Slutförvarsenheten: Marie Berggren och Anna Bergsten

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-286

16. Yttrande över Svensk kärnbränslehantering AB:s komplettering i regeringsprövningen av slutförvaret för använt kärnbränsle enligt miljöbalken

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen att yttra sig i enlighet med Kommunledningsförvaltningens förslag till yttrande.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har tagit emot en remiss från regeringen gällande Svensk kärnbränslehantering AB:s kompletterande yttrande i ärende om tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken av anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall (M2018/00217/Me).

Remissvaren ska, enligt remissen, ha kommit in till Miljödepartementet senast den 13 september 2019-09-13 men Östhammars kommun har beviljats förlängd svarstid till den 4 december 2019-12-04.

Beslutsunderlag

Förslag till yttrande från Kommunledningsförvaltningen (arbetsmaterial)

SKB:s komplettering samt information om remissen finns på regeringskansliets hemsida:

<https://www.regeringen.se/remisser/2019/04/svensk-karnbranslehantering-abs-kompletterande-yttrande-i-arende-om-tillatlighetsprovning-enligt-17-kap.-miljobalken/>.

Beslutet skickas till

- Regeringskansliet: m.registrator@regeringskansliet.se och lina.osterberg@regeringskansliet.se märkt M2018/00217/Me och remissinstansens namn, svaren bör lämnas i bearbetningsbar form (t.ex. Wordformat) per e post
- SSM: registrator@ssm.se
- Riksgälden: karnavfallsfinansiering@riksgalden.se
- SKB: registrator@skb.se
- Slutförvarsenheten: Anna Bergsten och Marie Berggren

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-316

17. Yttrande över Svensk kärnbränslehantering AB:s komplettering i regeringsprövningen av slutförvaret för använt kärnbränsle enligt kärntekniklagen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen att yttra sig i enlighet med Kommunledningsförvaltningens förslag till yttrande.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har tagit emot en remiss från regeringen gällande Svensk kärnbränslehantering AB:s kompletterande yttrande i ärende om tillståndsprövning enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet av anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall (M2018/00221/Ke).

Remissvaren ska, enligt remissen, ha kommit in till Miljödepartementet senast den 13 september 2019-09-13 men Östhammars kommun har beviljats förlängd svarstid till den 4 december 2019-12-04.

Beslutsunderlag

Förslag till yttrande från Kommunledningsförvaltningen (arbetsmaterial)

SKB:s komplettering samt information om remissen finns på regeringskansliets hemsida: <https://www.regeringen.se/remisser/2019/04/remiss-av-skb-abs-kompletterande-yttrande/>.

Beslutet skickas till

- Regeringskansliet: m.remissvar@regeringskansliet.se och anna.sanell@regeringskansliet.se märkt M2018/00221/Ke och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet, svaren bör lämnas i bearbetningsbar form (t.ex. Wordformat) per e post
- SSM: registrator@ssm.se
- Riksgälden: karnavfallsfinansiering@riksdagen.se
- SKB: registrator@skb.se
- Slutförvarsenheten: Anna Bergsten och Marie Berggren

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-729

18. Hemställan om ändring i lag (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen att anta Kommunledningsförvaltningens förslag på skrivelse.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun gör, tillsammans med Oskarshamns kommun, en hemställan till regeringen om ändring i lag (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringslagen).

Båda kommunerna har under många år aktivt deltagit i processerna kopplade till Sveriges hantering av radioaktivt avfall från framförallt det svenska kärnkraftsprogrammet.

Kommunernas arbete har finansierats med medel från Kärnavfallsfonden, vilket regleras i finansieringslagen. Enligt beslut från Riksgälden gällande medel till Östhammars kommun från Kärnavfallsfonden finns i nuvarande lagstiftning inte möjlighet för kommunerna att få ersättning för kostnader kopplade till prövningen enligt kärntekniklagen inklusive det så kallade Fud-programmet (forskning, utveckling och demonstration).

Kommunerna anser sig ha en berättigad rätt till fortsatt insyn i den stegvisa prövningen enligt kärntekniklagen och för att det ska vara möjligt behöver kommunerna ges ekonomiska förutsättningar för det. Lagstiftningen bör ändras för att möjliggöra detta.

Beslutsunderlag

Förslag till skrivelse från Kommunledningsförvaltningen

Beslutet skickas till

Regeringskansliet: m.registrator@regeringskansliet.se

Oskarshamns kommun: kommunen@oskarshamn.se, bodil.liedbergjonsson@oskarshamn.se

Slutförvarsenheten: Anna Bergsten och Marie Berggren

SSM: registrator@ssm.se

Riksgälden: karnavfallsfinansiering@riksdagen.se

SKB: registrator@skb.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-712

19. Anmälningsärende, Lekmannarevisionsgranskning av styrelsen Stiftelsen Östhammarshem och styrelsen Hargs Hamn AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

KPMG har på uppdrag av lekmannarevisorerna i Hargs Hamn AB och i Stiftelsen Östhammarshem genomfört en fördjupad granskning inom ramen för lekmannarevisionen. Granskningen har omfattat rutiner och processer kring verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning av intern kontroll, offentlighetsprincipen samt inköp och upphandling.

Beslutsunderlag

Revisionens granskningsrapport

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-731

20. Granskning av kommunala bolag enligt 6 kap. 9 § kommunallagen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner granskningen och ger kommunledningsförvaltningen i uppdrag att arbeta vidare utifrån förslagen till åtgärder.

Ärendebeskrivning

Kommunen får lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett bolag (inom vissa ramar). Angelägenheter som inte är kommunala får kommunen inte ägna sig åt (den kommunala kompetensen, för bolag anges det som befogenheter). Det kommunala ändamålet med verksamheten måste stämma överens med den kommunala kompetensen. För helägda bolag ska ändamål och befogenheter anges i bolagsordningen. För delägda gäller samma krav i omfattning utifrån ägarandel. Kommunala ändamålet ska ange syftet med verksamheten, vilket kan jämföras med ”föremål” som anger vad bolag ska ägna sig åt och förekommer i aktiebolagslagen. I ändamålsbestämmelsen i bolagsordningen ska även befogenheterna anges, t.ex. med hänvisningar till principer som kommunen följer (ex. likställighets- och självkostnadsprincipen).

Enligt kommunallagen (6 kap. 9 §) ska kommunstyrelsen årligen pröva om hel- och delägda aktiebolag bedrivit sin verksamhet i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och utfört sin verksamhet inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om det inte är uppfyllt ska kommunstyrelsen lämna förslag om åtgärder till fullmäktige. Kommunstyrelsen ska också vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att kraven som finns på hel- och delägda aktiebolag är uppfyllda.

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i hel- och delägda aktiebolag, kommunala stiftelser och föreningar samt och i kommunalförbund. Denna granskning är avgränsad till den prövning som ska göras enligt 6 kap. 9 § kommunallagen, det vill säga av hel- och delägda aktiebolag. Den är avgränsad till en översiktlig genomgång av om kraven följs. Metoden som har använts är en granskning av bolagsordningar, ägardirektiv när det finns, årsredovisningar, styrelseprotokoll för de helägda bolagen samt övriga dokument som bedömts relevanta. Revisionens granskning av 2018 års verksamheter har

Kommunstyrelsens arbetsutskott

kontrollerats, de fann inget att anmärka på i sina granskningsrapporter. Genomgången har gjorts mot en checklista baserad på kraven i kommunallagen. Två bolag har utelämnats från granskningen på grund av att fullmäktige har fattat beslut om att avveckla dem 2018-12-18, § 147; det rör Östhammars industrifastigheter AB och Östhammar vård och omsorg AB.

Slutsatser och förslag på åtgärder:

- Dannemora gruvfastighets bolagsordning bör förtydligas avseende flera av kommunallagens krav.
- Östhammar Vatten AB bör få en grundligare genomgång utifrån Lagen om allmänna vattentjänster samt utifrån de kommunala befogenheterna.
- Östhammar Vatten AB och Gästrike Vatten AB bör föreslås att föra in bestämmelse i bolagsordningen att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.
- Hargs hamn AB bör få en förfrågan att införa som rutin att skicka styrelseprotokoll och andra relevanta handlingar såsom bolagsordning till kommunstyrelsen. Dessa kan då lämnas som anmälningsärenden (vilket redan görs för vattenbolagen) vilket underlättar kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Rutinmässig överlämning av handlingar som omfattas av sekretess bör inte behövas, men kommunstyrelsen kan då få information om att t.ex. ett styrelseprotokoll upprättats så att det kan granskas vid översyn.
- Visit Roslagen AB och Gimo Utbildnings AB bör få en förfrågan att föra in bestämmelser om att allmänheten ska ha rätt att ta del av handlingar i bolagsordningarna. Införa ägardirektiv kan också vara aktuellt. Visit Roslagen AB har en pågående utvärdering av någon form vilket gör att det kan vara rimligt att avvakta.
- Ägardirektiven för Dannemora Gruvfastighets AB och Hargs hamn AB bör aktualitetsgranskas av tjänstemän med mer insyn i verksamheten. För Hargs Hamn AB behöver vinstkravet i ägardirektivet kontrolleras mot de kommunala befogenheterna.
- Förslag till rutin för framtida granskningar:
  - Tidpunkt: genomförs när årsredovisningar lämnats för föregående år (normalt under senare delen av våren).
  - Metod: granskning av årsredovisning och styrelseprotokoll.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutsunderlag

Tabell över genomgång

Beslutet skickas till

- Kommundirektör Peter Nyberg
- Kommunsekreterare Rebecka Modin
- Lednings- och verksamhetsstöd, ekonomi

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-738

21. Ansökan från utvecklingsgrupp om gång- och cykelväg i Norrskedika

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beviljar Norrskedika utvecklingsgrupps ansökan om medel under förutsättning att utvecklingsgruppen står för underhåll och skötsel av den yta som avses i ansökan.

Bidraget finansieras med medel för utvecklingsprojekt för utvecklingsgrupper.

Ärendebeskrivning

Norrskedika utvecklingsgrupp har ansökt om 44 640 kr exklusive moms. Syftet är att ordna en gång- och cykelväg längs väg 76. Ett vajerräcke har monterats med följderna att det är svårt för oskyddade trafikanter att säkert förflytta sig efter vägen. Utvecklingsgruppen vill jämna till marken, lägga markduk och dikestrummor samt fylla på med ett bärlager och vad som därutöver behövs. Endast Norrskedika utvecklingsgrupp är involverat i projektet.

2016 genomförde Trafikverket (Dnr TRV 2014/89066) en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för väg 76 mellan Gävle-Forsmark- Norrtälje. I det dokumentet finns gång- och cykelväg mellan Norrskedika och Östhammar likväl som några andra punktinsatser omhändertagna som förslag på åtgärder. I slutet av 2018 undertecknade kommunerna längs sträckan tillsammans med region Uppsala ett ställningstagande över ÅVS:en, den fortsatta hanteringen av åtgärdsförslagen och satte tidsplan och huvudansvariga för detta. Den sträckning som omnämns är planerad att arbetas med under 2020. Sträckningen är också omhändertagen i den politiskt antagna gång- och cykelbaneplanen för kommunen, därför ser Östhammars kommun inte att det är motiverat att finansiera denna ansökan.

Ärendets behandling

Beslut om att avslå ansökan har fattats på delegation 2019-03-27.

Beslutet skickas till

- Kontaktperson Stefan Landberg, skolman@telia.se
- Lednings- och verksamhetsstöd, ekonomi
- Tekniska förvaltningen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-728

22. Ansökan om bidrag från nationella Grannsamverkansgruppen, Samverkan mot brott

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen avslår ansökan om bidrag från samverkan mot brott.

Grannsamverkansverksamheter inom kommunens geografiska område är välkomna att söka stöd och samarbeten genom kommunens ordinarie kanaler såsom Trygg Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Samverkan mot brott är en nationell organisation med medlemmar såsom Polisen, försäkringsbolag och Sveriges kommuner och landsting (SKL). Samverkan mot brott finansierar Grannsamverkanverksamheten i Sverige. Organisationen har ansökt om ett årligen återkommande bidrag på 5 000 kr (preliminärt 2019-2020). Syftet är att fortsätta kunna dela ut material, framförallt skyltar för lokal grannsamverkan.

Förvaltningens förslag är att kommunen ska lämna bidrag som vi vet kommer kommuninvånarna till godo och därför avslå ansökan. Stöd till den nationella organisationen bör kunna lämnas av kommunens nationella organisation SKL, som ju också är medlem i samverkan mot brott. Grannsamverkansverksamheter inom kommunen är välkomna att söka samarbeten med kommunen exempelvis genom Trygg Östhammars kommun (TRÖ).

Beslutet skickas till

Nationella Grannsamverkansgruppen, Samverkan mot brott

lina.nilsson@stoldskyddsforeningen.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-532

23. Hantering av medborgarmotion gratis sommarlovsbusskort till alla skolungdomar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att medborgarmotionen gratis sommarlovsbusskort till alla skolungdomar ska hanteras inom kommunstyrelsen, inklusive beslut.

Ärendebeskrivning

Medborgarmotionen ”gratis sommarlovsbusskort till alla skolungdomar” har uppnått namnunderskrifter från 481 personer. Alla är inte folkbokförda i Östhammars kommun men det påverkar inte att den uppnått namnunderskrifter från 1 % av folkbokförda i kommunen.

Medborgarmotionens förslag är att elever i Östhammars kommun årskurs 7 till slutet av gymnasiet ska få ett gratis busskort för perioden första juni till sista augusti. Eftersom kollektivtrafikfrågor (framförallt samverkan med Region Uppsala) hanteras av kommunstyrelsen föreslås att medborgarmotionen hanteras där.

Beslutsunderlag

Länk till medborgarmotionen på kommunens webbplats:

<http://www.osthammar.se/sv/dialog/medborgarmotion/gratis-sommarlovsbusskort-till-alla-skolungdomar/>

Beslutet skickas till

- Kommundirektör Peter Nyberg
- Medborgarmotionären

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-664

24. Hantering av medborgarmotion inte avveckla nattis

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen överlämnar medborgarmotionen inte avveckla nattis till barn- och utbildningsnämnden för hantering inklusive beslut.

Ärendebeskrivning

Medborgarmotionen ”nedläggning av nattis” har uppnått namnunderskrifter från 403 personer. Alla är inte folkbokförda i Östhammars kommun men det påverkar inte att den uppnått namnunderskrifter från 1 % av folkbokförda i kommunen.

Medborgarmotionen ifrågasätter barn- och utbildningsnämndens beslut att avveckla nattis, barnomsorg på obekvämlig tid. Förslaget är att lämna medborgarmotionen för beredning och beslut i berörd nämnd.

Beslutsunderlag

Länk till medborgarmotionen på kommunens webbplats:

<http://www.osthammar.se/sv/dialog/medborgarmotion/nedlaggning-av-nattis/>

Beslutet skickas till

- Barn- och utbildningsnämnden
- Medborgarmotionären

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-670

25. Ändring i kommunstyrelsens delegationsordning avseende hantering av medborgarmotion

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer de föreslagna ändringarna i delegationsordningen. De föreslagna ändringarna kompletteras med ”beslut om hantering av medborgarmotion som uppnått namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda invånare” med delegat kommunstyrelsens arbetsutskott.

Ärendebeskrivning

Arbetsutskottet beredde ett ärende om ändring i delegationsordningen 2019-05-11, § 277. Ett ytterligare behov av ändring blev aktuellt efter arbetsutskottet.

Enligt fullmäktiges arbetsordning och kommunstyrelsens reglemente ska kommunstyrelsen besluta hur medborgarmotioner ska hanteras när de har uppnått namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda invånare, vilket krävs för att de ska lämnas för handläggning och beslut. Enligt den rutin som utgjorde underlag när fullmäktige införde medborgarmotioner ska medborgarmotioner lämnas till berörd nämnd när de uppnått namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda invånare. Rutinen är under översyn pga. behov av förtydliganden. Ett förslaget inom ramen för den nya rutinen är att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar om hantering, så att det blir ett tydligt beslut om detta och att beslutet kan lämnas relativt snabbt. Själva beslutet om medborgarmotionen tas sedan i den instans arbetsutskottet utsett.

Beslutet skickas till

- Webbredaktör, kommunens intranät Ines
- Samtliga enheter under kommunstyrelsen
- Kultur- och fritidschef Elin Dahm

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-717

26. Taxa enligt livsmedelslagstiftningen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar ny taxa för offentlig kontroll av livsmedel och foder.

Ärendebeskrivning

Den 14 december 2019 träder EU:s nya kontrollförordning (EU) 2017/625 i kraft. Den nya förordningen innehåller ett antal nya begrepp, till exempel införs begreppet annan offentlig verksamhet och begreppet extra offentlig kontroll försvinner.

Beslutsunderlag

Taxa enligt livsmedelslagstiftningen

Ärendets behandling

Bygg- och miljönämnden har behandlat ärendet 2019-11-20, § 152 och lämnat följande förslag till beslut: Bygg- och miljönämnden föreslår kommunfullmäktige att anta ny taxa för offentlig kontroll av livsmedel och foder.

Beslutet skickas till

- Bygg- och miljönämnden
- Webbredaktör bygg- och miljönämnden för publicering på kommunens webbsida

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KFN-2019-185, KS-2019-718

27. Utveckling av arbetet för att stimulera ungas delaktighet och inflytande samt avveckling av ungdomsråd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att Ungdomsrådet avvecklas och att stadgarna för ungdomsrådet upphör att gälla.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen om kultur- och fritidsnämndens arbete för att stimulera ungas delaktighet och inflytande.

Ärendebeskrivning

Kultur- och fritidsnämnden ska enligt sitt reglemente stimulera ungas delaktighet och inflytande. Kultur- och fritidsnämnden har även i sitt reglemente ansvar för ungdomsrådet (liksom kommunstyrelsens ansvar för kommunala pensionärsrådet och rådet för funktionsnedsatta).

Ungdomsråd infördes efter en motion 2000. Rådet upprättades i samverkan med Bruks- gymnasiet och finansierades inom kommunstyrelsens och barn- och utbildningsnämndens budgetar. Verksamheten varierade beroende på vilka ungdomar som engagerade sig. Ett stormöte hölls 2007 för att diskutera med intresserade ungdomar. Ett nytt beslut om att inrätta ungdomsråd fattades 2011 och då antogs även stadgar där det framgår att ungdomsrådet skulle få ett årligt anslag av fullmäktige och att det skulle finnas en ansvarig tjänsteman, men inget om koppling till någon särskild förvaltning. Utifrån det beslutet arbetade kommunen vidare med utveckling av ungas inflytande.

Ungdomsrådet har varit vilande sedan våren 2017. Kultur- och fritidsförvaltningen började arbeta för att ta fram en modell för ungas delaktighet och inflytande som skulle kunna fungera bättre över tid än vad ungdomsrådet har gjort. Förvaltningen arbetade utifrån en idé om en digital, modern och lätt påverkansmöjlighet som inte är platsberoende. För att realisera detta arbetar förvaltningen för att ta fram en APP. Genom APP:en ska unga kunna få information om lovaktiviteter, evenemang, karta över kommunen med kultur- och fritidsnämndens verksamheter, boka hall mm. Här ska även möjlighet till delaktighet och inflytande ges genom funktionen Påverka som är uppdelad i två delar:

Kommunstyrelsens arbetsutskott

- Del 1 - Funktionen förslag/din idé. Ska ge möjlighet att skriva förslag i ett formulär vilket mottas av tjänsteman på kultur- och fritidsförvaltningen. Dessa ska besvaras/föras dialog om samt verkställas/tas i beaktning i verksamhetsplanering.
- Del 2 – Funktionen rösta. Ska ge möjlighet att delta anonymt i frågor som berör kultur- och fritidsnämndens områden (t ex ungdomsgårdens öppettider). Resultatet ska samlas in, sammanställas och verkställas/tas i beaktning i verksamhetsplanering.

APP:en ska också innehålla funktionerna Fråga oss och Anslagstavla. Funktionen Fråga oss ska bestå av ett enkelt formulär där man kan ställa frågor rörande kultur- och fritidsnämndens områden/verksamheter. Funktionen Anslagstavla ska bestå av nyheter (t.ex. stängd ungdomsgård för kvällen, nya öppettider för simhallen, inställd lovaktivitet osv.) samt de frågor som kommit in vilka besvaras och publiceras via funktionen fråga oss. Alla ärenden som kommer in till APP:en som inte berör kultur- och fritidsnämndens områden ska skickas vidare av tjänsteman till ansvarig förvaltning.

Utöver arbetet med APP bedrivs arbete med delaktighet och inflytande på många sätt inom kultur- och fritidsnämndens område, bland annat tar man in önskemål och åsikter från ungdomar som viktigt underlag i verksamhetsplaneringen och utvecklingen av verksamhetsutbudet och dialog förs med unga både i forum där man träffas fysiskt och via sociala medier.

Kommunen arbetar i flera forum med utveckling utifrån barnkonventionen. Bland annat bedrivs förvaltningsövergripande arbete med barnkonventionen inom ramen för SUV. I samband med att en motion om barnombudsman besvarades beslutade fullmäktige att SUV ska få ett särskilt uppdrag kopplat till införandet av barnkonventionen i svensk lag. Enligt beslutat ska det i uppdraget ingå att ta fram förslag till en kommunövergripande policy för hur barnkonventionen ska förverkligas i praktiken och implementeras i kommunens alla förvaltningar samt hur arbetet ska utvärderas. Rutinen för barnkonsekvensanalyser ska ses över och tydliggöras så att det tydligt framgår att barn/ungdomar ska tillfrågas i en barnkonsekvensanalys.

Reglementet för kultur- och fritidsnämnden ses över som en del i en större översyn. Om fullmäktige beslutar i enlighet med förslag stryks ungdomsrådet ur reglementet när det tas upp för beslut efter översynen.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ärendets behandling

Kultur- och fritidsnämnden behandlade ärendet 2019-10-28, § 65 och lämnade följande förslag till beslut:

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att Ungdomsrådet avvecklas och att stadgarna för ungdomsrådet upphör att gälla.

Kommunfullmäktige tar del av informationen om kultur- och fritidsnämndens arbete för att stimulera ungas delaktighet och inflytande.

Beslutet skickas till

- Kultur- och fritidsnämnden
- Styrgruppen ungas välbefinnande

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-724

28. Firmatecknare för Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att finanskommunalråd Jacob Spangenberg, kommunalråd Margareta Widén- Berggren och oppositionsråd Pär Olof Olsson, två i förening får teckna Östhammars kommuns firma. Östhammars kommuns firma får också tecknas av kommunchef Peter Nyberg i föreningen med en av ovanstående.

Ärendebeskrivning

Vilken person som har rätt att fatta beslut i olika ärenden för Östhammars kommuns räkning framgår av kommunens delegationsordning. Det finns dock tillfällen där kommunens delegationsordning inte är tillämplig eller ofullständig. Civilrättsliga avtal, överenskommelser och många ansökningsförfaranden förutsätter underskrift av firmatecknare. Firmatecknare som begrepp förekommer inte i kommunallagen och därmed inte i delegationsordningen. Däremot förekommer begreppet firmatecknare i annan lagstiftning. Med firmatecknare avses namngivna personer som utsetts av en organisation, förening eller bolag att underteckna avtal och handlingar i dess namn.

För att Östhammars kommuns ska kunna ingå avtal och överenskommelser måste kommunstyrelsen utse firmatecknare som för kommunens räkning ges rätt underteckna avtal och överenskommelser. Senast kommunstyrelsen beslutade om firmatecknare var 2016-08-23 § 171. Sedan detta beslut har personalförändringar skett varför beslut om firmatecknare behöver förnyas. Det föreslås att Östhammars kommuns firma får tecknas av finanskommunalråd Jacob Spangenberg, kommunalråd Margareta Widén- Berggren och oppositionsråd Pär-Olof Olsson, två i förening. Därtill kan firman tecknas av en av ovanstående i förening med kommunchef Peter Nyberg.

Beslutet skickas till

- Jacob Spangenberg
- Margareta Widén- Berggren
- Pär Olof Olsson
- Peter Nyberg
- Ekonom Fredrik Borgelin

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-725

29. Behörighet till bank och ombud för skattedeklaration för Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att nedanstående personer två i förening ska ha behörighet till Östhammars kommuns bankkonton i Swedbank. För kommunens räkning ska de hantera inbetalning, utbetalning och omföring av likvida medel mellan kommunens bankkonton.

Personerna har också rätt att öppna swischkonton och ingå avtal om kortinlösen, betalterminaler. Alla transaktioner som görs hos Swedbank ska utföras i enlighet med kommunens attestreglemente och övriga tillämpliga regler.

Fredrik Borgelin

Gunilla Jansson

Anita Lantz

Lena Mattsson

Cecilia Staring

Ulla Åberg-Nordström

Mattias Nilsson

Tony Wahlberg

Kommunstyrelsen beslutar att envar av nedanstående personer ges behörighet att skicka filer med löneutbetalning till Swedbank för Östhammars kommuns räkning. Filer som sänds till banken ska hanteras i enlighet med kommunens attestreglemente och övriga tillämpliga regler.

Charlotte Meldgaard

Yvonne Johnsson

Kommunstyrelsen beslutar att envar av nedanstående personer till Skatteverket får deklarerar moms för Östhammars kommuns räkning. Deklarationen ska göras i enlighet med kommunens attestreglemente övriga tillämpliga regler.

Anita Lantz

Fredrik Borgelin

Mattias Nilsson

Cecilia Staring

Ulla Åberg-Nordström

Kommunstyrelsen beslutar att envar av nedanstående personer till Skatteverket får deklarerar arbetsgivaravgift och inkomstskatt för anställda för Östhammars kommuns räkning.

Charlotte Meldgaard

Yvonne Johnsson

Annelie Lennström

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ärendebeskrivning

För att Östhammars kommun ska kunna genomföra sina finansiella åtaganden måste utvald personal på Kommunledningskontoret ha behörighet till kommunens bankkonton i Swedbank. Behörighet innebär att personalen ges rätt att utföra betalningar, hantera betalningsfiler, skicka pengar från kommunens bankkonton samt övriga transaktioner som krävs för att kunna hantera kommunens banktillgodohavanden. Transaktioner på kommunens bankkonton får endast göras under förutsättning att tillämpliga regler avseende delegation och attest är uppfyllda.

Betalningar vid Östhammars anläggningar såsom idrottshallar, bad, caféer görs till stor del med elektroniska betallösningar såsom Swish och betalkort. För att detta ska fungera smidigt krävs det emellanåt att nya Swish-nummer eller kortterminaler anskaffas. Att teckna avtal om nya Swish-nummer eller avtal om nya kortterminaler är en uppgift som åligger firmatecknaren för en organisation. För att underlätta denna hantering är det lämpligt att möjligheten att ingå avtal om detta kan ges till utvald personal. Därför föreslås att personal på kommunledningskontoret ges rätt att teckna avtal om nya Swish-nummer och avtal om inlösen för kortterminaler.

Löner till kommunens anställda utbetalas genom att en fil skickas från kommunens personalsystem till Swedbank. Filen innehåller uppgifter om vilken lön som respektive personal ska få. Detta förfarande skiljer från övriga betalningar som sker från kommunens bankkonton. Därför föreslås att utvald personal på kommunledningskontoret ges behörighet att överföra lönefiler till Swedbank.

Moms, arbetsgivaravgift och preliminär skatt ska deklarerars till Skatteverket månatligen. Detta ska enligt lag göras av firmatecknare eller annan utsedd person. För att kunna göra detta för Östhammars kommuns räkning måste utvald personal utses till ombud för Östhammars kommun.

På grund av personalförändringar hos kommunen måste ett nytt beslut fattas om behörigheter till samtliga uppräknade arbetsmoment enligt ovan.

Beslutet skickas till

- Ledning och verksamhetsstöd
- Lotta Meldgaard
- Yvonne Johnsson

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-360

30. Antagande av avtal om leverans av dricksvatten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB.

Beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Tierps kommun fattar motsvarande beslut.

Ärendebeskrivning

Förslaget till avtal har tagits fram gemensamt av Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB i enlighet med intentionerna i den avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning som antagits av Östhammars kommun och Tierps kommun.

Avtalet tillförsäkrar att Östhammars kommun och Tierp kommun uppfyller sina skyldigheter enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster att tillförsäkra fastigheterna inom huvudmännens verksamhetsområden vattenförsörjning med hänsyn till människors hälsa och miljön. Kostnader på grund av detta avtal följer lagens krav på att de är nödvändiga för att uppfylla kommunernas skyldigheter.

Syftet med detta avtal är att kostnaderna för dess genomförande ska fördelas med stöd av självkostnadsprincipen och att vardera kommuns VA-kollektiv ska bära sina respektive kostnader.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Östhammar och Tierp har under våren 2019 antagit en avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning mellan Östhammars kommun och Tierps kommun.

Avsiktsförklaringen mellan Östhammars kommun och Tierps kommun innebär att Östhammar Vatten kommer att köpa dricksvatten från TEMAB. TEMAB har, i och med Uppsalaåsens sträckning i Tierps kommun, tillgång till stora mängder råvatten för dricksvattenförsörjning både för invånarna i Tierps kommun och Östhammars kommun. Nuvarande miljödom för vattenuttag (DVA 51, 1981-07-16, mål VA 11/81) visar att förutsättningarna för uttag av grundvatten vid Odens källa är mycket gynnsamma.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Genom att samverka ges TEMAB möjlighet att öka sin robusthet och ökad ekonomisk stabilitet genom fördelning av kostnader med Östhammar Vatten. Östhammar Vatten ges möjlighet att fullgöra sitt uppdrag att leverera dricksvatten till dagens kunder och möta tillväxten för Alunda och Österbybruk mot 2040.

Beslutsunderlag

- Avtalsförslag

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott lämnade följande förslag till beslut 2019-05-21, § 161:

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar avtal om leverans av dricksvatten.

Martin Wahlsten (SD) avstod från att delta i beslutet.

Ärendet har därefter plockats ur innan behandling i kommunstyrelsen på grund av att ärendet behövde beredas ytterligare.

Östhammar Vatten AB:s styrelse behandlar ärendet på styrelsemöte 2019-11-22 och väntas lämna det förslag till beslut som är utskickat till arbetsutskottet.

Beslutet skickas till

- För signering
- Tierp Energi och miljö AB
- Östhammar Vatten AB

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-199

31. Finansiering av överföringsledning från Örbyhus i Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att:

Kommunfullmäktige beslutar att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB årligen fakturerar Östhammar kommun avskrivnings och räntekostnader för två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnkr och som bedöms vara ett risktagande.

Borgensåtagande.

Beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om Avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB.

Ärendebeskrivning

Två ärenden: avtal om överföringsledning av vatten samt finansiering av denna överföringsledning har behandlats i Östhammar Vatten AB samt inom kommunstyrelsen, se historik under rubriken ärendets behandling nedan. Ärendet har beretts under 2019 av berörda parter. Ett avtal för överföringsledningen har nu tagits fram vilket gör att ärendet är aktuellt på nytt, med vissa ändringar som redovisas i beslutsunderlagen.

Beslutsunderlag

- Finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun, daterad 2019-02-28, med bilaga Överföringsledning Alunda daterad 2017-12-13.
- Missiv

Ärendets behandling

Östhammar Vatten AB:s styrelse

Ärendet har behandlats på styrelsemöte för Östhammar Vatten AB 2019-03-07, § 10:

Styrelsen beslutade, att med ändring av första attsatsen och med tillägg av andra attsatsen, att föreslå Östhammar kommunfullmäktige att besluta

Kommunstyrelsens arbetsutskott

- att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB fakturerar Östhammars kommun två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnkr och som bedöms vara ett risktagande
- att godkänna ett borgensåtagande för Östhammar Vatten AB avseende överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun med 135-165 mnkr
- att besluten ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammar och Tierps kommuner

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsens arbetsutskott lämnade följande förslag till beslut 2019-03-26, § 93:

Kommunstyrelsen föreslår att:

Kommunfullmäktige beslutar att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB fakturerar Östhammars kommun två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnkr och som bedöms vara ett risktagande.

Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för Östhammar Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 350 mnkr kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Borgensavgift ska utgå med 0,2 % på aktuell lånesumma 1 januari varje år.

Bsluten ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammar och Tierps kommuner.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutade 2019-04-02, § 110: ”Ärendet utgår och återupptas på kommunstyrelsens sammanträde i samband med behandling av avtal om köp av vatten/gemensam vattenproduktion med Tierps Energi & Miljö AB.”

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsens arbetsutskott lämnade följande förslag till beslut 2019-05-21, § 162:

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Kommunstyrelsen föreslår att:

Kommunfullmäktige beslutar att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB fakturerar Östhammars kommun två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnkr och som bedöms vara ett risktagande.

Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för Östhammar Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 350 mnkr kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Borgensavgift ska utgå med 0,2 % på aktuell lånesumma 1 januari varje år.

Besluten ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammar och Tierps kommuner.

Martin Wahlsten (SD) avstod från att delta i beslutet.

Ytterligare beredning

Ärendet har därefter plockats ur innan behandling i kommunstyrelsen på grund av att ärendet gällande avtal om vattenledning behövde beredas ytterligare.

Östhammar Vatten AB:s styrelse

Östhammar Vatten AB:s styrelse behandlar ärendet på styrelsemöte 2019-11-22 och väntas lämna det förslag till beslut som är utskickat till arbetsutskottet.

Beslutet skickas till

- Tierps kommun
- Östhammar Vatten AB
- Kommundirektör Peter Nyberg
- Teknisk chef Helen Åsbrink
- Samhällsbyggnadschef Ulf Andersson
- Chefsstrateg Marie Berggren

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Dnr KS-2019-741

32. Anmälningsärende, Beslut om kommunal fråga från Länsstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Beslutsunderlag

Beslut från Länsstyrelsen

§ 203/19

Dnr LS2018-0658

Inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet

Beslut

Regionstyrelsens beslut

Inriktningen för vårdcentrumutvecklingen i länet godkänns.

Ärendebeskrivning

Regionfullmäktige beslutade vid 2018-06-18, § 93, att ställa sig bakom målbild och strategier i rapporten Effektiv och nära vård 2030. Då vissa av förslagen förutsatte vidare utredningar och ställningstaganden har ett antal ärenden sedan beslutats exempelvis beslut om uppdrag för att förbättra barn och ungas samt vuxnas psykiska hälsa samt generella kriterier för vårdcentrum.

En nära vård bygger på kontinuitet och hög tillgänglighet. Vården är effektiv och utförs på rätt nivå med rätt kompetens. Utgångspunkten är ett förebyggande och hälsofrämjande arbete i samverkan med andra aktörer. Vården bygger på samskapande och tillit där patienter och anhöriga involveras som jämlika partners och experter i vården.

Tjänsteledningen för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) har framfört behov av att även kommunerna fattar politiska inriktningsbeslut utifrån målbild och inriktning för effektiv och nära vård, i synnerhet för de delar där det finns samordningsvinster. Enligt utredningen behöver omställningsarbetet förankras brett på ledningsnivå hos huvudmännen, i såväl politiska som tjänstemannaledning, och omsättas i egna beslut och planer som konkretiserar arbetet inom de egna ansvarsområdena. Mot bakgrund av detta ställde sig samrådet HSVO bakom förslag till inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet den 20 september 2019 och Regionalt Forum den 4 oktober 2019. Därefter fattar respektive huvudman liknande inriktningsbeslut.

Vårdcentrum kan beskrivas som en nod för framtida hälsocentraler i ett geografiskt område. För att kunna få till stånd en kvalitativ nära vård föreslås att det behövs ett antal platser i länet till vilka en mer omfattande vård- och omsorgsverksamhet bör koncentreras där medarbetare från flera huvudmän och organisationer samarbetar nätverksbaserat utifrån invånarnas bästa och där gemensamma resurser nyttjas effektivt. Inriktningen är att regional och kommunal hälso- och sjukvård som ingår i en gemensam vårdkedja över huvudmännens ansvarsområden samt mellan hälso- och sjukvård och social omsorg kan ingå som en integrerad del i ett vårdcentrum. För att stärka insatser som är långsiktiga och hållbara ingår även ett förstärkt geografiskt hälsouppdrag. Prioriterade målgrupper för ett vårdcentrum är patienter med komplexa behov

---

exempelvis barn och unga med psykisk ohälsa, multisjuka äldre och patienter med kroniska sjukdomar som sviktar.

Innehållsmässigt kan delar av vad som idag bedrivs vid varje vårdcentral koncentreras till vårdcentrum och delar av vad som idag bedrivs vid länets sjukhus flyttas ut till vårdcentrum. Dessa noder ger både Region Uppsala och länets kommuner möjlighet att koncentrera viss verksamhet såväl inom hälso- och sjukvårdsområdet som inom övriga verksamheter.

Utifrån förväntat befolkningsunderlag är inriktningen att det i ett första steg ska finnas vårdcentrum i Tierp, Östhammar, Enköping och Uppsala kommun. I ett andra steg är inriktningen att det ska finnas vårdcentrum i Knivsta och Håbo kommun. I Heby och Älvkarleby är inriktningen att det ska finnas hälsocentraler med förstärkt geografiskt hälsouppdrag. Inom vissa områden exempelvis barn och unga med psykisk ohälsa kan det vara befogat att berörda verksamheter finns geografiskt även i kommuner där det inte finns ett vårdcentrum. I övrigt knyts Heby kommun till vårdcentrum i Uppsala och Älvkarleby knyts till vårdcentrum i Tierp.

Kostnader och finansiering

Förslaget innebär ökade möjligheter till samordningslösningar. Inför planerings- och budgetprocess 2021 kommer förslag till tidplan och ekonomiska konsekvenser för vissa av projekten att tas fram. Vissa delar av utvecklingen behöver fortgå under 2020 innan genomförande kan påbörjas.

Konsekvenser

Utvecklingen av vård och behandling av barn med psykisk ohälsa kommer att innebära positiva konsekvenser för målgruppen.

Beredning

Förslaget har beretts i tjänsteledningen HSVO, vårdledningsgruppen, samrådet för HSVO, Regionalt Forum och i utskottet för hälso- och sjukvård. Effektiv och nära vård är en stående punkt vid Primärvårdsforum.

Åsa Himmelsköld, hälso- och sjukvårdsdirektör, ger en muntlig föredragning om ärendet samt om projektet Effektiv och nära vård 2030.

Yrkanden

Regionstyrelsens ordförande Stefan Olsson (M) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Ordföranden finner att regionstyrelsen beslutar i enlighet med föreliggande förslag.

Kopia till

Sjukhusstyrelsen
Vårdstyrelsen
Samtliga kommuner
Samtliga förvaltningar

Dnr SN-2019-196

Dpl 738

§ 180. Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län

Socialnämndens beslut

Socialnämnden ställer sig bakom inriktning för utveckling av vårdcentrum i länet med strategi för närvårdssamverkan som utgångspunkt, samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Ärendebeskrivning

Uppsala län står inför stora utmaningar. Fram till 2030 väntas befolkningen öka till 430 000 invånare. Behovet av vård och omsorg förväntas växa främst i de äldre åldersgrupperna.

Regionfullmäktige beslutade 2018-06-18 att ställa sig bakom målbild och strategier i rapporten Effektiv och nära vård 2030.

Tjänsteledningen för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) har framfört behov av att även kommunerna fattar politiska inriktningsbeslut utifrån inriktning för effektiv och nära vård, i synnerhet för de delar där det finns samordningsvinster. Mot bakgrund av detta ställde sig politiska samrådet HSVO bakom förslag till inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet den 20 september 2019 och i regionalt Forum den 4 oktober. Därefter fattar respektive huvudman liknade inriktningsbeslut.

Beslutsunderlag

- Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län
- Uppdragsdirektiv Närvårdsavdelning inom vårdcentrum
- Tjänsteutlåtande

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Chef utvecklingsenheten VoO Carina Kumlin föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Region Uppsala

Tf. socialchef Lisbeth Bodén

Chef utvecklingsenheten VoO Carina Kumlin

Åsa Himmelsköld
För Tjänsteledningen HSVO

2019-10-09

Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län

Region Uppsala

Box 602 | 751 25 Uppsala | tfn vx 018-611 00 00 | fax 018-611 60 10 | org nr 232100-0024

www.regionuppsala.se

Innehåll

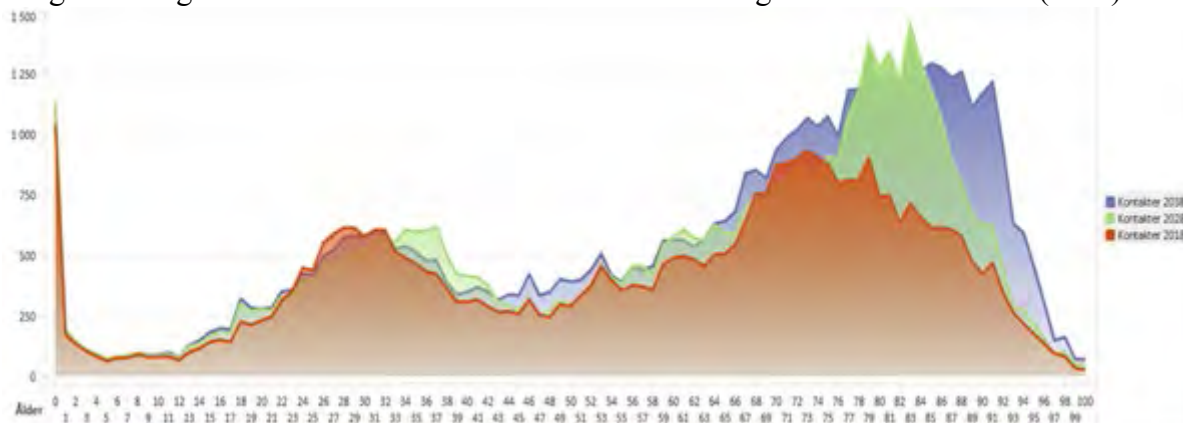
Inriktning för vårdcentrumutvecklingen i Uppsala län.....	3
1 Det är nödvändigt att ställa om hälsosystemet i länet	3
2 Målbild och strategier för Effektiv och nära vård 2030	4
3 Fattade beslut inom Region Uppsala och genomförande i samverkan.....	5
4 Region och kommuner behöver fatta gemensamt inriktningsbeslut	7
5 Inriktning för utvecklingen av vårdcentrum i länet.....	7
5.1 Närvårdsavdelning	9
5.2 Akutverksamhet, röntgen och laboratorium.....	9
5.3 Förstärkt geografiskt hälsouppdrag.....	10
5.4 Insatser för psykisk hälsa för barn och unga vid vårdcentrum.....	11
5.5 Sjukhusbaserade funktioner som bör ingå i ett vårdcentrum	12
5.6 Vård i hemmet - mobila verksamheter.....	12
6 Projekt inom vårdcentrumutvecklingen under hösten 2019.....	14

Inriktning för vårdcentrumutvecklingen i Uppsala län

1 Det är nödvändigt att ställa om hälsosystemet i länet

Uppsala län står inför stora utmaningar. Fram till 2030 väntas befolkningen öka till 430 000 invånare. Detta skapar möjligheter som fler jobb och högre skatteintäkter men ökar även behovet av vård, stöd och omsorg. Då länet främst väntas växa i de äldre åldersgrupperna, som traditionellt sett har ett större vårdbehov, skulle antalet vårdtillfällen stiga relativt dramatiskt. Om dagens vårdstruktur och arbetssätt inte förändras så innebär detta bl.a. att antalet vårdtillfällen vid länets sjukhus skulle öka.

Diagram: Prognos för vårdtillfällen 2028 och 2038 med dagens vårdkonsumtion (antal)

Källa: Region Uppsalas beslutstöd, Regionkontorets beräkningar maj 2019

Den demografiska utvecklingen innebär även att andelen invånare i arbetsför ålder minskar, vilket i sin tur innebär att det i framtiden inte blir möjligt att rekrytera medarbetare till vård och omsorg på samma sätt som idag.

Prognostiserade befolkningsförändringar

Bild från SKL

Behandlingsresultaten för många sjukdomstillstånd är mycket goda i en internationell jämförelse. Ett gott exempel är hjärtsjukvården där antalet personer som drabbas av hjärtinfarkt och antal dödsfall efter infarkt minskat stadigt sedan 2002. Samtidigt finns utmaningar när det gäller tillgänglighet, samskapande, ojämlikhet i hälsa och kontinuitet liksom bristande samverkan över organisatoriska gränser. Utvecklade behandlingsmetoder som kan rädda liv medför ofta livslånga behov av stöd och omsorg från såväl kommuner som regioner. Omkring 74 000 personer hade någon verkställd insats enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, den 1 oktober 2018, visar Socialstyrelsens register.

Även om folkhälsan i sin helhet har förbättrats under de senaste decennierna och de allra flesta uppger att de har en bra eller mycket bra hälsa så gäller det inte den psykiska hälsan. Den psykiska ohälsan i form av oro, ångest och sömnproblem har tvärtom ökat under de senaste 20 åren. En förbättring av den psykiska hälsan är möjligt, men kräver ett arbete som bedrivs uthålligt och långsiktigt över hela välfärdsområdet. SOU 2018:90.

Nästan halva befolkningen har en kronisk sjukdom och en fjärdedel av befolkningen har två sjukdomar eller fler. Med en allt äldre befolkning kommer fler att drabbas av kroniska sjukdomar och fler kommer att leva allt längre med kronisk sjukdom. Vissa personer har mindre besvär till följd av sin sjukdom, medan andra påverkas i högre grad dagligen genom hela livet. Personer med kronisk sjukdom står för 80–85 procent av sjukvårdskostnaderna. Det är en stor del av all vård. En hög andel kroniska sjukdomar, följsjukdomar och biverkningar kan förebyggas enligt rapporten Stöd på vägen från Vårdanalys.

Pressen på de offentligt finansierade välfärdssystemen kommer därmed att öka samtidigt som möjligheterna till resursförstärkningar är begränsade. Som en följd kommer trycket på förmågan att effektivisera såväl inom länets kommuner som i regionen att öka. Ökade krav på effektivisering förutsätter att ansvariga huvudmän genomför en omställning av hälsosystemen. Flera statliga utredningar pekar ut en riktning mot mer vård nära och samtidigt behov av mer koncentration av viss vård. De flesta regioner och kommuner i landet arbetar just nu tillsammans för en utveckling mot god och nära vård.

2 Målbild och strategier för Effektiv och nära vård 2030

För att hälso- och sjukvården och omsorgen ska vara fortsatt effektiv och av hög kvalitet, samt kunna möta den demografiska utvecklingen och invånarnas behov på ett bättre sätt, krävs en omställning i hela vårdkedjan. Utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård (SOU 2017:01) är ett första steg i en stor system- och strukturförändring av den svenska hälso- och sjukvården. Utredningen bygger på förslagen från Effektiv vård (SOU 2016:2) och ska stödja regioner, berörda myndigheter och organisationer i arbetet med att samordnat utveckla en modern, jämlik, tillgänglig effektiv hälso- och sjukvård med fokus på primärvården. Primärvård i lagstiftarens mening är en vårdnivå som har både kommuner och landsting som huvudman (SOU 2018:39). Kommunerna ansvarar för en stor del av den nära vården och därmed är det viktigt att omställningen genomförs tillsammans över huvudmannagränserna.

Målbilden för Region Uppsalas omställning innebär en nära vård som bygger på kontinuitet och hög tillgänglighet. Vården är effektiv när den utförs på rätt nivå, med rätt kompetens och med kontinuitet. Utgångspunkten är ett förebyggande och hälsofrämjande arbete i samverkan mellan regionen och länets kommuner samt andra aktörer. Vården bygger på samskapande och tillit där patienter, brukare och anhöriga involveras som jämlika partners och experter i vården. Målbilden tar avstamp i den strategi för närvårdssamverkan som beslutats av Region Uppsala och länets kommuner. Strategin handlar i korthet om att samverkan mellan Region Uppsala och länets kommuner inom hälsa, stöd, vård och omsorg ska bidra till helhetssyn, långsiktighet och styrning av verksamheter utifrån individens behov samt bidra till att gemensamma resurser används på bästa sätt.

Förutom strategin för närvårdssamverkan finns ytterligare strategier för att nå målbilden och flera av dem kan med fördel genomföras i samverkan med andra aktörer:

- ✓ Förnyad vårdstruktur
- ✓ Kvalitetsdriven verksamhetsutveckling
- ✓ Nya kompetenser och arbetsätt
- ✓ Digitalisering
- ✓ Forskning för en god och nära vård
- ✓ Utvecklad styrning och uppföljning
- ✓ Hållbara ekonomiska förutsättningar
- ✓ Kommunikation utifrån invånarnas perspektiv
- ✓ Effektiv fastighetsutveckling

3 Fattade beslut inom Region Uppsala och genomförande i samverkan

Regionfullmäktige beslutade vid sammanträdet i juni 2018 att ställa sig bakom målbild och strategier i rapporten ”Effektiv och nära vård 2030”. Då förslagen för att nå målbilden innebar vidare utredningar och ställningstaganden återkom regiondirektören i oktober 2018-med bearbetade förslag och konsekvenser utifrån målbild och strategier samt förslag till förändringar i fastighetsinvesteringsplanen inför 2020–2029. Utskottet för hälso- och sjukvård utsågs till politisk styrgrupp och tar därmed ställning till förslag löpande i enlighet med en fastställd uppdragsplan för omställningsarbetet.

Vid regionstyrelsens sammanträde i februari 2019 tog styrelsen ställning till konkretiserade förslag inför regionplan och budget 2020-2022. Beslut om uppdrag för att förbättra barn och ungas psykiska hälsa behandlades av utskottet för hälso- och sjukvård i februari 2019. En lägesrapport lämnades till utskottet i maj och slutrapport redovisades till utskottet för hälso- och sjukvård och regionstyrelsen i augusti 2019. Beslut om att utöka uppdraget till att även omfatta vuxna fattades i utskottet för hälso- och sjukvård, sjukhusstyrelsen och vårdstyrelsen i juni 2019. Arbetet genomförs integrerat i omställningsarbetet. Effektiv och nära vård 2030 bedrivs som ett storskaligt förändringsarbete och är ett av regionens strategiska mål i regionplan och budget. <https://www.regionuppsala.se/effektivochnaravard2030>

Genomförandet av effektiv och nära vård har varit föremål för dialoger och gemensamt arbete inom ramen för länets samverkansstruktur och vid länets gemensamma omvärldsdagar. Inriktning och vägval har inför beslut inom regionen diskuterats i tjänstemannaledningen och

i det politiska samrådet för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO). Omställningen är också ett prioriterat område för Regionalt Forum. Information om länets samverkan finns här <https://www.regionuppsala.se/sv/Extranat/Samarbetsprojekt/Vard-i-samverkan/Organisation/>.

Vårdcentrumutvecklingen är den mest komplexa förändringen i strategin för en förnyad vårdstruktur och där det sannolikt finns störst potential i att bedriva närvård i samverkan med den gemensamma strategin för närvårdssamverkan som utgångspunkt. Arbetet startades upp i slutet av 2018 och bedrivs i projektform med bred representation från Region Uppsala och länets kommuner. Inriktningen har diskuterats löpande vid möten inom ramen för länets samverkansstruktur.

Vårdcentrumutvecklingen är en del av strategin för förnyad vårdstruktur. Övriga delar av strategin handlar bland annat om att utreda och föreslå hälsocentralsuppdrag och uppdrag för närmottagningar. Beslut om det första steget mot Morgondagens elektiva kirurgi beslutades av utskottet för hälso- och sjukvård och regionstyrelsen i augusti 2019.

Vårdstrukturen 2030

Modifierad bild av vårdstrukturen från rapporten "Effektiv och nära vård 2030"

Arbetet med att utveckla vårdcentrum bedrivs stegvis där det första steget handlade om att ta fram generella kriterier som godkändes av utskottet för hälso- och sjukvård i april 2019. Det andra steget handlade om fördjupningar och om att integrera det lokala perspektivet. Tre dialogmöten har genomförts på fyra platser i länet och där samtliga kommuner bjudits in. Det första mötet handlade om behov, det andra om utbud och det tredje om att ta fram ett idékoncept. Utgångspunkten för arbetet var de grundläggande kriterierna från den första delen av arbetet. Projektet har lämnat ett antal rapporter från projektets andra del:

- övergripande rapport (Bilaga)
- förslag om förstärkt geografiskt hälsouppdrag (Bilaga)
- fördjupad analys för utveckling av närvårdsavdelningar (Bilaga)
- fyra rapporter från de lokala dialogerna (Bilagor)

Det har lyfts ett flertal relevanta frågeställningar vid de lokala dialogerna bl.a. hur vi kan leda och styra nätverksbaserade verksamheter i ett vårdcentrum, både på politisk nivå och tjänstepersonsnivå. Frågan om vem som beställer fastighetsutveckling när flera huvudmän, förvaltningar, organisationer och nämnder är inblandade är relevant att utreda vidare. Det är också angeläget att det finns en plan för resursomställningen. Det finns även behov av att ta fram kriterier för vad som krävs för att en hälsocentral ska kunna ta på sig samordningsuppdraget för ett vårdcentrum.

4 Region och kommuner behöver fatta gemensamt inriktningsbeslut

Tjänsteledningen för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) har framfört behov av att även kommunerna fattar politiska inriktningsbeslut utifrån målbild och inriktning för effektiv och nära vård, i synnerhet för de delar där det finns samordningsvinster exempelvis i utvecklingen av vårdcentrum. Enligt delbetänkandet God och nära vård – Vård i samverkan, SOU 2019:29 tydliggörs betydelsen av att arbeta uthålligt, tillsammans, i riktning mot den gemensamma målbilden. Enligt utredningen behöver omställningsarbetet förankras brett på ledningsnivå hos huvudmännen, i såväl politiska som tjänstemannaledningar, och omsättas i egna beslut och planer som konkretiserar arbetet inom de egna ansvarsområdena. Det är avgörande att det är förankrat på högsta nivå, men det är inte tillräckligt. Omställningsarbetet måste också kommuniceras vidare ut i verksamheterna, hela vägen ut till första linjens chefer och deras medarbetare. Det är också angeläget att ta tillvara idéer och engagemang lokalt.

Hälso- och sjukvårdsutskottet beslutade vid sitt sammanträde den 13 augusti 2019 om att avvakta med ställningstagande rörande vårdcentrumutvecklingen till dess att föreslagen inriktning från tjänsteledningen (HSVO) diskuterats i samrådet (HSVO) och regionalt forum under tidig höst. Såväl samrådet som Regionalt Forum har ställt sig bakom föreslagen inriktning. Beslut om inriktning fattas sedan av respektive huvudman under hösten 2019. Utifrån föreslagen inriktning kommer ett konkretiserat underlag tas fram som kan utgöra beslutsunderlag inför planerings- och budgetprocess 2021 för respektive huvudman. Även här behöver avstämning ske mellan huvudmännen för att främja samverkan i valda delar. Det kan även finnas samordningsvinster med statliga myndigheter.

5 Inriktning för utvecklingen av vårdcentrum i länet

Vårdcentrum kan beskrivas som en nod för framtida hälsocentraler i ett geografiskt område. För att kunna få till stånd en kvalitativ nära vård föreslås att det behövs ett antal platser i länet till vilka en mer omfattande vård- och omsorgsverksamhet bör koncentreras där medarbetare från flera huvudmän och organisationer samarbetar nätverksbaserat utifrån invånarnas bästa och där gemensamma resurser nyttjas effektivt. Inriktningen är att regional och kommunal hälso- och sjukvård som ingår i en gemensam vårdkedja över huvudmännens ansvarsområden samt mellan hälso- och sjukvård och social omsorg kan ingå som en integrerad del i ett vårdcentrum. För att stärka insatser som är långsiktiga och hållbara ingår även ett förstärkt

geografiskt hälsouppdrag. Prioriterade målgrupper för ett vårdcentrum är patienter med komplexa behov exempelvis barn och unga med psykisk ohälsa, multisjuka äldre och patienter med kroniska sjukdomar som sviktar.

Innehållsmässigt kan delar av vad som idag bedrivs vid varje vårdcentral koncentreras till vårdcentrum och delar av vad som idag bedrivs vid länets sjukhus flyttas ut till vårdcentrum. Dessa noder ger även kommunerna möjlighet att koncentrera viss verksamhet såväl inom hälso- och sjukvårdsområdet som inom övriga verksamheter. Det är angeläget att den sociala sektorn utgör en naturlig del i kommunernas infrastrukturella utveckling i syfte att uppnå lösningar som ger synergieffekter.

Beskrivning av funktionerna vid ett vårdcentrum.

Modifierad bild från delrapport 1 Generella kriterier för ett vårdcentrum

Syftet med samverkanslösningar är att ge större nytta för länsinvånarna jämfört med om respektive huvudman utvecklar egna lösningar. Syftet är att få till stånd en kvalitativ, samordnad och sömlös nära vård som blir jämlik över hela länet och som är tillgänglig hela dygnet. En äldre patient med flera sjukdomar som sviktar ska kunna tas om hand på ett vårdcentrum istället för att behöva åka till sjukhuset. Ett barn med psykisk ohälsa som inte kräver psykiatrins resurser ska kunna tas om hand vid ett vårdcentrum. I vissa fall såsom för närvårdsplatser innebär det att kommunala och regionala verksamheter bedrivs och samfinansieras helt integrerat, medan det i andra fall såsom för det förstärkta geografiska hälsouppdraget kan röra sig om verksamheter som inte är integrerade i lika hög grad, men som samordnas. Det kan alltså finnas olika grader av samverkansformer för att nå

synergieffekter. På ett vårdcentrum samarbetar därmed flera olika kompetenser från båda huvudmännen i team och i nätverk utifrån ett personcentrerat förhållningssätt. Det kan stimulera till såväl bättre kvalitet som arbetsmiljö. Det kan också stimulera till bättre forskningsmiljöer.

Utifrån förväntat befolkningsunderlag är inriktningen att det i ett första steg ska finnas vårdcentrum i Tierp, Östhammar, Enköping och Uppsala kommun. I ett andra steg är inriktningen att det ska finnas vårdcentrum i Knivsta och Håbo kommun. I Heby och Älvkarleby är inriktningen att det ska finnas hälsocentraler med förstärkt geografiskt hälsouppdrag. Inom vissa områden exempelvis barn och unga med psykisk ohälsa kan det vara befogat att berörda verksamheter finns geografiskt även i kommuner där det inte finns ett vårdcentrum. I övrigt knyts Heby kommun till vårdcentrum i Uppsala och Älvkarleby knyts till vårdcentrum i Tierp.

5.1 Närvårdsavdelning

Målgrupper för en närvårdsavdelning är patienter med behov av slutenvård på primärvårdsnivå exempelvis multisjuka äldre eller andra patienter med nedsatt allmäntillstånd där allvarlig psykiatrisk eller somatisk sjukdom utesluts. I uppdraget ingår bland annat utredningar, kartläggning av behov, smärtstillande vid frakturer som inte ska opereras, försämring av kronisk sjukdom och patienter med behov av syrgas.

Inskrivning sker av hemsjukvården, ambulanssjukvård, hälsocentral, jourmottagning, enhet för vård i hemmet och mobila team samt slutenvården när individens behov inte kan tillgodoses på annat sätt. Närvårdsavdelningen ska ha öppet dygnet runt och med möjlighet även till dagvård. Det ska finnas kompetens inom allmänmedicin, geriatrik och internmedicin. I anslutning till platserna ska det finnas tillgång till akutverksamhet på primärvårdsnivå inklusive röntgen och laboratorium.

En förutsättning för att få en välfungerande verksamhet utifrån befolkningens behov är att den drivs integrerat i samverkansform i enlighet med strategin för närvårdssamverkan och att den finansieras gemensamt av Region Uppsala och berörda kommuner. För närvårdsavdelningen i Östhammars kommun är fördelningen idag 65 procent för Region Uppsala och 35 procent för Östhammars kommun. Det finns behov av fortsatt analys av vårdnivå och kostnader under hösten. Vid dialogen i Uppsala kommun framkom att det sannolikt är mer effektivt att respektive vårdcentrum inom kommunen kan profileras. Under hösten 2019 kommer vårdnivå och kostnader att konkretiseras.

5.2 Akutverksamhet, röntgen och laboratorium

Befolkningen ska ha tillgång till akut vård på primärvårdsnivå dygnet runt. Utifrån behovet och demografiska utvecklingen kan det se olika ut beroende på var i länet ett vårdcentrum är lokaliserat. För laboratorium behöver vårdnära prover kunna analyseras lokalt. Slätröntgen ska finnas vid vårdcentrum, men bedömning av bilder görs centralt vid röntgenklinik. Röntgen ska vara öppen stor del av dygnet och bedömningar ska kunna göras dygnet runt.

För all röntgenutrustning krävs lokalanpassningar för strålskydd. Stora rekryteringssvårigheter råder sedan flera år tillbaka för röntgensjuksköterskor, såväl nationellt som regionalt, vilket eventuellt kan försvåras av geografiskt splittrad verksamhet. Samtidigt finns möjligheten att mindre enheter kan vara ett mer attraktivt alternativ. Utredning och planering är nödvändig för att nå maximalt värde av verksamheten. Goda exempel för röntgenverksamhet finns inom glesbygd i Sverige, t ex i Funäsdalen, där röntgenundersökningar utförs av vårdpersonal för att sedan distanstolkas av radiologer. Systemen hos olika röntgenleverantörer behöver vara kompatibla så att bilder finns tillgängliga för alla vårdgivare. Flödet behöver vara effektivt utan barriärer mellan privata vårdgivare och regionsjukvård. Fördjupad analys behövs och privat leverantör av röntgenundersökningar vid Samariterhemmet kommer att involveras i nästa del av projektet som startas upp hösten 2019.

Det finns behov av fortsatt arbete för att kartlägga hur behovet ser ut för befolkningen vid olika tidpunkter på dygnet. Det finns även behov av att utreda behovet av investeringar och ekonomiska konsekvenser för att sedan definitivt ta ställning till geografisk placering och öppettider för röntgen inklusive laborieverksamhet och jourverksamhet. Befintliga jourverksamheter exempelvis beredskapsjourer behöver också ses över.

5.3 Förstärkt geografiskt hälsouppdrag

En stor del av de kroniska sjukdomarna går att förebygga och vid sjukdom kan hälsan förbättras med mer hälsofrämjande insatser. Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet lyfts därför fram i målbilden för en mer effektiv och nära vård. Målet om att öka förutsättningarna för jämlik hälsa i befolkningen i Uppsala län överensstämmer med det nationella målet för folkhälsopolitiken vilket är att skapa samhällliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation (Prop. 2017/18:249). Effektmålen för projektet är att hälsoläget i befolkningen ska förbättras i hela länet över tid (2030) samt att åstadkomma ökad kostnadseffektivitet.

Uppdraget innebär i huvudsak att vårdcentrum alternativt hälsocentral med förstärkt hälsouppdrag i de kommuner där det inte kommer finnas ett vårdcentrum har ett ansvar för ett strategiskt inriktat hälsoarbete som ska bedrivas i samverkan mellan region och kommun, men också tillsammans med andra aktörer. Arbetet innebär att en lokal samordnare har ett planerings- och samordningsansvar för det lokala strategiska hälsoarbetet inom det avgränsade geografiska området.

Uppdraget är delat i två huvudområden vilka är; samverkan mellan region, kommun och lokala aktörer samt genomförande av uppsökande hälsofrämjande insatser. Arbetet avser otillräcklig fysisk aktivitet, ohälsosamma matvanor, riskbruk av alkohol, tobaksbruk, sömnvanor samt stress. Nivån på uppdraget är hälsofrämjande, det vill säga att stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska eller sociala välbefinnande. Kompensatoriska insatser är utgångspunkten vid val av grupper och insatser. Kompensatoriska insatser innebär insatser för dem som har behov av stöd och som inte får det stöd de behöver. Syftet är att minska ojämlikhet i hälsa.

I uppdraget ingår även ett kontinuerligt uppföljningsuppdrag vilket innebär att bevaka hälsoläget i befolkningen och genomföra en behovsinventering i det geografiska området. Identifiering av grupper med behov av hälsofrämjande insatser genomförs i dialog mellan region och kommun samt med andra lokala aktörer. I uppdraget ingår även att ha aktuella hälsodata som grund för detta ändamål. Uppdraget kommer att kunna kopplas samman med uppdraget vid framtidens hälsocentraler.

En lokal samordnare arbetar med uppdraget på varje vårdcentrum alternativt på hälsocentral med förstärkt hälsouppdrag där vårdcentrum inte finns. En regional samordnare arbetar länsövergripande med att samordna arbetet. De lokala samordnarna skapar ett nätverk för erfarenhetsutbyte. Det lokala samordningsarbetet föreslås ske inom ramen för närvårdssamverkan. Delprojektet för förstärkt geografiskt hälsouppdrag har gett konkreta förslag och där planen är att genomföra två piloter i samverkan med berörda kommuner under 2020. Kostnad för piloterna uppgår till cirka en miljon kronor för 2020 och finns avsatt i regionplan och budget 2020. Det finns stora möjligheter till samordning av regionala och kommunala verksamheter samt med övriga aktörer exempelvis statliga myndigheter och ideella organisationer.

5.4 Insatser för psykisk hälsa för barn och unga vid vårdcentrum

I februari 2019 beslutade utskottet för hälso- och sjukvård om ett uppdrag att utreda och komma med förslag som förbättrar vården på primärvårdsnivån rörande barn och ungas psykiska hälsa. Med detta ingångsvärde skulle också en översyn av hela vårdkedjan göras i syfte att öka tillgängligheten till vård. Kerstin Evelius, tidigare regeringens nationella samordnare ansvarar för utredningsarbetet inom regionen. Utredningen genomförs inom ramen för effektiv och nära vård 2030.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) rekommenderar att primärvårdsnivå, eller första linjen, för barn och unga med psykisk ohälsa ska vara:

- ✓ Tillgänglig – där det är enkelt att få hjälp
- ✓ Heltäckande – som inte missar någon
- ✓ Högkvalitativ – som ger rätt insats i rätt tid

Med detta avses den eller de funktioner eller verksamheter som har i uppgift att först ta emot barn och ungdomar som mår psykiskt dåligt eller deras familjer – oavsett om problemet har psykologiska, medicinska, sociala eller pedagogiska orsaker. Det finns i dag ingen tydlig reglering om vad som ska göras i olika verksamheter eller av olika huvudmän när det gäller primärvårdsnivån.

Erfarenheterna hittills är att det finns stort engagemang och patientfokus bland dem som arbetar för att förbättra psykisk hälsa bland barn och unga. Det finns däremot behov av att utveckla styrning och uppföljning, genomlysna den administrativa bördan för medarbetare, utveckla samarbeten för förebyggande och hälsofrämjande insatser, stärkt delaktighet och inflytande för barn och unga i länet, etablera en arena för gemensam analys och kompetensutveckling samt att nyttja förslagen om en förnyad vårdstruktur så att insatserna nivåstruktureras och tydliggörs för invånarna. Rapport i bilaga.

Bild från rapporten "Barn och ungas psykiska hälsa Region Uppsala 2020-2030"

Under hösten startar arbete för att minska väntetider till vård samt start av behovs- och resursanalys tillsammans med kommuner och andra berörda aktörer utifrån lokala förutsättningar. Utskottet för hälso- och sjukvård ställde sig bakom förslagen i augusti 2019.

5.5 Sjukhusbaserade funktioner som bör ingå i ett vårdcentrum

Under projektets genomförande har behovet av att vissa funktioner som idag finns på sjukhus flyttas ut till framtida vårdcentrum. Vissa verksamheter är att betrakta som primärvård exempelvis samtalsmottagningar, mödrahälsovård och barnhälsovård medan vissa är somatisk eller psykiatrisk vård. Verksamheter som ska ingå i ett vårdcentrum är:

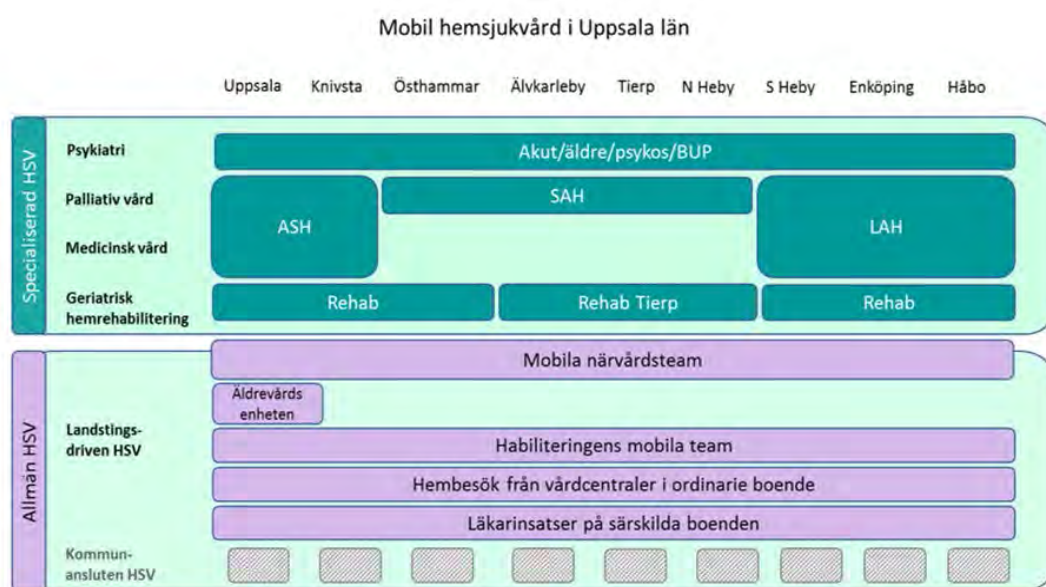
- Geriatrisk mottagning som bemannas av geriatriker någon dag per vecka men som kan behöva anpassas till lokala behov.
- Barnmedicinsk verksamhet som bemannas med barnläkare, barnsjuksköterskor, psykologer, fysioterapeuter, arbetsterapeuter, barnskyddsteam samt specialist inom barnhälsovård.
- Psykiatrisk verksamhet exempelvis inom neuropsykiatri och internetbaserad behandling, sambedömning och konsultationer.

Det finns även andra sjukhusbaserade funktioner som diskuterats i projektet och som kommer att prövas utifrån lokala förutsättningar och huruvida det är lämpligt att sprida ut kompetenser på flera vårdcentra. Arbetet kommer att fortsätta under hösten 2019.

5.6 Vård i hemmet - mobila verksamheter

För att klara utmaningarna i hälso- och sjukvården behöver den nära vården flytta närmare patienter och brukare. En avgörande del är möjligheten för fler patienter med komplexa vård-

och omsorgsbehov att få en säker och god vård i det egna hemmet i stället för på sjukhus. Vården i hemmet behöver bli en integrerad del av andra former av nära vård och omsorg. Det förutsätter att möjligheten till mobila hembesök, digitala vårdmöten och observation i hemmet blir en självklar del av vården hemma. I rapporten ”Effektiv och nära vård 2030” beskrevs den mobila verksamheten översiktligt (se bild).

Figur 6. Mobil hemsjukvård i Uppsala län; mobila team inom specialistvården (mörkgrön färg).

Under åren har kompletterande avtal, riktlinjer och rutiner tagits fram vid olika tillfällen i Uppsala län. Utvecklingen har delvis skett lokalt och har inneburit att olika lösningar för vård i hemmet har etablerats på olika platser i länet. Det har inneburit en ökad risk för ojämlik vård i länet och oklara förhållanden mellan huvudmän och utförare. Gränsen mellan huvudmännens och olika verksamheters ansvar för vård i hemmet är delvis oklar. Det har exempelvis framkommit otydligheter i samarbetet rörande den lasarettanslutna hemsjukvården i Enköping, vilket behöver belysas länsövergripande.

Arbetet med utvecklingen av vårdstrukturen i länet omfattar förutsättningarna för att ge fler patienter med komplexa vård- och omsorgsbehov god och säker vård i det egna hemmet i stället för på sjukhus. Något som lyfts under vårens arbete är behov av en enhet för stöd och råd vid medicinska ställningstaganden rörande patienter med flera och svåra diagnoser. Det finns redan idag exempel på äldrevårdsenheter där verksamheter samlas utifrån en viss målgrupp. Utgångspunkten är att det ska finnas en enhet kopplad till vårdcentrum som också utgör basen för mobila team. Det finns behov av fortsatt utveckling bland annat genom att utreda samordningsmöjligheter mellan olika typer av mobila verksamheter och att se över förutsättningarna för att driva verksamhet i samverkansform mellan region och berörda kommuner.

6 Projekt inom vårdcentrumutvecklingen under hösten 2019

För att nå målet avseende utvecklingen av vårdcentrum krävs fortsatt arbete och ytterligare konkretiseringar. I följande matris beskrivs exempel på projekt som kommer att pågå hösten 2019 och vilka huvudmän som blir involverade. Vissa av projekten har som utgångspunkt att komma med förslag som innebär en integrerad närvårdssamverkan mellan region och kommun, medan vissa kommer handlar om samordnade verksamheter.

Projekt	Aktiviteter	Region	Kommun
Psykisk hälsa barn och unga	Köfri vård sommaren 2020 Flödes- och behovsanalyser Förebyggande, hälsofrämjande, samskapande Psykisk hälsa vuxna Potential att samordna alt. integrerad närvårdssamverkan	X X	X
Närvårdsavdelning	Ytterligare konkretisering av vårdnivå och kostnader – integrerad närvårdssamverkan	X	X
Förstärkt geografiskt hälsoupdrag	Förbereda för två piloter i länet. Potential att samordna.	X	X
Närmottagningar	Definition innehåll i närmottagningar samt föreslå geografiska placeringar. Potential att samordna.	X	X
Vård i hemmet - mobila verksamheter	Steg 1 Kartläggning befintliga verksamheter och förtydligande ansvarsförhållande mellan huvudmän. Steg 2 fördjupad översyn. Potential att samordna.	X	X
Sjukhusbaserade funktioner inom geriatrik, barnmedicin och psykiatri	Kartlägga vårdbehov, beskriva former och innehåll för verksamheten på vårdcentrum	X	
Akutverksamhet på vårdcentrum	Kartlägga befintliga jourmottagningar samt förslag på framtida akutverksamhet	X	X

Uppdragsdirektiv

Närvårdsavdelning

inom Vårdcentrum

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	BAKGRUND	3
1.1	Bakgrund – Vårdcentrum del 1	3
1.2	Bakgrund – delprojekt inom Vårdcentrum del 2	4
1.3	Syfte	5
1.4	Verksamhetsstrategi	5
2	MÅL	6
2.1	Effekt mål	6
2.2	Uppdragsmål	6
3	KRAV PÅ UPPDRAGET	6
3.1	Förutsättningar	6
3.2	Konsekvenser för likabehandling och miljö	7
3.3	Avgränsningar	7
3.4	Kopplingar till andra projekt och verksamheter	7
4	TIDPLAN	7
5	BUDGET	7
6	ORGANISATION	8
7	ÖVERLÄMNANDE	9
8	REFERENSER OCH BILAGOR	9
9	CHECKLISTA INFÖR BESLUT, BP2	10
10	BESLUT ATT STARTA GENOMFÖRANDEFASEN, BP2	10

UPPDRAGSNAMN:	Närvårdsavdelning inom Vårdcentrum	DATUM:	2019-10-03
UPPDRAGSÄGARE:	Torun Hall	VERSION:	2.0
UPPDRAGSLEDARE:	Charlotta Nordgren Thermaenius	DNR:	LS2018-0658

1 Bakgrund

1.1 Bakgrund – Vårdcentrum del 1

Uppdraget att utveckla vårdcentrum inom Region Uppsala delades upp i två delar. Den första delen handlade om att ta fram grundförutsättningar för vårdcentrum och presenterade sitt slutresultat den 28 februari 2019. Det arbetet konstaterade att närvårdsavdelningar är en viktig del på de vårdcentrum som planeras inom Region Uppsala är.

I slutrapport del 1 finns följande text om närvårdsavdelningar:

”Närvårdsavdelning

Utgångspunkten är att en närvårdsavdelning ska drivas och finansieras av Regionen och respektive kommun tillsammans. Det ska vara öppet och bemannat 24/7 med möjlighet till akuta inläggningar. Vården ska bedrivas enligt hälso- och sjukvårdslagen och hälso- och sjukvårdspersonal fattar beslut om inläggning. Det ska gälla vuxna patienter från 18 år och uppåt. Behov av inläggning kan initieras från såväl kommunens sjuksköterskor i hemsjukvård som från läkare eller sjuksköterskor från vårdcentrum och tillhörande vårdcentraler, från sjukhusen eller från mobilt närvårdsteam. Inskrivningsbeslut tas i samråd med ansvarig läkare på närvårdsavdelningen. Alla platser bör vara tillgängliga för både kommuner och region och inte vara dedikerade till någon huvudman, då detta skapar en mindre flexibilitet till det aktuella behovet. En närvårdsavdelning kräver tillgång till specialistläkare med kompetens inom geriatrik, internmedicin och allmänmedicin. Tillgång till övervakningsmöjligheter och syrgas måste finnas. Det ska finnas ett tydligt uppdrag med grundkriterier som ska vara lika över hela länet med gemensamma kriterier för inskrivning. Patienter aktuella för vård på en närvårdsavdelning är patienter i behov av ineliggande vård, men inte av sjukhusets resurser. Det kan bl.a. handla om:

- Försämring av kända kroniska sjukdomar som hjärtsvikt och KOL
- Eftervård när patienten legat på en akutvårdsavdelning på sjukhus och behöver längre vårdtid för att stabiliseras och mobiliseras.
- Behov av ineliggande intravenös behandling med t.ex. vätska, vätskedrivande eller antibiotika.
- Behov av smärtstillande behandling ineliggande p.g.a. t.ex. ortopediska tillstånd såsom kotkompression som inte ska eller har opererats.

När man slår fast kriterierna för intagning behöver man särskilt vara uppmärksam på gränsdragningen mot geriatrisk rehabilitering, som har personal med särskild kompetens inom rehabilitering. Vidare bör man säkerställa att närvårdsavdelningarna inte blir postoperativa avdelningar efter kirurgi och ortopedi eller att det blir avdelningar för redan helt färdigbehandlade och utskrivningsklara patienter. Om behovet inte finns av hälso- och sjukvård, utan är ett rent omvårdnadsbehov (endast

UPPDRAGSNAMN:	Närvårdsavdelning inom Vårdcentrum	DATUM:	2019-10-03
UPPDRAGSÄGARE:	Torun Hall	VERSION:	2.0
UPPDRAGSLEDARE:	Charlotta Nordgren Thermaenius	DNR:	LS2018-0658

SoL) ska patienten istället få hjälp på t.ex. en avlastningsplats eller på ett korttidsboende.

När man arbetar vidare med specifikt vilka kriterier det ska vara för inskrivning på närvårdsavdelning bör man också tänka på vilka kriterier som ska föreligga för utskrivning.”

1.2 Bakgrund – delprojekt inom Vårdcentrum del 2

I projekt Vårdcentrum del 2 ingick att ytterligare utveckla konceptet närvårdsavdelning och ett delprojekt tillsattes för att lämna ett generellt förslag i enlighet med den inriktning som slutrapport del 1 beskriver. Arbetet pågick under april och maj 2019 och lämnade sitt slutresultat den 5 juni 2019.

Delprojektet drar slutsatsen att det mest troligt behöver se lite olika ut i länet då det redan i dag finns fungerande lösningar, t ex i Östhammar. Det gemensamma är att i anslutning till närvårdsavdelning ska finnas en jourmottagning, lab och röntgen för att möjliggöra säkra direktinläggningar där sjukhuset kan lämnas helt utanför. Närvårdsavdelningarna är öppna 24/7 och det finns möjlighet till inläggning helg och nattetid. På jourtid har vårdcentrums jourmottagning det medicinska ansvaret fram till stängning då ansvaret övergår till beredskapsjour.

Närvårdsavdelningarna i länet föreslås i Tierp, Östhammar och Enköping och ligga i respektive vårdcentrum. I Uppsala är slutsatsen att det inledningsvis bör finnas en plats/lokal för närvårdsavdelning med 40 vårdplatser. 2030 beräknas behovet av närvårdsplatser vara 100 fördelade över länet. Ytterligare slutsats är att vårdnivån och volymer kommer att förändras i en relativt nära förestående framtid. En förskjutning av det som i dag benämns som c-länsvård kommer att i större omfattning bedrivas på närvårdsavdelningar.

Delprojektet beskriver vidare att på närvårdsavdelningarna ska dagvårdplatser finnas, en möjlig utveckling är att ha närvårdsanslutna vårdplatser i hemmet där kommunens sjuksköterskor sköter vården med läkarstöd från närvårdsavdelningen. Patienter med komplex problematik som är aktuella vid fler specialistmottagningar upplevs i dag som en utmaning då det inte finns en läkarkontakt som håller ihop vården kring denna grupp. Sjuksköterskorna i kommunen efterlyser att det finns en tydligare kommunikation mellan de olika specialisterna. Det är möjligt att denna fråga behöver lyftas till vårdcentrumprojekteten och eventuell utbyggnad av Äldre/Hemvårdsenheter i länet.

Delprojektgruppen kom fram till följande kompetenser: Geriatriker, internmedicin, allmänmedicin, fysioterapeut, arbetsterapeut, sjuksköterska, undersköterska, medicinsk sekreterare, bemanningsassistent, chef, gruppchef, apotekare och dietist (knutna till vårdcentrum) På sikt bör det även finnas tillgång till konsultläkare av olika specialiteter samt tillgång till habiliteringens kompetens gällande gruppen “överlevarna”.

UPPDRAGSNAMN:	Närvårdsavdelning inom Vårdcentrum	DATUM:	2019-10-03
UPPDRAGSÄGARE:	Torun Hall	VERSION:	2.0
UPPDRAGSLEDARE:	Charlotta Nordgren Thermaenius	DNR:	LS2018-0658

De diagnoser/ inskrivningskriterier delprojektgruppen kommit fram till är:

- Multisjuka äldre
- Enklare infektioner i behov av i.v antibiotika
- Preop/röntgen exempelvis laxera inför colonskopi
- nedsatt allmän tillstånd där allvarlig psykiatrisk eller somatisk sjukdom uteslutits.

Enklare utredningar på primärvårdsnivå där en utredning av patientens symtom bör ske, obstipation, kotkompression i behov av smärtlindring, frakturer som ej ska opereras men som behöver smärtstillas och ha hjälp med mobilisering.

Dagvårdsplatser för blodtransfusioner/ urvätskning/uppvätskning. Patienter som försämrats i sina kroniska sjukdomar. Patienter med syrgasbehov, ett behov av läkare 24/7 samt palliativ vård. Patienter/brukare som behöver en kartläggning av behov - både utifrån SOL och HSL.

Delprojektet beskriver att ett mål är att skapa ett flöde som inte inbegriper sjukhuset på så sätt att inskrivning på sjukhusens vårdavdelningar undviks i möjligaste mån. Patient som läggs in på närvårdsavdelningar kommer från:

- hemsjukvården
- ambulans
- vårdcentral/hälsocentral
- mobilt närvårdsteam
- akutmottagning/jourmottagning
- äldrevårdsenhet
- slutenvården när behov av palliativ vård finns. (se under 4 Fortsatt arbete)

I delprojektet inom Vårdcentrum del 2 ingick inte att konkretisera tankarna kring närvårdsavdelning till färdiga förslag eller att ta fram ekonomiska kalkyler. Detta återstår nu att göra varför arbetet med närvårdsavdelning fortsätter i detta projekt.

1.3 Syfte

Syftet med detta uppdrag är att tillsammans med kommunerna fördjupa konkretisering av närvårdsplats genom att granska vårdnivån på korttidsplats i relation till tänkt vårdnivå på närvårdsplats och lämna förslag antal platser per närvårdsavdelning på kort och lång sikt på vårdcentrum i länet. Uppdraget ska även arbeta fram ett underlag för budget med uppgifter om kostnad för närvårdsplats.

1.4 Verksamhetsstrategi

UPPDRAGSNAMN:	Närvårdsavdelning inom Vårdcentrum	DATUM:	2019-10-03
UPPDRAGSÄGARE:	Torun Hall	VERSION:	2.0
UPPDRAGSLEDARE:	Charlotta Nordgren Thermaenius	DNR:	LS2018-0658

Projektet ingår i Region Uppsalas övergripande arbete kring Effektiv och Nära Vård 2030.

2 Mål

2.1 Effektmål

Effektmål för Effektiv och Nära Vård; Region Uppsalas befolkning har år 2030 tillgång till en nära vård som präglas av en:

- Ökad tillgänglighet
- Ökad kontinuitet och sammanhållning
- Ökad tydlighet kring vart de ska vända sig med olika hälsoproblem
- Ökad kostnadseffektivitet
- Minskat antal onödiga återinskrivningar vid sjukhus

2.2 Uppdragsmål

Uppdraget har följande mål;

- Granska vårdnivån på korttidsplats i relation till den tänkta vårdnivån på närvårdsplats - på Svartbäcksgården och på Nora i Uppsala kommun samt vid närvårdsplatser i Östhammar och i Tierp.
- Beräkna kostnad för närvårdsplats utifrån tänkt vårdnivå och volym.
- lämna generellt förslag på samfinansiering (i %) region och kommun.
- Beskriva antal platser per närvårdsavdelning på kort sikt (år 2021) och lång sikt (år 2030).
- Förslaget ska utgöra ekonomiskt underlag för budget 2021 och beskrivning lämnas på vad det kostar att driva tänkt verksamheten (personalkostnader, driftskostnader, hyreskostnader). I underlaget ange inklusive och exklusive hyreskostnader och inklusive och exklusive overhead.

3 Krav på uppdraget

3.1 Förutsättningar

Uppdraget har följande förutsättningar:

- Utgångspunkt för uppdragets arbete är resultatet i del 1 och del 2.
- Uppdragsarbetet ska bedrivas tillsammans med länets kommuner.

UPPDRAGSNAMN:	Närvårdsavdelning inom Vårdcentrum	DATUM:	2019-10-03
UPPDRAGSÄGARE:	Torun Hall	VERSION:	2.0
UPPDRAGSLEDARE:	Charlotta Nordgren Thermaenius	DNR:	LS2018-0658

- Med närvårdsavdelning på kort sikt (år 2021) avses ett i Uppsala, i Tierp och i Östhammar. På lång sikt (år 2030) avses fler närvårdsavdelningar i Uppsala samt i Enköping, Håbo och Knivsta.

3.2 Konsekvenser för likabehandling och miljö

Ej aktuellt.

3.3 Avgränsningar

Uppdraget har följande avgränsningar;

- Uppdraget ska lämna förslag och underlag enligt målen. Det ingår inte i uppdraget att planera för genomförande.

3.4 Kopplingar till andra projekt och verksamheter

Uppdraget har koppling till övriga planerade projekt inom strategin Förnyad vårdstruktur inom regionens arbete kring Effektiv och Nära Vård 2030.

4 Tidplan

Besluts-punkt	Beskrivning	Klart datum (åå-mm-dd)
BP1	Beslut om uppdragets etableringsfas (planering) ska starta eller inte	2019-09-04
BP2	Beslut om att starta genomförandet av uppdraget eller inte	2019-09-15
BP4	Beslut om att godkänna uppdragets resultat eller inte	2019-12-15

5 Budget

Uppdragets kostnader utgörs av nedlagd arbetstid för möten för uppdragsledare samt för deltagare i uppdragsgruppen samt ev resekostnader för möten i regionen.

Kostnader för uppdragsdeltagares arbetstid och ev kostnader för resor finansieras av den verksamhet där personen har sin huvudanställning. Andra kostnader såsom eventuella studiebesök och andra omkostnader finansieras av Hälso- och sjukvårdsavdelningen.

UPPDRAGSNAMN:	Närvårdsavdelning inom Vårdcentrum	DATUM:	2019-10-03
UPPDRAGSÄGARE:	Torun Hall	VERSION:	2.0
UPPDRAGSLEDARE:	Charlotta Nordgren Thermaenius	DNR:	LS2018-0658

6 Organisation

Styrgrupp; Vårdledningsgruppen

- Åsa Himmelsköld, hälso- och sjukvårdsdirektör, Region Uppsala
- Torun Hall, förvaltningsdirektör, NVH
- Eric Wahlberg, sjukhusdirektör, AS
- Johanna Woltjer, sjukhusdirektör, LE
- Eva Telne, strategiansvarig Förnyad vårdstruktur
- Susanne Söderberg, samverkanschef Uppsala kommun

Uppdragsägare; Torun Hall, förvaltningsdirektör, NVH

Uppdragsledare; Charlotta Nordgren Thermaenius, VO-chef Årsta NVH

Uppdragsgrupp;

- Anne Johansson, VO-chef Enköping, NVH
- Monica Pettersson, VO-chef Tierp NVH
- Marie Johansson, controller NVH
- Elize Leto, verksamhetsutvecklare
- Nina Delin-Hunger, VO-chef Östhammar NVH
- Kommunala beslutsfattare för närvårdsplatser i Uppsala, Enköping, Östhammar och Tierp
- Controller från Uppsala kommun, Östhammars kommun, Enköpings kommun och Tierps kommun.

I arbetet kommer uppdragsledare besöka samtliga länets kommuner för att träffa respektive närvårdsstrateger och utsedda representanter i respektive kommun. Där kommer uppdraget lyftas för dialog kring fördelarna med ett gemensamt ansvarstagande/samfinansiering.

Marie Johansson, controller NVH, och Elize Leto, verksamhetsutvecklare NVH, tar fram vårddygnskostnaden och har sedan möte med respektive kommuns controller för synpunkter och dialog kring kostnaderna.

Granskning av vårdnivån kommer att göras med hjälp av läkare på Svartbäcksgården och på Nora (enhet med korttidsplatser för personer med kognitiv svikt) i Uppsala kommun, på NVE i Östhammar och på geriatriken i Tierp.

Referensgrupp; Består av representanter från länets kommuner.

Facklig referensgrupp för Vårdcentrum;

- Knut Bodin
- Katarina Rydberg
- Birgit Moberg
- Sandra Gullström

UPPDRAGSNAMN:	Närvårdsavdelning inom Vårdcentrum	DATUM:	2019-10-03
UPPDRAGSÄGARE:	Torun Hall	VERSION:	2.0
UPPDRAGSLEDARE:	Charlotta Nordgren Thermaenius	DNR:	LS2018-0658

7 Överlämnande

Uppdraget överlämnar det slutliga resultatet i form av beskrivning av slutgiltiga förslag (Word-format) och en presentation (powerpoint) till uppdragsägaren och styrgruppen.

Vid överlämnandet är uppdragsägare, styrgrupp och uppdragsledare involverade.

Vid överlämnandet av uppdragets slutresultat tar uppdragsägare över ansvaret för uppdragets resultat.

8 Referenser och bilagor

Specificera alla dokument som det är hänvisat till i Uppdragsdirektivet. Det kan vara politiskt beslut, beslutsprotokoll, förstudierapport, idébeskrivning, mm.

UPPDRAGSNAMN:	Närvårdsavdelning inom Vårdcentrum	DATUM:	2019-10-03
UPPDRAGSÄGARE:	Torun Hall	VERSION:	2.0
UPPDRAGSLEDARE:	Charlotta Nordgren Thermaenius	DNR:	LS2018-0658

9 Checklista inför beslut, BP2

- Faller detta uppdrag inom ramen för Region Uppsala:s definition av ett uppdrag? JA
- Har ett komplett uppdragsdirektiv utformats (detta dokument)? JA
- Följer uppdraget verksamhetens mål och strategier? JA
- Är uppdragsägare, uppdragsledare, mottagare och övriga intressenter utpekade? JA
- Är resurserna säkrade för genomförandefasen? JA

10 Beslut att starta Genomförandefasen, BP2

Datum _____

_____
Namnförtydligande (uppdragsägare)

Socialförvaltningen
Carina Kumlin

Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län

Förslag till beslut

Socialnämnden ställer sig bakom inriktning för utveckling av vårdcentrum i länet med strategi för närvårdssamverkan som utgångspunkt, samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Uppsala län står inför stora utmaningar. Fram till 2030 väntas befolkningen öka till 430 000 invånare. Behovet av vård och omsorg förväntas växa främst i de äldre åldersgrupperna.

Regionfullmäktige beslutade 2018-06-18 att ställa sig bakom målbild och strategier i rapporten Effektiv och nära vård 2030.

Tjänsteledningen för hälsa, stöd, vård och omsorg (HSVO) har framfört behov av att även kommunerna fattar politiska inriktningsbeslut utifrån inriktning för effektiv och nära vård, i synnerhet för de delar där det finns samordningsvinster. Mot bakgrund av detta ställde sig politiska samrådet HSVO bakom förslag till inriktning för vårdcentrumutvecklingen i länet den 20 september 2019 och i regionalt Forum den 4 oktober. Därefter fattar respektive huvudman liknade inriktningsbeslut.

Vårdcentrum beskrivs i rapporten som en nod för framtida hälsocentraler i ett geografiskt område. Delar av vad som idag bedrivs vid vårdcentral, och delar av vad som idag bedrivs vid länets sjukhus flyttas till vårdcentrum.

Socialförvaltningen
Carina Kumlin

Prioriterade målgrupper för ett vårdcentrum är patienter med komplexa behov, exempelvis barn och unga med psykisk ohälsa, multisjuka äldre och patienter med kroniska sjukdomar.

Inriktningen är att det i ett första steg ska finnas närvårdsavdelningar inom vårdcentrum i Tierp, Östhammar och Enköpings kommun.

Målgrupper för en närvårdsavdelning, som beskrivs i rapporten är patienter med behov av slutenvård, på primärvårdsnivå, exempelvis multisjuka äldre eller andra patienter med nedsatt allmäntillstånd.

Vid närvårdsavdelningarna placerade i Tierp, Enköping och Uppsala är det regionen som är vårdgivare¹. I Östhammar är det kommunen som är vårdgivare och bedriver verksamhet upp till primärvårdsnivå.

Sammanfattning av ärendet

I rapporten Uppdragsdirektiv för närvårdsavdelning inom vårdcentrum dras slutsatsen att vårdnivån och volymer kommer att förändras i en relativt förestående framtid. En förskjutning av det som i dag benämns som C-länsvård (utökad primärvård) kommer att i större omfattning bedrivas på länets närvårdsavdelningar.

---

¹ Vårdgivaren ska planera, leda och kontrollera verksamheten, så den lever upp till god vård., enligt Socialstyrelsens termbank

Socialförvaltningen
Carina Kumlin

I dagsläget kan hemsjukvården, ambulans, vårdcentral, akutmottagning/jourmottagning, mobilt närvårdsteam initiera inläggning av patienter på närvårdsavdelningarna. Vid samtliga närvårdsavdelningar är det läkare vid avdelningen eller jourläkare/mobil läkare, som skriver in patienten.

Östhammars kommun ställer sig bakom förslagen i Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län, och ser fördelar för Östhammars invånare i det fortsatta samarbetet med regionen och övriga kommuner i länet.

Om vårdnivån vid närvårdsenheten i Östhammar utökas över primärvårdsnivå, behöver vårdgivaransvaret ses över utifrån nuvarande lagstiftning.

Beslutsunderlag

1. Inriktning för utveckling av vårdcentrum i Uppsala län
2. Uppdragsdirektiv Närvårdsavdelning inom vårdcentrum

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Socialchef

Utvecklingschef

Regionen Uppsala län

Dnr SN-2019-150

Dpl 738

§ 181. Översyn av kostavgifter

Socialnämndens förslag

Kostavgiften på särskilt boende höjs med 5 % från och med 1 januari 2020.

Ärendebeskrivning

En översyn av kostavgifterna har genomförts. Översynen visade att kostavgifterna och måltidskostnaderna i Östhammars kommun är relativt höga men att det finns kommuner som både har högre avgifter och måltidskostnader. Några av de kommuner som undersöktes hade ett självkostnadspris för maten på särskilt boende och subventionerade inte måltidskostnaderna.

Ökning av intäkter

I dagsläget ligger kostavgiften på 3526 kr/ månad. En höjning om 5 % innebär att avgiften höjs till 3702 kr/ månad. Kostnaden och avgiften har under 2018 fördelat sig på följande vis:

	Kostnad	Avgift
SÄBO	15 075 000	8 673 000

Höjningen om 176 kr brukare/månad innebär ökade intäkter om 2 112 kr brukare/år. Totalt finns det 265 platser på SÄBO (inkl. korttidsenheten och närvårdsenheten). Sammantaget innebär detta i teorin en intäktsökning på 560 tkr/ år. Om hänsyn tas till beläggningsgraden på 92% blir ökningen 515 tkr.

Effekter av förbehållsbelopp

Om hänsyn också tas till att den minskade betalningsförmågan påverkar förbehållsbeloppet för omsorgsavgiften innebär detta att intäktsökningen kommer bli lägre än summan av den höjda avgiften. Uppskattningsvis har 40% av brukarna ett negativt avgiftsutrymme vilket innebär att de inte betalar någon omsorgsavgift, detta medför att denna grupp kommer att få höjda avgifter motsvarande hela höjningen. 23% har ett högt avgiftsutrymme och påverkas också fullt ut av höjningen. Resterande påverkas inte av höjningen genom att deras omsorgsavgift minskas med motsvarande belopp som höjning av kostavgiften medför.

För de med låga inkomster finns det möjlighet att ansöka om matjämkning som skyddar den enskilda som annars skulle få en alltför betungande kostnad. En höjning antas medföra att fler personer med ett negativt avgiftsutrymme ansöker och beviljas en nedsatt kostnad. Trots detta bedöms andelen som beviljas matjämkning fortsatt vara lågt, således bedöms effekten av detta vara begränsad. Sammantaget uppskattas att en höjning av avgiften till 3 702 kr/månad skulle ge ökade intäkter på omkring 300 tkr årligen. I dagsläget sker en årlig avgiftsjustering i

Socialnämnden

enlighet med prisbasbeloppet. Denna årliga justering utgår för 2020 genom denna höjning. Om det samtidigt beaktas att den årliga justeringen skulle medfört en intäktsökning om 60 tkr så blir nettoeffekten 240 tkr.

Effektivisering av matproduktion

Socialförvaltningen ser förutom en avgiftshöjning behovet av ett arbete för att sänka kostnaden för matproduktionen. Däremot har socialförvaltningen ingen möjlighet att fatta beslut om åtgärder för att sänka kostnaderna. Behov finns av att hantera frågan centralt i kommunen.

Beslutsunderlag

- Översyn kostavgifter

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Administrativ chef Torbjörn Nyqvist

Chef myndighet Agneta Rönnkvist

Utredare Oskar Johansson

ÖVERSYN KOSTAVGIFTER

VÅRD OCH OMSORG

Oskar Johansson

2019-06-28

ÖVERSYN KOSTAVGIFTER

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	2
2. Metod	2
3. Analys	2
3.1. Avgifter och kostnader	2
3.2. Kostnader 2019.....	3
3.3. Andra kommuner	4
3.4. Konsekvenser av förändring.....	5
4. Slutsats	5
4.1. Alternativ 1.....	6
4.2. Alternativ 2.....	6
4.3. Alternativ 3.....	6

1. BAKGRUND

Syftet med denna översyn är att belysa äldreomsorgens måltidsavgifter och kostnad samt att undersöka förutsättningarna att genom förändrade avgifter minska förvaltningens nettokostnader. Detta kommer att göras genom att undersöka de faktiska kostnaderna och avgifterna, per individ och för förvaltningen som helhet. Det kommer också att göras en jämförelse med andra kommuner för att undersöka hur Östhammars kommuns kostnader och avgifter förhåller sig i en jämförelse.

Den som bor på särskilt boende får betala en avgift för helpension av mat. Kostnaden för att producera maten i Östhammars kommun är i dagsläget högre vilket innebär att kostnaden subventioneras av förvaltningen. Den som istället bor i hemmet och inte själv kan laga mat har också möjlighet att få hemleveranser av kylda matlådor. Brukaren betalar en avgift för matlådorna som inte täcker kostnaderna utan också här sker en subvention av kostnaden. Kostnaden för leveranserna behöver den enskilda inte betala för. Produktionen av matlådor sköts av tekniska förvaltningen som fakturerar socialförvaltningen. Leveransen av matlådorna är upphandlat av Samhall och sker till en fast kostnad per leverans. Lådorna kan levereras flera åt gången och vanligen så sker leveranser tre gånger i veckan.

2. METOD

Frågor om avgifter respektive kostnader har skickats till ett 20-tal kommuner. Av dessa har flertalet svarat men många har saknat uppgifter om vad kostnaden är för att producera och distribuera maten. Därför har det inkommit ett större antal svar om avgifterna medan det endast är ett fåtal som rör kostnaderna. En lista med de uppgifter som har inkommit har samlats i en tabell. För att balansera upp för de kommuner som inte svarat har uppgifter om kostnaderna hämtats på några andra kommuner respektive hemsida och förts in i tabellen.

Kostnader och avgifter för särskilt boende har beskrivits per månad medan kostnaden för matlådor till ordinärt boende har beskrivits per dag. Flera av svaren från andra kommuner har skett i annan form och därav har kostnaderna räknats om. Detta har skett från dag till månad genom beräkningen $\times 365/12$ eller tvärtom för månad till dag.

3. ANALYS

3.1. Avgifter och kostnader

Östhammars kommun tar i dagsläget ut följande avgifter:

- SÄBO helabonnemang mat 3526 kr/ månad
- Matlåda ordinärt boende 62 kr/ måltid

Avgifterna subventioneras av förvaltningen och de faktiska kostnaderna presenteras nedan:

- SÄBO Helabonnemang mat
  - Frukost 24,88 kr per måltid
  - Mellanmål 12,45 kr per måltid
  - Lunch 45,89 per måltid
  - Mellanmål 12,45 kr per måltid
  - Middag 45,89 per måltid
  - Kvällsmat 17,20 per måltid
  - Totalt 158 kr per dygn

- Matlåda ordinärt boende
  - 45,89 kr

Modellen med avgifterna bygger på att tekniska förvaltningen fakturerar socialförvaltningen en kostnad om 158 kr/ dygn för antalet platser på kommunens särskilda boenden, detta är i dagsläget 265 stycken. I verkligheten är beläggningsgraden lägre vilket gör att mat inte lagas för samtliga platser på boendet. Den ekonomiska modellen tar alltså inte hänsyn till den faktiska produktionen av mat utan till antalet platser. Om man tar hänsyn till beläggningsgraden blir den faktiska kostnaden per lagad måltid högre, i dagsläget uppgår beläggningsgraden (utifrån dygn som faktureras till brukaren) till ca 92 %. Detta ger en faktisk kostnad per brukare och dygn på 172 kr (158/0,92). Således är de redovisade kostnaderna per måltid något missvisande och den faktiska kostnaden per lagad måltid högre.

Detsamma gäller kostnaden för ordinärt boende där behovet av matlådor sjunker vid sjukhusvistelser och andra anledningar som gör att personen inte är i sitt hem och nyttjar matdistributionen. Utöver skillnaden för den faktiska kostnaden tillkommer också kostnaden för distributionen av maten. Servicen med hemkörningen har upphandlats och hanteras av Samhall som fakturerar socialförvaltningen 48 kr per leveranstillfälle. Dessa leveranser sker vanligen tre gånger per vecka. Denna kostnad tas inte ut av brukaren utan belastar ytterligare socialförvaltningen. Under juni 2019 fanns 124 brukare med matdistribution medan snittet för hela året fram till juni är 142 brukare. Detta kan jämföras med antalet fakturerade matlådor som för 2019 uppgår till 197 st.

3.2. Kostnader 2019

Kostnader och avgifter har under 2019 fördelat sig på följande vis:

	Kostnad	Avgift
SÄBO	15 075 000	8 673 000
Matlåda ordinärt boende	3 464 624 (3 272 000 +192 624)	2 865 000
Totalt	18 347 000	11 538 000

En stor del av kostnaden för maten subventioneras av förvaltningen, detta belastar förvaltningen med 6 809 000 kr årligen (leveransen av matlådor ej inräknad) varav 6 402 000 går till Särskilt boende och 407 000 går till ordinärt boende.

Under 2018 utförde Samhall 4013 stycken leveranser av mat, detta gav en totalkostnad på 192 624 kr. Vilket ger en total subvention av matlådorna inklusive leverans av matlådor på 599 624 kr.

3.3. Andra kommuner

En genomgång av avgifter respektive kostnader har gjorts i ett antal kommuner som presenteras nedan:

Kommun	Avgift mat SÄBO	Kostnad mat SÄBO	Avgift matlåda	Kostnad matlåda
Östhammars kommun	3526	5232 (faktisk kostnad)	62	46
Laholms kommun	3150	5132	54 (exkl. dessert)/ 68 (inkl. dessert)	
Hudiksvalls kommun	3372	Subvention genom täckningsbidrag	57	Subvention genom täckningsbidrag
Nyköpings kommun	3273		29	
Karlskoga kommun	3940	3940 (Ej subvention)	67	67 (ej subvention)
Kiruna kommun	3475		56	
Ljungby kommun	3717			
Uddevalla kommun	3292	55	48 (ej subvention)	
Ludvika kommun	1880			
Vallentuna kommun	4195	4195 (ej subvention)	60 ej subvention	
Strängnäs kommun	4200	4200 (ej subvention)		
Solna Stad	3178		Omvårdnadsförvaltningen ej inblandad	42
Osby kommun	3046			
Tierps kommun	3634			
Torsby kommun	3564			
Filipstads kommun	2900			
Lomma	3300			

kommun				
Danderyds kommun	3270			
Pajala kommun	3578		42	

Som ses har Strängnäs kommun den högsta avgiften vilket är 674 kr högre än Östhammars kommun. Av de undersökta kommunerna är det tre som inte subventioner maten utan låter avgiften täcka kostnaden.

3.4. Konsekvenser av förändring

En höjning av kostavgifterna skulle medföra en besparing inom måltidsverksamheten men det är samtidigt nödvändigt att beakta de ekonomiska konsekvenserna för hela förvaltningen. Inom de biståndsbedömda insatserna så finns det ett förbehållsbelopp, detta innebär det existensminimum som beräknas krävas för att man ska klara sig med en skälig levnadsnivå. Den som riskerar att hamna under detta belopp får en reducerad omvårdnadsavgift medan kostavgifterna ska betalas inom det utrymme som finns inom förbehållsbeloppet. Detta innebär att även fast inte kostavgifterna individanpassas så kan en höjning av kostavgifterna tränga undan betalningsförmågan för omsorgsavgifterna. Detta skulle troligen medföra att delar av de ökade intäkterna från kostavgifterna skulle utebli genom längre intäkter från omvårdnadsavgifterna. Det bedöms att runt 60 % av brukarna har inkomster som ligger under den nivån där förbehållsbeloppet nås om avgiften höjs, detta innebär alltså att det är 40 % av brukarna som sammantaget kommer betala mer till kommunen om avgiften höjs. Denna siffra är givetvis beroende på vilken höjning som görs. Om en mindre höjning görs kommer fler att beröras med en större höjning skulle påverka en ytterligare mindre andel av brukarna. Denna effekt medför alltså att all minskning av subventionen inte kommer ge en motsvarande nettobesparing för kommunen. Samtidigt kan konstateras modellen med förbehållsbeloppet inom omsorgsavgifterna hindrar att människor utan betalningsförmåga får kostnader de inte kan betala utan istället hamnar en ökad avgift på de brukare som har en högre inkomst.

Ifall en höjning av kostavgifterna genomför så behöver en översyn av avtalsmodellen göras, detta är nödvändigt för att höjningen ska göras proportionerligt till kostnaderna mellan särskilt boende och ordinärt boende. Kostnaderna på särskilt boende mellan måltiderna behöver med andra ord vara proportionerligt fördelade för att lunchkostnaden på särskilt boende ska motsvara lunchkostnaden i ordinärt boende. Detta blir viktigt för att boendeformen inte ska avgöra hur stora subventionen av den enskildes måltider ska vara.

4. SLUTSATS

Generellt har Östhammar en relativt hög avgift för mat på särskilt boende. De flesta av de undersökta kommunerna subventionerar matkostnaderna men det förekommer

att kommuner inte gör detta utan låter avgiften svara för kostnaden. Detta innebär att avgifterna i dessa kommuner blir relativt hög men samtliga av dessa kommuner har en lägre kostnad än Östhammars kommun.

Östhammars kommun tar inte ut någon avgift för distributionen av matlådorna. Hur övriga kommuner gör skiljer sig åt men de undersökta kommuner som tar ut en avgift har satt en nivå mellan 6 kr och 18 kr.

Den modell som används när tekniska förvaltningen fakturerar socialförvaltningen har brister och medför att den redovisade kostnaden per brukare inte tar hänsyn till antalet boende och hur många som för tillfället är närvarande, således framstår kostnaden lägre än vad som är fallet. Detta visar på ett behov av en översyn över modellen. En alternativ modell skulle vara att istället basera kostnaden utifrån antalet lagade portioner. Kostnaden för lunch och middag framstår också som relativt låg vilket kan ställas i relation till övriga måltider som utgör en betydande del av den totala kostnaden. En översyn över denna fördelning skulle vara motiverat för att tillförsäkra att kostnaden för matlådor blir proportionerlig till övriga måltider på särskilt boende.

Det kan konstateras att de tillfrågade kommunerna haft svårt att ta fram uppgifter för kostnaderna för deras verksamhet. Detta framstår som naturligt om man beaktar att det finns många sätt och räkna och att gränsen för vad som ska räknas in i kostnaden är flytande. Det är därför rimligt att anta att kostnaderna i Östhammars kommun och andra kommuners kostnader har räknats fram med olika metoder och därför får tolkas med en viss försiktighet.

4.1. Alternativ 1

Kostavgifterna höjs för att minska den ekonomiska belastningen för förvaltningen att subventionera kostnaderna. Eftersom kostavgiften för särskilt boende redan är relativt hög mot andra kommuner så kommer en kraftig höjning av avgiften troligen medföra att kommunen tar ut en avgift som är betydligt högre än andra kommuner. En mindre höjning av avgiften är däremot möjlig för att avgiften ska ligga i nivå med den undersökta kommun som har högst avgift. En höjning i den omfattningen skulle innebära att avgiften höjs med 674 kr. Detta skulle ge en teoretisk besparing på 2 143 320 kr/ år (baserat på antalet platser).

4.2. Alternativ 2

Kostavgifterna lämnas oförändrade och en höjning gör istället av avgiften för matdistributionen. Den högsta avgiften för matdistributionen som en av de undersökta kommunerna har uppgår till 18 kr. En höjning till denna nivå skulle innebära en teoretisk besparing på 72 234 kr/ år (baserat på antalet utförda leveranser sen 2018), om istället hela subventionen tas bort skulle det ge en teoretisk besparing på 192 624 Kr.

4.3. Alternativ 3

Förvaltningen slutar att subventionera kostnaden för mat på särskilt boende samt på matlådor för ordinärt boende. Detta skulle medföra att den enskilde får en betydande höjning av avgiften. Inom Särskilt boende skulle avskaffandet av subventionen medföra att månadskostnaden för helpension skulle hamna på 5232 Kr. En sådan förändring medföra en teoretisk besparing på 6 809 000 kr årligen.

Skapat av

Alexander Skogsfeldt

Ärendenummer

TRV 2019/51587

Dokumentdatum

2019-11-04

**Minnesanteckningar för samrådsmöte med Länsstyrelsen i
Uppsala som berörs av ombyggnad av Vägkorsning
290/292 Österbybruk och Vägkorsning 709/716/292
Örbyhus i Uppsala län.**

Datum för mötet: 2019-11-04

Tid för mötet: 11.00–12.00

Lokal för mötet: Länsstyrelsens lokaler

Skapat av
Alexander Skogsfeldt

Dokumentdatum
2019-11-04

1 Samrådsmötet öppnas

Jeanette hälsar alla välkomna och går igenom mötets program, projektorganisationen samt håller en presentation av alla mötesdeltagare. Samrådet utgår från en PowerPoint presentation som deltagarna tillhandahållit för genomgång några dagar innan mötet.

2 Presentation av medverkande

Jeanette Höök	Projektledare, Trafikverket
Emma Rådahl	Miljöstöd, Trafikverket
Alexander Skogsfeldt	Projektingenjör, Trafikverket
Katja Fedorova	Uppdragsledare, Sweco
Karina Seperlin	Biträdande Uppdragsledare, Sweco,
Anders Hedberg	Gatu- och trafiksamordnare, Östhammars kommun
Ann Luthander	Länsstyrelsen Uppsala
Marie Berggren	Chef för slutförvarsenheten, säkerhetsskyddschef, chefsstrateg Östhammars Kommun
Cecilia Carlqvist	Infrastrukturstrateg, Region Uppsala
Ida Karlsson	Planhandläggare, Länsstyrelsen Uppsala
Katja Saranka	Länsstyrelsen Uppsala

3 Genomgång av presentation

Jeanette informerar om att det här avser att drivas som ett projekt med två stycken vägplaner. En åtgärd vid Örbyhus och en vid Österbybruk. Det är två korsningar som ska utformas för att förbättra trafiksäkerheten.

4 Sammanställning av synpunkter Österbybruk

Landskap och miljö

PowerPoint-presentationen sida 14 visar en kartbild över området. Det finns en äldre ek i den nordvästra kvadranten som projektet har tagit hänsyn till och kommer att hållas utanför projektområdet. Det finns även en milsten och en fornlämning som är av kulturmiljöintresse för projektet.

Synpunkter:

- Ann Luthander, Länsstyrelsen Uppsala, påpekar att den fornlämning som finns i sydväst är i torpmiljö och att dialog med Länsstyrelsen måste hållas vid påträffade fornlämningar.
- Sonja Preuss, Länsstyrelsen Uppsala, som inte kunde närvara vid mötet meddelade via Katja Saranka, att hon inte har hittat något som kan verka anmärkningsvärt utifrån en naturmiljö-synpunkt.

4.2 Övriga synpunkter

- Fortsatt arbete planeras avseende behov av bullerreducerande åtgärder. Ulf Lindblom, Länsstyrelsen Uppsala, kommer att utreda buller- och föroreningsfrågan.
- Samråd kommer att ske med Östhammars Kommun angående om Karmdammens badplats kommer att återupprättas i framtiden.
- Marie Berggren, Östhammars Kommun, påpekar vikten av att föra en dialog med Gästrikre Vatten som skall dra en ledning genom korsningen och till ett industriområde som kommunen anser vara en viktig överföringsledning.
- Marie Berggren, Östhammars kommun, nämner att det kan finnas en möjlighet att samordna ett möte mellan TRV och kommunen, Marie skall återkomma i ärendet angående lämpliga deltagare.
- Marie Berggren, Östhammars Kommun, frågar om cykelbarheten genom korsningen, ingår det någon lösning med övergångsställe mot Karmdammen? Trafikverket och Sweco besvarar frågan med att det inte har planerats för något övergångsställe, det har dock först diskussioner inom projektet att öka säkerheten för de som skall ta sig från parkeringen till Karmdammen.

5 Sammanställning av synpunkter Örbyhus

- Marialeden är i dagsläget inte markerad i fornlämningsregistret, Länsstyrelsen Uppsala tittar närmare på varför så är fallet.
- Länsstyrelsen Uppsala påpekar att ibland upprustas pilgrimsleder vilket Östhammars Kommun då nämner att den närliggande St. Olofsleden precis har öppnat, vilket kan öka populariteten för vandringsleder i området. Utredning om Marialeden kommer att upprustas behöver göras då det kan påverka behovet att korsa vägen med cykel eller till fots.
- Jeanette tog upp Region Uppsala synpunkt om önskemål från allmänheten om en gång- och cykelväg söderut till Örbyhus slott som inkom via mail från Cecilia Carlqvist till Jeanette 2019-10- 31.

"Tierps kommun önskar att vägplan ger förslag på säker GC-passage. I diskussioner med TrV Planering framförde vi på Region Uppsala att vi bygger en GC-väg från korsning till infarten till macken och en säker GC-passage."

Trv bad att få återkomma efter kontakt med Trv planering och att frågan omhändertas i kommande samråd.

6 Övriga frågor och kommentarer

- Östhammars kommun påpekar att det har varit kort handläggningstid för samråd. Något som Trafikverket tar med sig till framtida samråd med kommunal verksamhet.
- Länsstyrelsen Uppsala undrar om det blir två separata ärenden eller ett gemensamt för Örbyhus och Österbybruk. Trafikverket meddelar att det kommer att skickas ut som två separata ärenden då det är två vägplaner.
- Jeanette Höök, Trafikverket, tar upp frågan Länsstyrelsens handläggningstid för betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen Uppsala svarar att det beror på när samrådsunderlaget skickas in men räkna med 4 veckor. Inkommer ansökan i december 2019 så tillkommer ytterligare två veckor för julleddighet.
- Ida Karlsson, Länsstyrelsen Uppsala, och Marie Berggren, Östhammars Kommun, tar upp frågan om hantering av massor. Trafikverket och Sweco besvarar frågan med att projekteringen inte har kommit så långt att den har tagit hänsyn till masshantering, det kommer att vara med i samrådshandlingsskedet.

Synpunkter:

Väggkorsning 709/716/292 Örbyhus

Bilaga:

PowerPoint: Underlag till samråd Möte Länsstyrelsen 4 nov

Kommunstyrelsen

Från: [REDACTED]
Skickat: den 7 november 2019 08:48
Till: Berggren, Marie; Lindblad, Martin
Kopia: Hedberg, Anders
Ämne: SV: Underlag för samråd Projekt Korsningsåtg. 292

Ok, vi kör så. Då meddelar jag konsulten att vi har ett yttrande från Östhammars kommun avseende korsning 290/292 vid Österbybruk (utöver den input vi har fått från er under v 41) senast fre den 15 nov.

Med vänlig hälsning

Jeanette Höök
Projektledare

[REDACTED]
Mobil: 070-257 48 96

Trafikverket
Östunagatan 4
753 23 Uppsala
Telefon: 0771-921 921
www.trafikverket.se

Från: Berggren, Marie <Marie.Berggren@osthammar.se>
Skickat: den 6 november 2019 14:17
Till: Höök Jeanette, IVös1 [REDACTED] Lindblad, Martin <Martin.Lindblad@osthammar.se>
Kopia: Hedberg, Anders <Anders.Hedberg@osthammar.se>
Ämne: SV: Underlag för samråd Projekt Korsningsåtg. 292

Mitt förslag är detta.

Låt Martin och hans gäng höra samrådsunderlaget och låt oss i kommunen få nästa vecka på oss att formulera underlaget som ska vidare till KSAU.

Ni får då ett yttrande som innehåller synpunkter från kommunen med reservation för eventuella förändringar som kan komma fram vid KSAU.

Det är så snabbt vi kan leverera helt enkelt.

Ska ni också ta fram en bilaga där ni bemöter samrådssynpunkter i detta skede ?

Mvh
Marie

Från: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Behöver vi ha ytterligare ett möte där jag presenterar underlag för samråd, utöver mötet som var i måndags och som är nu på fredag? Vad ser du som kan vara bra att samråda om mera innan kommunstyrelsens möte i början av dec (4 dec tror jag att det var) innan vi skickar in SU till länsstyrelsen om beslut för betydande miljöpåverkan?

Med vänlig hälsning

Jeanette Höök
Projektledare

[REDACTED]
Mobil: 070-257 48 96

Trafikverket
Östunagatan 4
753 23 Uppsala
Telefon: 0771-921 921
www.trafikverket.se

Från: Berggren, Marie <Marie.Berggren@osthammar.se>

Skickat: den 6 november 2019 12:54

Till: Höök Jeanette, IVös1 [REDACTED]

Ämne: SV: Underlag för samråd Projekt Korsningsåtg. 292

Jag kontaktar Martin så återkommer vi tillsammans till dig ☺

Mvh

Marie

Från: [REDACTED]

Skickat: den 5 november 2019 14:26

Till: Berggren, Marie <Marie.Berggren@osthammar.se>

Ämne: Underlag för samråd Projekt Korsningsåtg. 292

Hej Marie,

Tack för din medverkan igår vid mötet med länsstyrelsen ang. underlag för samråd projekt Korsningsåtg. 292. Har du möjlighet att återkomma med tider och personer från Östhammars kommun för samrådsmötet som vi nämnde om igår (protokoll kommer i närtid).

För information har jag varit i kontakt med Martin Lindblad och skickat en möteskallelse fre 8 nov kl 11:30-12:30 (Anders Hedberg deltog på mötet igår). Martin har tidigare skrivit att datum och tid för mötet på fre passar honom men ej tackat ja till kallelsen (än).

Med vänlig hälsning

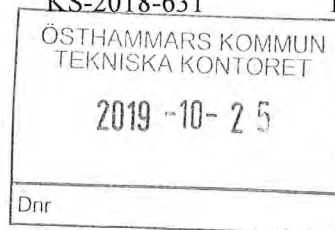
Jeanette Höök

Projektledare

[REDACTED]
Mobil: 070-257 48 96

Trafikverket
Östunagatan 4
753 23 Uppsala
Telefon: 0771-921 921
www.trafikverket.se

LÄGENHETSARRENDE

- Upplåtare: Östhammars kommun, 212000-0290, Box 66, 742 21 Östhammar, nedan kallad upplåtaren.
- Arrendator: Öregrunds Tennissällskap, 817301-0672, [REDACTED] [REDACTED] nedan kallad arrendatorn.
- Bakgrund: Med anledning av att Tallparksbanorna renoveras och nytt avtal upprättas, upprättas även ett nytt fristående avtal för Kyrkbanan.
- Område: Markområde på del av Öregrund 8:1, även kallad Kyrkbanan. Området är markerade på avtalet tillhörande kartbilaga, bilaga 1
- Ändamål: Området ska användas till tennisverksamhet. För annan användning krävs upplåtarens medgivande.
- Arrendetid: 2019-06-01 – 2024-05-31
- Förlängning: Förlängning sker automatiskt med 3 år i taget om uppsägning inte sker senast 1 år före den löpande avtalstidens slut.
- Avgift: Arrendeavgiften är 25.000 kr för varje arrendeår. Arrendeavgiften skall betalas i förskott före 1 juni varje år.
- Index: Arrendeavgiften är baserad på konsumentprisindextalet (totalindex) 330,72 för oktober månad 2018 och gäller under det första arrendeåret. För varje följande arrendeår skall avgiften justeras så att den följer indexändringarna fram till oktober månad närmast före det aktuella arrendeårets början.
- Sopor: Arrendatorn ska stå för sophämtning för anläggningen.
- Vatten: Arrendatorn har rätt att använda kommande havsvattenanläggning som är under uppbyggnad. Arrendatorn ansvarar för uppstart och stängning för vintern.
- Drift, skötsel, Underhåll: Arrendatorn ska svara för och bekosta objektets samtliga drift, skötsel och underhållskostnader.
- Skick: Området upplåts i det skick det befinner sig på tillträdesdagen. Arrendatorn är skyldig att alltid hålla området i städad och vårdat skick. Arrendatorn ska genast underrätta upplåtaren om förhållanden som är av betydelse för upplåtaren i dess egenskap av fastighetsägare.

- Reklamplatser: Arrendatorn har rätt att under avtalstiden upplåta reklamplats inom objektets område. Arrendatorn ansvarar för att nödvändiga tillstånd finns. Reklam med tobak eller alkoholhaltiga drycker får inte förekomma inte heller diskriminerande reklam. Reklamintäkter tillfaller arrendatorn.
- Försäkringar: Arrendatorn ska säkerställa att nödvändiga försäkringar för verksamhet för arrendeställe finns under hela arrendetiden.
- Utveckling/
utbyggnad: Arrendatorn får inte utan upplåtarens tillstånd bygga ut eller på annat sätt förändra upplåtelseområdet.
- Ledningar: Arrendatorn medger upplåtaren, eller annan som har dennes tillstånd, att få dra ledningsarbeten, om detta kan ske utan avsevärd olägenhet för arrendatorn. Arrendatorn är skyldig att utan ersättning tåla det intrång som föranleds av att ledningarna anläggs och nyttjas, men har rätt till ersättning för direkta skador i övrigt.
- Upplåtelse/
överlåtelse: Arrendatorn får inte upplåta eller överlåta arrendet eller sätta annan i sitt ställe utan upplåtarens skriftliga medgivande.
- Upplåtelse-
utgång: Vid avtalets upphörande ska syn företas för att säkerställa att området lämnas i godtagbart skick.
- Inskrivning: Detta avtal får inte inskrivas.
- Ersätter tidigare
avtal: Detta avtal ersätter tidigare avtal daterat 1986-08-27 med upplåtelse-
tid 19860901-20110831 med förlängning 5 år i sänder.

Detta avtal gäller under förutsättning att Östhammars Kommunstyrelsen beslutar att godkänna avtalet.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Bilagor: 1. Karta område

Östhammar 2019-11-05

Östhammar 2019-10-21

ÖSTHAMMARS KOMMUN

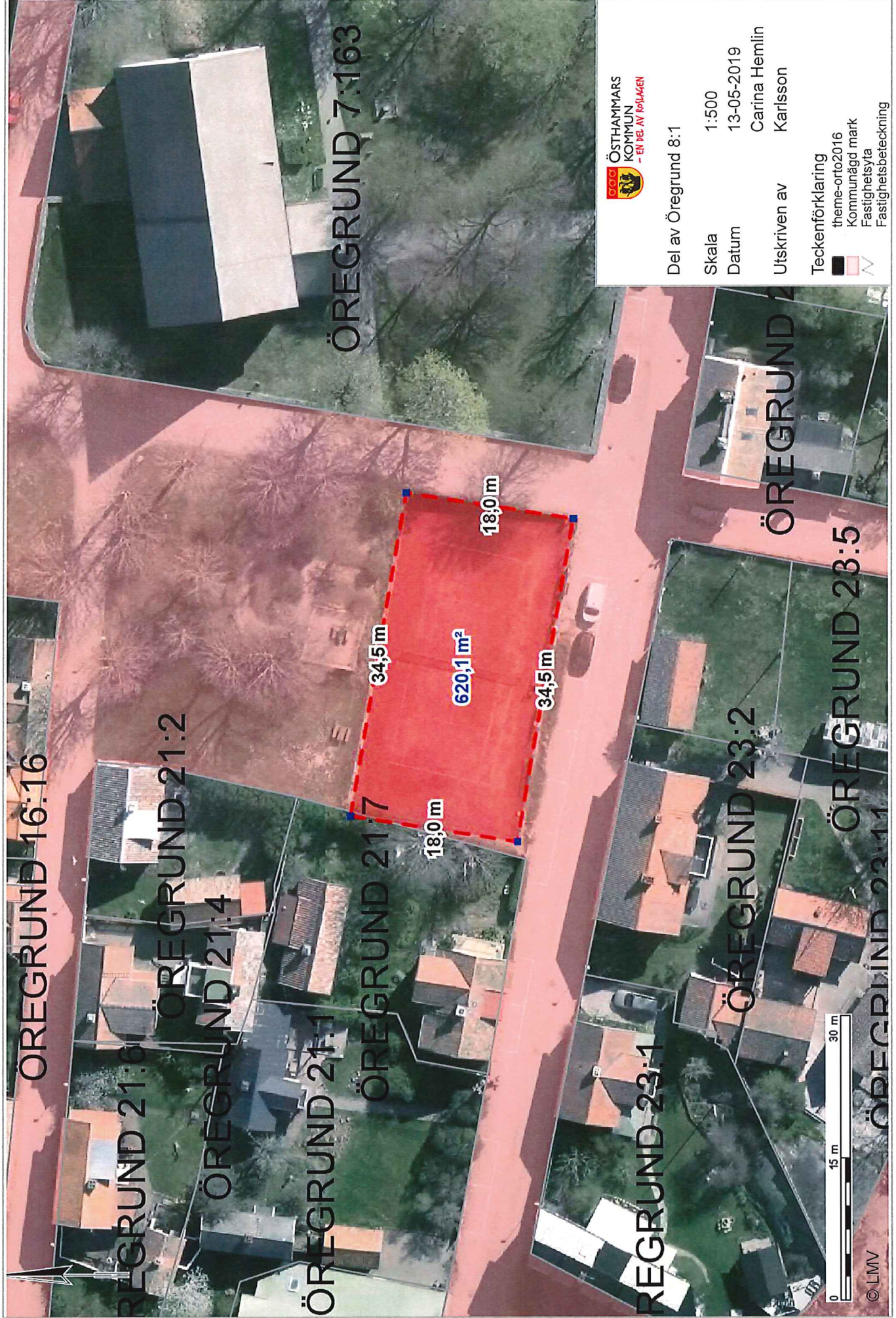
ÖREGRUNDS TENNISSÄLLSKAP

Jacob Spangenberg
Kommunstyrelsens ordförande

Helen Åsbrink
Teknisk chef

Del av Öregrund 8:1

Skala 1:500

Datum 13-05-2019

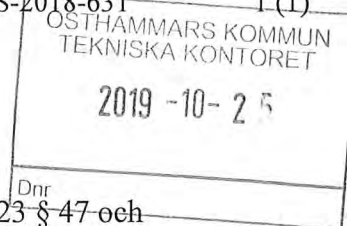
Utskriven av Carina Hemlin

Karlsson

Teckenförklaring

- theme-orto2016
- Kommunägd mark
- Fastighetsyta
- Fastighetsbeteckning

Handwritten marks in blue ink at the bottom right corner.

TILLÄGG TILL LÄGENHETSARRENDE

Avtal avseende Kyrkbanan med beslut i KF 2019-04-23 § 47 och KS 2019-05-28 § 175 gäller med följande tillägg.

- Upplåtare: Östhammars kommun, 212000-0290, Box 66, 742 21 Östhammar, nedan kallad upplåtaren.
- Arrendator: Öregrunds Tennissällskap, 817301-0672, [redacted] nedan kallad arrendatorn.
- Avgift: Arrendeavgiften för första arrendeåret 2019-06-01 – 2020-05-31 för Kyrkbanan ska efter överenskommelse mellan upplåtare och arrendator vara 12.500 kr med anledning av att den nya havsvattenanläggningen inte varit i drift i den omfattning som avsågs vid avtalets tecknande. Anstånd med arrendeavgiften kan ges till 1 september de år arrendator meddelar behov om det.
- Vatten: Östhammars Kommun ansvarar för drift, skötsel och underhåll av havsvattenanläggningen. Övrig drift regleras enligt huvudavtalet.

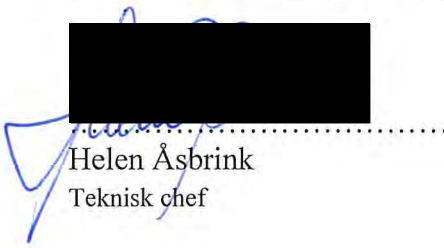
Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Östhammar 2019-11-05

Östhammar 2019-10-21

ÖSTHAMMARS KOMMUN

ÖREGRUNDS TENNISSÄLLSKAP

Helen Åsbrink
Teknisk chef

LÄGENHETSARRENDE

- Upplåtare: Östhammars kommun, 212000-0290, Box 66, 742 21 Östhammar, nedan kallad upplåtaren.
- Arrendator: Öregrunds Tennissällskap, 817301-0672 [REDACTED]
[REDACTED] nedan kallad arrendatorn.
- Bakgrund: För att möjliggöra att Öregrunds Tennissällskap kan söka idrottslyftsmedel frångår Östhammars Kommun med detta avtal sin normala avtalslängd eftersom Riksidrottsförbundet ställer krav på ett 10-årigt avtal. Kommunfullmäktige har genom beslut 2019-04-23 tillstyrkt avtalstid på 10 år, se bilaga 1.
- Område: Markområde på del av Öregrund 8:1, även kallad Tallparksbanorna. På området finns även en kioskbyggnad, läktare samt en bod som tillhör Öregrunds Tennissällskap. Området är markerade på avtalet tillhörande kartbilaga, bilaga 2
- Ändamål: Området ska användas till tennisverksamhet.
För annan användning krävs upplåtarens medgivande.
- Arrendetid: 2019-06-01 – 2029-05-31
- Förlängning: Förlängning sker automatiskt med 3 år i taget om uppsägning inte sker senast 1 år före den löpande avtalstidens slut.
- Avgift: Arrendeavgiften är 37.000 kr för varje arrendeår. Arrendeavgiften skall betalas i förskott före 1 juni varje år.
- Index: Arrendeavgiften är baserad på konsumentprisindextalet (totalindex) 330,72 för oktober månad 2018 och gäller under det första arrendeåret. För varje följande arrendeår skall avgiften justeras så att den följer indexändringarna fram till oktober månad närmast före det aktuella arrendeårets början.
- El och sopor: Arrendatorn ska stå för el och sophämtning för anläggningen.
- Vatten: Arrendatorn har rätt att använda kommande havsvattenanläggning som är under uppbyggnad. Arrendatorn ansvarar för uppstart och stängning för vintern.
- Drift, skötsel, Underhåll: Arrendatorn ska svara för och bekosta objektets samtliga drift, skötsel och underhållskostnader.

- Skick:** Området upplåts i det skick det befinner sig på tillträdesdagen. Arrendatorn är skyldig att alltid hålla området i städat och vårdat skick. Arrendatorn ska genast underrätta upplåtaren om förhållanden som är av betydelse för upplåtaren i dess egenskap av fastighetsägare.
- Tillgänglighet:** Området utanför banorna som upplåtes ska vara tillgängligt för allmänheten.
- Reklamplatser:** Arrendatorn har rätt att under avtalstiden upplåta reklamplats inom objektets område. Arrendatorn ansvarar för att nödvändiga tillstånd finns. Reklam med tobak eller alkoholhaltiga drycker får inte förekomma inte heller diskriminerande reklam. Reklamintäkter tillfaller arrendatorn.
- Försäkringar:** Arrendatorn ska säkerställa att nödvändiga försäkringar för verksamhet för arrendeställe finns under hela arrendetiden.
- Utveckling/
utbyggnad:** Arrendatorn får inte utan upplåtarens tillstånd bygga ut eller på annat sätt förändra upplåtelseområdet.
- Ledningar:** Arrendatorn medger upplåtaren, eller annan som har dennes tillstånd, att få dra ledningsarbeten, om detta kan ske utan avsevärd olägenhet för arrendatorn. Arrendatorn är skyldig att utan ersättning tåla det intrång som föranleds av att ledningarna anläggs och nyttjas, men har rätt till ersättning för direkta skador i övrigt.
- Upplåtelse/
överlåtelse:** Arrendatorn får inte upplåta eller överlåta arrendet eller sätta annan i sitt ställe utan upplåtarens skriftliga medgivande.
- Upplåtelse-
utgång:** Vid avtalets upphörande ska syn företas för att säkerställa att området lämnas i godtagbart skick.
- Inskrivning:** Detta avtal får inte inskrivas.
- Ersätter tidigare
avtal:** Detta avtal ersätter tidigare avtal daterat 1986-08-27 med upplåtelse-
tid 19860901-20110831 med förlängning 5 år i sänder.
- Villkor om
finansiering** Detta avtal gäller under förutsättning av att arrendatorn har löst finansieringen av omläggningen av bana 1, som framgår av bilagor.

Detta avtal gäller under förutsättning att Östhammars Kommunfullmäktige beslutar att godkänna avtalet.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Bilagor: 1. Beslut Kommunfullmäktige
2. Karta område

Östhammar 2019-11-05

Östhammar 2019-10-21

ÖSTHAMMARS KOMMUN

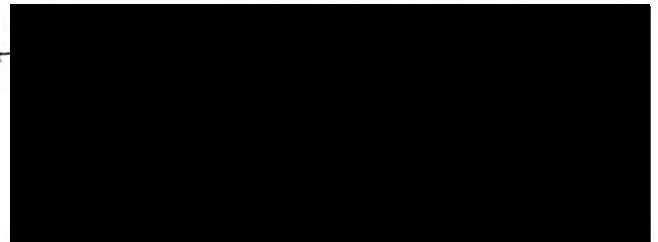
ÖREGRUNDS TENNISSÄLLSKAP

Jacob Spangenberg
Kommunstyrelsens ordförande

Helen Åsbrink
Teknisk chef

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2018-631

§ 47. Arrendeavtal med Öregrunds Tennissällskap

Beslut

Kommunfullmäktige tillstyrker en avtalstid på 10 år med möjlighet till förlängning under förutsättning att Öregrunds tennissällskap visar på att de löst finansieringen av omläggning av tennisbana 1 i Tallparken.

Kommunfullmäktige delegerar beslut om 10-åriga avtalets innehåll till kommunstyrelsen när Öregrunds Tennissällskap finansiering är klar och avtalets slutliga utformning har framförhandlats.

Ärendebeskrivning

Tennisbana 1 i Tallparken är i behov av omläggning. Banan anlades 1986. Underhållsansvaret ligger på Öregrunds Tennissällskap enligt nuvarande arrendeavtal. Öregrunds Tennissällskap har ansökt om medel från Upplands Idrottsförbund och fått ett bidrag beviljat på 200.000 kronor under förutsättning att övrig finansiering och ett 10-årigt kommunalt markavtal finns. Öregrunds Tennissällskap har inhämtat en offert på omläggning av tennisbana 1 på ca 435.000 kronor.

Enligt kommunens delegationsordning så krävs beslut i kommunfullmäktige vid avtal som sträcker sig 10 år.

Öregrunds Tennissällskap har ännu inte visat att finansieringen är ordnad men har sökt bidrag från Kultur och Fritidsnämnden. Kultur och Fritidsnämnden har uttryckt behov av att säkerställa att ett 10 årigt avtal har beviljats för att kunna ta ställning till ansökan om bidrag.

Målsättningen för kommunens arbete är att hantera avtal inom den givna tjänstemannadelegationen men att detta ärende utgör ett motiverat undantag då kravet för att få bidraget från Upplands Idrottsförbund är att kommunen upprättar ett 10-årigt markavtal.

Ett avtal upprättas när Öregrunds Tennissällskap visar på att förutsättningarna är uppfyllda för ett 10-årigt avtal.

Fram tills att nytt avtal är framtaget så tillämpas gällande markavtal med Öregrunds Tennissällskap.

2 H

Kommunfullmäktige

Beslutet skickas till

- Öregrunds Tennissällskap
- Kultur- och fritidsförvaltningen
- Tekniska förvaltningen

2 18

ÖSTHAMMARS KOMMUN
 - EN DEL AV ROSLAGEN

Del av Öregrund 8:1
 Skala 1:500
 Datum 13-05-2019
 Utskriven av Carina Hemlin
 Karlsson

Teckenförklaring
 theme-orto2016
 Kommunägd mark
 Fastighetsyta
 Fastighetsbeteckning

ÖREGRUND 8:14

© LMV

Handwritten blue marks at the bottom right of the page.

TILLÄGG TILL LÄGENHETSARRENDE

Avtal avseende Tallparksbanorna med beslut i KF 2019-04-23 § 47 och KS 2019-05-28 § 175 gäller med följande tillägg.

- Upplåtare: Östhammars kommun, 212000-0290, Box 66, 742 21 Östhammar, nedan kallad upplåtaren.
- Arrendator: Öregrunds Tennissällskap, 817301-0672, [REDACTED] nedan kallad arrendatorn.
- Avgift: Arrendavgiften för första arrendeåret 2019-06-01 – 2020-05-31 för Tallparksbanorna ska efter överenskommelse mellan upplåtare och arrendator vara 18.500 kr med anledning av att den nya havsvattenanläggningen inte varit i drift i den omfattning som avsågs vid avtalets tecknande. Anstånd med arrendavgiften kan ges till 1 september de år arrendator meddelar behov om det.
- Vatten: Östhammars Kommun ansvarar för drift, skötsel och underhåll av havsvattenanläggningen. Övrig drift regleras enligt huvudavtalet.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Östhammar 2019-11-05

Östhammar 2019-10-21

ÖSTHAMMARS KOMMUN

ÖREGRUNDS TENNISSÄLLSKAP

[REDACTED]
Helen Åsbrink
Teknisk chef

TILLÄGG TILL LÄGENHETSARRENDE

Avtal, med beslut i KF 2019-04-23 KS 2019-05-28 gäller med följande tillägg.

Upplåtare/
Fastighetsägare: Östhammars kommun, 212000-0290, Box 66, 742 21 Östhammar, nedan kallad upplåtaren.

Arrendator: Öregrunds Tennissällskap, 817301-0672, [REDACTED],
[REDACTED] nedan kallad arrendator

Bakgrund: Öregrunds Tennissällskap önskar ändra arrendeområde så det möjliggör att de kan utöka sin verksamhet med paddelbana. Befintligt arrendeområde minskas och ny del läggs till men den totala arean blir oförändrad.

Område: Markområde på del av Öregrund 8:1, även kallad Tallparksbanorna. Området är markerat på en till detta avtal bifogad karta. Avtalet avser endast förändring av område markerat på avtalet tillhörande kartbilaga, bilaga 1.

Ändamål: Området ska även kunna användas för paddelbana.

Nyttjandetid: 2020-01-01 – 2029-05-31

Bilaga: Karta område

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Östhammar 2019-12-

Östhammar 2019-12-

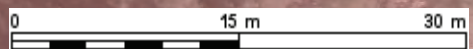
ÖSTHAMMARS KOMMUN

ÖREGRUNDS TENNISÄLLSKAP

.....
Jacob Spangenberg
Kommunstyrelsens ordförande

.....
[REDACTED] t
Ordförande

.....
Helen Åsbrink
Teknisk chef

Skala 1:500
Datum 14-11-2019
Utskriven av Carina Hemlin Karlsson

Teckenförklaring
■ theme-orto2016
■ Kommunägd mark

Program för krisberedskap 2019-2022

Antagen i xxx åååå-mm-dd, § xx

Innehåll

1. Inledning.....	3
1.1 Syfte	3
1.2 Uppföljning	3
2. Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden	3
3. Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunens förvaltning, bolag, stiftelser och kommunalförbund.....	4
3.1 Förvaltningen	4
3.2 Kommunalförbund	5
3.3 Kommunala bolag	5
4. Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys.....	5
5. Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar.....	6
6. Planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden	7
6.1 Kommunövergripande planering.....	7
6.2 Verksamhetsspecifik planering	7
6.3 Kontinuitetsplanering	8
6.4 Säkra kommunikationer	8
6.5 Reservkraft (styrel).....	9
6.6 Robust dricksvattenförsörjning	9
6.7 Utbildnings- och övningsplan	9
6.9 Oljeskydd	9
6.10 Frivilliga Resursgruppen (FRG).....	10

1. Inledning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har undertecknat en överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022 (SKL 18/03101). Överenskommelsen utgår från Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH), Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH) samt Kommunallag (2017:725). I enlighet med överenskommelsen har kommunen upprättat *Östhammars kommuns program för krisberedskap 2019-2022*. Programmet anger kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden.

1.1 Syfte

Programmet syftar till att skapa en strategisk inriktning för arbetet med krisberedskap genom att ange:

- kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden
- övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund
- kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys
- kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar
- vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

1.2 Uppföljning

Kommunens krisberedskapsarbete kommer under mandatperioden att följas upp i kommunens årliga redovisning till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt vid länsstyrelsens i Uppsala läns uppföljningar. Uppföljning kommer även att ske genom årlig rapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för vår organisation.

Programmet kommer att kompletteras med en årlig verksamhetsplan som beslutas på tjänstepersonnivå. Då målen för kommunens krisberedskapsarbete berör alla förvaltningar beslutas verksamhetsplanen av kommundirektören efter samråd med ledningsgruppen i kommunen. Beredskaps- och säkerhetssamordnaren ansvarar för att ta fram verksamhetsplanen tillsammans med förvaltningarna och kriskommunikationsfunktionen, med utgångspunkt i bla risk- och sårbarhetsanalysen för kommunen. Programmet och tillhörande verksamhetsplan ska göras tillgänglig för medarbetare i Östhammars kommun. Uppföljningen av verksamhetsplanen sker på verksamhetsnivå. Sammanställningen av det samlade utfallet av såväl plan som program görs av beredskaps- och säkerhetssamordnaren.

2. Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden

Östhammars kommuns arbete med krisberedskap utgår från Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, förordning (2006:637) och överenskommelsen (SKL 18/03101) som reglerar kommunernas ersättning för de uppgifter de har enligt lagen.

Under mandatperioden kommer kommunen att fokusera arbetet mot att säkerställa att Östhammars kommun har förmåga att omhänderta grunduppdragen inom krisberedskap som

åläggs kommunen. Med ett systematiskt arbete där utrymme ges att vidmakthålla det arbete som planeras genomföras under mandatperioden är förhoppningen att långsiktigt stärka kommunens grundförmåga för krishantering. Samma förmåga kan sedan komma att utgöra en god grund för de uppdrag som planeras bygga vidare på krisberedskapsarbetet, så som civilt försvar.

Östhammars kommun kommer under mandatperioden att satsa på aktiviteter som stärker de verksamheter som ansvarar för samhällsviktig verksamhet att förebygga och hantera samhällsstörningar. Denna ambition utgår från ansvarsprincipen, den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden ska ha det också under en krissituation.

Östhammars kommun ska verka i samverkan med andra aktörer före, under och efter en inträffad samhällsstörning eller kris och erbjuda stöd efter egen förmåga och förutsättningar.

Kommunen ska inom verksamhetsområdet krisberedskap bedriva viss omvärldsbevakning samt implementera nationella och regionala riktlinjer och beslut i enlighet med rådande praxis, så väl som att ta del av andra aktörers erfarenheter. Ambitionen är att detta ska stärka kommunens förmåga att samverka för att uppnå samverkan, samordning och ledning. Detta ska även utgöra en god grund för effektivisering av kommunens resurser och satsningar.

3. Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunens förvaltning, bolag, stiftelser och kommunalförbund

Grunden för kommunens styrning av arbetet med krisberedskap bottnar i ansvarsprincipen som fastslår att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden ska ha det också under en krissituation samt likhetsprincipen som innebär att en verksamhet så långt det är möjligt bör fungera på liknande sätt som vid normala förhållanden. Östhammars kommun avser därför förtydliga att verksamheternas ansvar kvarstår även under en samhällsstörning. Beredskaps- och säkerhetssamordnaren och kriskommunikationsfunktionen har ett tydligt ansvar för samordning av arbetet, att skapa förutsättningar för verksamheterna, att ta sig an krisberedskapsfrågorna samt utgöra ett stöd för verksamheterna före och efter en händelse.

Östhammars kommuns ambition är att integrera det förebyggande krisberedskapsperspektivet, dvs. riskhanteringsperspektivet så långt som möjligt i ordinarie verksamhetsplanering och arbete och integreras i kommunens ledningsverktyg Stratsys, vilket innebär att verksamhetsplanen för krisberedskap för 2021 ska vara klar i september 2020.

3.1 Förvaltningen

Kommundirektören är kommunens högsta ledande tjänsteperson. Kommundirektören ansvarar under en händelse även för att samverkan upprättas med berörda aktörer och att kommunen har förmåga att stå värd för en lokal inriktnings- och samordningsfunktion.

Förvaltningscheferna är ansvariga för sina respektive verksamheter med ansvar för kontinuitetshantering och det förebyggande arbetet med riskhantering. Vid kommunledningskontoret har beredskaps- och säkerhetssamordnaren och kriskommunikationsfunktionen ett utpekat ansvar för att stödja och samordna verksamheternas arbete med krisberedskap före och efter en händelse. Avsikten är att det

arbetet sker nära kopplat till arbetet med planering av civilt försvar och säkerhetsskydd men också till annan verksamhetsplanering och intern styrning och kontroll.

3.2 Kommunalförbund

Östhammars kommun ingår i gemensam räddningsnämnd med Uppsala och Tierp. Räddningstjänstens ansvar och verksamhet har många gånger en direkt inverkan på kommunens förmåga att hantera allvarliga störningar och extraordinära händelser. Räddningstjänstens roll i förhållande till kommunens krisberedskap utgår från deras uppdrag enligt Lag (2003:789) om skydd mot olyckor och Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, som framgår i Förbundsförordningen §5.

3.3 Kommunala bolag

Följande bolag är till delar eller i sin helhet kommunala bolag, Östhammar Vatten AB, Hargshamn AB, Gästrike Vatten AB, Dannemora Gruvfastighet AB och Visit Roslagen AB. Därutöver har vi styrelserepresentation i Stiftelsen Östhammarshem. Under mandatperioden planeras en genomgång av ägardirektiven i respektive bolag där kommunens ambition är att se över hur krisberedskapsarbetet kan vävas in för att kunna styra förväntningarna på bolagen i samband med en extraordinär händelse. Kommunen avser även att utveckla samverkan med de kommunala bolagen för att skapa förståelse mellan bolagen och kommunens verksamheter vilket kan förväntas underlätta hanteringen av en samhällsstörning. Vid händelser där kommunens bolag är direkt påverkade eller kan vara en resurs för hantering av händelsen kommer dessa att bjudas in till en lokal inriktnings- och samordningsfunktion (ISF)¹.

Under mandatperioden planerar Östhammars kommun att skapa ett fungerande krissamverkansråd där kommunen kan ta stor draghjälp av kommunens bolag för att engagera övriga relevanta aktörer.

4. Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

Östhammars kommuns process för den övergripande risk- och sårbarhetsanalysen utgår i stort från FOI:s FORSA-modell för identifiering av kommunens prioriterade åtaganden, samhällsviktig verksamhet och dessas kritiska beroenden. Kommunen inväntar stöd från länsstyrelsen för att gemensamt i länet utveckla metodiken för risk- och sårbarhetsanalys.

Den övergripande processen för risk- och sårbarhetsanalys under mandatperioden kommer i första hand att utgå från resultatet av det omfattande arbete som ligger till grund för risk- och sårbarhetsanalysen som fastställdes oktober 2019. Den övergripande rapport som tagits fram för kommunen kommer även brytas ner i mer detaljerade delsammanställningar per förvaltning. Anledningen är att ge verksamheterna förutsättningar för att ytterligare fördjupa sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalys och kontinuitetshantering med utgångspunkt i ansvarsprincipen.

I det grundliga arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen under 2018-2019 har alla förvaltningar i kommunen deltagit.

---

¹ Inriktnings- och samordningsfunktionen är en aktörsgemensam plattform för dialog och överenskommelser. Syftet med en inriktnings- och samordningsfunktion är att företrädare för olika aktörer ska mötas för att träffa överenskommelser om aktörsgemensam inriktning och samordning.

Östhammars kommun ska arbeta systematiskt med risk- och sårbarhetsreducering för kommunens samhällsviktiga verksamheter. Samtidigt behöver kommunen även planera för hur risk- och sårbarhetsanalysen på ett mer omfattande sätt kan omhänderta analys av samhällsviktig verksamhet som ej bedrivs av kommunen eller där kommunen ej är uppdragsgivare utifrån kommunens geografiska områdesansvar. Detta är särskilt angeläget i och med kommunens styrels- respektive nödvattenplanering. Risk- och sårbarhetsanalysen utgör även en grund för kommunens säkerhetsskyddsarbete.

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys utgör underlag för samtliga prioriteringar av åtgärder i detta styrdokument så väl som i kommunens utbildnings- och övningsplan. Exempelvis är ambitionen att de scenarion som planeras för under utbildning och övning ska hämtas från risk- och sårbarhetsanalysens identifierade oönskade händelser. De satsningar på krishantering som planeras under mandatperioden för utbildning och övning av krishanteringsorganisationen och de lärdomar som förväntas genereras kommer även att omhändertas i det fortsatta arbetet med risk- och sårbarhetsanalys utifrån principen om ständigt utveckling och lärande.

5. Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar

Östhammars kommun ska verka för att olika aktörer samverkar och uppnår samordning före, under och efter samhällsstörningar. Kommunen deltar i C-Sam enligt *Regionala riktlinjer, samverkan och ledning inför och vid en samhällsstörning* med Länsstyrelsen i Uppsala län som syftar till att öka länets förmåga att hantera samhällsstörningar. Samverkan med aktörer verksamma inom Östhammars kommuns geografiska område sker främst med räddningstjänsten samt Polismyndigheten utifrån förebyggande arbete och trygghetsskapande åtgärder. Kommunen avser att utveckla och fördjupa samarbetet med Gästrike Vatten AB. Ambitionen finns att under mandatperioden utöka samverkan även med andra externa utförare av samhällsviktig verksamhet.

Östhammars kommun har under 2019 inlett en satsning på kommunens krishanteringsorganisation. Under detta arbete har Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps skrifter om gemensamma grunder för ledning och samordning implementerats i kommunens utbildningar. Arbetet utgör delvis en kunskapshöjande aktivitet för att skapa förståelse för kommunens geografiska områdesansvar. Kommunen samverkar redan idag med andra aktörer under hanteringen av en händelse. Detta arbetssätt har implementerats utifrån ett aktörsgemensamt språkbruk i kommunens plan för ledning och samordning vid samhällsstörning.

Östhammars kommun har för avsikt att under mandatperioden stärka kommunens förmåga för samverkan och ledning i enlighet med nationell och regional inriktning utifrån kommunens geografiska områdesansvar. Samverkan i förebyggande syfte underlättar samverkan under pågående hantering av händelse.

Kommunens geografiska områdesansvar utgör också underlag för kommunens utbildnings- och övningsplanering under mandatperioden. Kommunen har ett ansvar att inte enbart öva den egna krishanteringsorganisationen utan att även öva tillsammans med andra aktörer verksamma inom kommunens geografiska område i samverkansövningar. Under

mandatperioden kommer samverkansövningar med externa utförare av samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område att prioriteras.

Östhammars kommun kommer under mandatperioden att stärka förmågan att kommunicera under störda förhållanden. Kommunens risk- och sårbarhetsanalys visar att nära på samtliga verksamheter i kommunen är beroende av fungerande kommunikationer för att bedriva samhällsviktig verksamhet och prioriterade åtaganden. Kommunens förmåga för samverkan och ledning måste finnas även under störda förhållanden, där till exempel system för elförsörjning och elektroniska kommunikationer är påverkade. Detta ställer krav på att de kommunikationsverktyg som används är robusta och fungerar utan avbrott, även i en störd miljö.

6. Planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden

Östhammars kommuns planering för mandatperioden avseende krisberedskap utgår från kommunens risk- och sårbarhetsanalys, lärdomar från tidigare händelser samt lärdomar från genomförda övningar såsom Övning Havsörn 2019. Vidare utgör kommunens risk- och sårbarhetsanalys underlag för prioriteringar av åtgärder i detta styrdokument så väl som i kommunens utbildnings- och övningsplan.

6.1 Kommunövergripande planering

Utifrån lärdomar från kommunens risk- och sårbarhetsanalys och erfarenheter från händelser behöver kommunen genomföra vissa satsningar på aktiviteter som kan komma många eller samtliga verksamheter till gagn för att höja lägstanivån för krisberedskapsplanering inom kommunens verksamheter. Flertalet verksamheter efterfrågar stöd i krisberedskapsplanering. Det handlar rent konkret om att skapa förståelse för kommunens övergripande planverk inom krisberedskap.

Ett antal möjliga projekt för vidare övergripande analys har lyfts fram under kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys. Alla dessa kan inte omhändertas under mandatperioden och kommunen har med anledning av detta valt att rikta resurserna för att övergripande utveckla och etablera kommunens arbete med informationssäkerhet och IT-förvaltning utifrån ett krisberedskapsperspektiv.

6.2 Verksamhetsspecifik planering

Målsättningen är att kommunens enskilda verksamheter ska öka verksamhetens förmåga att motstå störningar samt hantera och kommunicera om oönskade händelser. Därför bör kommunens verksamheter i större utsträckning upprätta verksamhetsspecifika rutiner och beredskapsplaner utöver det förebyggande arbetet samt kontinuitetsplanering. Sådana planer bör utformas så att de harmoniserar med övergripande planer och vid behov samordnas och övas med andra verksamheter som berörs.

Arbetet bör med fördel utformas så att det, där det är möjligt, kombineras med arbete som exempelvis intern styrning och kontroll, verksamhetsplanering och analys utifrån annan lagstiftning.

6.3 Kontinuitetsplanering

Utöver kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys kommer delsammansättningar av risk- och sårbarhetsanalysen att sammanställas verksamhetsvis för att belysa risker- och sårbarheter på en mer detaljerad nivå inom respektive verksamhet. Detta ger ett underlag för verksamheterna att jobba vidare med sin egen riskhantering, och erbjuder även en insikt i de beroendekedjor som en verksamhet kan utgöra för annan samhällsviktig verksamhet i kommunen eller för externa aktörer med samhällsviktiga uppdrag. Delsammansättningarna ska även utgöra underlag för kontinuitetsplanering för verksamheterna och deras beredskapsplanering på verksamhetsnivå. Samtliga förvaltningschefer bör under mandatperioden se över sin förvaltnings delsammansättning av den övergripande risk- och sårbarhetsanalysen, prioritera de åtgärdsförslag som har tagits fram samt utifrån behov upprätta handlingsplaner för arbetet. Inför länsstyrelsens uppföljningar med Östhammars kommun om krisberedskap och civilt försvar kommer beredskaps- och säkerhetssamordnaren att följa upp dessa handlingsplaner för att bereda underlag inför uppföljningen.

Målsättningen är dels att öka redundansen inom samhällsviktig verksamhet, dels att öka medvetenheten om hur olika typer av händelser riskerar att påverka den egna organisationen. Syftet är att mer effektivt kunna bedöma konsekvenser som utgör ett bättre underlag för åtgärdsförslag.

6.4 Säkra kommunikationer

Östhammars kommun kommer under mandatperioden att se över hur kommunen ska skydda sin information utifrån perspektiven robust- och säker kommunikation. Med anledning av rekommendationer från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i *Nationell risk- och förmågebedömning 2019* bör samtliga samhällsaktörer säkerställa att informations- och cybersäkerhet går i samma takt som digitaliseringen samt förmågan till säker och robust kommunikation.

En stor del av den information som dagligen skickas mellan kommuner, regioner och statliga myndigheter, är av känslig natur och får inte hamna i fel händer. Östhammars kommun kommer därför under mandatperioden att prioritera implementering av säkra och robusta kommunikationer inom ramen för ett nationellt projekt. Relevant är även att se över hur rutiner för behörighetstilldelning ska se ut.

Östhammars kommun ska under mandatperioden dessutom ta fram en kommunikationsplan för arbetet vid en samhällsstörning. Detta omfattar information till invånare, internkommunikation samt viktig information till allmänheten.

Utöver detta kommer kommunen under mandatperioden att satsa på att stärka befintliga kontaktvägar mellan aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet eller verksamhet med tydlig bäring för kommunens prioriterade åtaganden. En annan prioritering är att förtydliga ansvarsfördelningen mellan verksamhet och det stöd som finns i kriskommunikationsarbetet, såväl för beredskap som i skarpt läge. En förutsättning för att axla ansvaret är att förtydliga rutiner för kommunikation och utpekade kanaler för informationsspridning vid en händelse, samt att fortbilda och öva medarbetarna. Tydliggöra förväntningar på verksamheter att rapportera incidenter av olika slag samt underlätta för verksamheterna att rapportera.

6.5 Reservkraft (styrel)

Östhammars kommun ska under mandatperioden se över kommunens behov av reservkraft. I arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen har samhällsviktig verksamhet identifierats, i det fortsatta arbetet kommer en prioritering av verksamheterna att göras. Kommunen kommer även att arbeta med reservkraftsfrågan i vår styrelspanering, där Länsstyrelsen och elnätsföretagen är samverkande aktörer.

6.6 Robust dricksvattenförsörjning

Östhammars kommuns dricksvattenförsörjning sker i samverkan med Gästrike Vatten AB. Under mandatperioden kommer kommunen tillsammans med Gästrike Vatten AB att se över nödvatten- och reservvattenförsörjning till kommunen utifrån lärdomar från hantering av händelser samt kommunens risk- och sårbarhetsanalys. Förhoppningen är att detta arbete kan komma att koordineras med upprättandet av verksamheternas egna beredskapsplaner för att hantera störningar relaterade till vattentillgång.

6.7 Utbildnings- och övningsplan

Östhammars kommun ska senast december 2019 fastställa en övergripande *Plan för utbildning och övning* som beskriver de utbildningar och övningar som kommunen planerar för under mandatperioden. Målet är att samtliga utbildningar och övningar som planeras ska genomföras men inte begränsas till de som beskrivs i planen. Planen ska beakta de brister i förmåga som uppmärksammats i kommunens risk- och sårbarhetsanalys samt omhändertaga de uppdrag som ålagts kommunen i överenskommelserna mellan SKL och MSB.

Under 2019 har en enkät om krisledningsorganisationens upplevda beredskap genomförts. Första gången skapade nollläget och i december kommer andra utfallet av enkäten att ge oss ett måttal på hur organisationen upplever sin beredskap. Utfallet av varje enkät är en delmängd i underlaget för att se vad organisationen behöver utbildas i och vilka krishanteringsrutiner som behöver utvecklas. Enkäten föreslås göras två gånger per år, efter återkopplingen på varje genomförd övning i syfte att mäta utfallet av vårt förbättringsarbete.

Östhammars kommun har för avsikt att utvärdera samtliga utbildningar och övningar samt omhändertaga styrkor och svagheter när det gäller kommunens egen krisberedskap och förmåga att samverka med andra aktörer i fortsatt planering samt kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys.

Under mandatperioden är målsättningen att kommunens satsningar inom utbildning och övning ska stärka kommunens förmåga för krishantering. Detta sker genom att implementera kommunens nya struktur för krishanteringsorganisationen med främst uppstartsövningar, funktionsutbildningar och övningar. Kommunen ska även ha en god förmåga att samverka med andra aktörer genom en god aktörskänedom, samverkansövningar och gemensamma utbildningar med andra samhällsaktörer.

6.9 Oljeskydd

Östhammars kommuns ambition är att färdigställa en oljeskyddsplan.

6.10 Frivilliga Resursgruppen (FRG)

Under mandatperioden planeras att initiera och utveckla samverkan med Frivilliga Resursgruppen. FRGs uppgift är att finnas till hands för kommunen när de ordinarie resurserna behöver förstärkas i utsatta lägen eller vid andra behov. De kan kallas in på begäran av kommunledningen när något extraordinärt hänt för att till exempel hjälpa till med evakueringar, information, administration och andra praktiska uppgifter. FRG från flera kommuner kan också samverka vid händelser som korsar kommungränser. Kommunen ser vikten av att samverka med FRG då det vid en samhällsstörning kan behövas personer från olika frivilligorganisationer som har erfarenhet, utbildning och personliga förutsättningar för att klara de arbetsuppgifter som kan förekomma under en störning.

Dataskyddsarbetet vid Östhammars kommun 2018–2019

Johanna Widenberg, dataskyddsombud

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund	4
Uppföljning enligt dataskyddsförordningen.....	4
Syfte och disposition	4
Sammanställning av utfört dataskyddsarbete 2018-2019	5
Organisation och mötesverksamhet	5
Utbildning kring nya dataskyddslagstiftningen	5
Information till personal.....	5
Personuppgiftsbiträdesavtal	6
Inventering och registrering av personregister.....	7
Information till de registrerade.....	7
Rutin för insamling av samtycken	7
Rutin för registerutdrag.....	8
Rutin för incidentrapportering.....	8
Rutin för riskanalyser och konsekvensbedömning.....	8
Rutin för att rensa	8
Begränsad åtkomst, behörighet och säkerhet	9
Särskilt om IT-enhetens dataskyddsarbete	10
Särskilt om personuppgiftsincidenter	10
Analys, diskussion, rekommendation.....	11
Många grundläggande rutiner på plats.....	11
Inbyggt dataskydd rekommenderas – lätt att göra rätt, svårt att göra fel	12
Brister och svårigheter på grund av att allmän dokumentation saknas	13
Processorienterade informationshanteringsplaner en del av lösningen	14

Sammanfattning

Det dataskyddsarbete som bedrivits i Östhammars kommun sedan dataskyddsförordningens införande i maj 2018 beskrivs i denna rapport. Rapporten har författats som ett led i dataskyddsombudets uppföljningsarbete.

Dataskyddsarbetet i kommunen har bland annat inneburit utbildning av personal, översyn av befintliga arbetsrutiner och utveckling av nya löpande insatser. De senare innefattar bland annat riskanalyser och konsekvensbedömningar, incidenthantering, registrering av personregister och informationsinsatser till registrerade.

Dataskyddsarbetet i kommunen har varit inriktat på de områden som av såväl tillsynsmyndigheten Datainspektionen som andra expertorganisationer utpekats som de mest grundläggande. På vissa av dessa områden har Östhammars kommun kommit långt i sitt arbete, men på många områden återstår ännu mycket att göra.

Det arbete som utförts har haft en speciell karaktär. Det har i huvudsak varit inriktat på den administrativa nivån. Den GDPR-organisation som skapats vilar i huvudsak på administrativ personal. Tekniska insatser saknas förvisso inte, men det saknas en organisation som systematiskt samorganiserar de tekniska och administrativa insatserna.

Dataskyddsförordningen föreskriver dock att varje myndighet bör eftersträva ett inbyggt dataskydd där tekniska och organisatoriska åtgärder och lösningar samspelar för att åstadkomma dataskydd som standard. Här har Östhammars kommun fortfarande mycket att arbeta på.

Som dataskyddsombud rekommenderar jag att kommunen prioriterar arbetet med inbyggt dataskydd och avsätter personal och resurser för ändamålet.

Enskilda insatser som bedrivs inom dataskyddsarbetet blir ofta tidsödande, exempelvis arbetet med riskanalyser och konsekvensbedömningar, informationsinsatser till de registrerade och personuppgiftsbiträdesavtal. Detta beror på att det i Östhammars saknas en grundläggande dokumentation om informationsflöden och personuppgiftsbehandlingar, i relation till kommunens verksamhetsprocesser. Det saknas alltså moderna processkartläggningar, informationshanteringsplaner och annan grundläggande dokumentation rörande kommunens informationshantering.

Om en grundläggande dokumentation fanns skulle de många enskilda insatserna i dataskyddsarbetet underlättas betydligt. Varje personalgrupp skulle inte behöva göra en egen utredning för varje dataskyddsinnsats, utan alla grundläggande uppgifter om kommunens informationsflöden och personuppgiftsbehandlingar skulle gå att hämta på ett och samma ställe. Det skulle bli tidseffektivt. Dessutom skulle kvaliteten vad gäller exempelvis informationstexter till de registrerade, personuppgiftsbiträdesavtal, personregister-förteckningen, riskanalyser och konsekvensbedömningar höjas avsevärt.

Som dataskyddsombud rekommenderar jag att kommunen prioriterar arbetet med att upprätta processorienterade informationshanteringsplaner, eller liknande övergripande dokumentation, och avsätter personal och resurser för ändamålet.

Bakgrund

Uppföljning enligt dataskyddsförordningen

Dataskyddsförordningen, vars engelska namn är General Data Protection Regulation (GDPR), började gälla den 25 maj 2018 i hela EU. Förordningen gäller som lag i Sverige för myndigheter, företag och föreningar. Den innebär strängare regler för personuppgiftsbehandling jämfört med tidigare lagstiftning på området. Förordningen inskräper också vikten av ett systematiskt dataskyddsarbete. Den påbjuder således planering, dokumentation, konsekvensanalyser, incidentrapportering och uppföljning. I svenska kommuner ligger ansvaret för att leva upp till dataskyddsförordningen på nämnderna; de är personuppgiftsansvariga.

Dataskyddsförordningen föreskriver att varje myndighet ska ha ett dataskyddsombud som övervakar efterlevnaden av förordningen (artikel 39). Undertecknad är kommunövergripande dataskyddsombud i Östhammars kommun. Jag har således i uppgift att kontrollera dataskyddsarbetet i samtliga kommunala förvaltningar.

Syfte och disposition

Rapporten författades i november 2019. Den består av två delar.

I den första delen görs en sammanställning av det dataskyddsarbete som utförts i Östhammars kommun under tiden före dataskyddsförordningens införande och under den efterföljande tiden, fram till skrivande stund. Sammanställningen lyfter fram åtgärder som initierats centralt och varit kommunövergripande, liksom åtgärder som företagits inom förvaltningarna. Därtill kommenteras de personuppgiftsincidenter som inträffat.

Sammanställningen utgår från iakttagelser som jag gjort i min roll som dataskyddsombud, samt från dokumentation och textmaterial som upprättats som ett led i det kommungemensamma dataskyddsarbetet.

Redogörelser för förvaltningarnas enskilda insatser utgår också från svaren från en frågelista som jag sände ut till alla förvaltningschefer hösten 2018. Svaren från de olika förvaltningarna inkom vid olika tillfällen under 2019 och svarens giltighetstid sträcker sig således olika långt fram i tiden. En mindre frågelista sändes också ut till IT-enheten under 2019. Min redogörelse för förvaltningarnas och IT-enhetens dataskyddsarbete är översiktlig, för läsbarhetens skull. Det innebär att alla enskilda insatser inte tagits med i sammanställningen eller beskrivs på ett fullständigt sätt. För en mer detaljerad framställning över utfört dataskyddsarbete vid varje förvaltning och enhet hänvisas till primärmaterialet, alltså frågelistsvaren.

I den andra delen analyserar och kommenterar jag det hittills utförda dataskyddsarbetets karaktär. Här presenterar jag också några rekommendationer angående dataskyddsarbetets framtida inriktning i Östhammars kommun.

Sammanställning av utfört dataskyddsarbete 2018-2019

Organisation och mötesverksamhet

En GDPR-organisation har skapats, utifrån rekommendationer från SKL. GDPR-organisationen i Östhammars kommun består av dataskyddsombud, lokala kunskapare och registeransvariga. Dataskyddsombudet har ett kommunövergripande ansvar och en rådgivande och kontrollerande roll. De lokala kunskaparna har en rådgivande roll, men endast gentemot särskilda förvaltningar. Barn- och utbildningsnämnden har en egen lokal kunskapare, liksom socialförvaltningen. De övriga förvaltningarna har en lokal kunskapare gemensamt. Alla förvaltningarna har en eller flera registeransvariga, alltså personer med särskilt ansvar för personregister.

Ett nätverk och en mötesverksamhet har organiserats. GDPR-gruppen har sedan den bildades vårvintern 2018 haft möte cirka en gång per månad. På mötena träffas dataskyddsombudet, de lokala kunskaparna, de registeransvariga och andra tjänstepersoner i kommunen som har ett särskilt intresse för dataskyddsfrågor. Gruppen har i första hand tjänat som en plattform för erfarenhetsutbyte mellan förvaltningarna. Den har också fungerat som en beredande grupp för många av de kommunövergripande informationstexter, vägledningar och rutiner som tagits fram.

Utbildning kring nya dataskyddslagstiftningen

Vid alla förvaltningar har det införts krav på att personalen ska ha genomgått den så kallade DISA-utbildningen, en webb-baserad utbildning i informationssäkerhet som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tagit fram.

En stor del av personalen har dessutom tagit del av webb-utbildningar om den nya dataskyddsförordningen, utvecklade av exempelvis SKL och Datainspektionen. Utbildningarna har haft mycket olika omfattning, alltifrån en heldagsutbildning till kortare informationsfilmer som visats på möten.

Vissa personalgrupper, som hanterar personuppgifter i stor utsträckning i tjänsten, har tagit del av ytterligare utbildning i form av externa kurser.

Information till personal

För att möta behovet av utbildning köptes it-systemet Drafit in tidigt våren 2018, i en central åtgärd. Drafit innefattar ett registersystem (Privacy Records, se mer nedan), men också en handbok och frågetjänst för användare med utökad behörighet (Privacy Expert). Dataskyddombudet, de lokala kunskaparna liksom några av de registeransvariga har fått denna utökade behörighet och har således haft ett bra stöd för att utbilda och svara på frågor från sina kollegor.

Personal har utbildat annan personal. Barn- och utbildningsförvaltningen var tidigt ute. I den implementeringsplan för GDPR som barn- och utbildningsförvaltningen utformade inför att den nya dataskyddsförordningen skulle börja gälla var "ökad medvetenhet" ett av de mål som prioriterades högst. Ett informationspaket sattes samman av en kärntrupp, kallad Lilla GDPR-gruppen.

"Information hölls till bl.a. rektorer och chefer och som i sin tur fick uppdrag att presentera det för sin personal under mars-maj 2018. Nytt informationsmöte hölls med rektorer och förskolechefer

efter deras genomförda informationsmöten med all personal, för att fånga uppkomna frågeställningar, samt för att ge dem ytterligare information/fortbildning runt frågan. Ytterligare information gavs vid flera olika tillfällen med olika grupper.”

Den lokala kunskaparen vid barn- och utbildningsförvaltningen har vidare informerat på APT-möten och i arbetsgrupper vid andra förvaltningar, exempelvis lednings- och verksamhetsstöd, måltidsenheten, IT-enheten, vaktmästeri, med flera. På så sätt har stora personalgrupper fått ytterligare utbildning inom dataskydd.

Dataskyddsombudet har besökt olika personalgrupper och informerat om den nya dataskyddsförordningen och dataskyddsombudets roll. Föredrag och frågestund har hållits för ledningsgruppen, nyanställda chefer, skoladministratörer, strategienheten, socialförvaltningens individ och familjenhet, kultur- och fritidsförvaltningen, med flera.

Stöd för självstudier har utvecklats. En informationsflik på intranätet INES har utformats av dataskyddsombudet: ”GDPR och dataskydd”. Här har personal i kommunen kunnat finna grundläggande information om GDPR samt mer precis information om hur de anställda i Östhammars kommun förväntas hantera dataskyddsfrågorna. Lättläst material har varvats med mer fördjupande texter. Fliken har ofta förevisats under dataskyddsombudets föredrag.

Checklistor, vägledningar och rutiner för särskilda delar av dataskyddsarbetet har utvecklats och publicerats under INES-fliken ”GDPR och dataskydd”. Mer om detta nedan.

En central rutin för att introducera nyanställda har utvecklats. Skriften ”Har du koll på GDPR?” med lättfattlig information om dataskyddsarbetet i Östhammars kommun skickas tillsammans med annan kommuninformation ut till alla nyanställda. Många förvaltningar har också gjort GDPR till en punkt i introduktionsplanen och alltså utvecklat egna rutiner för att informera nyanställd personal om GDPR inom just deras verksamhet.

Personuppgiftsbiträdesavtal

Enligt artikel 28 i dataskyddsförordningen ska personuppgiftsbiträdesavtal upprättas mellan den personuppgiftsansvarige och de biträden som utför personuppgiftsbehandlingar för den personuppgiftsansvariges räkning. Arbetet med att teckna personuppgiftsbiträdesavtal med redan anlidade leverantörer har pågått på samtliga förvaltningar. Många förvaltningar har rapporterat att arbetet är nästintill slutfört. Men nya avtal tecknas löpande, vid nya upphandlingar.

Rutiner för att upprätta och registrera personuppgiftsbiträdesavtal har utvecklats. Som grund har SKL:s mall för personuppgiftsbiträdesavtal rekommenderats. Jag har haft som stående rekommendation att inga avsteg bör göras från SKL-mallen, om inte särskilt goda skäl föreligger.

Rekommendationen att registrera avtalen på enhetligt sätt i diariet har gått ut till samtliga förvaltningar. För sökbarhetens skull ska avtalen registreras under rubriken ”Personuppgiftsbiträdesavtal” med en och samma diarieplansbeteckning.

Inventering och registrering av personregister

Enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen ska varje personuppgiftsansvarig (med mer än 250 anställda) föra en systematisk förteckning över de personuppgiftsbehandlingar som utförs under dess ansvar. Särskild kringinformation om personuppgiftsbehandlingarna ska dokumenteras i denna förteckning, exempelvis uppgifter om ändamålet med behandlingen, personuppgifternas art (känsliga eller sekretess), rättslig grund, gallringsrutiner och eventuella överföringar till tredje land.

I praktiken innebär bestämmelsen att alla personregister, såväl manuella som elektroniska, måste identifieras och registreras i en systematisk förteckning. För att möta behovet av registrering köptes registersystemet Draftit Privacy Records in tidigt våren 2018, i en central åtgärd, som tidigare nämnts. Behörighet att registrera i systemet har de lokala kunskaparna och registeransvariga. Dataskyddsombudet når all information i systemet.

Arbetet med att inventera och registrera personregister har pågått intensivt på samtliga förvaltningar. Många förvaltningar har rapporterat att arbetet är nästintill slutfört. Förvaltningarna har uppgett att de prioriterat registreringen av de stora löpande personregistren. I händelse av att några personregister återstår att registrera uppges de endast vara av mindre omfattning och betydelse.

Information till de registrerade

Enligt artikel 13 i dataskyddsförordningen ska den personuppgiftsansvarige tillhandahålla information till de registrerade när personuppgifter samlas in för en viss personuppgiftsbehandling. SKL har utformat en mall för hur en sådan informationstext kan se ut. SKL:s mall har ofta använts som utgångspunkt när förvaltningarna utformat egna informationstexter.

Arbetet med att utforma information till de registrerade har kommit olika långt på förvaltningarna. Mycket arbete har lagts ned på att utforma informationstexter på blanketter och i e-tjänstformulär på hemsidan. En hel del återstår emellertid att göra. Informationen som ges till de registrerade ska enligt artikel 13 vara specifik. Den ska exempelvis precisera vilken sorts personuppgiftsbehandling som de insamlade personuppgifterna ska användas till, vilka gallrings- och bevaranderutiner som gäller, och vilken rättslig grund som finns för personuppgiftsbehandlingen. Ett visst utredningsarbete har således föregått författandet av informationstexterna. En del uppgifter, som uppgifter om bevarande och gallring, har ibland inte kunnat fogas in i informationstexten eftersom det i många fall saknas grundläggande dokumentation att utgå ifrån och styrdokument att relatera till.

En kort informationstext om GDPR har tagits fram för e-postsignaturen. Många förvaltningar uppger att de har använt sig av denna. Informationstexten i e-postsignaturen signalerar för utomstående att kommunen har ambitionen att efterleva dataskyddsförordningen. Den korta informationstexten, eller den längre allmänna informationstext som den hänvisar till på hemsidan, uppfyller dock inte kraven för hur en informationstext enligt artikel 13 ska se ut.

Rutin för insamling av samtycken

I vissa fall kan samtycke användas som rättslig grund för personuppgiftsbehandling hos myndighet, till exempel för bildanvändning. (Artikel 6, 7 och 8.) En samtyckesblankett för bildanvändning har utformats av marknad och kommunikations-enheten. Enheten ansvarar för samtyckesblanketter för

kommunens alla digitala kanaler. I övrigt ansvarar alla förvaltningar för att samla in och bevara sina egna samtycken.

Rutin för registerutdrag

De registrerade har enligt artikeln 15 i dataskyddsförordningen rätt till ett registerutdrag som visar vilka personuppgiftsbehandlingar som pågår och vilka personuppgifter som finns hos den personuppgiftsansvariga. En rutin för begäran om registerutdrag har utvecklats vid Östhammars kommun och en särskild blankett har tagits fram. Rutinen utarbetades gemensamt i GDPR-gruppen i början av 2018 och finns närmare beskriven på INES-fliken "GDPR och dataskydd".

Rutin för incidentrapportering

Enligt artikeln 33 i dataskyddsförordningen ska allvarliga säkerhetsincidenter som rör personuppgifter rapporteras till tillsynsmyndigheten, det vill säga Datainspektionen, i Sverige. Rapporteringsskyldigheten åligger den personuppgiftsansvariga. En rutin för bedömning, utredning och rapportering av personuppgiftsincidenter har tagits fram av dataskyddsombudet. Ledningsgruppen har fattat beslut om att rutinen ska gälla inom alla förvaltningar. Riktlinjer, checklistor, formulär och viktiga länkar som rör hanteringen av personuppgifter har publicerats på INES-fliken "GDPR och dataskydd".

Rutin för riskanalyser och konsekvensbedömning

Enligt artikeln 35 i dataskyddsförordningen ska konsekvensbedömningar göras om en viss personuppgiftsbehandling kan medföra risker för de registrerade. En rutin för riskanalys och konsekvensbedömning i Östhammars kommun har tagits fram av dataskyddsombudet i samråd med e-styrningsrådet. E-styrningsrådet har vidare fattat beslut om att rutinen ska gälla inom alla förvaltningar. Rutinen har publicerats på INES-fliken "GDPR och dataskydd". Rutinen ger förvaltningsledarna det praktiska ansvaret för att utföra arbetet.

Ett fåtal riskanalyser och konsekvensbedömningar har genomförts. Dessa har gällt nya, planerade personuppgiftsbehandlingar, och företagits i samband med upphandling av nya system. Arbetet har varit ganska tidsödande. Det beror på att det i kommunen saknas således en grundläggande dokumentation där förvaltningsledarna kan hämta uppgifter om den specifika informationens sekretess- eller säkerhetsskyddsstatus, informationssäkerhetsrutiner, personuppgiftbehandlingarnas rättsliga grund och ändamål, informationens livscykel, bevarande och gallring. Förvaltningsledarna tvingas då göra egna utredningar kring ovanstående.

Dataskyddsförordningens krav på riskanalys och konsekvensbedömning gäller inte endast nya, planerade personuppgiftsbehandlingar. Det gäller även sedan länge pågående personuppgiftsbehandlingar. Här återstår en del att göra.

Rutin för att rensa

Dataskyddsförordningen föreskriver uppgiftsminimering och att personuppgifter inte bör sparas längre än vad som är nödvändigt för en viss personuppgiftsbehandling. Personuppgifter som finns i sådana handlingar som kommunen enligt tryckfrihetsförordningen och arkivlagen inte är skyldig att arkivera ska alltså enligt dataskyddsförordningen förstöras – rensas. Sådana handlingar som ska

besvaras enligt tryckfrihetsförordningen och arkivlagen får inte rensas med stöd av dataskyddsförordningen. De får emellertid gallras med stöd i arkivlagen efter genomgången gallringsutredning och nämndbeslut. Dataskyddsombudet har publicerat en vägledning för rensning på INES-fliken "GDPR och dataskydd" som tydliggör skillnaden mellan att rensa och gallra. Då kunskapen om vad som utgör allmän handling och arbetshandling många gånger är bristfällig inom kommunen och då det saknas hjälpmedel härtill, exempelvis en grundläggande dokumentation över de verksamheter och processer som avsätter allmänna handlingar, så upplevs arbetet med att rensa som mycket svårt och tidskrävande.

Behov av att rensa bland arbetshandlingar har uppmärksammats inom de flesta förvaltningar. Man har företagit rensningsinsatser och rensat i såväl pärmar och arkivskåp som P:- och G:-mappar. Rensningsarbetet har kommit olika långt på förvaltningarna.

På detta område återstår ännu mycket att göra. Det föreligger många osorterade dokumentsamlingar – elektroniska och pappersbaserade – varav de flesta rymmer något slags personuppgifter.

Begränsad åtkomst, behörighet och säkerhet

Många förvaltningar och enheter har arbetat aktivt med att se över hemsidorna och anpassa innehållet efter den nya dataskyddsförordningen. För att säkerställa att www.slutforvarforsmark.se följde lagstiftningen anlätades exempelvis en extern konsult. De flesta enheter har dock utfört översynerna själva.

Rutinerna för att publicera protokoll på hemsidan har förändrats. Tidigare lades protokollen på de flesta förvaltningarna ut i sin helhet. Numera annonseras endast protokollen på hemsidan. För att få tillgång till protokollen får medborgarna göra en formell begäran om utlämnande av allmän handling.

De flesta förvaltningar uppger att behörigheter till system, mappar och arkivutrymmen har setts över. Många har sökt uppmärksamma personalen på behovet av säker hantering och förvaring. Antalet arkivskåp har utökats vid några förvaltningar. Vissa förvaltningar uppger också att man har arbetat på att digitalisera viss ärendehantering, för att komma ifrån den – som man upplever – osäkra pappershanteringen och övergå till GDPR-säkrade system.

Många av verksamhetssystemen har GDPR-anpassats, oftast i samband med reguljära uppdateringar. Ett relativt omfattande arbete har exempelvis utförts med diarieföringssystemet EDP. I samband med detta har registratorerna också sett över sina arbetsrutiner när det gäller registrering av personuppgifter. Liknande tekniska omställningar, med vidhängande översyn av arbetsrutinerna, har skett i andra verksamhetssystem och hos andra yrkesgrupper i kommunen.

Vid upphandling av nya system har det blivit regel att införa krav på GDPR-anpassningar i kravspecifikationerna. Här saknas dock vägledningar och gemensamma rutiner och standarder.

I frågelistsvaren påpekas att begränsad åtkomst, behörighetstilldelning och informationssäkerhet är gigantiska områden som är svåra att hantera enbart på förvaltningsnivå. Centrala direktiv och lösningar efterfrågas.

Särskilt om IT-enhetens dataskyddsarbete

Vid IT-enheten gjordes stora insatser under 2018 för att se över centrala arbetsprocesser i avseende på informationssäkerhet och dataskydd. Inte minst gjordes en allmän översyn av arbetsrutinerna vid beställning, inköp och återkallande av datorer, telefoni och abonnemang till kommunens anställda. Haneringen av politikernas utrustning har också setts över. Detta innebar bland annat följande:

- Standardisering av politiker IT-arbetsplats; PC (lika modell för alla)
- Domänkopplade datorer som regel (spårbarhet, enklare support)
- E-post adresser tillhandahålls av kommunen (ingen mer gmail, hotmail etc)
- Politiker faller på lika support-process som anställda

Våren 2018 lades ett stort arbete ned på att utforma supportsidan BerIT och standardisera de ärendeprocesser som kopplades mot sidan. BerIT rymmer hantering av supportärenden, användarkonton och gästkonton, med mera. På sidan finns också en flik för frågor och svar. Där får kommunens anställda exempelvis vägledningen i att installera säker e-post – något som aktualiserats i dataskyddsarbetet.

Gallringsutredningar av datorkonton som inte längre används har påbörjats. På agendan står exempelvis utformning av rutiner för när konton ska isoleras och stängas av samt rutiner för när isolerade konton ska raderas.

Den 1 januari 2019 bildades den gemensamma IT-nämnden, ett samarbete mellan fem kommuner. Från och med detta datum ligger övervakningen av IT:s dataskyddsarbete inte längre på Östhammars kommun.

Särskilt om personuppgiftsincidenter

Enligt dataskyddsförordningens artikel 33 ska endast de allvarliga personuppgiftsincidenterna rapporteras till tillsynsmyndigheten. Övriga incidenter ska utredas och dokumenteras internt. Förvaltningarna har skött rapportering, utredning, dokumentation och övriga göromål i anslutning till incidenthanteringen i kommunen. Dataskyddsombudet har verkat rådgivande och har också samlat in all dokumentation. Sådana incidenter som anmälts till Datainspektionen har diarieförts och dokumentation kring dessa återfinns således även i kommunstyrelsens och nämndernas respektive diaries.

Följande kan konstateras om de personuppgiftsincidenter som skett hittills (oktober 2019) i Östhammars kommun:

Totalt 17 personuppgiftsincidenter har noterats och dokumenterats, varav 5 under 2018 och 12 under 2019.

Av dessa har 5 bedömts som allvarliga och följaktligen rapporterats till Datainspektionen. Återstående 12 har bedömts som mindre allvarliga och följaktligen endast dokumenterats internt.

Följande förvaltningar har haft incidenter. Dessa har varit av följande slag:

- Barn- och utbildningsförvaltningen: Totalt 5 incidenter, varav 3 har rapporterats till Datainspektionen.

- Socialförvaltningen: Totalt 9 incidenter, varav 0 har rapporterats till Datainspektionen.
- Kommunledningsförvaltningen: Totalt 2 incidenter, varav 2 har rapporterats till Datainspektionen.
- Samhällsbyggnadsförvaltningen: Totalt 1 incident, varav 0 har rapporterats till Datainspektionen.

Ingen av de incidenter som rapporterats har föranlett någon åtgärd från Datainspektionens sida.

Då dataskyddsförordningen kräver att incidenter utreds skyndsamt och att allvarliga incidenter rapporteras inom 72 timmar har förvaltningarna skyndsamt hanterat de incidenter som upptäckts enligt kommunens rutiner. I två fall har det inneburit att förvaltningarna – med dataskyddsbudets bistånd – hanterat incidenter som inte utgör personuppgiftsincidenter vid vår kommun. Detta har vi alltså kommit fram till i det efterföljande utredningsarbetet. En av de incidenter som rapporterats till Datainspektionen av barn- och utbildningsförvaltningen borde således snarare ha hanterats som en incident vid Postnord, liksom en av de mindre allvarliga incidenter som dokumenterats av socialförvaltningen.

Ingen av de personuppgiftsincidenter som hört till Östhammars kommun har varit mycket allvarlig i den bemärkelsen att den fått omfattande konsekvenser för ett stort antal människor. I de fall sekretesskyddade, känsliga eller skyddsvärda uppgifter varit inblandade i incidenterna har det endast varit ett fåtal som drabbats, oftast en eller ett par personer.

De flesta incidenter har orsakats av den så kallade mänskliga faktorn och alltså rört sig om misstag i arbetsrutinerna, exempelvis kvarglömda handlingar i kommunens lokaler eller e-post som skickats med fel bilagor. I andra fall har det rört sig om bristande rutiner när det gäller översyn av behörighet och åtkomst till mapper, arbetsrum, hemsidor och andra digitala utrymmen. I endast ett fall har det rört sig om ett externt dataintrång, då en mejladress hackades.

Analys, diskussion, rekommendation

Många grundläggande rutiner på plats

Inför att den nya dataskyddsförordningen skulle börja gälla i maj 2018 publicerade Datainspektionen, SKL och andra organisationer checklistor med grundläggande råd om vad kommuner och andra myndigheter måste göra för att leva upp till den nya lagstiftningen. Listorna varierade en aning, men med på de flesta listor fanns följande:

- utbildning av personal
- anställa ett dataskyddsbud och utveckla en GDPR-organisation
- se över befintliga arbetsrutiner och system i avseende på konfidentialitet och informationssäkerhet
- teckna personuppgiftsbiträdesavtal

- förteckna personregister
- införa rutiner för att tillmötesgå de registrerades informations- och insyns rätt
- utveckla rutiner för att hantera incidenter och genomföra konsekvensbedömningar

Följande rapport visar att dataskyddsarbetet i Östhammars kommun åren 2018-2019 har varit inriktat på alla de områden som tillsynsmyndigheten och andra organisationer utpekat som de mest centrala. På några viktiga områden är arbetet väl framskridet och på dessa områden når alltså Östhammars kommun upp till ett gott dataskydd. På andra viktiga områden är man på väg. Jag rekommenderar självklart att arbetet fortsätter på dessa grundläggande områden och att de förvaltningar som har mycket kvar att göra anstränger sig för att komma ikapp de övriga.

Inbyggt dataskydd rekommenderas – lätt att göra rätt, svårt att göra fel

Det hittillsvarande dataskyddsarbetet har mestadels varit inriktat på att se över befintliga arbetsrutiner eller att skapa nya arbetsrutiner inom administration, ärendehandläggning, verksamhet och systemförvaltning. Ett stort ansvar har lagts på de enskilda förvaltningarna och – inte minst – de enskilda cheferna, administratörerna och handläggarna i de olika verksamheterna. Det dataskydd som byggts upp vid Östhammars kommun har således en särskild karaktär: Det är personalberoende (många gånger också personberoende). Det bygger i mycket hög grad på personalens kunskap, engagemang och noggrannhet när det gäller hanteringen av personuppgifter och skyldigheter enligt dataskyddsförordningen.

Dataskyddsförordningen föreskriver dock att den personuppgiftsansvarige ska sörja för allmänna tekniska och organisatoriska åtgärder och att dataskyddsarbetet ska bedrivas systematiskt. Den personuppgiftsansvariga ska närmare bestämt utveckla tekniska och organisatoriska styr- och stödprocesser som premierar och garanterar dataskydd som standard i ärendehanteringsprocesser och verksamhetssystem. Den personuppgiftsansvarige ska helt enkelt sträva mot ett inbyggt dataskydd, "privacy by design" (artikeln 25).

Ett inbyggt dataskydd innebär att teknik, hjälpmedel och arbetsprocesser utformas så att personal- och personberoenden minskar. Den mänskliga faktorn ges helt enkelt mindre spelrum. Inom den tekniska och organisatoriska miljö som skapas enligt denna ledstjärna blir det lätt att göra rätt och svårt att göra fel.

Insatser av det här slaget saknas förvisso inte i Östhammar. Många ärendehanteringssystem har exempelvis setts över med anledningen av dataskyddsförordningens införande i början av år 2018. Uppdateringar har gjorts och nya spärr- och visningsfunktioner som leverantörerna erbjudit för att GDPR-anpassa systemen har byggts in. Vägen mot ett fullgott inbyggt dataskydd för Östhammars kommun är emellertid alltför lång.

Ett viktigt steg på vägen skulle vara att skapa en GDPR-organisation (eller en organisation för informationsförvaltning i allmänhet, se mer nedan) som i högre grad än idag samordnar personal med tekniska kunskaper/systemkompetens med administrativ personal. Den GDPR-organisation som nu finns vilar i hög grad på administrativ personal och GDPR-gruppens möten besöks mest av administrativ personal.

Ett annat viktigt steg på vägen skulle vara att skapa bättre ordning och tydligare styrning i kommunens allmänna informationshantering. Utan allmän ordning och reda är det svårt att ha kontroll över enskilda ting, som personuppgifter. Personuppgifter förekommer ju inte separat, utan finns spridda överallt i den information som hanteras i kommunens olika verksamheter.

Brister och svårigheter på grund av att allmän dokumentation saknas

En fullständig överblick över mängden personuppgifter och de informationsflöden och verksamhetsprocesser där dessa förekommer saknas idag i Östhammars kommun, alla inventeringsåtgärder till trots. Detta innebär *exempelvis* följande brister och svårigheter:

Personuppgiftsansvaret inte utrett

Personuppgiftsansvaret är inte utrett och fastställt för alla typer av personuppgiftsbehandlingar. I en liten kommun som Östhammar där förvaltningarna ofta samarbetar eller utför uppdrag åt varandra förekommer ibland att de har ett gemensamt personuppgiftsansvar, ibland att de agerar personuppgiftsbiträden åt varandra. Det är lagligt, men det krävs då att ansvarsrelationerna utreds och dokumenteras. Detta är viktigt för att klargöra ansvarsskyldigheten, som är en helt grundläggande princip i dataskyddsförordningen. Det löpande dataskyddsarbetet för de personuppgiftsbehandlingar som inte har en, och bara en, självklar ägare riskerar att inte bli systematiskt utfört och luckor i dataskyddet kan på så sätt uppstå.

Personuppgifter skapas och lagras i vissa fall utan kontroll

Personuppgifter, som det inte finns lagstöd för att lagra, förekommer nu sporadiskt i digitala mappar och fysiska dokumentsamlingar i kommunen. Principen om lagringsminimering, en grundläggande princip i dataskyddsförordningen, uppfylls således inte. Behörigheter och skyddsnivåer kan inte justeras som sig bör efter personuppgifternas art, eftersom det saknas kunskap om mapparnas och dokumentsamlingarnas innehåll och karaktär. Risken för personuppgiftsincidenter är stor. Rensningsaktioner har företagits på flera förvaltningar, men mycket återstår ännu att gå igenom.

Ständigt nya uppgiftsmängder tillkommer också på nya lagringsutrymmen. Den så kallade sidoarkivering är alltså pågående och inte något avslutat historiskt fenomen. Sidoarkiveringen i digitala mappar och fysiska dokumentsamlingar bör enligt min mening stävjas en gång för alla. Ökad medvetenhet hos personalen är grundläggande, men här krävs också samordnade organisatoriska och tekniska lösningar som leder informationen rätt från början till slut. Att få bukt med sidoarkivering är enligt min mening helt grundläggande för informationssäkerheten i stort.

Upprepade utredningar av samma förhållanden

Då en samlad kunskap om kommunens olika informationsflöden saknas är det komplicerat och tidskrävande att genomföra alla de dokumentationsinsatser som måste göras med anledning av dataskyddsförordningen. Olika instanser och personalgrupper berörs av detta.

- Det är exempelvis svårt att genomföra riskanalyser och konsekvensbedömningar. Att ta fram alla de uppgifter som krävs för att göra så djuplodande analyser som dataskyddsförordningen efterfrågar tar mycket tid. (Förvaltningsledare, IT)

- Det är också svårt att utreda personuppgiftsincidenter på ett djupare plan, dra lärdom av incidentutredningarna och utforma och implementera tekniska och organisatoriska åtgärder som effektiva förhindrar nya incidenter. (Förvaltningschefer, förvaltningsledare, IT, lokala kunskapare m. fl.)
- Därtill är det mödosamt att specificera dataskyddskraven inför upphandlingar av olika verksamhetsystem – även här krävs ofta omfattande efterforskningar. (Upphandlare, IT, förvaltningsledare och andra som arbetar med verksamhetsutveckling.)
- Att utforma information till de registrerade på blanketter och e-tjänstformulär kräver också utredningar, då informationen ska vara specifik för att nå upp till lagkraven. (Registratorer, administratörer, m. fl.)
- Att registrera personuppgiftsbehandlingar och personregister i Draftit är likaså knepigt. Många registeransvariga uppger att det är svårt att fylla i de uppgifter som dataskyddsförordningen kräver. Som dataskyddsombud kan jag också konstatera att många registreringar är ofullständiga och bristfälliga, eftersom det saknats grundläggande dokumentation för den registrerande personalen att utgå från. (Lokala kunskapare, registeransvariga.)

Problemet är alltså att varje obligatorisk åtgärd inom dataskyddsarbetet ofta utmynnar i en egen utredning på grund av att en samlad grundläggande dokumentation om verksamhetsprocesser, informationsflöden och personuppgiftsbehandlingar inte finns att tillgå i kommunen. Varje personalgrupp gör då sin egen utredning, men utredningarna rör ofta samma frågor: ändamål, rättslig grund, personuppgifternas art, sekretess/känsliga uppgifter, informationssäkerhet, behörigheter, risker, osv.

Att utreda samma förhållanden gång på gång inom olika delar av den kommunala organisationen är inte ett effektivt sätt att arbeta. Som dataskyddsombud rekommenderar jag därför Östhammars kommun att genomföra en kartläggning av kommunens samtliga informationsflöden och personuppgifter, i relation till kommunens verksamhetsprocesser. I denna kartläggning skulle grundläggande metainformation systematiskt kunna arbetas fram, en gång för alla, för att sedan kunna användas av olika personalgrupper för olika syften inom dataskyddsarbetet. De åtgärder som listas ovan (konsekvensbedömningar, incidenthantering, upphandling, information till de registrerade, registrering av personregister) skulle förenklas oerhört om en sådan allmän dokumentation fanns på plats. Men den allmänna dokumentation som här åsyftas skulle också lämpligen kunna användas för att utveckla det allmänna dataskyddsarbetet i en mer systematisk riktning, på väg mot ett inbyggt dataskydd.

Processorienterade informationshanteringsplaner en del av lösningen

Rent praktiskt skulle denna allmänna dokumentation kunna komma till stånd genom att kommunen bestämmer sig för att omarbeta de nuvarande dokumentshanteringsplanerna till moderna processorienterade informationshanteringsplaner. Omvandlingen skulle rent konkret innebära att planerna arbetas om så att de struktureras efter verksamhetsprocesser, omfattar både pappersbaserad och digital information, samt rymmer all den metainformation som behövs inom en

modern informationsförvaltning. Det finns stora samordningsvinster att vänta om planerna fylls med information och anvisningar om exempelvis säkerhetsklassning, sekretess och utlämnande av allmän handling, personuppgifter och dataskydd, samt registrering, rensning, gallring och arkivering. Förutom att planerna skulle kunna bidra till efterlevnaden av dataskyddsförordningen skulle de då nämligen kunna möjliggöra ett effektivt uppfyllande av dokumentationskraven i följande lagar:

- Tryckfrihetsförordningen, 2 kap.
- Offentlighets- och sekretesslagen (stöd för diarieföring och sekretessmarkering enligt 5 kap. § 1-5, samt beskrivning enligt 4 kap. § 2)
- Säkerhetsskyddslagen (säkerhetsklassning av information enligt 2 kap. 2 §)
- Arkivlagen (arkivbeskrivning och arkivförteckning § 6)

Dokumentationskraven i dessa lagar når Östhammars kommun i dagsläget inte upp till i många grundläggande avseenden. De största bristerna föreligger för den elektroniska informationen.

I statlig sektor är informationshanteringsplaner numera standard. Många av dem är processororienterade. För kommunerna finns inga tvingande lagkrav men SKL rekommenderar medlemskommunerna att upprätta moderna informationshanteringsplaner. SKL har utformat vägledningar och stödmaterial för detta, liksom en allmän klassificeringsstruktur – KLASSA – som kommit att användas av många kommuner. Förutom uppfyllande av dokumentationskraven i ovanstående lagar anses de processororienterade informationshanteringsplanerna bidra till digitalisering och effektivisering inom administration och ärendehandläggning. De brukar omtalas som ett centralt moment inom reguljär kvalitetsutveckling. De anses dessutom underlätta implementering och drift av e-arkiv.

Miljödepartementet

Kemikalieenheten

Emelie Sjögren

Emelie.sjogren@regeringskansliet.se

Tel: 08-405 8151

Remiss av Strålsäkerhetsmyndighetens förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Regeringen önskar synpunkter på följande:

- PM om förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordning (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten
- Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Remissinstanser

Affärsverket svenska kraftnät

Aleris Diagnostik AB

Barsebäck Kraft AB

BillerudKorsnäs

DEKRA Industrial AB

Ekonomistyrningsverket

Energiföretagen i Sverige

European Spallation Source ERIC

Evidensia Djursjukvård AB

Folkhälsomyndigheten

Force Technology Sweden AB

Forsmarks Kraftgrupp AB

Fortum AB
Fortum Power and Heat AB
Kustbevakningen
Kävlinge kommun
Lokala säkerhetsnämnden vid Barsebäcks kärnkraftverk
Lokala säkerhetsnämnden vid Forsmarks kärnkraftverk
Lokala säkerhetsnämnden vid Oskarshamns kärnkraftverk
Lokala säkerhetsnämnden vid Ringhals kärnkraftverk
Lokala säkerhetsnämnden vid Studsvik AB:s kärntekniska anläggningar
Lunds kommun
Lunds universitet
Luossavaara-Kiirunavaara AB
Läkemedelsverket
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Nyköpings kommun
OKG Aktiebolag
Oskarshamns kommun
Praktikertjänst AB
Riksgäldskontoret

Ringhals AB

SCA Graphic Sundsvall AB

Skogen och Kemin Gruvorna och Stålet (SKGS)

Skogsindustrierna

Skåne läns landsting

Statens energimyndighet

Statens jordbruksverk

Statens veterinärmedicinska anstalt

Stockholms läns landsting

SSAB

SSG Standard Solutions Group

Svensk Djursjukvård

Svensk Kärnbränslehantering AB

Svenskt Näringsliv

Sveriges Kommuner och Landsting

Sveriges lantbruksuniversitet

Swedish MedTech

Swemin

SWETIC – Swedish Association for Testing, Inspection and Certification

Sydkraft AB

Unilabs AB

Uppsala läns landsting

Varbergs kommun

Vattenfall AB

Vetenskapsrådet

Veterinärer i Sverige

Västerbottens läns landsting

Västra Götalands läns landsting

Westinghouse

Östhammars kommun

Östergötland läns landsting

Remissvaren ska ha kommit in till Miljödepartementet senast **den 5 december 2019**. Vi ser helst att svaren skickas i elektronisk form (word- och pdf-format) till: m.registrator@regeringskansliet.se med kopia till emelie.sjogren@regeringskansliet.se.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria *Svara på remiss – hur och varför* (SB PM 2003:2). Den kan laddas ner eller beställas från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se. På webbplatsen finns även det remitterade materialet tillgängligt. När svarstiden för remissen gått ut, publiceras alla remissyttranden som kommit in på www.regeringen.se.

Frågor under remisstiden besvaras av Emelie Sjögren tel. 08-405 8151.

Maria Ohlman, Departementsråd

Regeringskansliet
Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Datum: 2019-10-25
Er referens:: M2019/01080/
Diariennr: SSM2019-7702

Förslag till avgiftsnivåer för 2020 enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) ska enligt regleringsbrev för 2019 föreslå nödvändiga justeringar av avgiftsnivåer i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten och redovisa förslaget till Regeringskansliet (Miljö) senast den 7 oktober 2019.

Enligt förändrade regler om avgiftssamråd ska SSM samråda med Ekonomistyrningsverket angående avgifter 2021. Detta förslag till avgifter innehåller inga väsentliga förändringar i kalkylmodellen. Förslaget innehåller en del höjningar som skulle kunna betecknas som väsentliga, men de följer aviserade höjningar enligt tidigare samråd.

Bakgrund

Myndighetens uttag av avgifter regleras i förordningen om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten med stöd av lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, strålskyddslagen (2018:396) och lagen (2006:263) om transport av farligt gods.

Utgångspunkt för justeringar av avgifter

Utgångspunkt vid beräkning av nya avgiftsnivåer är att staten får full kostnadstäckning för tillsyn m.m. över kärnkraftverken (KKV) respektive övriga kärntekniska anläggningar (ÖKTA) samt att få full kostnadstäckning inom myndighetens övriga områden. Beredskapsavgiften täcker också kostnader hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och hos länsstyrelserna.

Vidare utgår myndighetens förslag till avgiftsnivåer från det tilldelade anslaget enligt budgetpropositionen, prop. 2019/20:1, samt de bedömningar som myndigheten har gjort i det budgetunderlag som lämnades till regeringen den 1 mars 2019.

Avstämningsmodell

SSM:s verksamhet är indelad i olika aktiviteter där tid och kostnader redovisas. Dessa aktiviteter är kopplade till finansiär och de aktiviteter som har finansiär är i sin tur kopplade till vilken avgift som ska täcka kostnaderna. SSM fördelar kostnader med hjälp av den tidredovisning som sker vid myndigheten. Kostnader för löner, administration, ledning, kommunikation m.m. fördelas till aktiviteter fullt ut med hjälp av de fördelningsnycklar som tidredovisningen ger.

Utgångspunkt för beräkningar av avgifter är att uppnå full kostnadstäckning för staten för de anslag som finansieras med avgifter mot inkomsttitel 2551 Avgifter från kärnkraftverken respektive 2511 Expeditions- och ansökningsavgifter. Inkomsttitel 2551 finansierar statens kostnader för tillsyn m.m. av kärntekniska anläggningar på anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten, förutom viss skattefinansierad forskning, respektive

37 000 tkr av anslaget 2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Inkomsttitel 2511 finansierar den del av myndighetens anslag som avser tillsyn m.m. över tillståndspliktig icke kärnteknisk verksamhet.

Riksdagen beslutar om anslagets storlek, regeringen beslutar om indelning i anslagsposter och anslagsposternas storlek. I budgetpropositionen för 2020 har regeringen föreslagit att 395 666 tkr anslås på anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten. Med utgångspunkt i regeringen förslag utgår SSM i beräkningar av avgifter ifrån att totalt 263 024 tkr av anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten respektive 37 000 tkr av anslaget 2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska finansieras med avgifter mot inkomsttitel 2551 och att 22 000 tkr av anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten ska finansieras med avgifter mot inkomsttitel 2511.

De uppföljningar av tid och kostnader på aktivitetsnivå som gjorts de senaste åren har bl.a. visat att tillsynsavgifterna för övriga kärntekniska anläggningarna behöver höjas för att motsvara statens kostnader. Höjningarna bör enligt SSM delas upp över en period på 4 år och detta påbörjades delvis under 2018. För kärnkraftverk i drift och under avveckling sänktes avgifterna kraftigt 2018 för att hantera det ackumulerade överskott i avgifter som hade uppstått genom åren. Under perioden 2019–2021 föreslår SSM en stegvis ökning för att 2022 hamna på en avgift som motsvarar myndighetens kostnader för tillsyn av kärnkraftverken.

Som framgår av tabell 1 nedan beräknades ackumulerat överskott för kärnteknisk verksamhet att vara i balans 2022. Tabellen är hämtad från SSM:s budgetunderlag som lämnades den 1 mars 2019.

Nuvarande budget och prognos för avgifter

Beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras (tkr)

Verksamhet	Ink. tit.	+/- t.o.m. 2018	+/- 2019	Int. 2020	Kost. 2020	+/- 2020	Ack. +/- utgå. 2020
Offentlighetsrättslig verksamhet							
Kärnteknisk verksamhet	2551	80 862	-35 392	286 384	313 320	-26 936	18 484
Tillsyn	2551	-	-37 972	126 888	153 824	-26 936	
Beredskap	2551	-	1 276	26 000	26 000	0	
Nukleär icke spridning	2551	-	1 304	14 000	14 000	0	
Forskning	2551			69 296	69 296	0	
Kärnteknisk verksamhet - Länsstyrelser och MSB	2551	0		50 200	50 200	0	
Icke kärnteknisk verksamhet	2511	-27 391	4 210	22 146	17 000	5 146	-18 035
Summa		53 471	-31 182	308 480	330 320	-21 840	449

Verksamhet	Ink. tit.	Int. 2021	Kost. 2021	Int. 2022	Kost. 2022	Ack. +/- utgå. 2022
Offentlighetsrättslig verksamhet						
Kärnteknisk verksamhet	2551	300 200	308 508	293 450	301 758	1 868
Tillsyn	2551	140 704	149 012	133 954	142 262	-
Beredskap	2551	26 000	26 000	26 000	26 000	-
Nukleär icke spridning	2551	14 000	14 000	14 000	14 000	-
Forskning	2551	69 296	69 296	69 296	69 296	
Kärnteknisk verksamhet - Länsstyrelser och MSB	2551	50 200	50 200	50 200	17 000	
Icke kärnteknisk verksamhet	2511	22 000	17 000	22 000	17 000	-8 035
Summa		322 200	325 508	315 450	318 758	-6 167

Tabell 1: Intäkter och kostnader för avgifter som inte disponeras för räkenskapsåren 2020–2022).

Den 29 juli lämnade SSM följande avgiftsprognos för avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras till Miljödepartementet (se tabell 2 nedan).

Avgiftsprognos för 2019 från den 29 juli 2019 (tkr)

Verksamhet	Ink. .tit.	+/-t.o.m. 2017	+/-2018	Int. Prognos 2019	Kost. Prognos 2019	+/-2019	Ack +/- utgå 2019
Offentligrättslig verksamhet							
Kärnteknisk verksamhet tillsyn	2551	120 308	-41 607	105 754	157 660	-51 906	26 795
Kärnteknisk verksamhet beredskap	2551	0	535	24 702	25 842	-1 140	-605
Kärnteknisk verksamhet nukleär ickespridning	2551	0	3 996	15 218	14 000	1 218	5 214
Kärnteknisk verksamhet forskning	2551	0	-2 370	66 880	66 880	0	-2 370
Kärnteknisk verksamhet MSB och länsstyrelser	2551	0	0	37 000	37 000	0	0
Icke kärnteknisk ¹ Verksamhet	2511	-20 475	-6 916	19 000	13 000	6 000	-21 391*
Summa		99 833	-46 362	268 554	314 382	-45 828	7 643

Tabell 2: Intäkter och kostnader för avgifter som inte disponeras (prognos 2019).

Akkumulerade överskott till och med 2017 och resultat för 2018 bygger på faktiska utfall.

SSM föreslår att ca 7 mnkr av det ackumulerade underskottet ska överföras till anmälningspliktig verksamhet (se tabell 5) eftersom verksamheter som tidigare varit tillståndspliktiga från och med 2019 istället är anmälningspliktiga. En verksamhet där SSM tar ut avgifter som disponeras av myndigheten.

I regleringsbrevet för 2019 är beräknad budget för intäkter och kostnader för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras högre än vad prognosen för 2019 visar ovan. Detta gäller framförallt avgifterna för kärnteknisk verksamhet. Avgifterna för 2019 fastställdes vid en senare tidpunkt än regleringsbrevet för 2019. SSM lämnar förslag på avgiftsnivåer till regeringen innan regleringsbrevet för det kommande året är fastställt. Förslaget bygger på antagna anslagsnivåer och volymer för kommande år. Uppföljningar av utfallet under 2019 har lett till att SSM har uppdaterat prognosen för avgiftsbelagd verksamhet för 2019 för att motsvara utfall och förändringar i volymer.

Minskning av totala intäkter för kärnteknisk verksamhet i jämförelse med beräknad budget för intäkter och kostnader i regleringsbrevet för 2019 beror bland annat på att Ringhals AB kommer att ställa av reaktorn Ringhals 2 i slutet av 2019 och att Ringhals 1 ska ställas av under slutet av 2020. Det är sammanlagt sju reaktorer som kommer att vara i olika skeden av avveckling de kommande åren.

Statens kostnader minskar inte proportionerligt med antalet reaktorer. Bland annat minskar inte statens kostnader för beredskap så länge det finns reaktorer i drift på ett kärnkraftverk. Kostnader för forskning bedöms inte heller minska så länge reaktorer finns i drift och på grund av behov av forskning för åldrande reaktorer.

¹ Icke kärnteknisk verksamhet består dels av verksamheter inom hälso- och sjukvård och dels annan verksamhet, t.ex. olika industriella tillämpningar. Den beräknas ha ett ackumulerat underskott på 21 391 tkr vid utgången av 2019. Underskottet har främst uppstått inom olika industriella tillämpningar som röntgen, handel, öppna och slutna strålkällor och ej inom hälso- och sjukvård

SSM ställer krav på att avveckling sker på ett säkert sätt och följer detta genom tillsyn och kontrollerar att de ansvariga tar sitt ansvar och uppfyller alla gällande krav. Reaktorernas avveckling sker i olika etapper och effekterna i form av minskade kostnader kommer att synliggöras inom några år.

På sikt innebär detta att de totala kostnaderna för staten för tillsyn m.m. över kärnkraftverk kommer att minska och därmed även det totala avgiftsuttaget, även om avgiftsnivåer för enskilda anläggningar kan öka då det blir färre anläggningar i drift.

Prognos för 2020 för verksamheter där avgifterna inte disponeras

Avgifterna föreslås justeras generellt med det pris- och löneomräkningsbelopp för 2020 som har föreslagits i budgetpositionen för 2020. SSM har också tagit hänsyn till att myndighetens anslag 3:1 föreslås minska med 7 mnkr 2020 med anledning av att SSM disponerar motsvarande belopp i avgiftsintäkter för anmälningspliktig verksamhet.

Ändringen beror på att vissa verksamheter som tidigare varit tillståndspliktiga har blivit anmälningspliktiga.

Prognos 2020–2022 (tkr)

Verksamhet	Ink. .tit.	Ack +/- utgå 2019	Int. Prognos 2020	Kost. Prognos 2020	+/-2020	Ack +/- utgå 2020
Offentligrättslig verksamhet						
Kärnteknisk verksamhetstillsyn	2551	26 795	139 717	154 717	-15 000	11 795
<i>Varav KKV</i>		26 795	125 604	140 604	-15 000	11 795
<i>Varav ÖKTA</i>			14 113	14 113	0	0
Kärnteknisk verksamhet - beredskap	2551	-605	26 605	26 000	605	0
<i>Varav KKV</i>		-605	24 565	23 960	605	0
<i>Varav ÖKTA</i>			2 040	2 040	0	0
Kärnteknisk verksamhet - nukleär ickespridning	2551	5 214	12 000	14 000	-2 000	3 214
<i>Varav KKV</i>		5 214	7 560	9 560	-2 000	3 214
<i>Varav ÖKTA</i>		0	4 440	4 440	0	0
Kärnteknisk verksamhet - forskning	2551	-2 370	69 707	68 307	1 400	-970
<i>Varav KKV</i>		-2 370	69 707	68 307	1 400	-970
<i>Varav ÖKTA</i>			0	0	0	0
Kärnteknisk verksamhet - MSB och länsstyrelser	2551	0	37 000	37 000	0	0
<i>Varav KKV</i>		0	37 000	37 000	0	0
<i>Varav ÖKTA</i>			0	0	0	0
Icke kärnteknisk* verksamhet	2511	-14 391	26 000	22 000	4 000	-10 391
Summa		7 645	311 029	322 024	-10 995	3 648

Verksamhet	Ink. .tit.	Int. Prognos 2021	Kost. Prognos 2021	+/-2021	Ack +/- utgå 2021
Offentligrättslig verksamhet					
Kärnteknisk verksamhetstillsyn	2551	142 362	150 362	-8 000	3 795
<i>Varav KKV</i>		<i>126 944</i>	<i>134 944</i>	<i>-8 000</i>	<i>3 795</i>
<i>Varav ÖKTA</i>		<i>15 418</i>	<i>15 418</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kärnteknisk verksamhetsberedskap	2551	26 400	26 400	0	0
<i>Varav KKV</i>		<i>24 300</i>	<i>24 300</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Varav ÖKTA</i>		<i>2 100</i>	<i>2 100</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kärnteknisk verksamhetnukleär ickespridning	2551	12 200	14 200	-2 000	1 214
<i>Varav KKV</i>		<i>8 432</i>	<i>10 432</i>	<i>-2 000</i>	<i>1 214</i>
<i>Varav ÖKTA</i>		<i>3 768</i>	<i>3 768</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kärnteknisk verksamhetsforskning	2551	70 970	70 000	970	0
<i>Varav KKV</i>		<i>70 970</i>	<i>70 000</i>	<i>970</i>	<i>0</i>
<i>Varav ÖKTA</i>					<i>0</i>
Kärnteknisk verksamhet MSB och länsstyrelser	2551	37 000	37 000	0	0
<i>Varav KKV</i>		<i>37 000</i>	<i>37 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Varav ÖKTA</i>			<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Icke kärnteknisk* verksamhet	2511	26 000	22 000	4 000	-6 391
Summa		314 932	319 962	-5 030	- 1 382

Verksamhet	Ink. .tit.	Int. Prognos 2022	Kost. Prognos 2022	+/-2022	Ack +/- utgå 2022
Offentligrättslig verksamhet					
Kärnteknisk verksamhet - tillsyn	2551	142 171	145 966	-3 795	0
<i>Varav KKV</i>		126 944	130 739	-3 795	0
<i>Varav ÖKTA</i>		15 227	15 227	0	0
Kärnteknisk verksamhetsberedskap	2551	26 800	26 800	0	0
<i>Varav KKV</i>		24 700	24 700	0	0
<i>Varav ÖKTA</i>		2 100	2 100	0	0
Kärnteknisk verksamhet nukleär ickespridning	2551	13 186	14 400	-1 214	0
<i>Varav KKV</i>		9 114	10 328	-1 214	0
<i>Varav ÖKTA</i>		4 072	4 072	0	0
Kärnteknisk verksamhetsforskning	2551	70 000	70 000	0	0
<i>Varav KKV</i>		70 000	70 000	0	0
<i>Varav ÖKTA</i>		0	0	0	0
Kärnteknisk verksamhet MSB och länsstyrelser	2551	37 000	37 000	0	0
<i>Varav KKV</i>		37 000	37 000	0	0
<i>Varav ÖKTA</i>		0	0	0	0
Icke kärnteknisk* verksamhet	2511	25 391	22 000	3 391	-3000
Summa		314 548	316 166	-1 618	- 3000

Tabell 3: Intäkter och kostnader för avgifter som inte disponeras (prognos 2020-2022).

Myndigheten föreslår att avgifterna för kärnteknisk verksamhet höjs under 2020-2022 för att kunna motsvara de kostnader staten har. Intäkterna har under ett antal år varit lägre än de faktiska kostnaderna för att hantera ett historiskt överskott i avgiftsuttag. Med de föreslagna nivåerna för 2020-2022 kommer de ackumulerade saldon vara i balans under 2022, dvs att intäkter och kostnader ska vara lika stora för den kärntekniska verksamheten.

Prognosen för icke kärnteknisk verksamhet visar på ett ackumulerat underskott för 2022 på 3 000 tkr. Detta beror först och främst på det historiska underskott som uppstod innan 2019. Ackumulerade saldon beräknas vara i balans under 2023.

Anmälningsskyldig verksamhet (avgifter där intäkterna disponeras)

Införande av anmälningsskyldighet under 2019 innebär att en del verksamheter med strålning blev anmälningsskyldiga istället för tillståndsskyldiga. Införandet av avgifter för anmälningsskyldig verksamhet, som myndigheten disponerar, har lett till att intäkter för tillståndsskyldig verksamhet som myndigheten inte disponerar minskar.

SSM har gjort en uppskattning av anmälningsskyldiga intäkter vilken redovisades i budgetunderlaget 2020–2022.

Beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

Verksamhet	+ - t. o.m 2018	+/-2019	Int. 2020	Kost. 2020	+/-2020	Ack+/- utgå.2020
Avgiftsbelagd verksamhet						
Utbildning	-1 996	-50	1 600	1 600	0	-2 046
Riksmätplats	-14 233	-700	700	1 400	-700	-15 633
Radonlab.	-4 953	-200	200	400	-200	-5 356
Summa	-21 182	-950	2 500	3 400	-900	-23 035
Anmälningsskyldig verksamhet (17§)		7 287	9 012	10 086	-1 800	-1 800
Övrig tillståndsprövning	-16 555	500	22 000	21 500	500	-15 555

Verksamhet	Int.2021	Kost.2021	Int. 2022	Kost. 2022	Ack+/- utgå.2022
Avgiftsbelagd verksamhet					
Utbildning	1 600	1 600	1 600	1 600	-2 046
Riksmätplats	700	1 400	700	1 400	-17 033
Radonlab.	200	400	200	400	-5 756
Summa	2 500	3 400	2 500	3 400	-24 835
Anmälningsskyldig verksamhet (17§)	9 012	10 086	9 012	10 086	-3 948
Övrig tillståndsprövning	22 000	21 500	22 000	21 500	-14 555

Tabell 4: Beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, period 2019–2022

SSM har uppdaterat beräknad budget för anmälningsskyldig verksamhet 2020–2022 jämfört med budgeten för 2019 eftersom volymer av anmälningar för framförallt radon² förväntas öka de kommande åren. Verksamheten är ny och är en del av genomförandet av Strålskyddsdirektivet. Det råder fortfarande osäkerhet kring hur volymer av anmälningar kommer utvecklas de kommande åren.

Under perioden 1 april–31 augusti 2019 har SSM fått ca 2 800 anmälningar som gäller ca 10 900 olika utrustningar. Anmälningarna gäller framförallt röntgenutrustningar. SSM redovisar nedan prognos för 2019–2022 som underlag för uppdaterad beräknad budget för anmälningsskyldig verksamhet.

² Ändringar i prognosen gäller radon > 200 Bq

Avgifter för anmälningspliktig verksamhet (Prognos 2019-2022, tkr)

Offentligrättslig verksamhet	Underskott från icke kärnteknisk verksamhet	Intäkter 2019	Kostnader 2019	+/-2019	Ack+/- utgå.2019	Intäkter 2020	Kostnader 2020
Anmälningspliktig verksamhet	-7 000 ³	15 500	7 500	8 000	1 000	15 400	15 700

Offentligrättslig verksamhet	+/-2020	Intäkter 2021	Kostnader 2021	Intäkter 2022	Kostnader 2022	Ack+/- 2022
Anmälningspliktig verksamhet	-300	15 900	16 400	14 700	15 100	-200

Tabell 5: Prognos intäkter och kostnader, anmälningsplikt 2019-2022

Beräkningar för anmälningspliktig verksamhet bygger på genomsnittliga volymer per år.

Redovisning per avgiftskollektiv

Historiskt så har de kärntekniska anläggningarna setts som ett kollektiv, men på grund av att det idag finns flera kommersiella bolag inom det kärntekniska verksamhetsområdet så är det inte längre en lämplig utgångspunkt. Nya avgifter har räknats fram med utgångspunkt från att kärnkraftverken i möjligaste mån ska betala de kostnader som myndigheten har i samband med tillsyn, beredskap m.m. mot dessa tillståndshavare. Samma utgångspunkt gäller för övriga kärntekniska tillståndshavare. Beredskapsavgiften täcker också kostnader för kärnenergiberedskap hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och hos länsstyrelserna.

Sedan 2018 har SSM valt att separera kärnkraftverken (KKV) från de övriga kärntekniska anläggningarna (ÖKTA) i två avgiftskollektiv. KKV består av följande anläggningar: Forsmarks Kraftgrupp AB (FKA), Ringhals AB (RAB) och OKG Aktiebolag (OKG). ÖKTA består av följande anläggningar: Cyclife AB, Studsvik Nuclear AB (SNAB), AB Svafo (AU, R2, TS, UF m.fl. i Forsmark), Westinghouse Electric Sweden AB, Ranstad Mineral AB, Ranstad Industricentrum AB, SKB (Clab, SFR) och Ågesta.

SSM:s ambition är att dessa två avgiftskollektiv betalar för den tillsyn som kommer att bedrivas mot respektive kollektiv. Kostnaderna för tillsyn m.m. av kärnkraftverk i drift beräknas minska något under perioden. Avgifterna ligger dock idag under beräknade kostnader och kommer att behöva öka något under samma period. Under 2022 beräknas avgifter från kärnkraftverken att ligga i nivå med planerad tillsyn. För ÖKTA kommer avgiftsuttaget att behöva öka för att motsvara statens kostnader.

³ Anmälningspliktig verksamhet bör enligt SSM belastas med ca 7 mnkr från det ackumulerade underskottet från icke kärnteknisk verksamhet för avgifter som inte disponeras.

Prognos för intäkter och kostnader per avgiftskollektiv för kärnteknisk verksamhet (inkl. MSB och länsstyrelser) (tkr)

	Intäkter 2019	Kostnader 2019	Intäkter 2020	Kostnader 2020
KKV	234 633	283 299	264 436	279 431
ÖKTA	14 921	18 083	20 593	20 593
Summa	249 554	301 382	285 029	300 024

	Intäkter 2021	Kostnader 2021	Intäkter 2022	Kostnader 2022
KKV	267 646	276 676	267 758	272 767
ÖKTA	21 285	21 285	21 399	21 399
Summa	288 932	297 962	289 157	294 166

Tabell 6: Intäkter och kostnader per avgiftskollektiv, prognos 2019-2022

Beräkning av intäkter för KVV och ÖKTA 2019 bygger på beräknade volymer och av regeringen fastställda avgiftsbelopp enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten. Beräkning av intäkter för KVV och ÖKTA för 2020 bygger på beräknade volymer och förslag från SSM om avgiftsbelopp enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten.

Förslag till avgiftsnivåer för 2020

Nedan redovisas samtliga förslag till nya avgiftsnivåer för 2020. Förslagen syftar till att nå full kostnadstäckning för staten.

I samband med årets justering av avgiftsnivåer för 2020 föreslår SSM att vissa delar av förordningen om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten justeras. SSM föreslår bl.a. att en avgift på 1 200 kr per tillstånd för tillståndspliktiga lasrar och en avgift för anmälningspliktig verksamhet med hantering av naturligt förekommande radioaktivt material (NORM) förs in i förordningen.

I syfte att nå balans i det ackumulerade underskottet på 20 mnkr för icke kärnteknisk verksamhet enligt 5 a § föreslås att vissa avgifterna höjs.

Föreslagna justeringar framgår av bilaga 1.

SSM har som ambition att hantera uppkomma balanserade överuttag av avgifter som tas ut för kärnkraftverken respektive underuttag av avgifter som tas ut för övriga kärntekniska anläggningar. SSM bedömer att ackumulerade över- respektive underuttag kommer att balansera på inkomsttitelnivå först till utgången av 2022.

Gällande §	Gällande avgift (kr)	Föreslagen §	Föreslag en avgiftsnivå	Förändring	Kommentar
Ansökan					
5 §	34 000 000		34 476 000	1,4%	
	33 000 000		33 462 000	1,4%	
5 §1	2 237 000		2 268 000	1,4%	
5§ 2	1 113 000		1 129 000	1,4%	
5 § 3	560 000		568 000	1,4%	
5 § 4	111 000		113 000	1,4%	
5 § 5	1 536 000		1 558 000	1,4%	
5 § 6	560 000		568 000	1,4%	
5 § 7	280 000		284 000	1,4%	
5 § 8	55 000		56 000	1,4%	
5 § 9	111 000		113 000	1,4%	
5 § 10	55 000		56 000	1,4%	
5 § 11	112 000		114 000	1,4%	
5 § 12	42 000		43 000	1,4%	

5 § 13	80 000		81 000	1,4%	
5 § 14	35 000		35 500	1,4%	
5 § 15	16 000		16 500	1,4%	
5 § 16	75 000		76 000	1,4%	
5 a §					
5 a § 1	520		520	0,0%	
5 a § 2	8 800		8 800	0,0%	
		5 a § 3	1 200	Ny avgift	3. med 1 200 kr per tillstånd för tillståndspliktiga lasrar
5 a § 4	5 100		5 100	0,0%	4. med 5 100 kronor per generator för medicinsk röntgendiagnostik,
5 a § 5	2 000		2 000	0,0%	5. med 2 000 kronor per generator för odontologisk röntgendiagnostik,
5 a § 6	12 700		12 700	0,0%	6. med 12 700 kronor per utrustning för accelerators och koboltapparater för extern strålterapi
5 a § 7	4 300		4 300	0,0%	7. med 4 300 kronor per utrustning för röntgenterapiutrustning för extern strålterapi
5 a § 8	12 700		12 700	0,0%	8. med 12 700 kronor per utrustning för efterladdningsutrustning för brachyterapi
5 a § 9	19 100		19 100	0,0%	9. med 19 100 kronor per tillstånd för annan sluten strålkälla för brachyterapi med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,
5 a § 10	77 700		77 700	0,0%	10. med 77 700 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som är högst 100 gigabecquerel,
5 a § 11	125 600		125 600	0,0%	11. med 125 600 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,
5 a § 12	2 800		3 100	10,7%	12. med 3 100 kronor per generator för veterinärmedicinsk röntgendiagnostik,
5 a § 13	1 050		2 100	100,0%	13. med 2 100 kronor för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som är högst 100 megabecquerel,
5 a § 14	3 200		6 400	100,0%	14. med 6 400 kronor per laboratorium för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 100 megabecquerel men inte 10 gigabecquerel
5 a § 15	17 600		35 200	100,0%	15. med 35 200 kronor per laboratorium för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 10 gigabecquerel,
5 a § 16	5 900		6 200	5,1%	16. med 6 200 kronor per utrustning för mindre accelerators,
5 a § 17	22 500		23 600	4,9%	17. med 23 600 kronor per tillstånd för acceleratoranläggningar,
5 a § 18	2 600		3 100	19,2%	18. med 3 100 kronor per utrustning för radiografering,

5 a § 19	1 050		2 100	100,0%	19. med 2 100 kronor för slutna strålkällor som inte är slutna strålkällor med hög aktivitet,
5 a § 20	1 050		10 500	900%	20. med 10 500 kronor för slutna strålkällor med hög aktivitet,
5 a § 21	9 800		10 300	5,1%	21. med 10 300 kronor per tillstånd för installation och underhåll av strålkällor,
5 a § 22	7 283 000		7 283 000	0,0%	22. med 7 283 000 kronor per anläggning för acceleratorbaserad spallation för neutronforskningsändamål med en stråleffekt som överstiger 1 megawatt.
5 a § 23	353 000		353 000	0,0%	23. med 353 000 kronor för verksamhet med elektronacceleratorbaserade synkrotronljusanläggningar.
6 §	1 300		1 300	0,0%	
Granskning					
7 § 1	100 000 000		100 000 000	0,0%	
7 § 2	15 000 000		15 000 000	0,0%	
7a §	4 790 000		4 790 000	0,0%	
8 §	1 300		1 300	0,0%	
9 § 1	5 206 000		5 206 000	0,0%	
9 § 2	2 206 000		2 206 000	0,0%	
Konsult					
10 §	1 000 000		1 000 000	0,0%	
Tillsyn					
11 § 1	3 000 000		4 374 000	46,0%	
11 § 2	453 500		750 000	65,0%	
11 § 3	566 500		600 000	6,0%	
11 § 4	621 500		750 000	21,0%	
11 § 5	251 500		350 000	39,0%	
11 § 6	621 500		750 000	21,0%	
11 § 7	251 500		400 000	59,0%	
11 § 8	251 500		400 000	59,0%	
11 § 9	251 500		400 000	59,0%	
11 § 10	750 000		750 000	0,0%	
11 § 11	251 500		251 500	0,0%	
11 § 12	10 000		11 000	10,0%	
Beredskap					
12 § 1	6 016 000		6 100 000	1,0%	
12 § 2	4 512 000		4 570 000	1,0%	
12 § 3	257 000		260 000	1,0%	
12 § 4	257 000		260 000	1,0%	
N.i.s					
13 § 1	550 000		512 000	-7,0%	
13 § 2	235 000		218 000	-7,0%	
13 § 3	290 000		270 000	-7,0%	
13 § 4	285 000		265 000	-7,0%	
13 § 5	14 000		13 000	-7,0%	
13 § 6	11 000		10 000	-9,0%	
14 §	1 300			0,0%	
Forskning					
15 § 1	7 821 000		7 821 000	0,0%	
15 § 2	2 090 000		2 440 000	17,0%	
15 § 3	302 000		352 000	17,0%	
Anmälan					
16 §					
16 § 1	1 200		1 200	0,0%	
16 § 2	1 200		1 200	0,0%	

16 § 3	1 200		1 200	0,0%	
16 § 4	1 200		1 200	0,0%	
16 § 5	1 200		1 200	0,0%	
16 § 6	1 200		1 200	0,0%	
16 § 7	1 200		1 200	0,0%	
		16 § 8	1 200	Ny avgift	Anmälningsskyldig verksamhet med hantering av naturligt förekommande radioaktivt material.
17 §	1 200		1 200	0,0%	
18 §	30 700		30 700	0,0%	

För kursiverade paragrafer finns förslag från myndigheten till förordningsändringar.

Förändring i totalt prognostiserat avgiftsuttag för de årliga avgifter som myndigheten ej disponerar.

Avgift	Prognos 2019	Prognos 2020	Förändring
Tillsynsavgifter 11 §	105 754 000	139 717 000	33 963 000
Beredskapsavgifter 12 §	24 702 000	26 605 000	1 903 000
Icke spridning 13 §	15 218 000	12 000 000	-3 218 000
Forskning 15 §	66 880 000	69 707 000	2 827 000
Tillstånd 5 a § (icke kärnteknisk verksamhet)	19 000 000	26 000 000	7 000 000
Summa	231 554 000	274 029 000	42 475 000

Tabell 7: Förändring av avgiftsuttag för de årliga avgifter som myndigheten ej disponerar.

Konsekvensbedömning

Nedan redovisas motiv för ändringar samt de ekonomiska och administrativa konsekvenser SSM har identifierat för tillståndshavarna och för staten.

KKV och ÖKTA

Avgifterna för tillsyn av kärnkraftverk är anpassade så att det historiska överskottet som finns ska balanseras senast 2022. För att kunna uppnå balans under 2022 föreslår myndigheten att avgifterna justeras inför 2020, vilket innebär en höjning i förhållande till 2019. Avgifterna ligger nu på en lägre nivå än statens kostnader eftersom det finns ett historiskt överskott i avgiftsuttaget. För övriga kärntekniska anläggningar föreslår avgifterna justeras så att de ger full kostnadstäckning. Avgifter för tillsyn höjs med mellan 6 och 65 procent för att dels motsvara myndighetens kostnader för verksamheten, dels för att få täckning för den beräknade anslagsnivån som regeringen har föreslagit för år 2020 i BP2020. I förslaget har hänsyn tagits till indragna anslagssparanden och historiska överskott i avgiftsuttag. Det medför inga administrativa konsekvenser för staten. Inga administrativa konsekvenser anses uppstå för tillståndshavarna. De ändringar som föreslås bedöms dock ha ekonomiska konsekvenser för tillståndshavare eftersom avgifterna höjs. Avgifterna för tillsyn av kärnkraftverken är dock fortfarande lägre än statens kostnader för att hantera det historiska överskottet i avgiftsuttaget.

Avgifter från kärntekniska anläggningar för statens kostnader för kärnenergi-beredskap höjs med 1 procent vilket bedöms motsvara myndighetens ökade kostnader. Avgifterna beräknas ge full kostnadstäckning för det beräknade anslaget för ändamålet. Statens kostnader för kärnenergi-beredskap är oförändrat så länge det finns en reaktor i drift på en anläggning. Förslaget har inga administrativa konsekvenser och begränsade ekonomiska konsekvenser för såväl tillståndshavarna som staten enligt SSM. Förslaget innebär full kostnadstäckning för staten.

Avgifter från kärntekniska anläggningar för statens kostnader för tillsyn av nukleär icke-spridning sänks med 7 procent för att balansera tidigare överskott i avgiftsuttag. Förslaget har inga administrativa konsekvenser men positiva ekonomiska konsekvenser för tillståndshavarna enligt SSM. Sänkningen är dock temporär för 2020.

Strålsäkerhetsmyndigheten har i tidigare budgetunderlag förklarat att behoven av forskningsmedel inte minskar med färre reaktorer i drift. Utgångspunkten är därför att nivån på anslagsposten är oförändrad och att därmed ska det totala avgiftsuttaget vara oförändrat. För att uppnå oförändrad kostnadstäckning för staten för det beräknade anslaget för forskning föreslås att avgiften för forskning höjs med 17 procent. Anledningen till höjningen är framförallt färre reaktorer i drift hos tillståndshavarna. I förslaget har hänsyn tagits till indragna anslagssparanden. Förslaget har inga administrativa konsekvenser men det har ekonomiska konsekvenser för tillståndshavarna. Förslaget innebär full kostnadstäckning för staten.

Icke kärnteknisk verksamhet

SSM föreslår att avgifterna för icke kärnteknisk verksamhet höjs. Avgifter för tillståndsprovning och tillsyn av verksamheter som inte är inom det medicinska området enligt strålskyddslagen höjs med mellan 5 och 100 procent^{2,4}, dels för att motsvara myndighetens kostnader och anslag, dels för att komma i balans med underskott i avgiftsuttag och nå full kostnadstäckning på sikt. Skälen till myndighetens ökade kostnader och avgiftsnivåer redovisas nedan. SSM föreslår också att en avgift på 1 200 kr per tillstånd för tillståndspliktiga lasrar (5 a § 3) åter införs i förordningen. Avgiften har tidigare funnits med men har av någon anledning fallit bort. Stöd för denna avgift återfinns i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2014:4) om laser, starka laserpekare och intensivt pulserat ljus. Förslaget har begränsade administrativa konsekvenser för tillståndshavarna. De ekonomiska konsekvenserna bedöms vara relativt stora för delar av tillståndshavarna.

De veterinärmedicinska röntgenutrustningar (5 a § 12) som är tillståndspliktiga är mer avancerade än de som är anmälningspliktiga. Veterinärmedicinsk röntgenverksamhet har de senaste fem åren utvecklats och fler avancerade röntgenutrustningar används. Fler kliniker startar ambulerande verksamhet vilket innebär en annan strålskyddsaspekt än om röntgenutrustningarna används inom en klinik.

Regelverket för användning av öppna strålkällor (5 a § 13) har utökats när det gäller friklassning och avfallsplaner vilket kräver mer tid vid tillståndsansökan, tillsyn samt då verksamheten avvecklas.

I och med att anmälningsplikt infördes har majoriteten av användare av radioaktiva strålkällor blivit anmälningspliktiga (5 a § 19). De strålkällor som fortfarande är tillståndspliktiga är strålkällor med hög aktivitet eller strålkällor med en användning som inte motsvarar den verksamhet som har pekats ut som anmälningspliktig. Kravbilderna är mer omfattande och kräver avsevärt mer tid vid granskning och tillsyn.

Strålkällor med hög aktivitet, så kallade HASS, är mer omfattande och kräver avsevärt mer tid vid granskning och tillsyn (5 a § 20). Det nya regelverket ställer högre krav på ledningssystem och riskanalys, vilket kräver mer tid för granskning och tillsyn. SSM föreslår dock inte någon höjning avseende den medicinska delen.

Anmälningspliktig verksamhet

SSM föreslår att avgift om 1 200 kr per anmälan för NORM, 16 § 8 (verksamhet med naturligt förekommande radioaktivt material som avfall, bioprodukt eller råvara) införs. Idag tas ingen avgift ut för anmälan som gäller i 5 år. Stöd för detta finns sedan förra året i Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (2018:4) om naturligt förekommande radioaktivt material och byggnadsmaterial. Förslaget har vissa administrativa och ekonomiska konsekvenser för berörd verksamhet. Förslaget innebär full kostnadstäckning för staten.

---

⁴ I något fall är höjningen mer än 100 procent

I detta ärende har generaldirektören Nina Cromnier beslutat. Controllern Yvonne Nordlander har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Erik Henriksson, enhetschefen Anders Verneholt och chefsjuristen Ulf Yngvesson deltagit.

Detta beslut har expedierats utan signatur.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

██████████

██████████

Bilagor

Underlag för ändringar i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Regeringskansliet, Miljödepartementet

103 33 STOCKHOLM

Skrivelse (Diariedokument)

Datum: 2019-11-01

Er referens:

Diariernr: SSM2019-7702

Dokumentnr: SSM2019-7702-4

Handläggare: Erik Henriksson

Telefon: 087994390

Komplettering om avgifter för forskning

Besluten att permanent ställa av sammanlagt fyra kärnkraftreaktorer vid Ringhals och Oskarshamn under åren 2017 till 2020 påverkar de avgifter staten tar ut enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten. Att reaktorer avvecklas innebär dock inte att myndighetens forskningsbehov inom det kärntekniska området minskar.

Medlen inom det kärntekniska området, som finansieras med avgifter från kärnkraftverken, går till forskningsfrågor som svåra haverier, safeguard, reaktorfysik, avfall och slutförvar, bestrålningseffekter och åldring av material. Dessa frågor är generiska för kärnkraften och forskargrupper behövs för att möjliggöra utbildning på hög nivå. Forskargrupper behöver ha en kritisk storlek för att kunna forska med god kvalitet och ha god internationell förankring.

Myndighetens forskningsmedel används dels för att stärka den nationella kompetensen, dels för att kunna forska utifrån frågeställningar där forskningsresultaten behövs i myndighetens tillsyn och granskning. De frågeställningar som här ska besvaras är oberoende av antal reaktorer i drift: frågor inom svåra haverier, safeguard, reaktorfysik, avfall och slutförvar, bestrålningseffekter och åldring av material uppstår redan vid drift en reaktor. För Sveriges del handlar det dessutom om två grundläggande typer av reaktorer som ger upphov till ibland olika frågeställningar – tryckvattenreaktorer och kokvattenreaktorer. För att myndighetens tillsyn och granskning fortsatt ska vila på vetenskaplig grund behöver myndighetens resurser för forskning inom detta område vara av samma volym 2020 som under 2019. Det totala avgiftsuttaget bör alltså vara ca 69 000 tkr för att fortsatt få forskningsresultat som bidrar till att tillsyn och granskning fortsatt genomförs på vederhäftigt sätt.

Kopplat till **säkerhet i kärntekniska verksamheter** måste kompetens och kunskapsutveckling upprätthållas framför allt inom följande områden:

- Reaktorfysik
- Bränsle
- Svåra haverier
- Åldring av komponenter och system
- Människa-Teknik-Organisation (MTO)
- Slutförvar av använt kärnbränsle och kärnavfall
- Kärnkemi
- Avveckling och avfall

När det gäller området **nukleär icke-spridning** behöver myndigheten ha tillgång till från industrin oberoende forskning vid ett eller flera svenska lärosäten och kompetens och kunskapsutveckling måste upprätthållas framför allt inom följande områden:

- Mätteknik
- Kärnämneskontroll i ett systemperspektiv, t.ex. rörande exportprodukters användningsområden.

Den verksamhetsstödande forskningen ska besvara frågor som identifieras och formuleras inom ramen för myndighetens tillsynsverksamhet. Syftet är att ta fram de kunskaper som myndigheten behöver för att kunna bedriva en vederhäftig och oberoende verksamhet. En stor del av denna typ av forskningsinsatser har sitt ursprung i myndighetens årliga verksamhetsplanering och har hittills i stor utsträckning genomförts i 1-åriga forskningsprojekt.

En stor del av den verksamhetsstödande forskningen sker inom samma områden som är centrala för de kompetensstödande insatserna. Några framträdande områden är:

- Smältans kylbarhet vid ett svårt haveri i en kokvattenreaktor.
- Åldring av olika typer av material och komponenter i ett kärnkraftverk.
- Mätmetoder t.ex. avseende individuell patientdos, udda nuklider, och radon i vatten och luft.
- Metoder för att analysera risker och strålskydd ur ett systemperspektiv i samband med avveckling, inom vården och kärntekniska anläggningar. Det gäller bland annat riskinformerad tillsyn, förutsättningar för säker långtidsdrift och värdering av risker vid avveckling.
- Utveckling av mätmetoder för inhomogent avfall.
- Frågor kring de tekniska barriärerna i slutförvaret för använt kärnbränsle.
- Forskning kring hur bränsleparametrar ska verifieras avseende korrekthet och kompletthet inför slutförvaring av använt kärnbränsle

Mot bakgrund av ovanstående resonemang anser SSM att nivån på anslaget 3:1 ap. 2 Forskning bör hållas oförändrad och i nivå med 2019 års tilldelning. SSM anser vidare att avgifterna från kärntekniska anläggningar för forskning m.m. bör ligga på oförändrad nivå d.v.s. totalt ca 69 000 tkr. Därför behöver avgiften enligt 15§ höjas eftersom färre reaktorer är i drift och därmed avgiftsskyldiga.

Om avgifterna inte höjs kommer SSM att kraftigt behöva minska på forskningen inom det kärntekniska området även om nivån på anslag 3:1 ap2 behålls. Anledningen är att inga direkta eller indirekta subventioner från staten får finnas till svensk kärnkraft. Kärnkraftsindustrin ska bära sina egna kostnader inklusive de kostnader den orsakar staten.

Planerad forskning med relevans för kärntekniska anläggningar

SSM:s forskningsplan och forskningsbudget är indelad i följande temaområden för anslaget 3:1 ap.2 Forskning:

Temaområde	2015	2016	2017	2018	2019
1 MTO	3 974	4 163	3 540	3 211	3 155
2 Reaktorsäkerhet	15 939	17 665	19 135	22 609	20 850
3 Strukturell integritet	12 483	14 418	13 919	11 680	9 782
4 Säkerhetsanalys	4 806	4 480	3 070	2 752	3 326
5 Avveckling o avfall	2 608	2 245	2 104	2 297	2 598
6 Mätteknik	6 065	5 426	5 418	6 185	7 088
7 Strålskydd	17 580	22 386	24 199	22 019	23 421
8 Övrigt	8 485	7 230	7 225	7 500	7 860
	71 940	78 013	78 609	78 252	78 080

Utöver den forskning som finansieras med ap.2 forskning bedriver SSM även studier och utredningar i syfte att utveckla nationell kompetens och stödja och utveckla myndighetens tillsyn. Dessa insatser finansieras med anslaget 3:1 ap.3 Kärnteknisk verksamhet med bakomliggande finansiering i forskningsavgifterna.

Forskning med relevans för kärnteknisk verksamhet uppgår till sammanlagt ca 60 000 tkr och studier och utredningar med relevans för kärnteknisk verksamhet uppgår till ca 9 000 tkr per år.

Forskning med relevans för strålskydd som inte har koppling till kärnteknisk verksamhet uppgår till ca 18 000 tkr per år och belastar ap.2 Forskning.

Syftet med de avgifter de kärntekniska anläggningarna betalar för Forskning skiljer sig något från syftet med ap.2 Forskning.

Syften med avgiften är:

”... för den grundläggande och tillämpade forskning samt de studier och utredningar som myndigheten initierar i syfte att utveckla nationell kompetens och stödja och utveckla myndighetens tillsyn inom de av myndighetens verksamhetsområden som är relevanta för den verksamhet som tillståndshavaren bedriver.”

Syften med ap.2 Forskning är:

”...grundläggande och tillämpad forskning för att utveckla nationell kompetens inom myndighetens verksamhetsområde och för att stödja och utveckla myndighetens tillsyn.”

Innebörden är att ap.2 Forskning används enbart till forskning men att avgiften även finansierar studier och utredningar men på ap.3.

Bilaga 1

Förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Härigenom föreskrivs att 4–5 a, 11, 11 b, 12, 13, 15 och 16 §§ förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

En ansökningsavgift ska betalas av den som ansöker om

1. tillstånd enligt 5 eller 5 a § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,

2. tillstånd enligt strålskyddslagen (2018:396) *eller* strålskyddsförordningen (2018:506), *eller*

2. tillstånd enligt strålskyddslagen (2018:396), strålskyddsförordningen (2018:506) *eller föreskrifter meddelade med stöd av dessa, eller*

3. Strålsäkerhetsmyndighetens prövning av ett ärende enligt 8 § eller 18 § andra stycket förordningen (2006:311) om transport av farligt gods.

5 §

Avgift enligt 4 § 1 ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten med 100 000 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnkraftsreaktor som ska ersätta en permanent avstängd kärnkraftsreaktor, varav 34 000 000 kronor när ansökan ges in, 33 000 000 kronor senast ett år efter att ansökan gavs in och 33 000 000 kronor senast två år efter att ansökan gavs in.

Avgift enligt 4 § 1 ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten med 101 400 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnkraftsreaktor som ska ersätta en permanent avstängd kärnkraftsreaktor, varav 34 476 000 kronor när ansökan ges in, 33 462 000 kronor senast ett år efter att ansökan gavs in och 33 462 000 kronor senast två år efter att ansökan gavs in.

Avgift enligt 4 § 1 eller 3 ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten när ansökan ges in

1. med 2 237 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 1, dock inte en kärnkraftsreaktor eller anläggning för slutförvaring av använt kärnbränsle,

2. med 1 113 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 2,

1. med 2 268 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 1, dock inte en kärnkraftsreaktor eller anläggning för slutförvaring av använt kärnbränsle,

2. med 1 129 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 2,

Nuvarande lydelse

3. med 560 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 3,

4. med 111 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 4,

5. med 1 536 000 kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 1,

6. med 560 000 kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 2,

7. med 280 000 kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 3,

8. med 55 000 kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 4,

9. med 111 000 kronor, om ansökan avser innehav av en kärnteknisk anläggning,

10. med 55 000 kronor, om ansökan avser särskilt tillstånd enligt 5 a § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,

11. med 112 000 kronor, om ansökan avser en anläggning för markdeponering av lågaktivt kärnavfall som inte härrör från kommersiell uranbrytning och till en sådan anläggning hörande anläggningar för behandling eller lagring, förutsatt att aktiviteten hos den totala mängden avfall i markdeponeringsanläggningen inte överstiger 10 terabecquerel varav högst 10 gigabecquerel utgörs av alfaaktiva ämnen,

12. med 42 000 kronor, om ansökan avser gränsöverskridande transport av använt kärnbränsle, kärnavfall eller annat radioaktivt avfall,

13. med 80 000 kronor, om ansökan avser transport av radioaktiva ämnen enligt en särskild överenskommelse om säkerhetsåtgärder,

Föreslagen lydelse

3. med 568 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 3,

4. med 113 000 kronor, om ansökan avser uppförande av en kärnteknisk anläggning kategori 4,

5. med 1 558 000 kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 1,

6. med 568 000 kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 2,

7. med 284 000 kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 3,

8. med 56 000 kronor, om ansökan avser drift av en kärnteknisk anläggning kategori 4,

9. med 113 000 kronor, om ansökan avser innehav av en kärnteknisk anläggning,

10. med 56 000 kronor, om ansökan avser särskilt tillstånd enligt 5 a § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,

11. med 114 000 kronor, om ansökan avser en anläggning för markdeponering av lågaktivt kärnavfall som inte härrör från kommersiell uranbrytning och till en sådan anläggning hörande anläggningar för behandling eller lagring, förutsatt att aktiviteten hos den totala mängden avfall i markdeponeringsanläggningen inte överstiger 10 terabecquerel varav högst 10 gigabecquerel utgörs av alfaaktiva ämnen,

12. med 43 000 kronor, om ansökan avser gränsöverskridande transport av använt kärnbränsle, kärnavfall eller annat radioaktivt avfall,

13. med 81 000 kronor, om ansökan avser transport av radioaktiva ämnen enligt en särskild överenskommelse om säkerhetsåtgärder,

Nuvarande lydelse

14. med 35 000 kronor, om ansökan avser förvärv, innehav, överlåtelse, bearbetning, transport eller annan hantering av eller annan befattning med kärnämne eller kärnavfall och denna hantering eller befattning inte omfattas av någon ansökan enligt 1–13,

15. med 16 000 kronor, om ansökan avser transport av ett radioaktivt ämne som inte omfattas av någon ansökan enligt 1–14, och

16. med 75 000 kronor, om ansökan avser bekräftelse av certifikat för kollikonstruktion.

Om en ansökan som avser en och samma anläggning omfattas av mer än en avgift enligt första stycket eller andra stycket 1–9, ska avgift betalas med det belopp som är högst av de angivna beloppen.

Föreslagen lydelse

14. med 35 500 kronor, om ansökan avser förvärv, innehav, överlåtelse, bearbetning, transport eller annan hantering av eller annan befattning med kärnämne eller kärnavfall och denna hantering eller befattning inte omfattas av någon ansökan enligt 1–13,

15. med 16 500 kronor, om ansökan avser transport av ett radioaktivt ämne som inte omfattas av någon ansökan enligt 1–14, och

16. med 76 000 kronor, om ansökan avser bekräftelse av certifikat för kollikonstruktion.

5 a §

Avgift enligt 4 § 2 ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten när ansökan ges in

1. med 520 kronor per tillstånd för starka laserpekare med uteffekt som inte överskrider 30 milliwatt,

2. med 8 800 kronor per tillstånd för starka laserpekare med uteffekt som överskrider 30 milliwatt,

3. med 5 100 kronor per generator för medicinsk röntgendiagnostik,

4. med 2 000 kronor per generator för odontologisk röntgendiagnostik,

5. med 2 800 kronor per generator för veterinärmedicinsk röntgendiagnostik,

6. med 1 050 kronor för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som är högst 100 megabecquerel,

7. med 3 200 kronor per laboratorium för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 100 megabecquerel men inte 10 gigabecquerel,

8. med 17 600 kronor per laboratorium för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 10 gigabecquerel,

3. med 1 200 kronor för tillståndspliktiga lasrar,

4. med 5 100 kronor per generator för medicinsk röntgendiagnostik,

5. med 2 000 kronor per generator för odontologisk röntgendiagnostik,

6. med 3 100 kronor per generator för veterinärmedicinsk röntgendiagnostik,

7. med 2 100 kronor för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som är högst 100 megabecquerel,

8. med 6 400 kronor per laboratorium för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 100 megabecquerel men inte 10 gigabecquerel,

9. med 35 200 kronor per laboratorium för verksamhet med öppna strålkällor med en aktivitet som överstiger 10 gigabecquerel,

Nuvarande lydelse

9. med 5 900 kronor per utrustning för mindre acceleratorer,

10. med 22 500 kronor per tillstånd för acceleratoranläggningar,

11. med 2 600 kronor per utrustning för radiografering,

12. med 1 050 kronor för slutna strålkällor som inte är slutna strålkällor med hög aktivitet,

13. med 1 050 kronor för slutna strålkällor med hög aktivitet,

14. med 9 800 kronor per tillstånd för installation och underhåll av strålkällor,

15. med 12 700 kronor per utrustning för acceleratorer och koboltapparater för extern strålterapi,

16. med 4 300 kronor per utrustning för röntgenterapiutrustning för extern strålterapi,

17. med 12 700 kronor per utrustning för efterladdningsutrustning för brachyterapi,

18. med 19 100 kronor per tillstånd för annan sluten strålkälla för brachyterapi med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,

19. med 77 700 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som är högst 100 gigabecquerel,

20. med 125 600 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,

21. med 7 283 000 kronor per anläggning för acceleratorbaserad spallation för neutronforskningsändamål med en stråleffekt som överstiger 1 megawatt, och

22. med 353 000 kronor för verksamhet med elektronacceleratorbaserade synkrotronljusanläggningar.

Föreslagen lydelse

10. med 6 200 kronor per utrustning för mindre acceleratorer,

11. med 23 600 kronor per tillstånd för acceleratoranläggningar,

12. med 3 100 kronor per utrustning för radiografering,

13. med 2 100 kronor för slutna strålkällor som inte är slutna strålkällor med hög aktivitet,

14. med 10 500 kronor för slutna strålkällor med hög aktivitet,

15. med 10 300 kronor per tillstånd för installation och underhåll av strålkällor,

16. med 12 700 kronor per utrustning för acceleratorer och koboltapparater för extern strålterapi,

17. med 4 300 kronor per utrustning för röntgenterapiutrustning för extern strålterapi,

18. med 12 700 kronor per utrustning för efterladdningsutrustning för brachyterapi,

19. med 19 100 kronor per tillstånd för annan sluten strålkälla för brachyterapi med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,

20. med 77 700 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som är högst 100 gigabecquerel,

21. med 125 600 kronor per tillstånd för nuklearmedicin med en aktivitet som överstiger 100 gigabecquerel,

22. med 7 283 000 kronor per anläggning för acceleratorbaserad spallation för neutronforskningsändamål med en stråleffekt som överstiger 1 megawatt, och

23. med 353 000 kronor för verksamhet med elektronacceleratorbaserade synkrotronljusanläggningar.

Den som har tillstånd till kärnteknisk verksamhet ska betala avgift för Strålsäkerhetsmyndighetens tillsyn över att lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, strålskyddslagen (2018:396), förordningen (1984:14) om kärnteknisk

Nuvarande lydelse

verksamhet och strålskyddsförordningen (2018:506) samt villkor och föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa lagar och förordningar följs. Avgiften ska, efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten, betalas förskottsvis för varje kalenderkvartal

1. med 3 000 000 kronor för en kärnkraftsreaktor under normaldrift,

2. med 453 500 kronor för en anläggning för framställning av bränsle för kärnkraftsreaktorer,

3. med 566 500 kronor för en forsknings- och materialprovningsreaktor under normaldrift,

4. med 621 500 kronor för en anläggning där mer än 1 000 ton använt kärnbränsle mellanlagras,

5. med 251 500 kronor för en anläggning där använt kärnbränsle mellanlagras och den lagrade mängden inte överstiger 1 000 ton,

6. med 621 000 kronor för en anläggning för slutförvaring av kärnavfall som inte utgör sådan markdeponering som avses i 5 § andra stycket 11,

7. med 251 500 kronor för en anläggning för mellanlagring av kärnavfall,

8. med 251 500 kronor för en anläggning för behandling av kärnämne som inte utgör en anläggning för framställning av bränsle,

9. med 251 500 kronor för en anläggning för behandling av kärnavfall,

10. med 750 000 kronor för en kärnkraftsreaktor under avveckling,

11. med 251 500 kronor för en forsknings- och materialprovningsreaktor under avveckling, och

12. med 10 000 kronor för en sådan markdeponering som avses i 5 § andra stycket 11.

En avgift enligt första stycket 1–4, 10 eller 11 omfattar även tillsyn över anläggningar för mellanlagring eller behandling av använt kärnbränsle, kärnämne eller kärnavfall som finns inom det anläggningsområde som omfattas av tillståndet och som tillståndshavaren driver uteslutande i syfte att fullgöra sina skyldigheter enligt 10 § första stycket 2 och 3 lagen om kärnteknisk verksamhet.

Om en tillståndshavare har flera anläggningar för mellanlagring eller behandling av använt kärnbränsle, kärnämne eller kärnavfall inom ett och

Föreslagen lydelse

1. med 4 374 000 kronor för en kärnkraftsreaktor under normaldrift,

2. med 750 000 kronor för en anläggning för framställning av bränsle för kärnkraftsreaktorer,

3. med 600 000 kronor för en forsknings- och materialprovningsreaktor under normaldrift,

4. med 750 000 kronor för en anläggning där mer än 1 000 ton använt kärnbränsle mellanlagras,

5. med 350 000 kronor för en anläggning där använt kärnbränsle mellanlagras och den lagrade mängden inte överstiger 1 000 ton,

6. med 750 000 kronor för en anläggning för slutförvaring av kärnavfall som inte utgör sådan markdeponering som avses i 5 § andra stycket 11,

7. med 400 000 kronor för en anläggning för mellanlagring av kärnavfall,

8. med 400 000 kronor för en anläggning för behandling av kärnämne som inte utgör en anläggning för framställning av bränsle,

9. med 400 000 kronor för en anläggning för behandling av kärnavfall,

12. med 11 000 kronor för en sådan markdeponering som avses i 5 § andra stycket 11.

samma anläggningsområde, ska avgift betalas endast för den anläggning som har den högsta avgiften.

Avgiftsskyldigheten inträder kalenderkvartalet efter det då tillståndet började gälla och upphör från och med det kalenderkvartal som följer efter det att tillståndshavaren har fullgjort sina skyldigheter enligt 10 § lagen om kärnteknisk verksamhet eller Strålsäkerhetsmyndigheten har konstaterat att fortlöpande tillsyn med hänsyn till säkerheten och strålskyddet inte längre behövs.

11 b §

Den som har tillstånd till någon sådan verksamhet som avses i 5 a § 1–20 ska betala avgift för Strålsäkerhetsmyndighetens kostnader för tillsyn och andra åtgärder med anknytning till tillståndet. Avgiften ska, efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten, betalas för varje kalenderår från och med det år som följer efter det att beslut om tillstånd har getts med ett belopp som motsvarar den gällande ansökningsavgiften för verksamheten enligt 5 a §. Om ett tillstånd förnyas, ska ingen avgift betalas för det år då ansökan om att förnya tillståndet gavs in.

För en verksamhet som avses i 5 a § 21 eller 22 ska avgift enligt första stycket betalas för varje påbörjat kalenderår från och med det år som följer efter det år då ansökan om tillstånd gavs in.

Förhållanden som är anmälda skriftligt till Strålsäkerhetsmyndigheten före den 1 januari ska ligga till grund för beräkningen av avgiften.

Den som har tillstånd till någon sådan verksamhet som avses i 5 a § 1–21 ska betala avgift för Strålsäkerhetsmyndighetens kostnader för tillsyn och andra åtgärder med anknytning till tillståndet. Avgiften ska, efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten, betalas för varje kalenderår från och med det år som följer efter det att beslut om tillstånd har getts med ett belopp som motsvarar den gällande ansökningsavgiften för verksamheten enligt 5 a §. Om ett tillstånd förnyas, ska ingen avgift betalas för det år då ansökan om att förnya tillståndet gavs in.

För en verksamhet som avses i 5 a § 22 eller 23 ska avgift enligt första stycket betalas för varje påbörjat kalenderår från och med det år som följer efter det år då ansökan om tillstånd gavs in.

12 §

Den som har tillstånd att uppföra, inneha eller driva en verksamhet som tillhör någon av beredskapskategorierna 1 a–2 enligt den klassificering som följer av föreskrifter som Strålsäkerhetsmyndigheten har meddelat med stöd av 4 kap. 9 § strålskyddsförordningen (2018:506), ska betala beredskapsavgift. Avgiften ska efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten betalas förskottsvis för varje kalenderkvartal

1. med 6 016 000 kronor per tillståndshavare med en eller flera verksamheter i beredskapskategori 1 a inom samma anläggningsområde,

1. med 6 100 000 kronor per tillståndshavare med en eller flera verksamheter i beredskapskategori 1 a inom samma anläggningsområde,

Nuvarande lydelse

2. med 4 512 000 kronor per tillståndshavare med en eller flera verksamheter i beredskapskategori 1 b eller 1 c inom samma anläggningsområde,

3. med 257 000 kronor för en kärnteknisk verksamhet i beredskapskategori 2, och

4. med 257 000 kronor för en annan verksamhet i beredskapskategori 2 än som avses i 3.

Om en tillståndshavare har flera verksamheter som omfattas av en avgift enligt första stycket inom ett och samma anläggningsområde, ska avgift betalas med det belopp som är högst av de angivna beloppen.

Avgiften ska betalas från och med det kalenderkvartal då en anläggning har tagits i provdrift. Avgiftsskyldigheten upphör det kalenderkvartal som följer närmast efter det att Strålsäkerhetsmyndigheten har konstaterat att verksamheten inte längre tillhör någon av beredskapskategorierna.

Föreslagen lydelse

2. med 4 570 000 kronor per tillståndshavare med en eller flera verksamheter i beredskapskategori 1 b eller 1 c inom samma anläggningsområde,

3. med 260 000 kronor för en kärnteknisk verksamhet i beredskapskategori 2, och

4. med 260 000 kronor för en annan verksamhet i beredskapskategori 2 än som avses i 3.

13 §

Den som har tillstånd till kärnteknisk verksamhet ska betala en avgift för den tillsyn som utövas av Strålsäkerhetsmyndigheten enligt de internationella överenskommelser i syfte att förhindra spridning av kärnvapen som Sverige tillträtt. Avgiften ska, efter debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten, betalas för varje kalenderkvartal

1. med 550 000 kronor för en anläggning för framställning av bränsle för kärnkraftsreaktorer,

2. med 235 000 kronor för en forsknings- och materialprovningsreaktor,

3. med 290 000 kronor för en kärnkraftsreaktor,

4. med 285 000 kronor för en anläggning för mellanlagring av använt kärnbränsle med en bränslemängd som överstiger 1 000 ton,

5. med 14 000 kronor för en anläggning för mellanlagring av använt kärnbränsle med en bränslemängd som inte överstiger 1 000 ton, och

6. med 11 000 kronor för en anläggning för annan behandling av kärnämne än framställning av bränsle.

Avgiften ska betalas från och med kalenderkvartalet efter det att tillståndet gavs till och med det kalenderkvartal som följer närmast efter det att Strålsäkerhetsmyndigheten har konstaterat att allt kärnämne avlägsnats från

1. med 512 000 kronor för en anläggning för framställning av bränsle för kärnkraftsreaktorer,

2. med 218 000 kronor för en forsknings- och materialprovningsreaktor,

3. med 270 000 kronor för en kärnkraftsreaktor,

4. med 265 000 kronor för en anläggning för mellanlagring av använt kärnbränsle med en bränslemängd som överstiger 1 000 ton,

5. med 13 000 kronor för en anläggning för mellanlagring av använt kärnbränsle med en bränslemängd som inte överstiger 1 000 ton, och

6. med 10 000 kronor för en anläggning för annan behandling av kärnämne än framställning av bränsle.

anläggningen. För en kärnkraftsreaktor under uppförande som ska ersätta en permanent avstängd reaktor ska avgiften betalas från och med kalenderkvartalet efter att en ansökan om provdrift lämnats in till Strålsäkerhetsmyndigheten.

15 §

Den som har tillstånd att uppföra, inneha eller driva en kärnkraftsreaktor ska betala avgift till Strålsäkerhetsmyndigheten för den grundläggande och tillämpade forskning samt de studier och utredningar som myndigheten initierar i syfte att utveckla nationell kompetens och stödja och utveckla myndighetens tillsyn inom de av myndighetens verksamhetsområden som är relevanta för den verksamhet som tillståndshavaren bedriver. Avgiften ska efter särskild debitering av Strålsäkerhetsmyndigheten betalas för varje kalenderkvartal

1. med 7 821 000 kronor för en reaktor som är under uppförande från och med det kalenderkvartal som följer efter det att Strålsäkerhetsmyndigheten har godkänt att anläggningen får börja uppföras till och med det kalenderkvartal då reaktorn tas i normaldrift,

2. med 2 090 000 kronor för varje annan reaktor från och med det kalenderkvartal som följer efter det att den tas i normaldrift fram till det kalenderkvartal som följer efter det att den är permanent avstängd, och

3. med 302 000 kronor för en reaktor som är permanent avstängd och där kärnämne i form av använt kärnbränsle finns kvar för den tid då avgift inte betalas enligt 2.

2. med 2 440 000 kronor för varje annan reaktor från och med det kalenderkvartal som följer efter det att den tas i normaldrift fram till det kalenderkvartal som följer efter det att den är permanent avstängd, och

3. med 352 000 kronor för en reaktor som är permanent avstängd och där kärnämne i form av använt kärnbränsle finns kvar för den tid då avgift inte betalas enligt 2.

Avgiftsskyldigheten upphör det kalenderkvartal som följer efter det att tillståndshavaren har fullgjort sina skyldigheter enligt 10 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet.

16 §

Den som anmäler en verksamhet med strålning enligt föreskrifter som Strålsäkerhetsmyndigheten har meddelat med stöd av 5 kap. 3 eller 14 § strålskyddsförordningen (2018:506), ska betala avgift för Strålsäkerhetsmyndighetens kostnader för handläggning av anmälan samt för tillsyn och andra åtgärder med anknytning till verksamheten. Avgiften ska betalas till Strålsäkerhetsmyndigheten när anmälan ges in. Avgiften är 1 200 kronor för varje

1. anmälningspliktig verksamhet med laser,
2. anmälningspliktig verksamhet med mikrovågstorkning,
3. teknisk anordning som kan alstra joniserande strålning i en anmälningspliktig verksamhet,
4. anmälningspliktig verksamhet med en eller flera öppna strålkällor,
5. anmälningspliktig verksamhet med handel med radioaktiva ämnen och tekniska anordningar som kan alstra joniserande strålning,

Nuvarande lydelse

6. sluten strålkälla i en anmälningspliktig verksamhet, *och*

7. anmälningspliktig verksamhet med ett eller flera medicinska solarier.

Föreslagen lydelse

6. sluten strålkälla i en anmälningspliktig verksamhet,

7. anmälningspliktig verksamhet med ett eller flera medicinska solarier, *och*

8. *anmälningspliktig verksamhet med hantering av naturligt förekommande radioaktivt material.*

Denna förordning träder i kraft den...

Styrelsen Stiftelsen Östhammarshem
Styrelsen Hargs Hamn AB
Kommunstyrelsen

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium

Lekmannarevisionsgranskning

KPMG har på uppdrag av lekmannarevisorerna i Hargs Hamn AB och i Stiftelsen Östhammarshem genomfört en fördjupad granskning inom ramen för lekmannarevisionen. Granskningen har omfattat rutiner och processer kring verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning av intern kontroll, offentlighetsprincipen samt inköp och upphandling.

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att såväl bolaget som stiftelsen i huvudsak sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig. Bolaget respektive stiftelsen har till stor del fastställda rutiner och processer inom granskade områden men det finns likväl vissa utvecklingsområden vad gäller dessa.

Vi rekommenderar styrelsen i Stiftelsen Östhammarshem att:

- färdigställa uppbyggnaden av det rapportpaket som löpande ska presenteras för styrelsen,
- fortsätta arbetet med att modernisera och effektivisera löneprocessen i stiftelsen,
- genomföra en ny riskanalys för verksamheten då den senaste riskanalysen genomfördes 2008, samt
- rapportera resultatet av ”Interna revisioner” till stiftelsens styrelse.

Vi rekommenderar styrelsen i Hargs Hamn AB att:

- göra en bedömning av om det finns ett behov av att dokumentera de rutiner och processer som är aktuella kring uppföljning av ekonomi och verksamhet, samt
- vidareutveckla rutinerna och processerna kring ramavtal, detta gäller bl a arbete med olika upphandlingsmallar etc.

Kommunrevisionen översänder härmed granskningsrapport och missiv till styrelsen i stiftelsen Östhammarshem och till styrelsen i Hargs Hamn AB för yttrande senast 2020-01-31. Rapport och missiv skickas även till Kommunstyrelsen och till Kommunfullmäktiges presidium för kännedom.

Enligt uppdrag

Mats Sjöborg
Ordförande

Lekmannarevisionsgranskning

Revisionsrapport

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB

KPMG AB

2019-10-23

Antal sidor 9

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
2	Syfte och revisionsfrågor	2
2.1	Revisionskriterier	2
2.2	Metod	3
2.3	Projektorganisation	3
3	Resultat av granskningen	4
3.1	Stiftelseurkund, bolagsordning och ägardirektiv	4
3.2	Verksamhets- och ekonomistyrning	5
3.2.1	Kommentar	6
3.3	Intern kontroll	6
3.3.1	Kommentar	7
3.4	Offentlighetsprincipen	7
3.5	Inköp & upphandling	8
3.5.1	Kommentar	8

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

1 Sammanfattning

På uppdrag av lekmannarevisorerna i Hargs Hamn AB och i Stiftelsen Östhammarshem har vi genomfört en fördjupad granskning inom ramen för lekmannarevisionen. Granskningen har omfattat rutiner och processer kring verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning av intern kontroll, offentlighetsprincipen samt inköp och upphandling.

Utifrån genomförd granskning bedömer vi att såväl bolaget som stiftelsen i huvudsak sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig. Bolaget respektive stiftelsen har till stor del fastställda rutiner och processer inom granskade områden men det finns likväl vissa utvecklingsområden vad gäller dessa.

Vi rekommenderar styrelsen i Stiftelsen Östhammarshem att:

- färdigställa uppbyggnaden av det rapportpaket som löpande ska presenteras för styrelsen,
- fortsätta arbetet med att modernisera och effektivisera löneprocessen i stiftelsen,
- genomföra en ny riskanalys för verksamheten då den senaste riskanalysen genomfördes 2008, samt
- rapportera resultatet av "Interna revisioner" till stiftelsens styrelse.

Vi rekommenderar styrelsen i Hargs Hamn AB att:

- göra en bedömning av om det finns ett behov av att dokumentera de rutiner och processer som är aktuella kring uppföljning av ekonomi och verksamhet, samt
- vidareutveckla rutinerna och processerna kring ramavtal, detta gäller bl a arbete med olika upphandlingsmallar etc.

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om bolagets respektive stiftelsens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Vi har gått igenom bolagsordning, ägardirektiv, stiftelseurkund m m för att granska att dessa innehåller relevanta delar.

I övrigt har följande områden omfattats av granskningen:

Verksamhets- och ekonomistyrning – Har styrelsen en ändamålslig verksamhets- och ekonomistyrning, uppföljning och rapportering?

- Följer bolaget/stiftelsen upp verksamheten och ekonomin och upprättas prognoser under året?
- Rapporteras resultatet till styrelsen och till Kommunstyrelsen?
- Har styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid avvikelser?

Uppföljning av intern kontroll – Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamheten som ekonomin?

- Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?
- Är internkontrollplanen ett resultat av genomförd risk- och väsentlighetsanalys?
- Rapporteras resultatet från arbetet med intern kontroll till styrelsen och Kommunstyrelsen?

Offentlighetsprincipen

- Vilka rutiner finns vad gäller protokoll och handlingar?
- Hur och på vilket sätt anslås protokoll från styrelsesammanträdena?

Inköp och upphandling

- Finns en inköps- och upphandlingsorganisation uppbyggd?
- Finns tillräckliga styrdokument vad gäller inköps- och upphandlingsområdet?
- Är inköps- och upphandlingsprocesserna ändamålsenliga?

2.1 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- Aktiebolagslagen, främst 9 kap

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

- Kommunallagen

2.2 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Intervjuer med tjänstemän på Hargs Hamn AB och Stiftelsen Östhammarshem
- Dokumentstudier, bl a avseende bolagsordning, ägardirektiv och stiftelseurkund samt riktlinjer, rutinbeskrivningar etc inom de områden som omfattats av granskningen.

Rapporten har varit föremål för faktagranskning.

2.3 Projektorganisation

Granskningen har utförts av Anders Petersson, certifierad kommunal yrkesrevisor och kundansvarig. Lekmannarevisor Anne Fridlund har deltagit vid granskningen av Hargs Hamn AB.

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

3 Resultat av granskningen

3.1 Stiftelseurkund, bolagsordning och ägardirektiv

Stiftelsen Östhammarshem

Stiftelsen Östhammarshem bildades 1976. Stiftelsens stadgar är från 1979. På bolaget arbetar för närvarande 19 st personer, 9 st på kontoret och 10 st som bovärdar.

Av stiftelsens stadgar framgår att:

"Stiftelsen har till föremål för sin verksamhet att inom Östhammars kommun förvärva fastigheter eller tomträtt till tomter för att därå uppföra och förvalta bostadshus med tillhörande affärslägenheter och kollektiva anordningar."

Hargs Hamn AB

På bolaget arbetar för närvarande 10 st personer. Det är 8 st på hamnkontoret och dessutom finns det 2 st hamngenter som arbetar i hamnen.

Bolagsordningen fastställdes av den ordinarie bolagsstämman den 22 maj 2019. Av bolagsordningen framgår att bolaget ska äga och förvalta fastigheter, bedriva hamnrörelse samt därmed förenlig verksamhet. Ändamålet med bolagets verksamhet är att äga, driva och utveckla Hargs Hamn AB för godshantering samt att genom hamnrörelsen skapa goda förutsättningar för näringslivet i Östhammars kommun och därmed positiva effekter för kommunens och regionens sysselsättning.

Av ägardirektiven för bolaget framgår följande:

Verksamheten inom Hargs Hamn AB ska långsiktigt ge ett ekonomiskt överskott och samtidigt bidra till ekonomisk utveckling i regionen. Hargs Hamn AB ska årligen ge ett positivt resultat efter finansiella poster med minst 10 procent av bolagets nettoomsättning. Det årliga avkastningskravet till ägarna ska vara 10 procent av redovisat resultat efter finansiella poster.

Verksamheten ska utvecklas och diversifieras för att undvika alltför stort beroende av enstaka produkter och transportlösningar. Hamnens unika logistiska fördelar, främst järnväg och stora upplagsytor ska tillvaratas. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med högt ställda miljökrav.

Ovanstående direktiv kan uppnås genom att bland annat:

Marknadsföra Hargs Hamns unika miljöfördelar, exempelvis närhet till Mälardalen utan att belasta Stockholmsregionen, den korta skärgårdspassagen, det korta avståndet till Finland, Baltikum och Ryssland samt järnväg ända fram till kaj.

- *Utveckla transporter på järnväg.*
- *Utveckla användningen av befintliga kajer och anläggningar.*

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

- Vid behov iordningsställa nya hamnytor och kajer.
- Utverka finansiering för nödvändiga investeringar i hamnen.
- Bevaka möjligheterna till regionalt, statligt och EU-stöd för att utveckla infrastrukturen.

3.2 Verksamhets- och ekonomistyrning

Stiftelsen Östhammarshem

Under 2019 har stiftelsen sett över en hel del av sina rutiner vad gäller verksamhet och ekonomi. Ett s k årshjul har tillskapats vad gäller de händelser under året som är aktuella kring ekonomi och verksamhet.

I november kommer byte av ekonomisystem att ske från Aareon Incit till Fenix Ekonomi. Det nya systemet är speciellt anpassat för fastighetsverksamhet. Aareon Incit är egentligen ett fastighetssystem. Under 2021 kommer stiftelsen även att byta fastighetssystem, till Momentum.

Större uppföljningar av verksamhet och ekonomi sker tertialvis. Då görs även prognos för helåret. Även vid halvårsskiftet 2019 skedde en uppföljning med prognos för helåret. Även månadsuppföljningar som är mindre i omfattning görs för i stort sett samtliga månader. Tidigare skedde inte periodisering månadsvis utan detta har införts under 2019. Ungefär den 5:e i varje månad stängs föregående period.

De uppföljningar som görs rapporteras till styrelsen i samband med styrelsemöten. I nuläget pågår även arbetet med att bygga upp ett rapportpaket som ska presenteras för styrelsen. Styrelsen har 7 st ordinarie ledamöter och 7 st suppleanter. Styrelsemöten hålls 6 gånger om året. Presidiet träffas en vecka före varje sammanträde.

Styrelsen fattar olika beslut om åtgärder utifrån förvaltningens förslag. I nuläget är en utredning om s k frivillig momsredovisning aktuell. Stiftelsen har vissa lokaler där detta är aktuellt och arbetet kommer att ske med hjälp av konsulter.

Två gånger om året informerar VD och styrelseordförande inför Kommunstyrelsen i Östhammars kommun kring frågor avseende stiftelsen och dess verksamhet och ekonomi, utveckling och övriga aktuella frågor.

I bolaget pågår även arbete med att modernisera och effektivisera löneprocessen. Det lönesystem som används är Kontek. Mycket manuell hantering sker i nuläget och det finns planer på att driftsätta en app för medarbetarnas tidrapportering framöver.

För aktuella rutiner och processer finns beskrivningar och checklistor upprättade. Dessa avser bl a rutinerna/processerna kring ekonomisk uppföljning, budget, prognos samt bokslut. Arbeta sker för närvarande med regler och även mall för stiftelsens representation (såväl extern som intern representation). Även en etikpolicy finns upprättad.

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

Hargs Hamn AB

Uppföljning av verksamhet och ekonomi sker månadsvis. Uppföljning sker mot föregående år och även mot budget. Vid tertialuppföljningarna per den siste april och per den siste augusti sker dessutom prognos för helåret. Bolaget har även en likviditetsbudget som följs upp. Prognos för likviditeten bygger på resultatprognosen.

Ett s k årshjul har tillskapats vad gäller de händelser under året som rör såväl ekonomi som verksamhet. Bolaget har fastställt ett antal mål samt därtill kopplade indikatorer som finns i en speciell matris. Uppföljning av dessa sker löpande under året.

Styrelsen har 4 ordinarie sammanträden varje år och dessutom extramöten vid behov (för år 2019 uppgår antalet extramöten till 4 st). Styrelsen består av 5 ordinarie ledamöter (3 valda av Kommunfullmäktige i Östhammars kommun, 1 utsedd av Hargs bruk samt en extern ledamot) samt 4 suppleanter (3 valda av Kommunfullmäktige i Östhammars kommun och en extern suppleant).

Bolaget har en finanspolicy som antogs under våren 2019.

VD har en löpande dialog med styrelseordförande kring bl a verksamhet, ekonomi och andra aktuella frågor. Vid behov fattar styrelsen beslut om åtgärder om något avviker från vad som är planerat. Vid såväl ledningsgruppsmöten som personalmöten inom bolaget sker löpande genomgångar av olika typer av avvikelser.

En gång om året informerar VD och styrelseordförande inför Kommunstyrelsen i Östhammars kommun kring frågor avseende bolaget, dess verksamhet och ekonomi, utveckling samt övriga aktuella frågor.

3.2.1 Kommentar

Beskrivning finns enligt ovan. Vi bedömer att Stiftelsen Östhammarshem ska färdigställa uppbyggnaden av det rapportpaket som löpande ska presenteras för styrelsen samt även fortsätta arbetet med att modernisera och effektivisera löneprocessen i stiftelsen. Vi bedömer att Hargs Hamn AB ska göra en bedömning av om det finns ett behov av att dokumentera de rutiner och processer som är aktuella kring uppföljning av ekonomi och verksamhet.

3.3 Intern kontroll

Stiftelsen Östhammarshem

Stiftelsen har ett ledningssystem benämnt Portalen. Detta fungerar som ett intranät. Varje år sker en extern revision som syftar till att säkerställa att ledningssystemet möter de standards som finns vad gäller kvalitet och miljö. Rapportering av resultatet sker till bolagets styrelse och även till Kommunstyrelsen i Östhammars kommun.

Stiftelsens ledningsgrupp har även fastställt ett dokument benämnt "Interna revisioner" där det framgår vilka rutiner och processer som ska kontrolleras/gås igenom.

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

Någon rapportering avseende den "interna revisionen" sker inte till styrelsen i nuläget. I samband med intervjutillfället framgår dessutom att den senaste större riskanalysen för stiftelsen gjordes 2008.

Hargs Hamn AB

Bolaget har ett ledningssystem och det finns mycket instruktioner etc inom ramen för ledningssystemet.

Riskanalys för bolagets verksamhet finns med i Affärsplan 2019-2022.

Varje år sker en extern revision som syftar till att säkerställa att ledningssystemet möter de standards som finns vad gäller kvalitet och miljö. Rapportering av resultatet sker till bolagets styrelse och även till Kommunstyrelsen i Östhammars kommun. Ledningssystemet innehåller målmatriser (fördelningar finns utifrån de olika standarderna) och det finns dessutom en mängd olika indikatorer.

Även en intern revision sker i form av att handläggning, rutiner och processer sker på avsett sätt inom bolaget. Resultatet av den interna revisionen presenteras för bolagets styrelse.

3.3.1 Kommentarer

Beskrivning finns enligt ovan. Vi bedömer att stiftelsen Östhammarshem ska genomföra en ny riskanalys för verksamheten då den senaste riskanalysen genomfördes 2008. Stiftelsen ska även rapportera resultatet av "Interna revisioner" till stiftelsens styrelse.

3.4 Offentlighetsprincipen

Stiftelsen Östhammarshem

Vad gäller kallelse, dagordningar och handlingar till styrelsemöten skickas dessa ut ca en vecka före sammanträdet. Protokoll justeras några dagar efter sammanträdet. Protokollen anslås inte, men dessa är offentliga handlingar och lämnas ut vid begäran. Sekretesspunkter kan förekomma i protokollen, men detta är relativt ovanligt.

Hargs Hamn AB

Vad gäller kallelse, dagordningar och handlingar till styrelsemöten skickas dessa ut ca en vecka före sammanträdet. Protokoll justeras några dagar efter sammanträdet. Protokollen anslås inte, men dessa är offentliga handlingar och lämnas ut vid begäran.

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

3.5 Inköp & upphandling

Stiftelsen Östhammarshem

Vad gäller området inköp och upphandling har stiftelsen en upphandlad generalkonsult för upphandlingar, Bylero – Byggledare i Roslagen AB. Bylero hjälper stiftelsen med såväl ramavtalsupphandlingar som projektspecifika upphandlingar. Stiftelsen använder sig även av HBV – Allmännyttans inköpsfunktion vad gäller bl a tjänster, material m m.

Stiftelsen försöker i mångt och mycket att "ta ryggen" på kommunen vad gäller inköp och upphandling, d v s samverkan sker i den omfattning som bedöms lämplig.

Inom stiftelsen finns riktlinjer för direktupphandlingar. Riktlinjerna innehåller anvisningar för hur direktupphandling ska genomföras och reviderades senast i september 2019.

Stiftelsen har även tagit fram en blankett som ska användas för dokumentation av direktupphandlingar. Till blanketten finns även anvisningar för ifyllande.

Stiftelsen har även tagit fram en rutinbeskrivning för vad som allmänt ska gälla vid inköp. Av rutinbeskrivningen framgår rutinerna som ska gälla vid beställning av material och tjänster samt hur fakturor ska godkännas. Det finns även en rutinbeskrivning upprättad kring de rutiner som gäller avtal och tecknandet av dessa.

Hargs Hamn AB

Inom bolaget finns dels en upphandlingspolicy och dels en dokumentation avseende de inköps-/beställningsrutiner som ska tillämpas. I samband med intervjutillfället framgår att det finns en förbättringspotential vad gäller hur bolaget arbetar med ramavtal. För närvarande genomförs många direktupphandlingar. Sedan hösten 2018 använder bolaget även de ramavtal som finns inom SKL Kommentus. Det sker även mer och mer samarbete med kommunens inköps-/upphandlingsorganisation. Det framgår även i samband med intervjutillfället att bolaget under hösten och vintern kommer att arbeta vidare med bl a olika upphandlingsmallar etc.

Vad gäller driftstjänsterna i hamnen köps dessa in genom ramavtal. Upphandlad leverantör är Påhlgård & Söner Kran AB. Bolaget tar även hjälp från Lindahl Advokatbyrå vad gäller olika byggprojekt/projektspecifika upphandlingar. Lindahl Advokatbyrå är upphandlad.

3.5.1 Kommentarer

Beskrivning finns enligt ovan. Vi bedömer att Hargs Hamn AB ska vidareutveckla rutinerna och processerna kring ramavtal. Detta gäller bl a arbete med olika upphandlingsmallar etc.

Stiftelsen Östhammarshem och Hargs Hamn AB
2019-10-23

2019-10-23

KPMG AB

Anders Petersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument.
Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Bolag	Ägarandel*	Finns ägardirektiv?	Rev. för 2018 ok?	Helägda: Är det kommunala ändamålet med verksamheten fastställt av fullmäktige?	Helägda: Anges det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten i bolagsordningen?	Hel- och delägda 6:9: Har verksamheten under året bedrivits i enlighet med det kommunala ändamålet?	Hel- och delägda 6:9: Har verksamheten under året utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna?	Helägda: har kommunen utsett samtliga styrelseledamöter (står det så i ordningen + vårt val)?
Dannemora gruvfastighet AB, 556387-4824	100%	Ja	Ja	BO antagen i KF 2002 (ang. revisorer) men BoIV har den från 1999. Föremål och syfte nästan desamma i versionerna.	Syfte anges, skilt från föremål. Befogenheterna beskrivs (självkostnads- och likställighets-principen).	Ingen verksamhet bedrivs i bolaget. Därmed kan ingen bedömning ske. Om någon verksamhet borde ha bedrivits har ej granskats.	Ingen verksamhet bedrivs i bolaget. Därmed kan ingen bedömning ske. Om någon verksamhet borde ha bedrivits har ej granskats.	Ja. KF har utsett styrelse (dec 2018) men valde inga suppleanter.
Östhammar Vatten AB, 559099-4447	1%, 100% av rösterna	Ägardirektiv för GVAB gäller i tillämpliga delar även dotterbolag	Ja	BO fastställdes i KF 2016-06-14. GVAB:s ägardirektiv gäller i tillämpliga delar även denna. Ändring i BO beslutad i KF 2017-09-26.	Ändamål anges, skilt från föremål. Befogenheterna anges genom geografisk avgränsning och som att bolaget ska tillämpa lagen om allmänna vattentjänster (LAV).	Ägardirektiv för GVAB gäller i tillämpliga delar även dotterbolag, se nedan. Enligt uppgift äger ÖK 1% av ÖVAB; enligt ägardirektiv (beh. i KF vid beslut om att ingå i GVAB) äger GVAB 100% av ÖVAB. I årsredovisning står det 99% hos GVAB, 1% hos ÖK och att ÖK har kontroll över samtliga röster. Översiktlig granskning av årsredovisning, delårsredovisning och protokoll visar inte att bolaget rört sig utanför ändamålet (huvudman för allmän VA-anläggning).	Fördjupad granskning av uppfyllnad av LAV har ej genomförts i denna granskning. Avgränsningen "Östhammars kommun" behöver kontrolleras avseende överföringsledning från Tierp.	Ja. KF har utsett styrelse (dec 2018) men valde inga suppleanter.
Gästrike vatten, 556751-1661	10%	Ja	Ja	BO, aktieägaravtal, ägardirektiv och samarbetsavtal fastställdes i KF 2016-06-14.	Ändamål anges, skilt från föremål. Befogenheterna beskrivs (lokaliserings-, självkostnad- och likställighetsprinciperna).	Ägardirektivet följer ändamålet. Översiktlig granskning av årsredovisning och delårsredovisning visar inte att bolaget rört sig utanför ändamålet	Befogenheterna förefaller ha följts.	Ja delvis, anges i BO. KF har utsett styrelse och ersättare (dec 2018) enligt BO.

Hargs hamn AB, 556300-89% 6625	Ja	Ja	BO inkl. § om ändamål fastställd i KF 2019-04-23.	Ändamål anges, skilt från verksamhet. Befogenheterna anges endast genom geografisk avgränsning.	Ägardirektivet följer ändamålet. Årsredovisningen och lekmanarevisionsgranskning utför november 2019 visar inga avvikelser från ändamålet (i revisionens granskning ingår inte ändamål specifikt).	Se ändamål.	Ja delvis, anges i BO. KF har utsett styrelse och ersättare (dec 2018) enligt BO.
Visit Roslagen AB, 556525-2722	10%? 11,7 % enligt avtal KS- 2019-48	Nej	BO-ändring beslutad i KF 2012-04-17, rimligtvis är hela BO fastställd någon gång.	Verksamhet anges och däri föremål, men ej syfte. Befogenheterna anges endast genom geografisk avgränsning.	Eftersom ändamål inte anges kan bara konstateras att årsredovisningen verkar ange att verksamheten följs. Årsredovisning ej inlämnad? Finns på web.	Befogenheterna (omfattningen av kommuner) är svår att följa upp. Vaxholm finns med BO men ej i aktieavtal eller årsredovisning.	Står inte bestämt i BO. Representant på bolagsstämman utsedd (KF dec 2018).
Gimo utbildningsaktie- bolag, 556061-4041	9%		BO-ändring beslutad i KF 2008-06-11. BO är från 2016, hittar ej i diariet.	Syfte anges i BO, även om det inte tydligt anges som kommunalt ändamål eller är skilt från föremål. Hänvisning till befogenheter saknas.	Eftersom ändamål inte anges har kontroll varit svår att göra. Årsredovisning ej inlämnad?	Se ändamål.	Står inte bestämt i BO. Representant på bolagsstämman utsedd (KF dec 2018).
Inera 556559-4230	Vi äger fem aktier. Alla kommuner äger 5 aktier.		KS behandlade ändringar i ägande 2017-05-30. Hittar inget om BO men kan ha hanterats via SKL.	Syfte anges, skilt från föremål. I syfte anges befogenheter genom att vinst inte är syftet.	Årsredovisning ej inlämnad? Sannolikt pga litet ägande.	Se ändamål.	Står inte bestämt i BO

*Delägda bolag omfattas av samma krav som helägda i "omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt."

Helägda: Anges det i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas?	Helägda: har kommunen utsett minst en lekmannarevisor (står det så i ordningen + vårt val)?	Hel- och delägda: till lekmannarevisor ska fullmäktige utse någon av de revisorer som valts av fullmäktige för mandatperioden (kommunsens förtroendevalda revisorer, 12:4).	Helägda: ger bolaget allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare?	Delägda: som inte omfattas av 2:3 OSL ska KF verka för att allmänheten har rätt att ta del av handlingar.
Ja inkl. att ändring i BO ska till KF.	Anges ej i BO. KF har valt en lekmannarevisor och en ersättare (dec 2018).	KF har valt bland revisorerna enl. 12:4.	Anges ej i BO eller ägardirektiv.	Allmänheten har rätt att ta del av handlingar enligt BO
Ja inkl. att ändring i BO ska till KF.	§ 10, anges i BO. KF har valt en lekmannarevisor och en ersättare (dec 2018).	KF har valt bland revisorerna enl. 12:4.	Anges ej i BO.	Helägt
Ja inkl. att ändring i BO ska till KF.	§ 10, anges i BO (delar). KF har valt en lekmannarevisor och en ersättare (dec 2018).	KF har valt bland revisorerna enl. 12:4.	Anges ej i BO eller ägardirektiv.	Anges ej särskilt men bör uppfyllas av att alla ägare är kommuner.

Ja inkl. att ändring i BO ska till KF.	§ 11, anges i BO. KF har valt en lekmannarevisor och en ersättare (dec 2018). KF har valt bland revisorerna enl. 12:4.	Anges ej i BO.	Enligt lekmannarevisionsgranskning lämnas bla protokoll ut på begäran.
Nej	Står inte så i BO. Ingen vald på KF dec 2018.	Anges ej i BO	Anges ej i BO. Bestämmelsen är aktuell för bolaget.
Nej	Står inte bestämt i BO. Ingen vald på KF dec 2018.		Anges ej i BO. Bestämmelsen är aktuell för bolaget.
Nej	Ingen vald på KF dec 2018.	Ja, det anges.	Allmänheten har rätt att ta del av handlingar.

Taxa för Livsmedelslagen

Innehållsförteckning

Taxa för Livsmedelslagen	1
Livsmedelslagen	1
Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen i Östhammar kommun.....	3
Inledande bestämmelser	3
Avgift för registrering	4
Årlig kontrollavgift	4
Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål	5
Höjning eller nedsättning av avgift	5
Avgift exportkontroll.....	5
Avgift importkontroll	5
Avgiftens erläggande och verkställighet	5
Överklaganden	5
Ikraftträdande	5

bilaga 1 Riskmodul

Taxa för offentlig kontroll enligt livsmedelslagstiftningen i Östhammar kommun

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Östhammar kommuns kostnader för offentlig kontroll, prövning och registrering enligt EU:s bestämmelser inom livsmedelsområdet, livsmedelslagen (2006:804) samt de författningar, inklusive förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, som meddelats med stöd av denna lagstiftning.

Enligt 3 § livsmedelslagen jämställs med livsmedel

1. vatten, från och med den punkt där det tas in i vattenverken till den punkt där det tappas ur kran till konsument,¹ och
2. snus och tuggtobak.

2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för

1. registrering av anläggning
2. årlig offentlig kontroll
3. uppföljande kontroll som inte var planerad
4. utredning av klagomål
5. exportkontroll och utfärdande av exportintyg
6. importkontroll
7. offentlig kontroll i övrigt

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av ett beslut enligt livsmedels- och foderlagstiftningen överklagas.

4 § Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av Bygg- och miljönämnden efter handläggning.

---

¹ Där värdena skall iaktas enligt artikel 6 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten, ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003

Timavgift

5 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1450 kronor per timme kontrolltid. Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som fastställts för en anläggning eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt.

Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och övrig offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

Timtaxan indexjusteras årligen ”prisindex för kommunal verksamhet” (PKV).

Avgift för registrering

6 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala avgift för 1 timmes kontrolltid.

Årlig kontrollavgift

7 § För normal offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning enligt 11 § livsmedelslagen (2006:804) ska en fast årlig kontrollavgift betalas.

Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid Bygg- och miljönämnden tilldelat eller beslutat för anläggningen och beräknas på det sätt som anges i bilaga 1.

Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden (timmar) multipliceras med timavgiften.

8 § Om en tillämpning av 7 § skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande till det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid på grundval av nämndens bedömning av anläggningens kontrollbehov.

9 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje helt kalenderår. För det kalenderår registrering skett faktureras den årliga kontrollavgiften i efterskott och beräknas som timavgift enligt 5 § och i förekommande fall enligt 15 §. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Om anläggningen placeras i en annan avgiftsklass eller annars tilldelas en annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret.

Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det år som verksamheten visat nämnden att verksamheten upphört.

10 § Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar livsmedelsanläggningen (livsmedels- eller foderföretagaren) vid kalenderårets början.

Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål

11 § Livsmedelsföretagare ska för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll, och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits, betala en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt § 5 och för de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover.

Detsamma gäller för offentlig kontroll som föranleds av ett klagomål som leder till att bristande efterlevnad hos livsmedelsföretagaren kan bekräftas.

Höjning eller nedsättning av avgift

12 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får Bygg- och miljönämnden i ett enskilt ärende besluta ändra avgiften enligt denna taxa.

Avgift exportkontroll

13 § Livsmedelsföretagare ska utöver sådan kontrollavgift som avses i 7 § betala avgift till Bygg- och miljönämnden för sådan särskild offentlig kontroll, inklusive utfärdande av exportintyg, som föranleds av införselbestämmelser i tredje land.

Avgiften ska motsvara den faktiska kontrolltid som nämnden nedlagt i ärendet, beräknat enligt 5 §.

Avgift importkontroll

14 § Importör eller dennes ombud ska, utöver sådan kontrollavgift som avses i 7 §, betala avgift till Bygg- och miljönämnden för sådan särskild importkontroll som följer av förordningen (2006:812) om offentlig kontroll av livsmedel som importeras från ett tredje land och de EU-bestämmelser som förordningen kompletterar.

Avgiften ska motsvara den faktiska kontrolltid som nämnden nedlagt i ärendet, beräknat enligt 5 §, och nämndens faktiska kostnader för provtagning och analys av prover

Avgiftens erläggande och verkställighet

15 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Östhammar kommun genom dess Bygg- och miljönämnd. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller faktura.

Överklaganden

Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Ikraftträdande

Denna taxa träder i kraft den 14 december 2019.

Bestämmelsen om timavgiften i 5 § första stycket ska dock börja tillämpas från och med den 1 januari 2020. I ärenden där timavgift enligt 5 § ska debiteras tillämpas istället till och med den 31 december 2019 tidigare beslutad timavgift. Detsamma gäller ärenden som rör registreringar som inkommer till nämnden under denna period.

Bilaga 1: Riskmodul

Riskmodulen bygger på Livsmedelsverkets modell för riskklassning enligt föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering (LIVSFS 2006:21). Årlig kontrolltid beräknas genom att addera den kontrolltid som följer av riskmodulen (tabell 1 nedan) och av informationsmodulen (tabell 2 nedan), varefter summan multipliceras med den tidsfaktor som följer av erfarenhetsmodulen (tabell 3 nedan).

Tabell 1. Riskmodulen

Riskklass	Kontrolltid (timmar)
1	26
2	20
3	14
4	10
5	6
6	4
7	2
8	1

Tabell 2. Informationsmodulen

Orsak till kontroll- behov vid anläggningen	Verksamhetens storlek	Kontrolltid (timmar)
Utformar märkning men märker/förpackar inte livsmedel	Oberoende	24
Utformar märkning samt märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor	8
	b - stor	
	c - mellan	6
	d - liten	
Utformar inte märkning men märker/förpackar livsmedel	e - mycket liten (I)	
	f - mycket liten (II)	2
	g - ytterst liten	
	a - mycket stor	4
Utformar presentation men märker/förpackar inte livsmedel	b - stor	
	c - mellan	3
	d - liten	
	e - mycket liten (I)	
Utformar inte presen- tation och märker/ förpackar inte livsmedel	f - mycket liten (II)	1
	g - ytterst liten	
	Oberoende	1
	Oberoende	0

Tabell 3. Erfarenhetsmodulen

Erfarenhetsklass	A	B	C
Tidsfaktor	0,5	1	1,5

Avtal om leverans av dricksvatten

§ 1 Parter

Detta avtal har träffats mellan

- Östhammar Vatten AB, org.nr. 559099-4447 (nedan kallat "Östhammar Vatten"), i egenskap av VA-huvudman och ansvarig för driften av den allmänna VA-anläggningen i Östhammars kommun, och
- Tierps Energi & Miljö AB, org.nr. 559031-4315 (nedan kallat "TEMAB"), i egenskap av VA-huvudman och ansvarig för driften av den allmänna VA-anläggningen i Tierps kommun.

Östhammar Vatten och TEMAB benämns härafter var och en "Part" och gemensamt "Parterna".

§ 2 Bakgrund

Kommunfullmäktige i Östhammar och Tierp har under våren 2019 antagit en avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning mellan Östhammars kommun och Tierps kommun, se Bilaga 1-3.

Avsiktsförklaringen mellan Östhammars kommun och Tierps kommun innebär att Östhammar Vatten kommer att köpa dricksvatten från TEMAB. TEMAB har, i och med Uppsalaåsens sträckning i Tierps kommun, tillgång till stora mängder råvatten för dricksvattenförsörjning både för invånarna i Tierps kommun och Östhammars kommun. Nuvarande miljödömdom för vattenuttag (DVA 51, 1981-07-16, mål VA 11/81, se Bilaga 4) visar att förutsättningarna för uttag av grundvatten vid Odens källa är mycket gynnsamma.

Genom att samverka ges TEMAB möjlighet att öka sin robusthet och ökad ekonomisk stabilitet genom fördelning av kostnader med Östhammar Vatten. Östhammar Vatten ges möjlighet att fullgöra sitt uppdrag att leverera dricksvatten till dagens kunder och möta tillväxten för Alunda och Österbybruk mot 2040.

Detta avtal tillförsäkrar att Östhammars kommun och Tierps kommun uppfyller sina skyldigheter enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster att tillförsäkra fastigheterna inom huvudmännens verksamhetsområden vattenförsörjning med hänsyn till människors hälsa och miljön. Kostnader på grund av detta avtal följer lagens krav på att de är nödvändiga för att uppfylla kommunernas skyldigheter.

§ 3 Genomförande och delmålsindelning

Genomförandet kommer att verkställas genom två delmål. Om förutsättningarna för dess genomförande förändras, ska Parterna anpassa och förändra aktiviteter och delmål i den omfattning som krävs.

Delmål 1 A och B

- TEMAB ska införa ett nytt beredningssteg i vattenverket Odens källa.

- Östhammar Vatten ska bygga en överföringsledning från Inkopplingspunkten enligt § 4 till Österbybruk och Alunda med genomförande efter detta avtals undertecknande.
- Leverans enligt delmål 1 A ska ske senast 2021-01-01. Leverans enligt delmål 1 B ska ske senast 2022-01-01.

Delmål 2

- TEMAB ska anpassa överföringsledningen mellan Odens källa och Örbyhus för att klara ökad leverans.
- Leverans enligt delmål 2 ska ske senast 2026-01-01.

§ 4 Inkopplingspunkt

Östhammar Vatten ska ansluta sig till TEMAB:s anläggning i Örbyhus, vid av Parterna bestämd inkopplingspunkt ("Inkopplingspunkten") enligt Bilaga 5. Inkopplingspunkten utgör gränsen mellan TEMAB:s anläggning och Östhammar Vattens anläggning.

Vid Inkopplingspunkten ska det finnas två avstängningsventiler, varav Parterna ska ha kontroll över varsin ventil för att var för sig kunna stoppa leveransen vid behov.

§ 5 Leverans av vatten

TEMAB förbinder sig att till Östhammar Vatten leverera dricksvatten i Inkopplingspunkten motsvarande:

- 400 m³ vatten/dygn enligt delmål 1 A
- 750 m³ vatten/dygn enligt delmål 1 B
- 1000 m³ vatten/dygn enligt delmål 2

TEMAB förbinder sig att, under ett enskilt dygn, s.k. maxdygn, leverera ett flöde (momentant) som är maximalt:

- 860 m³ vatten/dygn enligt delmål 1 A och B
- 1300 m³ vatten/dygn enligt delmål 2

TEMAB förbinder sig att i Inkopplingspunkten upprätthålla en vattentrycknivå som uppgår till 34 mvp (meter vattenpelare) över markplan vid maxdygnsuttag.

§ 6 Mottagande av vatten

Östhammar Vatten förbinder sig att årligen köpa minst en snittförbrukning om:

- 200 m³/dygn enligt delmål 1 A
- 400 m³/dygn enligt delmål 1 B
- 500 m³/dygn enligt delmål 2

Östhammar Vatten förbinder sig att informera TEMAB så snart det finns misstanke om större och/eller plötsliga förändringar av behov av köpt vatten. Parterna ska gemensamt upprätta en rutin för hur informationen lämpligen ska lämnas.

Om Östhammar Vatten inte tar emot minst de volymer vatten som framgår av första stycket, är Östhammar Vatten ändå skyldig att betala för garanterade volymer enligt första stycket. Om det bristande mottagandet beror på att TEMAB inte har levererat minsta garanterade volymer enligt § 5 eller att TEMAB inte levererat garanterad vattenkvalitet enligt § 7, behöver Östhammar Vatten, under den period som bristen varat, inte betala för mer vatten än Östhammar Vatten har tagit emot.

§ 7 Vattenkvalitet

TEMAB ska vid Inkopplingspunkten leverera dricksvatten som uppfyller krav enligt gällande lagar, förordningar och föreskrifter (vid avtalets tecknande gäller Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten). TEMAB ska informera Östhammar Vatten om plan för dricksvattenundersökningarna. Vid konstaterad brist eller misstanke om brist i föreskriven vattenkvalitet, förbinder sig TEMAB att informera Östhammar Vatten utan dröjsmål så att Östhammar Vatten kan vidta egna åtgärder för att säkra vattnets kvalitet till kund. Parterna ska gemensamt upprätta en skriftlig rutin för hur informationen lämpligen ska lämnas.

Provtagning vid Inkopplingspunkten kommer att ske genom Östhammar Vattens försorg enligt gällande föreskrifter för dricksvatten. Östhammar Vatten ska informera TEMAB om konstaterad brist eller misstanke om brist i föreskriven vattenkvalitet utan dröjsmål så att TEMAB kan vidta egna åtgärder för att säkra vattnets kvalitet till kund. Parterna ska gemensamt upprätta en skriftlig rutin för hur informationen lämpligen ska lämnas.

TEMAB förbinder sig att skyndsamt informera Östhammar Vatten om processförändringar som kan påverka vattenkvaliteten eller andra förändringar på vattenleveransen exempelvis volym, tryck eller temperatur. Parterna ska gemensamt upprätta en skriftlig rutin för hur informationen lämpligen ska lämnas.

§ 8 Vattenreservoarer

Östhammar Vatten förbinder sig att, för utjämning av egen vattenförbrukning under dygnet och som kapacitetsreserv vid planerad eller oavsiktlig leveransstörning i matningen från TEMAB, bekosta anläggning, drift, underhåll och framtida förnyelse av vattenreservoarer. Dessa reservoarer ska kontinuerligt ha en utnyttjningsbar volym som sammanlagt uppgår till minst 25 % av högsta förekommande dygnsförbrukning. Denna undre gräns får dock jämkas nedåt om Östhammar Vatten försörjs med vatten från flera av varandra oberoende inmatningar och detta kan bedömas innebära en reducerad risk för totalt leveransavbrott.

Syftet med innehållet i denna paragraf är att säkerställa att en helt normal och oinskränkt vattenförsörjning ska kunna upprätthållas till alla som Östhammar Vatten har distributionsansvar för under åtminstone sex timmar trots ett inträffat totalt leveransavbrott från TEMAB. Vid ett leveransavbrott är det Östhammar Vattens ansvar att besluta om eventuella prioriteringar och inskränkningar av vattenanvändningen inom Östhammars kommun.

§ 9 Bristande leverans

Vid påverkan på leverans är Parternas intention att samarbeta för att hantera situationen efter bästa gemensamma förmåga. Parterna ska gemensamt upprätta en skriftlig rutin för hur fördelning av tillgänglig produktionsvolym ska ske för att minimera samhällsstörningar och för att rättvist tillgodose VA-kollektiven i Tierp respektive Östhammar med dricksvatten samt en gemensam nödvattenförsörjningsplanering.

Om TEMAB på grund av uppsåt eller grov oaktsamhet brister i uppfyllandet av krav på vattenleverans enligt § 5 eller krav på vattenkvalitet enligt § 7, ska TEMAB ersätta Östhammar Vattens kostnader för att lösa dricksvattenleverans under två år.

§ 10 Larmrutiner

Parterna förbinder sig att upprätta en gemensam skriftlig larmrutin för att hantera händelser dygnet runt under årets samtliga dagar kopplat till leveranskvalitet och leveransvolym.

§ 11 Kostnadsfördelning och finansiering av genomförande

Syftet med detta avtal är att kostnaderna för dess genomförande ska fördelas med stöd av självkostnadsprincipen och att vardera kommuns VA-kollektiv ska bära sina respektive kostnader. De avgifter som Östhammar Vatten ska betala enligt § 13 ska vara beräknade utifrån självkostnadsprincipen.

Kostnaderna för genomförande av aktiviteter enligt § 3 och eventuella utredningar med anledning av detta avtal fördelas mellan Parterna baserat på bolagens behov av respektive aktivitet eller utredning.

TEMAB bekostar de aktiviteter som är nödvändiga för att uppfylla sina skyldigheter i egenskap av huvudman för den allmänna VA-anläggningen i Tierps kommun gentemot invånarna i Tierps kommun, och som behövs oavsett om försäljning av vatten sker till Östhammar Vatten eller ej.

För de kostnader som TEMAB därutöver har för förändringar i den fysiska anläggningen, och som enbart måste genomföras för att producera den mängd vatten som TEMAB kommer att sälja till Östhammar Vatten enligt detta avtal, ska Östhammar Vatten dels betala en anslutningsavgift enligt § 13 första stycket vid avtalets tecknande, dels betala en fast månatlig bruksavgift enligt § 13 tredje stycket under avtalsperioden.

Utredningar som båda Parterna ansvarar för ska betalas av respektive Part när kostnaden uppstår. Kostnaderna fördelas på Parterna utifrån respektive Parts behov av utredningen. Om Parterna inte kan komma överens fördelas kostnaderna utifrån Parternas respektive behov av ökad leverans baserat på ett genomsnitt av de senaste tre årens förbrukning vid jämförelse mellan producerad och köpt volym.

§ 12 Mätning av levererad mängd vatten

Mätning av levererad vattenmängd ska i första hand ske genom TEMAB:s försorg med mätanordning placerad vid mätarplats i närheten av Inkopplingspunkten. Mätningen ska ske på sådant sätt att den kommer att avse hela den vattenleverans som sker från TEMAB till Östhammar Vatten.

Den av TEMAB uppmätta mängden vatten som levererats ska ligga till grund för den rörliga bruksavgift för levererad vattenmängd som ska erläggas enligt § 13 andra stycket.

För det fall mätanordningen uppenbart visar fel mätvärde eller är tagen ur drift för reparation, kalibrering eller dylikt, ska mängden av den vattenleverans som sker under sådan period beräknas eller uppskattas på annan skälig grund.

Östhammar Vatten får, men är inte skyldig att, ha en egen mätanordning på sin sida om Inkopplingspunkten. Den mätanordningens värde kan i så fall användas för beräkning av vattenleverans enligt tredje stycket.

§ 13 Avgifter

Östhammar Vatten ska vid detta avtals undertecknande erlägga anslutningsavgift motsvarande TEMAB:s ditintills kända kostnader som TEMAB enligt uppskattning kommer att ha endast för TEMAB:s uppfyllande av detta avtal, se Bilaga 6. Vid uppföljning enligt § 17 ska avstämning göras årligen fram till slutförandet av delmål 2 mellan debiterade uppskattade kostnader och det faktiska utfallet vid utförande av aktivitet. Mellanskillnaden ska efter avstämning regleras mellan Parterna, dvs. TEMAB ska återbetala för högt debiterade kostnader för anslutningsavgift till Östhammar Vatten respektive Östhammar Vatten ska göra tilläggsbetalning vid för lågt debiterade kostnader för anslutningsavgift.

Östhammar Vatten förbinder sig att månadsvis till TEMAB erlägga rörlig bruksavgift per levererat m³ vatten enligt vid var tid gällande taxa för vatten för den allmänna VA-anläggningen i Tierps kommun. Den rörliga bruksavgiften enligt aktuell taxa vid avtalets tecknande framgår av Bilaga 7.

Östhammar Vatten förbinder sig att månadsvis till TEMAB erlägga fast avgift beräknad på av TEMAB utförda investeringar avseende avskrivnings- och räntekostnader som enbart är hänförliga till Östhammar Vattens behov enligt detta avtal och som inte redan har betalats av Östhammar Vatten genom anslutningsavgift enligt första stycket (se § 11 fjärde stycket). TEMAB och Östhammar Vatten ska gemensamt ta fram en skriftlig rutin för hur avgiften ska beräknas utifrån branschpraxis och -rekommendationer för avskrivning.

§ 14 Betalningsvillkor

Fakturering ska från TEMAB ske månadsvis i efterskott och med förfallodatum 30 dagar efter fakturadatum. Fakturering ska ske enligt vid var tid gällande anvisningar.

Vid betalning efter förfallodag ska dröjsmålsränta enligt räntelagen erläggas.

§ 15 Rätt till insyn

Östhammar Vatten ska ges erforderlig insyn i ekonomiska och tekniska förhållanden av den del av vattenförsörjningsanläggningen som berör detta avtal och den samverkan som kommunerna ingått i.

§ 16 Informationsskyldighet vid förändrade omständigheter

Parterna är skyldiga att informera varandra om innehållet i egna överenskommelser med tredje man och om nya eller förändrade omständigheter som kan komma att väsentligt påverka driften av det vattenförsörjningssystem som den andra Parten har ansvar för.

§ 17 Uppföljning

Företrädare från båda Parterna ska träffas minst en gång om året för att följa upp avtalet. Mötet ska bland annat innehålla en avstämning av investeringar och levererade volymer från förevarande period och planering inför nästkommande period. Östhammar Vatten är sammankallande.

§ 18 Överlåtelse av avtalet

Parterna äger rätt att överlåta sina rättigheter och skyldigheter enligt detta avtal till sådan juridisk person som Tierps kommun respektive Östhammars kommun i framtiden kan ge i uppdrag att vara huvudman för och/eller ansvarig för driften av den allmänna VA-anläggningen inom respektive kommun.

All annan överlåtelse kräver för sin giltighet den andra Partens skriftliga medgivande.

§ 19 Avtalstid

Detta avtal träder i kraft så snart det godkänts av kommunfullmäktige i Tierp respektive i Östhammar samt undertecknats av TEMAB och Östhammar Vatten och gäller därefter till och med 2069-12-31.

Om ingen av Parterna säger upp avtalet förlängs avtalet tillsvidare med en uppsägningstid på tio år.

§ 20 Uppsägning

För att avtalet ska upphöra vid avtalets utgång enligt § 19, ska uppsägning ske senast 2059-12-31.

Uppsägning av avtalet ska vara skriftligt för att vara giltigt.

§ 21 Förtida uppsägning

Trots vad som anges i § 19 har Part rätt att skriftligen säga upp avtalet i förtid och med en uppsägningstid på två år, om den andra Parten överlåtit rättigheter och skyldigheter till juridisk person som inte uppfyller kriterierna i § 18. Rätten att säga upp avtalet på denna grund gäller under ett år från det att Parten fick kännedom om ägarförändringen eller överlåtelsen.

Trots vad som anges i § 19 har Östhammar Vatten rätt att säga upp avtalet i förtid och med en uppsägningstid på två år, om TEMAB:s leverans av dricksvatten, på grund av bristande förmåga, inte uppnår krav enligt § 5 första eller tredje stycket eller § 7, och bristen inte åtgärdas inom skälig tid. Om vattenkvaliteten enligt § 7 har så allvarliga brister att det finns risk för människors hälsa, och bristen inte åtgärdas eller kommer att åtgärdas inom skälig tid, har Östhammar Vatten rätt att i förtid säga upp avtalet att upphöra med omedelbar verkan.

Om avtalet sägs upp med stöd av första stycket innan hela investeringen enligt § 11 fjärde stycket är betald, svarar den Part som har sagt upp avtalet för återstående kostnader som ännu inte har fakturerats som fast avgift enligt § 13 tredje stycket. Om det är TEMAB:s brist som föranlett uppsägningen, har Östhammar Vatten vid sådan uppsägning även rätt till ersättning med 50 % av restvärdet för Östhammar Vattens överföringsledning mellan Inkopplingspunkten och Alunda.

Om avtalet sägs upp med stöd av andra stycket, har Östhammar Vatten ingen skyldighet att betala ytterligare fast avgift enligt § 13 tredje stycket. Östhammar Vatten har dessutom rätt till proportionerlig återbetalning av erlagd anslutningsavgift enligt § 13 första stycket vid jämförelse mellan ursprunglig avtalstid i förhållande till den tidpunkt när giltig uppsägning sker med stöd av denna uppsägningsgrund. Om TEMAB:s brist som föranlett uppsägningen har orsakats av TEMAB:s uppsåt eller grova oaktsamhet, har Östhammar Vatten vid sådan uppsägning även rätt till ersättning med 50 % av restvärdet för Östhammar Vattens överföringsledning mellan Inkopplingspunkten och Alunda.

Restvärdet på Östhammar Vattens överföringsledning enligt tredje och fjärde stycket ska fastställas till redovisat anskaffningsvärde minskat med linjär avskrivning under 50 år från tidpunkten då överföringsledningen tas i drift med tillägg för ränta och borgensavgift för lån som har upptagits för finansiering av överföringsledningen. Kvarvarande lånebelopp som utgör beräkningsgrund för ränta och borgensavgift ska fastställas till ursprungligt lånebelopp minskat med linjär amortering över 50 år till tiden för avtalets upphörande. Är det faktiskt kvarvarande lånebeloppet lägre ska det faktiskt kvarvarande lånebeloppet användas som beräkningsgrund. Ersättningen för ränta och borgensavgift på kvarvarande lånebelopp fastställs till det belopp som Östhammar Vatten ska betala för den återstående tiden av lånet och beräknas med den vid avtalets upphörande gällande ränta och borgensavgift.

Vid uppsägning gäller vad som anges i § 20 andra stycket.

§ 22 Omförhandling av avtal vid ändrade förutsättningar

Part är skyldig att vid ändrade och oförutsedda förutsättningar som inte har oväsentlig betydelse för detta avtal underrätta den andra Parten och vid behov påkalla omförhandling av berörda avtalsvillkor.

Grunder för omförhandling är till exempel:

- väsentliga förändringar i kapacitet av leverans av vatten,
- väsentliga förändringar i ekonomiska förutsättningar för att tillhandahålla eller köpa vatten enligt detta avtal,
- väsentliga förändringar i Tierps kommuns taxekonstruktion för vatten som har påverkan på detta avtal,
- oförutsedda behov av investeringar för att kunna fullgöra sina skyldigheter i enlighet med detta avtal,
- förändringar i lagar, författningar och andra regelverk som huvudmannen är ansvarig att följa som väsentligt påverkar förutsättningarna för detta avtal.

§ 23 Omförhandling av avtal för utveckling av leverans

När gränsen för nyttjandet av dagens vattendom närmar sig har Parterna ett delat ansvar att lyfta avtalet till omförhandling utifrån nya förutsättningar. Enligt utgångspunkten vid detta avtals tecknande kan ytterligare vattenuttag genomföras men efter eventuell ny miljödöm för vattenuttag. Parterna ska i en omförhandling av avtalet komma överens om hur stor del av vattenuttaget som Östhammar kan få tillgång till. Parterna har ett delat ansvar för att utreda förutsättningarna.

§ 24 Fullständig reglering, ändringar och tillägg

Detta avtal utgör Parternas fullständiga reglering av förhållanden angivna i detta avtal.

Eventuella ändringar av och tillägg till detta avtal ska, för att vara gällande och få åberopas, vara skriftliga och undertecknade av Parterna samt tillfogade detta avtal.

§ 25 Tvist

Eventuell rättslig tvist med anledning av detta avtal ska avgöras vid allmän domstol med tillämpning av svensk rätt.

[signatursida följer]

Detta avtal har upprättats i två exemplar, varav Parterna tagit var sitt.

Ort..... den.....

Ort..... den.....

För TEMAB

För Östhammar Vatten

.....
Kenneth Karlsson
Ordförande Tierps Energi & Miljö AB

.....
Margareta Widen Berggren
Ordförande Östhammar Vatten AB

.....
Tomas Ulväng
Vd Tierps Energi & Miljö AB

.....
Lena Blad
Vd Östhammar Vatten AB

Bilagor

1. Avsiktsförklaring om långsiktig samverkan om vattenförsörjning, Tierps kommun
2. Avsiktsförklaring om långsiktig samverkan om vattenförsörjning, Östhammars kommun
3. PM Samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner, Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB
4. Miljödom för vattenuttag Odens källa, DVA 51, 1981-07-16, mål VA 11/81
5. Inkopplingspunkt
6. Underlag för anslutningsavgift
7. Underlag för rörlig bruksavgift

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Antagande av avtal om leverans av dricksvatten

Östhammar Vatten AB:s styrelse föreslår Östhammars kommunfullmäktige att besluta

- att godkänna avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB i enlighet med beslutsunderlag.
- att beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Tierps kommuner fattar motsvarande beslut.

Ärendebeskrivning

Detta avtal har tagits fram gemensamt av Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB i enlighet med intentionerna i den avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning som antagits av Östhammars kommun och Tierps kommun.

Avtalet tillförsäkrar att Östhammars kommun och Tierp kommun uppfyller sina skyldigheter enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster att tillförsäkra fastigheterna inom huvudmännens verksamhetsområden vattenförsörjning med hänsyn till människors hälsa och miljön. Kostnader på grund av detta avtal följer lagens krav på att de är nödvändiga för att uppfylla kommunernas skyldigheter.

Syftet med detta avtal är att kostnaderna för dess genomförande ska fördelas med stöd av självkostnadsprincipen och att vardera kommuns VA-kollektiv ska bära sina respektive kostnader.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Östhammar och Tierp har under våren 2019 antagit en avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning mellan Östhammars kommun och Tierps kommun.

Avsiktsförklaringen mellan Östhammars kommun och Tierps kommun innebär att Östhammar Vatten kommer att köpa dricksvatten från TEMAB. TEMAB har, i och med Uppsalaåsens sträckning i Tierps kommun, tillgång till stora mängder råvatten för dricksvattenförsörjning både för invånarna i Tierps kommun och Östhammars kommun. Nuvarande miljödömdom för vattenuttag (DVA 51, 1981-07-16, mål VA 11/81) visar att förutsättningarna för uttag av grundvatten vid Odens källa är mycket gynnsamma.

Genom att samverka ges TEMAB möjlighet att öka sin robusthet och ökad ekonomisk stabilitet genom fördelning av kostnader med Östhammar Vatten. Östhammar Vatten ges möjlighet att fullgöra sitt uppdrag att leverera dricksvatten till dagens kunder och möta tillväxten för Alunda och Österbybruk mot 2040.

Beslutsunderlag

Avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB inklusive bilagor

Föredragandet i ärendet är Lena Blad, Vd.

§ 45
Dnr 2019/281

Avsiktsförklaring – Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner

Beslut
Kommunfullmäktige beslutar

att anta en avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning mellan Östhammars kommun och Tierps kommun,

att uppdra till Tierps Energi & Miljö AB att, tillsammans med Östhammar Vatten AB, genomföra en fördjupad utredning av förutsättningarna för den långsiktiga vattenförsörjningen,

att, om förutsättningar finns för långsiktig vattenförsörjning, uppdra till Tierps Energi & Miljö AB att ingå avtal om försäljning av vatten/gemensam vattenproduktion med Östhammar Vatten AB. Innan avtalet undertecknas ska det godkännas av kommunfullmäktige i respektive kommun, samt

att besluten ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars kommun fattar motsvarande beslut.

Sammanfattning av ärendet

Den kommunala VA-försörjningen i Östhammars kommun är mycket ansträngd. På flera orter behöver kapaciteten utökas för att möta den tillväxt som beräknas i kommunen fram till 2030. I Östhammar och Alunda tätorter nyttjas redan idag hela den kapacitet som finns varför även kortsiktiga åtgärder behöver utredas och vidtas.

Detta är ett beslut av principiell karaktär och ska därför antas på Kommunfullmäktige. Tierps kommun har, i och med Uppsalaåsens sträckning i kommunen, tillgång till stora mängder råvatten för dricksvattenförsörjning. Vattentäkten Odens källa är belägen i Uppsalaåsen strax söder om Månkarbo.

En diskussion gällande samverkan mellan kommunerna angående en gemensam vattenförsörjning från Odens källa har pågått sedan några år. En utredning har visat att förutsättningar för samverkan finns (Ramböll 2016; PM, Överföring av dricksvatten från Örbyhus till Österbybruk).

Ordf sign

Justerandes sign

Sekr sign

Bifall

Jonas Nyberg (S) och Sara Sjödahl (C) yrkar bifall till liggande förslag.

Beslutsunderlag

- Beslut kommunstyrelsen § 55/2019
- Handläggarens tjänsteutlåtande
- PM Samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner, Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB, mars 2019
- PM Överföring av dricksvatten från Örbyhus till Österbybruk, Ramböll, 2016
- Tjänsteutlåtande Östhammars kommun

Beslutet skickas till

- Östhammars kommun
- Tierps Energi & Miljö AB

Ordf sign

Justerandes sign

Sekr sign

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2019-197

§ 44. Avsiktsförklaring, Samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Tierp och Östhammars kommuner

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar:

- att anta en avsiktsförklaring om långsiktig samverkan för vattenförsörjning mellan Östhammars kommun och Tierps kommun, (Bilaga 4)
- att uppdra till Östhammar Vatten AB att ingå avtal om köp av vatten/gemensam vattenproduktion med Tierps Energi & Miljö AB. Innan avtalet undertecknas skall det godkännas av kommunfullmäktige i respektive kommun (beslut av principiell karaktär)
- att uppdra till Östhammar Vatten AB att, tillsammans med Tierps Energi & Miljö AB, genomföra en fördjupad utredning av förutsättningarna för den långsiktiga vattenförsörjningen,
- att besluten ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Tierps kommun fattar motsvarande beslut.

Ärendebeskrivning

Den kommunala VA-försörjningen i Östhammars kommun är mycket ansträngd. På flera orter behöver kapaciteten utökas för att möta den tillväxt som beräknas i kommunen fram till 2030. I Östhammar och Alunda tätorter nyttjas redan idag hela den kapacitet som finns varför även kortsiktiga åtgärder behöver utredas och vidtas.

Tierps kommun har, i och med Uppsalaåsens sträckning i kommunen, tillgång till stora mängder råvatten för dricksvattenförsörjning. Vattentäkten Odens källa är belägen i Uppsalaåsen strax söder om Månkarbo.

En diskussion gällande samverkan mellan kommunerna angående en gemensam vattenförsörjning från Odens källa har pågått sedan några år. En utredning har visat att förutsättningar för samverkan finns (Ramböll 2016; PM, Överföring av dricksvatten från Örbyhus till Österbybruk).

Kommunfullmäktige

Beslutsunderlag

- PM Samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner, Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB, mars 2019
- PM Överföring av dricksvatten från Örbyhus till Österbybruk, Ramböll, 2016
- Tjänsteskrivelser från kommundirektörer Tierp och Östhammar

Ärendets behandling

Ärendet har behandlats på styrelsemöte för Östhammar Vatten AB 2019-03-07, § 6, då styrelsen fick information.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Jacob Spangenberg (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på yrkandet och finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas till

- Tierps kommun
- Östhammar Vatten AB
- Kommundirektör Peter Nyberg
- Teknisk chef Helen Åsbrink
- Samhällsbyggnadschef Ulf Andersson
- Chefsstrateg Marie Berggren

PM Samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner

Organisationer

Tierp Energi & Miljö AB (TEMAB) ansvarar för drift samt utveckling av gata och park, vatten och avlopp samt renhållning i Tierp Kommun. Bolaget ägs till 100% av Tierp kommun. I bolagsstrukturen finns även dotterbolaget Tierps Fjärrvärme som levererar fjärrvärme till Tierp, Örbyhus och Karlholm.

Gästrike Vatten AB (GVAB) ansvarar för drift och utveckling av den allmänna VA-försörjningen i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar kommuner och ägs av de ingående kommunerna. I varje kommun är respektive dotterbolag VA-huvudman, i detta fall Östhammar Vatten AB (Östhammar Vatten).

Bakgrund och motiv

TEMAB och Östhammar Vatten har för avsikt att samarbeta gällande vattenförsörjning. Tierps kommun har, i och med Uppsalaåsens sträckning i kommunen, tillgång till stora mängder råvatten för dricksvattenförsörjning. Vattentäkten Odens källa är belägen i Uppsalaåsen strax söder om Månkarbo. Syftet är att etablera ett långsiktigt samarbete kring Odens Källa.

En diskussion gällande samverkan mellan kommunerna angående en gemensam vattenförsörjning från Odens källa har pågått sedan några år. En utredning har visat att förutsättningar för samverkan finns (Ramböll 2016; PM, Överföring av dricksvatten från Örbyhus till Österbybruk). Dagens försörjningsområde för Odens källa omfattar tätorterna Örbyhus och Tobo med omnejd samt Vendels kyrkby och Husby.

Idag är det ca 2 500 personer anslutna till vattenverket. En ökning med ca 500 personer förväntas i framtiden. Örbyhus och Tobo försörjs även till viss del med vatten från Arvidsbo vattenverk. Ett framtida försörjningsbehov för ca 3 000 anslutna personer i dessa orter ger en förväntad framtida medeldygnsförbrukning på ca 1 400 m³/dygn. Med en fortsatt försörjning från Arvidsbo på ca 400-500 m³/dygn ger det en förväntad framtida dygnsförbrukning från Odens grundvattenkälla motsvarande ca 800-900 m³/dygn.

Gällande miljödom för vattenuttag (DVA51, VA 11/81, 1981-07-16) för Odens källa tillåter ett uttag på 1 900 m³/dygn som medel över ett år och 2 850 m³/dygn som högsta dygnsuttag. Detta möjliggör ett ökat uttag som kan nyttjas till försäljning till Östhammars kommun. Begränsande för hur mycket dricksvatten som kan säljas/köpas är dels kapaciteten i överföringsledningen från Odens källa till Örbyhus, dels begränsningar i beredningen vid vattenverket Odens källa. Samverkan kring vattenförsörjning med TEMAB som leverantör av dricksvatten till Östhammar Vatten kan komma att innebära ingrepp och kompletteringar i TEMAB:s befintliga ledningssystem.

I Östhammars kommun finns en stark expansion i framför allt Alunda och kommunen förutspår en stark befolkningstillväxt och tillkommande verksamheter. I Alunda är kapacitet i befintlig vattenförsörjning inte tillräcklig för att möta den planerade tillväxten och i Österbybruk är både vattnets kvalitet och kvantitet en begränsande faktor. Östhammar Vattens intention är att dra en överföringsledning från Örbyhus till Österbybruk och därefter vidare till Alunda.

Genomförande

TEMAB och Östhammar Vatten ser i dagsläget att följande aktiviteter kommer att genomföras i tre etapper. Om förutsättningarna för dess genomförande förändras, behöver TEMAB och Östhammar Vatten kunna anpassa och förändra aktiviteter och etapper i den omfattning som krävs.

Etapp 1

En ny beredning av Odens källa, som klarar uttagsmöjligheter enligt gällande miljödom för vattenuttag, kommer att genomföras under 2019-2020.

En överföringsledning mellan Örbyhus och Österbybruk/Alunda planeras med genomförande inom 3 år. Initialt krävs inga åtgärder vid vattenverket Odens källa eller på vattenledningen till Örbyhus.

Avtal som reglerar villkoren för försäljning av dricksvatten kommer att träffas mellan TEMAB och Östhammar Vatten.

TEMAB försäkrar att Östhammar Vatten efter genomförande av etapp 1 genom parternas avtal får köpa 750 m³ vatten/dygn.

Befintliga undersökningar av grundvattenmagasinet bör fördjupas och kompletteras. Utredning för hur långsiktigt stora uthålliga uttag kan ske i ett förändrat klimat bör påbörjas. Den kompletterande utredningen bör också ge underlag till ny ansökan för miljödom för vattenuttag samt för ansökan/revidering av vattenskyddsområde.

Etapp 2

Överföringsledningen mellan Odens källa och Örbyhus behöver anpassas för att klara ökat uttag.

Tryckstegringar planeras på överföringsledningen mellan Örbyhus och Österbybruk/Alunda.

TEMAB försäkrar att Östhammar Vatten efter genomförande av etapp 2 genom parternas avtal får köpa 1000 m³ vatten/dygn.

Resultaten från grundvattenutredningen enligt etapp 1 bör ligga till grund för nytt dimensionerat behov för överföring mellan Odens källa och Örbyhus samt inför genomförande av etapp 3.

Etapp 3

Ytterligare vattenuttag kan genomföras efter ny ansökan om miljödom för vattenuttag. TEMAB och Östhammar Vatten behöver då komma överens om hur stor del av vattenuttaget som Östhammar kan få tillgång till.

Finansiering

Kostnaderna för genomförande av aktiviteter enligt etapp 1-3 fördelas mellan Östhammar Vatten och TEMAB baserat på bolagens intressen i respektive aktivitet, vilket kommer att regleras i avtal.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avd 5 Vattendomstolen

DOM
1981-07-16
Stockholm

DVA 51 s 1 (23)
VA 11/81
Aktbil 54

Original

DOMSTOLEN

vattenrättsdomaren Bjarne Örnstedt, fastighetsrådet Bengt H:son Falk samt nämndemännen Holger Bergman i Österbybruk och Anders Isaksson i Alunda

SÖKANDE

Tierps kommun

Ombud: advokaten Nils Vasseur, Alrutz' Advokatbyrå AB, Mäster Samuelsgatan 4, 111 44 Stockholm

SAKEN

grundvattentäkt vid Odenskälla

_____

DOMSLUT

Vattendomstolen lämnar Tierps kommun tillstånd att vid brunnar på fastigheten Svartbäcke 1:6 i Tierps kommun, Uppsala län, ta ut 1 900 m³ vatten per dygn i medeltal för år, dock högst 2 850 m³ under ett och samma dygn.

Rätten till tillgodogörandet av grundvattnet skall för framtiden vara förenad med fastigheten Svartbäcke 1:6 (vattentäktsfastighet).

Sökanden skall tillse att de i vattendomstolens dom 1978-04-20 (DVA 36) givna tillstånden till vattenuttag ur Husbybäcken inte äventyras genom nu medgivet uttag.

Det åligger sökanden att genom åtgärd eller på annat sätt förse fastighet med vatten om dess vattentäkt till följd av nu medgivet uttag skulle sina.

Postadress	Gatuadress	Telefon
Box 510	Gästrikegatan 12	08 - 14 28 00
101 26 Stockholm		

Johansson

Genom denna dom medgivna arbeten skall vid äventyr som sägs i 2 kap 50 § vattenlagen vara fullbordade före utgången av år 1983.

Om det lämnade tillståndet vållar skada eller intrång, som vattendomstolen ej förutsett, får den som lider skadan eller intrånget framställa ersättningsanspråk genom anmälan till vattendomstolen före utgången av år 2003.

I denna dom meddelat tillstånd får tas i anspråk utan hinder av att domen ej vunnit laga kraft.

Sökanden åläggs utge ersättning dels för sakägares ombudskostnader med tjugoentusensjuhundrafyrtiotre (21 743) kr 80 öre till förbundsjuristen Lars Åke Lindbergs huvudmän, varav 20 500 kr i ombudsarvode, dels för sakägares personliga kostnader enligt följande:

<u>namn</u>	<u>fastighet</u>	<u>tidsspillan</u>	<u>resa</u>
Bror Holmquist	Götbrunna 2:8	130	-
Guy Johansson	" 2:11	130	-
Thuve Karlsson	" 2:2	130	-
Bertil Engström	Svedja 1:3	130	-
Rolf Eriksson	" 1:10	230	90:40
Ingvar Kläringe	" 1:11	130	-
Christina Ericsson	" 1:11	130	-
Göte Lundqvist	Sisselboda 2:6	130	-
Ture Andersson	" 2:4	130	-
Elsa Eriksson	Åbyggeby 2:5	130	-
Ruth Aronsson	Kläringboda 3:1 m fl	130	-

<u>namn</u>	<u>fastighet</u>	<u>tidsspillan</u>	<u>resa</u>
Göte Eklund	Kläringe 1:1, 2:1	130	-
Eric Bohlin	Husby 19:1	130	-
Jan-Gunnar Ekstav	Staf 1:2	330	58:75
Lennart Bergström	Hökby 1:2	130	-
Rune Mattsson	Svartbäcke 1:2	230	-
Per-Erik Eriksson	Sävattbo 1:6	130	-
Gunnar Larsson	Bolandsbo 1:1	130	-
Ingemar Wicksell	Nyboda 1:1, Sisselboda 2:2	330	58:75
Lars Andersson	Allerbäcke 1:5	130	-

Beloppen skall erläggas med lagstadgad ränta.

ANSÖKAN

Tierps kommun har ansökt om tillstånd att vid brunnar på område av Svartbäcke 1:5 utta en vattenmängd av 2 600 m³ per dygn i medeltal för år, dock högst 3 900 m³ under ett och samma dygn.

Kommunen har hemställt om en byggnadstid av 2 år och att vattendomstolen måtte fastställa vattentäktsfastighet samt förordna att blivande tillstånd får tas i anspråk redan innan dom därom vunnit laga kraft.

Kommunen har i en till ansökan hörande, av Scandiaconsult AB 1981-02-17 upprättad teknisk beskrivning närmare redogjort för ansökan. Utredningen är intagen i denna dom som domsbilaga 1.

Kommunen har vid förhandlingen uppgivit att den tilltänkta vattentäktsfastigheten erhållit beteckningen Svartbäcke 1:6.

MOTSTÅENDE INTRESSEN

Länsstyrelsen i Uppsala län, naturvårdsenheten, har i yttrande 1981-04-02 anfört:

Vattenförsörjningen för samhällena Örbyhus och Tobo är otillfredsställande. Vattenförsörjningen måste därför förstärkas med en ny vattentäkt.

Vattentillgången vid Odenkällan kan sannolikt medge det uttag som erfordras för att tillgodose Tobo, Örbyhus, Vendels kyrkby och Husby. Vattenuttaget bör anpassas så att inga skador uppstår exempelvis på närliggande vattentäkter. Skulle oförutsedd skada uppstå måste kommunen vara beredd att reglera detta.

Länsstyrelsen erinrar slutligen om att aktuell grundvattentäkt ligger inom område där länsstyrelsen genom beslut den 5 april 1960 enligt 68 § hälsovårdsstadgan fastställt särskilda föreskrifter till förekommande av föroreningar av grundvattnet.

Förbundsjuristen Lars Åke Lindberg har som ombud för ett antal fastighetsägare yrkat att kommunen inte skall medges ett större uttag än vad som kan visas erforderligt år 2000, att kommunen genom åtgärd eller på annat sätt åläggs förse fastighet med vatten om dess brunnar till följd att nu yrkat uttag och att tiden för anmälan av oförutsedd skada bestäms till 20 år.

Lindbergs erinringsskrift har intagits i denna dom som domsbilaga 2.

Kommunen har vid förhandlingen vidhållit sina yrkanden beträffande rätt till uttag men medgivit Lindbergs yrkanden i övrigt och genmält: Grundvattentillgången är tillräcklig för såväl kommunens som jordbrukets behov. Då det är fråga om en stor kapitalinvestering är det nödvändigt med en avskrivningstid på 40 år. Det är ekonomiskt att använda den befintliga vattentäkten jämsides med den nya sedan denna tagits i bruk. Den befintliga vattentäkten, som ger maximalt 15-16 l/s, avses användas endast i nödlägen vid ledningsbrott och liknande. Det prognostiserade vattenbehovet bygger på en dygnsförbrukning av 500 l vatten per personenheter och dygn, inklusive det industriella behovet, med en förhöjning på 25 % enligt de rekommendationer som Svenska Vatten- och Avloppsföreningen utfärdat 1976. Vattenbehovet år 2000 kan beräknas uppgå till 2 100 m³ eller 24 l/s.

Lindberg har vid huvudförhandlingen anfört att den uppgivna dygnsförbrukningen är tilltagen alldeles för högt.

DOMSKÄL

Erinringar har framförts mot det av kommunen ansökta uttagets storlek.

Lindberg har som skäl för sitt yrkande att kommunens uttag bör begränsas anfört dels att grundvattnet framdeles kan behövas för jordbruksbevattning, dels att den i vattenlagen stipulerade längsta tiden för anmälan av oförutsedd skada är begränsad till 20 år.

Vattendomstolen har i dom 1978-04-20 (DVA 36) lämnat Göte Eklund, Kläringe 1:1 m fl fastigheter, och Karl Olof Ericsson, Kläringe 3:2 m fl fastigheter, tillstånd att för jordbruksbevattning i den omfattning som anges i domen under tiden maj - augusti ur Husbybäcken utta vardera högst 15 l/s. Vattendomstolen har därvid uttalat att enligt uppgifter i målen vattenföringen i Husbybäcken till följd av källflöden synes vara så riklig att olägenheter i bäcken ej kan antas uppkomma till följd av dessa uttag.

De källflöden som här åsyftas är utflöden från Odenskälla och närliggande källor. Kommunens utredning i målet är ej så fullständig - bl a saknas närmare utredning om vattentillgången under torrår - att man därur med säkerhet kan sluta sig till hur vattenföringen i Husbybäcken påverkas. Dock har kommunen upplyst att Odenskälla aldrig sinar. Fullständig utredning av förhållandena torde vara besvärlig och kostsam. Med hänsyn till att den större delen av vattenuttaget ur Husbybäcken torde ske under förra delen av bevattningssäsongen då grundvattentillgången i åsen är relativt sett riklig

kan emellertid antas att kommunens uttag - begränsat på sätt framgår av domslutet - ej medför olägenheter i Husbybäcken. Tillstånd bör därför ges utan ytterligare utredning. Kommunen bör dock åläggas tillse att gällande tillstånd att ta ut vatten i Husbybäcken inte äventyras.

Vad åter beträffar Lindbergs invändningar att grundvatt-
net framdeles kan behövas för bevattning av andra jord-
bruk, från vilka ansökan ännu ej ingivits till vatten-
domstolen, kan den enligt vattenlagens regler ej föran-
leda en begränsning av det begärda uttaget.

Eftersom den investering kommunen ämnar göra är stor
och avskrivningstiden lång bör tillståndet nu avse ett
vattenuttag som svarar mot behovet år 2020. Att längsta
tiden för anmälan av oförutsedd skada utgår tidigare
utgör ej skäl för annan bedömning.

Bestämmelserna i 2 kap 43 § vattenlagen föranleder
vattendomstolen att uttala döljande:

Den av kommunen prognosticerade befolkningsutvecklingen
inom ifrågavarande samhällen synes böra godtas. Antalet
personenheter år 2020 uppskattas således till 3 850.

Däremot finner vattendomstolen den antagna specifika
vattenförbrukningen år 2020 alltför hög. Den har av
kommunen angivits till 500 l per personenheter och dygn
(l/p.d) vartill lagts 35 procent eller således samman-
lagt 675 l/p.d. Vattenförbrukningen i mindre samhällen
av förevarande typ inklusive förbrukning för industri
m m torde för närvarande i genomsnitt inte överstiga

300 l/p.d. Utvecklingen under de senaste åren har ej visat stigande specifik förbrukning, utan snarare sjunkande. Man synes kunna räkna med att den specifika förbrukningen under den nu aktuella tidsperioden fram till år 2020 i vart fall ej avsevärt kommer att stiga. Till de angivna förbrukningsvärdena skall emellertid göras ett tillägg för oundvikligt läckage m m. Läckaget, inom ledningssystemet inom Örbyhus-Tobo uppges vara stort. Man bör emellertid utgå från att detta läckage så småningom kan minskas. Med hänsyn till det anförda finner vattendomstolen skäl att begränsa tillståndet till vad som motsvarar en specifik förbrukning av knappt 500 l/p.d. år 2020 eller således avrundat en medelförbrukning av 1 900 m³/dygn och en största förbrukning av 2 850 m³/dygn.

Vattendomstolen finner att hinder mot bifall till ansökningen inte föreligger enligt bestämmelserna i 2 kap vattenlagen under förutsättning att tillstånd ges till ovan angiven vattenmängd.

Kommunen har i övrigt medgivit att iaktta vad som påkallats i målet.

Då det kan dröja lång tid innan tillståndet att ta ut vatten utnyttjas helt, bör anmälningstiden för oförutsedd skada bestämmas till 20 år.

Enär arbetena avses påbörjas under hösten 1981 föreligger skäl bifalla yrkandet om verkställighetstillstånd.

Kommunen här medgivit att utge yrkade ersättningar
för rättegångskostnader.

FULLFÖLJDSHÄNVISNING

Se bilaga 3

Vadeanmälan senast den 30 juli 1981

Vadeinlaga senast den 13 augusti 1981

På vattendomstolens vägnar

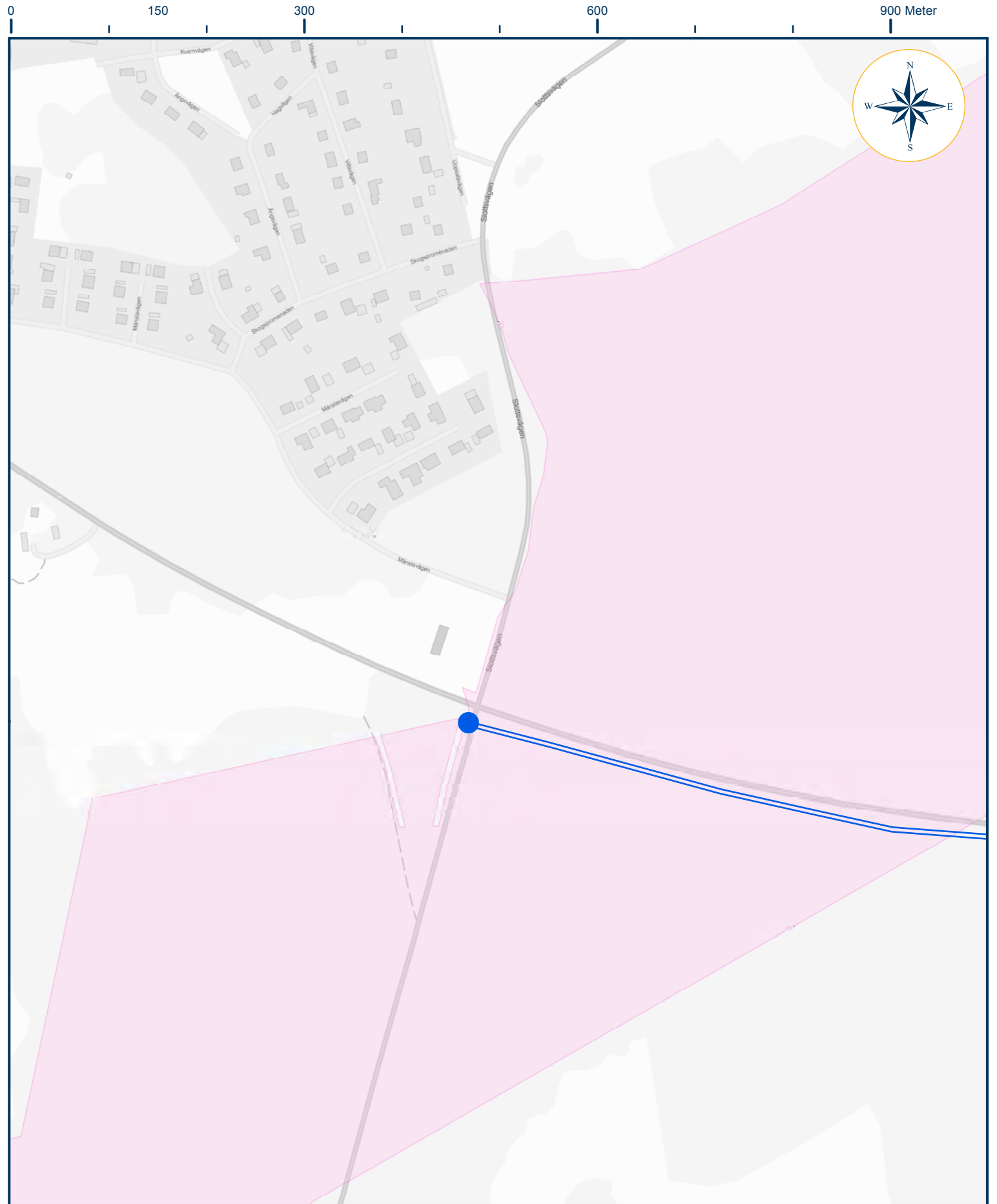
Hjarne Örnstedt

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avd. 5 Vattendomstolen
Kaplan E. S. Sjöström
E. S. Sjöström

E. S. Sjöström

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avd. 5 Vattendomstolen
Bevis 14. 8. 19 81
 Beslutet Domen
har vunnit laga kraft

Avtal om leverans av dricksvatten, Bilaga 5.

- Inkopplingspunkt
- Örbyhus 7:1
- Område för ny vattenledning

Publiceringsdatum: 2019-11-15

Skala 1:5 000

Underlag för anslutningsavgift, bilaga 6

Nedan följer en sammanställning av de hittills kända kostnader som Tierps Energi & Miljö AB har haft eller uppskattas ha för uppfyllande av avtal om leverans av dricksvatten. Den totala summan är 3 992 200 kr.

Investeringskostnader

I tabell 1 har nödvändiga investeringar listats per delmål. Nedan följer en kort beskrivning av respektive åtgärd.

Tabell 1

Delmål	Kostnad (tkr)
Delmål 1A Åtgärd 1 Avstängningsventil	150
Åtgärd 2 Styrssystem	100
Åtgärd 3 Ny beredning	2000
Delmål 1B Åtgärd 4 Elverk	400
Delmål 2 Åtgärd 5 Kapacitetsökning	1200
Summa	3850

Åtgärd 1 Avstängningsventil

Åtgärden innebär etablering av avstängningsventiler på befintlig vattenledning för att möjliggöra anslutning av inkopplingspunkt till Östhammar Vattens nya ledning. Kostnaden är budgeterad till 150 tkr och utförande kommer att ske under 2020.

Åtgärd 2 Styrssystem

Åtgärden innebär etablering av mätarplats och installation av vattenmätare för att registrera levererad volym vatten samt anordningar för att säkerställa överföring av mätdata till övervakningssystemet. Kostnaden är budgeterad till 100 tkr och utförande kommer att ske under 2020.

Åtgärd 3 Ny beredning

Åtgärden innebär installation av ny beredning för avhårdning vid vattenverket Odens källa. Åtgärden ligger i investeringsplan. De kostnader som härrör till ökad volym vatten med anledning av Östhammar Vattens behov, 25 % av total investeringskostnad budgeterad till 8 000 tkr, ca 2 000 tkr debiteras Östhammar Vatten. Utförande kommer att ske under 2020-2021.

Åtgärd 4 Elverk

Åtgärden innebär installation av extra reservkraft för att säkerställa leverans vid elbortfall även för den ökade volymen vatten från vattenverket. Kostnaden är budgeterad till 400 tkr och utförande kommer att ske under 2020-2021.

Åtgärd 5 Kapacitetsökning

Åtgärden innebär kapacitetsökning i överföringsledningen mellan Odens källa och Örbyhus genom installation av tryckstegringar enligt förslag från genomförd utredning. Utredning av åtgärder

genomfördes 2016 (Ramböll 2016). Kostnaden är budgeterad till 1 200 tkr och utförande kommer att ske under 2024-2025.

Övriga kostnader

I tabell 2 har nedlagd tid inom Tierps Energi & Miljö AB listats. Nedan följer en kort redovisning av datum, typ av möte samt syfte, omfattning i tid samt antal deltagande personer. Debiterad timkostnad inkluderande förberedelse, efterarbete och eventuella resor är 900 kr/h.

Tabell 2

Syfte	Tid (h)	Summa
Tid för styrelsearbete med avseende på framtagande av avtal	57	51 300 kr
Tid för utredning och granskning med avseende på framtagande av avtal	101	90 900 kr
Totalt	158	142 200 kr

Tid för styrelsearbete

Datum	Syfte	Tid	Personer	Total
20190613	Strategidagar för styrelse	1	11	11
20190613	Styrelsemöte	0,5	11	5,5
20190826	Styrelsemöte	0,5	7	3,5
20191010	Styrelsemöte	0,5	10	5
20191023	Styrelsemöte	2	10	20
20191105	Styrelsemöte	1,5	8	12

Tid för utredning och granskningsarbete

Datum	Syfte	Tid	Personer	Total
21090514	Genomgång avtalsutkast	2	2	4
20190521	Förberedelse åtgärder	6	2	12
20190603	Avstämning ägare	2	2	4
20190617	Granskning av och avstämning med jurist	4	1	4
20190821	Granskning avtal	3	2	6
20191014	Granskning avtal och förhandlingsmöte	8	3	24
20191017	Granskning av och avstämning med jurist	6	2	12
20191017	Förberedelse åtgärder	2	1	2
20191104	Granskning av och avstämning med jurist	4	2	8
20191111	Förhandlingsmöte	4	3	12
20191112	Granskning avtal	3	3	9
20191114	Granskning av och avstämning med jurist	2	2	4

Bilaga 7 - Underlag för beräkning av rörlig bruksavgift

Vid tidpunkten för detta avtals ingående framgår den rörliga bruksavgiften enligt punkt 12 andra stycket i avtalet av Tierps kommuns Taxa för vatten och avlopp 2019, § 14.1 b) med reduktion enligt § 14.2 för endast ändamålet vattenförsörjning. Detta innebär enligt 2019 års avgiftsnivå en avgift på 7,20 kr/m³ dricksvatten.

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun

Östhammar Vatten AB:s styrelse föreslår Östhammar kommunfullmäktige att besluta

- att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB årligen fakturerar Östhammar kommun avskrivnings och räntekostnader för två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnkr och som bedöms vara ett risktagande
- att såsom för egen skuld ingå borgen för Östhammar Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 350 mnkr kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Borgensavgift ska utgå med 0,2 % på aktuell lånesumma 1 januari varje år.
- att beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om Avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB

Ärendebeskrivning

Ärendet "Finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun" har beslutats av Östhammar Vatten AB:s styrelse 2019-03-07, bilaga 1. Till beslutet låg Missiv Överföringsledning Alunda 2017-12-13 som underlag, bilaga 2.

För att förtydliga vad som avses har beslutspunkten om finansiering omformulerats från:
"finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB fakturerar de 75 mnkr som bedöms vara ett risktagande till Östhammar kommun" till

"finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB årligen fakturerar Östhammar kommun avskrivnings och räntekostnader för två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnkr och som bedöms vara ett risktagande".

För att förtydliga vad som avses med ökningen av Östhammar kommuns borgen för Östhammar Vatten AB har beslutspunkten om borgen omformulerats från:

"att godkänna ett borgensåtagande för Östhammar Vatten AB avseende överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun med 135-165 mnkr" till

"att såsom för egen skuld ingå borgen för Östhammar Vatten AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 350 mnkr kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader. Borgensavgift ska utgå med 0,2 % på aktuell lånesumma 1 januari varje år."

Då avsiktsförklaring för Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner är beslutad av respektive kommunfullmäktige utgår beslutspunkten:
"beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner".

Ett avtal mellan Östhammar Vatten AB och Tierp Energi och miljö AB har tagits fram och beslutats av Östhammar Vatten AB:s styrelse, ärendenr 201723. En ny beslutspunkt har därför lagts till:
"beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om Avtal om leverans av dricksvatten mellan Östhammar Vatten AB och Tierps Energi & Miljö AB".

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Styrelseprotokoll Östhammar Vatten AB från 2019-03-07

Bilaga 2 Missiv Överföringsledning Alunda från 2017-12-13

Föredragande i ärendet är Lena Blad, Vd.

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammars kommun

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår Östhammars kommunfullmäktige att besluta

- att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB fakturerar de 75 mnkr som bedöms vara ett risktagande till Östhammar kommun
- att beslutet ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammars och Tierps kommuner

Ärendebeskrivning

Enligt Östhammars kommuns finns ett önskemål om att dubbla befolkningen i Alunda inom en 20-årsperiod och att fyrdubbla befolkningen inom en 40-årsperiod. För att Östhammar Vatten AB ska kunna tillmötesgå det önskemålet krävs stora investeringar. Kostnaderna för att få en överföringsledning i drift beräknas till 150 mnkr. Med kompletteringar till en kostnad av ca 5-10 mnkr kan kapaciteten (mängden vatten) succesivt utökas. Skälet till kompletteringarna är att hela tiden säkerställa dricksvattnets kvalitet till kunderna.

Då investeringen i nutid är hög och intäkterna till Östhammar Vatten AB från anläggningsavgifter och bruksavgifter genom fler anslutna kunder både beräknas ske under lång tid och omfattningen är osäker utgör investeringen ett risktagande. Enligt 30 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) är det endast nödvändiga kostnader som ska belasta VA-kollektivet och finansieras via avgifter. Ett önskemål om tillväxt är inte en nödvändig kostnad i enlighet med vattentjänstlagen. Det innebär att riskhanteringen för överföringsledningen inte kan bekostas genom va-avgifter utan bör finansieras via skattekollektivet.

I uppdraget som VA-huvudman ingår att leverera dricksvatten till bebyggelse inom verksamhetsområde och åtgärder för att säkerställa detta uppdrag. Utifrån detta föreslås att 40 mnkr, som ändå hade behövt vidtas om inte överföringsledningen skulle genomföras, bör vara nödvändig kostnad och därmed belasta Östhammar Vatten AB. Övriga 110 mnkr bedöms härröra till tillväxten. Det kan även antas att prognosen för befolkningsökningen till 5 000 personer i Alunda, det vill säga en tredjedel av den långsiktiga prognosen på 10 000 personer, är mer säker. Utifrån detta föreslås en tredjedel av 110 mnkr, ca 35 mnkr belasta Östhammar Vatten AB. Övriga 75 mnkr bedöms vara ett risktagande och bör därför finansieras via skattekollektivet.

Finansiering av överföringsledningen bör ske genom att Östhammar Vatten AB genomför investeringen och det kapital som behövs för investeringen införskaffas genom upplåning enligt rutin. Östhammar Vatten AB och Östhammar Kommun upprättar ett avtal där Östhammar Vatten

AB har rätt att fakturera den del av investeringen där Östhammar Kommun ska stå för risktagandet. Genom faktureringen får Östhammar Vatten AB täckning för kostnader avseende avskrivningar på investeringen samt räntekostnader på upptagna lån. Fakturerat belopp uppgår årligen till under året bokförda avskrivningar och betalda räntekostnader, mervärdesskatt tillkommer.

Alternativa lösningar till fakturering har utvärderats men alternativen bedöms vara mer komplicerade redovisningsmässigt och kräver betydligt mer administration.

Bakgrund

Östhammar Vatten AB:s styrelse fattade 171213 beslut om att genomföra utbyggnad av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda under 2018-2020. Finansiering beslutas efter att projektering är klar. Utbyggnaden har lyfts in i budget för Östhammar Vatten AB. Skälet till att finansiering beslutas senare är dels för att få en bättre kostnadsuppskattning men även för att utreda hur den risk som en framtida anslutning innebär bör hanteras.

Östhammars kommuns ambition är en start tillväxt i Alunda. I enlighet med underlaget för befolkningsprognoser som togs fram som underlag till behovsanalys i fastställd vattenförsörjningsplan för Östhammars kommun för den kommunala vattenförsörjningen är prognosen att dagens ca 2 500 personer i Alunda år 2040 är ca 5 000 personer samt ca 10 000 personer år 2060.

Idag försörjs ca 600 kunder motsvarande ca 2 200 personer av kommunalt vatten i Alunda. Sedan lång tid finns problem med både vattenmängd och vattnets kvalitet. Under större delen av 2016 kördes vatten för att klara vattenförsörjningen. Såväl 2017 och 2018 har restriktioner i vattenanvändningen för Alunda tillsammans med övriga orter med kommunal vattenförsörjning i Östhammars kommun införts. Omfattande åtgärder har vidtagits för att säkerställa leverans av dricksvatten till dagens kunder.

I beslutsunderlaget från 171213 anges att nyttjandet av flera mindre vattentäkter till viss del kan vara möjligt för att möta en tillväxt och kunna ansluta fler fastigheter i Alunda. Då detta alternativ ger små mängder vatten och är mycket kostsamt i förhållande till mängden vatten som är möjlig att ta ut har det inte utretts vidare. En övergripande kostnadsuppskattning av alternativet visar att kostnad för ledningsdragning utifrån avstånd är ca 40 mnkr. Kostnadsuppskattningen bygger på att uttag i samtliga utpekade områden Dragonslåttan, Fredrikslund, Asphagen samt Lissån 1 och 2 är möjligt. Se områden på karta i bilaga 2. Uttag i dessa områden bedöms maximalt kunna ge 1-4 l/s. Med ett antagande att hälften av uttaget skulle kunna nyttjas för kommunal vattenförsörjning skulle det innebära 1-2 l/s. Beräknat på dagens vattenförbrukning i Alunda skulle 400 – 600 personer motsvarande 200-300 bostäder kunna försörjas.

För att möta det långsiktiga behovet behövs mer vatten än vad som finns i vattenresurserna i närområdet. Inriktningen är att genom en ledning leda vatten från Örbyhus i Tierps kommun, via Österbybruk till Alunda för att komplettera vattentäkterna och vattenverken i Österbybruk och Alunda. Det finns även begränsningar i avloppsreningen i Alunda, utredning sker under 2019 för att ta fram kortsiktiga och långsiktiga åtgärdsförslag.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Missiv till beslut om överföringsledning från 171213 Östhammar Vatten AB

Föredragande i ärendet är Lena Blad, Vd.

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Överföringsledning Alunda

Förslag på beslut

Styrelsen föreslås besluta

- att genomföra utbyggnad av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda under 2018-2020. Finansiering beslutas efter att projektering är klar.

Ärendebeskrivning

För att kunna ansluta fler kunder och möjliggöra fortsatt tillväxt i Alunda i enlighet med den antagna översiktsplanen och den kommande fördjupade översiktsplanen både på kort sikt 3-5 år och på längre sikt behöver åtgärder vidtas. Inom en femårsperiod är ambitionen att ansluta 150-250 nya fastigheter. Alternativ till kortsiktiga och långsiktiga lösningar för vattenförsörjningen har utretts.

Utifrån alternativ för kortsiktiga och långsiktiga lösningar med tillräcklig vattenmängd, kostnader inklusive taxepåverkan och resursallokering förordas att en överföringsledning (Örbyhus-Österbybruk-Alunda) genomförs. Detta alternativ ger även förutsättningar för en långsiktig lösning för Österbybruks vattenförsörjning. En avsiktsförklaring mellan Östhammars kommun och Tierps kommun är en förutsättning för en långsiktig leverans av dricksvatten.

I samband med utredning och projektering under 2018 kommer även en långsiktig avloppshantering att utredas. Åtgärder behöver vidtas då även reningsverkets kapacitet nyttjas till fullo idag.

Beslutsunderlag

Utifrån uppdraget som VA-huvudman har Gästrikvatten AB på uppdrag av Östhammar Vatten AB fortsatt utredning av vattenförsörjningen i Alunda som Tekniska kontoret, Östhammar påbörjat. Åtgärder har vidtagits under 2017 och ytterligare åtgärder kommer att fortlöpa under 2018 för att trygga leverans av dricksvatten till de kunder som är anslutna idag. Infiltrationsförsök har gett bra resultat varför åtgärden permanentas. Beredningen (reningen) stärks genom UV-ljus. Fortsatt uppföljning av grundvattnets flöde, kvalitet och nivåer sker kontinuerligt. För att kunna hantera låga grundvattennivåer vidtas förberedelser för att kunna köpa vatten från Örbyhus, Tierps kommun. Arbete med avsiktsförklaring och avtal tillsammans med Tierp pågår. Nuvarande vattenförsörjning medger inte ytterligare fastigheter att anslutas.

Kortsiktiga alternativ såväl som mer långsiktiga lösningar har utretts. Lösningar i närtid kan sammanfattas:

- Att nyttja flera mindre vattentäkter, är till viss del möjligt men ger små mängder vatten och är mycket kostsamt i förhållande till mängden vatten som är möjlig att ta ut.
- Att anlägga en överföringsledning från Örbyhus i Tierp via Österbybruk (som liksom Alunda har en ansträngd vattenförsörjning) och vidare till Alunda, genomförande 150 – 200 mnkr, tidplan ca 3 år från beslut.
- Att köra vatten från Örbyhus i Tierp till Alunda, beräknad årlig kostnad ca 10-30 mnkr samt ombyggnad av vattenverket 400-800 tkr.

Mer långsiktiga lösningar är:

- Överföringsledningen mellan Örbyhus och Alunda skapar möjlighet att långsiktigt försörja ca 5 000 personer dvs dubbelt så många som idag i Alunda. För detta krävs ett utökat samarbete med Tierp och tillkommande kostnader för grundvattenutredning och åtgärder på vattentäkt, vattenverk och ledningar i Tierp. Befintliga vattentäkter i Österbybruk och Alunda behöver finnas kvar som komplement.
- En avsaltninganläggning vid kusten, kostnaden är hög och tidplanen ligger avsevärt längre fram i tid i förhållande till en överföringsledning.
- Överföringsledning och köp av vatten från Uppsala kommun. Detta alternativ har stora osäkerheter och kräver omfattande utredningar.

Föredragande i ärendet är Lena Blad.

Lena Blad
VD

Protokoll från styrelsemöte

Protokollet avser Styrelsemöte Östhammar Vatten AB
Sammanträdesdatum 2019-03-07
Plats Duvbackens reningsverk, Sältavägen 9 Gävle
Tid Kl 12:30-13:30

Sekreterare

_____
Gunilla Boström

Ordförande

_____
Margareta Widén Berggren

Justerare

_____
Tomas Bendiksen

Ledamöter

Margareta Widén Berggren, Vice ordförande
Pär-Olof Olsson, Ledamot
Tomas Bendiksen, Ledamot
Lena Blad, VD

Frånvarande

Jacob Spangenberg, Ordförande
Jonas Svensson, Ledamot

Övriga närvarande

Gunilla Boström, Sekreterare

Frånvarande

Mötet öppnades

Margareta Widén Berggren, mötesordförande hälsade de närvarande välkomna och förklarade sammanträdet öppnat.

§1

Val av justerare

Till justerare valdes Tomas Bendiksen.

§2 Fastställande av föredragslista

Föredragningslistan fastställdes.

§3**Protokoll från föregående möte**

Föregående protokoll justerat. Protokollet läggs till handlingarna.

Informationsärenden**§4****Verksamhetsuppföljning 2018**

Information lämnades om:

- 2018 års miljörapporter och miljöredovisningar för avloppsreningsverk inom Östhammar Vatten

§5**Verksamhetsinformation**

Information lämnades om:

- det LONA-bidrag som länsstyrelsen i Uppsala har medgivit till Östhammar Vatten AB avseende mätstation vid Karö tekniska våtmark.
- drifthändelser och status från aktiviteter och projekt
- resultat från utredningen Transport spill Östhammar. Utredningens rekommendation är att åtgärd bör avvaktas och status i Östhammars reningsverk fortsatt bör följas noga.
- resultat från utredningen Förstudie nytt reningsverk Östhammar tätort samt Öregrund. Lokaliseringsutredningen visar att två platser (av fem) är de mest fördelaktiga att utreda vidare.

§6**Avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammar och Tierps kommuner**

Information gavs om det ärende som kommer att lyftas parallellt i Östhammar och Tierps kommun som en förutsättning för att genomföra planerad överföringsledning mellan Örbyhus, Tierps kommun och Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun.

Beslutsärenden

§7

Östhammar Vatten AB internkontrollrapport årsbokslut 2018

Ärendenr 107113

Ärendebeskrivning

Kontroller är genomförda i enlighet med fastställd internkontrollplan för året.

Utveckling av bolagets internkontroll pågår löpande genom att säkerställa system och rutiner för att ge organisationen en god internkontroll.

Beslut

Styrelsen beslutade

- att godkänna internkontrollrapporten för perioden januari till december 2018.

§8

Delges
KS/KF

Årsredovisning jämte bolagsstyrningsrapport 2018 Östhammar Vatten AB

Ärendenr 110318

Ärendebeskrivning

Östhammar Vatten AB äger och förvaltar den allmänna VA-anläggningen i Östhammar kommun och därmed förenlig verksamhet samt har huvudmannskapet för den allmänna VA-anläggningen i Östhammar kommun. Östhammar Vatten AB ingår i Gästrike Vatten koncernen.

Gästrike Vatten AB äger och förvaltar aktier i dotterbolagen inom koncernen, svarar för administration och ekonomi samt drift och underhåll av VA-anläggningar i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammars kommuner samt driver därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska tillsammans med dotterbolagen svara för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunerna.

Beslut

Styrelsen beslutade

- att godkänna framlagd årsredovisning för Östhammar Vatten AB
- att överlämna framlagd årsredovisning till Östhammar kommun
- att uppdra till VD att godkänna smärre justeringar i bifogad årsredovisning
- att framlägga årsredovisningen till bolagsstämman för beslut
- att godkänna framlagd bolagsstyrningsrapport för Östhammar Vatten AB
- att överlämna beslutad bolagsstyrningsrapport till Östhammar kommun

§9
Delges
KS/KF**Införande av verksamhetsområde för VA i Östhammar kommun** Ärendenr 200298**Ärendebeskrivning**

Sedan Östhammar Vatten AB bildades och startade sin verksamhet 2017 har en kartläggning och analys över kunder och leverans av vatten och mottagande av spillvatten gjorts. För VA-verksamheten är det av stor vikt att ett verksamhetsområde i enlighet med lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) finns beslutat som redovisar det geografiska område som Östhammar Vatten AB ska hantera som verksamhetsområde.

Införandet av verksamhetsområde för VA sker etappvis. I denna första etapp omfattas fastigheter som idag nyttjar kommunalt vatten och/eller spillvatten. Denna etapp omfattar huvuddelen av kunderna. I nästa etapp/er kommer de fastigheter som behöver utredas ytterligare för att klargöra förhållandena för att tas med.

Beslut

- Styrelsen beslutade att föreslå Östhammar kommunfullmäktige att besluta
- att utöka verksamhetsområdet för vatten, spillvatten och dagvatten i enlighet med bilaga 1-13.

§10
Delges
KS/KF**Finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun**

Ärendenr 200464

Ärendebeskrivning

Enligt Östhammars kommun finns ett önskemål om att dubbla befolkningen i Alunda inom en 20-årsperiod och att fyrdubbla befolkningen inom en 40-årsperiod. För att Östhammar Vatten AB ska kunna tillmötesgå det önskemålet krävs stora investeringar. Kostnaderna för att få en överföringsledning i drift beräknas till 150 mnkr +- 10%, dvs 135-165 mnkr (kostnad x). Med kompletteringar till en kostnad av ca 5-10 mnkr kan kapaciteten (mängden vatten) succesivt utökas. Skälet till kompletteringarna är att hela tiden säkerställa dricksvattnets kvalitet till kunderna. Det finns även begränsningar i avloppsreningen i Alunda, utredning sker under 2019 för att ta fram kortsiktiga och långsiktiga åtgärdsförslag.

Då investeringen i nutid är hög och intäkterna till Östhammar Vatten AB från anläggningsavgifter och bruksavgifter genom fler anslutna kunder både beräknas ske under lång tid och omfattningen är osäker utgör investeringen ett risktagande. Enligt 30 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) är det endast nödvändiga kostnader som ska belasta VA-kollektivet och finansieras via avgifter. Ett önskemål om tillväxt är inte en nödvändig kostnad i enlighet med vattentjänstlagen. Det innebär att riskhanteringen för överföringsledningen inte kan bekostas genom VA-avgifter utan bör finansieras via skattekollektivet.

I uppdraget som VA-huvudman ingår att leverera dricksvatten till bebyggelse inom verksamhetsområde och åtgärder för att säkerställa detta uppdrag. Utifrån detta föreslås att de 40 mnkr, som ändå hade behövt vidtas om inte överföringsledningen skulle genomföras, bör vara nödvändig kostnad och därmed belasta Östhammar Vatten AB. Kostnad x reducerat med 40 mnkr bli i storleksordningen 110 mnkr, kostnad y. Kostnad y bedöms härröra till tillväxten. Det kan även antas att prognosen för befolkningsökningen till 5 000 personer i Alunda det vill säga en tredjedel av den långsiktiga prognosen på 10 000 personer är mer säker. Utifrån detta föreslås en tredjedel av kostnad y, ca 35 mnkr belasta Östhammar Vatten AB. Övriga två tredjedelar av kostnad y, ca 75 mnkr bedöms vara ett risktagande och bör därför finansieras via skattekollektivet.

Finansiering av överföringsledningen bör ske genom att Östhammar Vatten AB genomför investeringen och det kapital som behövs för investeringen införskaffas genom upplåning enligt rutin. Östhammar Vatten AB och Östhammar Kommun upprättar ett avtal där Östhammar Vatten AB har rätt att fakturera den del av investeringen där Östhammar Kommun ska stå för risktagandet, dvs två tredjedelar av kostnad y. Genom faktureringen får Östhammar Vatten AB täckning för kostnader avseende avskrivningar på investeringen samt räntekostnader på upptagna lån. Fakturerat belopp uppgår årligen till under året bokförda avskrivningar och betalda räntekostnader, mervärdesskatt tillkommer.

Beslut

Styrelsen beslutade, att med ändring av första attsatsen och med tillägg av andra attsatsen, att föreslå Östhammar kommunfullmäktige att besluta

- att finansiering av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun sker genom att Östhammar Vatten AB fakturerar Östhammars kommun två tredjedelar av de kostnader som överskrider 40 Mnr och som bedöms vara ett risktagande
- att godkänna ett borgensåtagande för Östhammar Vatten AB avseende överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda i Östhammar kommun med 135-165 mnr
- att besluten ovan förutsätter att kommunfullmäktige i Östhammars och Tierps kommuner fattar beslut om avsiktsförklaring Regional samverkan för dricksvattenförsörjning mellan Östhammar och Tierps kommuner

Mötet avslutades

Nästa styrelsemöte:

Datum: 24 april Typ av möte: Konstituerande möte Plats: Scandic Väst, Gävle

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Överföringsledning Alunda

Förslag på beslut

Styrelsen föreslås besluta

- att genomföra utbyggnad av överföringsledning från Örbyhus, Tierps kommun till Österbybruk och Alunda under 2018-2020. Finansiering beslutas efter att projektering är klar.

Ärendebeskrivning

För att kunna ansluta fler kunder och möjliggöra fortsatt tillväxt i Alunda i enlighet med den antagna översiktsplanen och den kommande fördjupade översiktsplanen både på kort sikt 3-5 år och på längre sikt behöver åtgärder vidtas. Inom en femårsperiod är ambitionen att ansluta 150-250 nya fastigheter. Alternativ till kortsiktiga och långsiktiga lösningar för vattenförsörjningen har utretts.

Utifrån alternativ för kortsiktiga och långsiktiga lösningar med tillräcklig vattenmängd, kostnader inklusive taxepåverkan och resursallokering förordas att en överföringsledning (Örbyhus-Österbybruk-Alunda) genomförs. Detta alternativ ger även förutsättningar för en långsiktig lösning för Österbybruks vattenförsörjning. En avsiktsförklaring mellan Östhammars kommun och Tierps kommun är en förutsättning för en långsiktig leverans av dricksvatten.

I samband med utredning och projektering under 2018 kommer även en långsiktig avloppshantering att utredas. Åtgärder behöver vidtas då även reningsverkets kapacitet nyttjas till fullo idag.

Beslutsunderlag

Utifrån uppdraget som VA-huvudman har Gästrikvatten AB på uppdrag av Östhammar Vatten AB fortsatt utredning av vattenförsörjningen i Alunda som Tekniska kontoret, Östhammar påbörjat. Åtgärder har vidtagits under 2017 och ytterligare åtgärder kommer att fortlöpa under 2018 för att trygga leverans av dricksvatten till de kunder som är anslutna idag. Infiltrationsförsök har gett bra resultat varför åtgärden permanentas. Beredningen (reningen) stärks genom UV-ljus. Fortsatt uppföljning av grundvattnets flöde, kvalitet och nivåer sker kontinuerligt. För att kunna hantera låga grundvattennivåer vidtas förberedelser för att kunna köpa vatten från Örbyhus, Tierps kommun. Arbete med avsiktsförklaring och avtal tillsammans med Tierp pågår. Nuvarande vattenförsörjning medger inte ytterligare fastigheter att anslutas.

Kortsiktiga alternativ såväl som mer långsiktiga lösningar har utretts. Lösningar i närtid kan sammanfattas:

- Att nyttja flera mindre vattentäkter, är till viss del möjligt men ger små mängder vatten och är mycket kostsamt i förhållande till mängden vatten som är möjlig att ta ut.
- Att anlägga en överföringsledning från Örbyhus i Tierp via Österbybruk (som liksom Alunda har en ansträngd vattenförsörjning) och vidare till Alunda, genomförande 150 – 200 mnkr, tidplan ca 3 år från beslut.
- Att köra vatten från Örbyhus i Tierp till Alunda, beräknad årlig kostnad ca 10-30 mnkr samt ombyggnad av vattenverket 400-800 tkr.

Mer långsiktiga lösningar är:

- Överföringsledningen mellan Örbyhus och Alunda skapar möjlighet att långsiktigt försörja ca 5 000 personer dvs dubbelt så många som idag i Alunda. För detta krävs ett utökat samarbete med Tierp och tillkommande kostnader för grundvattenutredning och åtgärder på vattentäkt, vattenverk och ledningar i Tierp. Befintliga vattentäkter i Österbybruk och Alunda behöver finnas kvar som komplement.
- En avsaltningssanläggning vid kusten, kostnaden är hög och tidplanen ligger avsevärt längre fram i tid i förhållande till en överföringsledning.
- Överföringsledning och köp av vatten från Uppsala kommun. Detta alternativ har stora osäkerheter och kräver omfattande utredningar.

Föredragande i ärendet är Lena Blad.

Lena Blad
VD

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Sofia Maherzi
Handläggare, Integration
010-2233350
sofia.maherzi@lansstyrelsen.se

Beslut

1(4)

2019-11-11

851-7775-2019

Länsstyrelsen Uppsala län
Länets kommuner, e-post:
kommunen@enkoping.se
information@heby.se
kommun@habo.se
knivsta@knivsta.se
medborgarservice@tierp.se
uppsala.kommun@uppsala.se
kommun@alvkarleby.se
kommunen@osthammar.se

Migrationsverket, e-post:
migrationsverket@migrationsverket.se
bosattningsenheten@migrationsverket.se

Beslut om fördelning av anvisningar år 2020 till kommuner i Uppsala län

Länsstyrelsen i Uppsala län beslutar att fördelning av mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning genom anvisning till kommuner i Uppsala län (kommunal) för kalenderåret 2020 ska ske enligt **Bilaga 1** till detta beslut.

Beskrivning av ärendet

Regeringen har beslutat att 7 100 nyanlända ska omfattas av anvisning till landets kommuner år 2020. I förordning (2016:40) om fördelning av anvisningar till kommuner framgår det vidare att 312 nyanlända ska anvisas till Uppsala län år 2020.

Länsstyrelsen ska, enligt 5 § förordningen (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (bosättningsförordningen), besluta om kommunal.

En kommun är skyldig, enligt 5 § lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (bosättningslagen), att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen. Lagen gäller för nyanlända under vissa förutsättningar.

Motivering till beslutet

Tillämpliga bestämmelser framgår av beskrivning av ärendet. Vid fördelningen av anvisningar mellan kommuner ska, enligt 7 § andra stycket i bosättningslagen, hänsyn tas till kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantagna

mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt omfattningen av asylsökande som vistas i kommunen. När kommuntalen beslutas får, enligt 6 § bosättningsförordningen, kommunernas förutsättningar att tillhandahålla bostäder beaktas utöver dessa kriterier.

Överklagan

Enligt 9 § i bosättningslagen kan detta beslut inte överklagas.

Information

Om länstalen revideras under innevarande kalenderår får, enligt 7 § bosättningsförordningen, även kommuntalen revideras. Enligt samma paragraf får kommuntalen också revideras under innevarande kalenderår efter överenskommelse mellan kommuner inom länet eller närliggande kommuner, under förutsättning att kommuntalen sammantaget inte blir lägre än länstalet.

Länstalet omfattar enbart nyanlända personer som anvisas enligt bosättningslagen. Därutöver kommer även nyanlända personer med uppehållstillstånd som på egen hand ordnat bostad i kommunen samt direktinresta anhöriga till nyanlända personer att bosätta sig i kommunerna på egen hand, genom så kallad självbosättning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Göran Enander med integrationshandläggare Sofia Maherzi som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Tony Engström, avdelningschef Christel Benfalk och länsråd Johan von Knorring deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilaga

- Bilaga 1. Kommuntal år 2020 för kommuner i Uppsala län
- Bilaga 2. Prognos totalt antal mottagna år 2020 i Uppsala län

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

3(4)

2019-11-11

851-7775-2019

Bilaga 1

Kommuntal år 2020 för kommuner i Uppsala län

Kommun	Kommuntal
Enköping	34
Heby	14
Håbo	39
Knivsta	26
Tierp	14
Uppsala	146
Älvkarleby	0
Östhammar	39

Länstal Uppsala län

312

Bilaga 2

Prognos totalt antal mottagna år 2020 i Uppsala län

Prognosen utgår från Migrationsverkets beräkningar. Andelen som förväntas bosätta sig på egen hand utan anvisning från Migrationsverket finns i kolumnen självbosatta. Den skattade självbosättningen beräknas utifrån tidigare självbosättningsmönster i kommunerna.

Kommun	Kommuntal anvisade	Självbosatta	Totalt
Enköping	34	53	87
Heby	14	17	31
Håbo	39	10	49
Knivsta	26	10	36
Tierp	14	32	46
Uppsala	146	328	474
Älvkarleby	0	33	33
Östhammar	39	12	51
Länstal Uppsala län	312	495	807